ΕΛΛΗΝΙΚΗ ΔΗΜΟΚΡΑΤΙΑ
ΥΠΟΥΡΓΕΙΟ
ΑΝΑΠΤΥΞΗΣ ΚΑΙ ΕΠΕΝΔΥΣΕΩΝ

ΓΕΝΙΚΗ ΓΡΑΜΜΑΤΕΙΑ
ΕΜΠΟΡΙΟΥ & ΠΡΟΣΤΑΣΙΑΣ ΚΑΤΑΝΑΛΩΤΗ
ΓΕΝΙΚΗ Δ/ΝΣΗ ΑΓΟΡΑΣ
ΔΙΕΥΘΥΝΣΗ ΕΤΑΙΡΕΙΩΝ
ΤΜΗΜΑ ΕΠΟΠΤΕΙΑΣ ΕΙΣΗΓΜΕΝΩΝ Α.Ε.
& ΑΘΛΗΤΙΚΩΝ Α.Ε.

Αθήνα, 15.11.2019
Αρ. Πρωτ.: 1687448

Ταχ. Δ/νση : Πλ. Κάνιγγος
Ταχ. Κώδικας : 101 81
Πληροφορίες : Ιωάν. Κετεντζιάν
Τηλέφωνο : 210-3893519
FAX : 210-3838981
E-mail :ketentzian@gge.gr

Α Ν Α Κ Ο Ι Ν Ω Σ Η

Καταχώρισης στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ) και δημοσίευσης στο διαδικτυακό τόπο του Γ.Ε.ΜΗ., στοιχείων της ανώνυμης εταιρείας με την επωνυμία ΑΤΤΙCA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ.

Ανακοινώνεται ότι την 15.11.2019 καταχωρίσθηκαν στο Γενικό Εμπορικό Μητρώο (Γ.Ε.ΜΗ.) τα κατωτέρω στοιχεία της Ανώνυμης Εταιρείας με την επωνυμία ΑΤΤΙCA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ και αριθμό Γ.Ε.ΜΗ. 5780001000 (πρώην ΑΡΜΑΕ 7702/06/Β/86/128):

Α) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1973822** οι εγκεκριμένες με την από 05/09/2019 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων, οικονομικές καταστάσεις, η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών για τη χρήση 01/01/2018 έως 31/12/2018.

Β) Με Κωδικό Αριθμό Καταχώρισης **1973823** η από 05/09/2019 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων σύμφωνα με την οποία εκλέχτηκε για τον έλεγχο των Οικονομικών καταστάσεων της χρήσης από 01/01/2019 έως 31/12/2019 η Ελεγκτική Εταιρεία GRANT THORNTON Α.Ε. με αριθμό φορέα ΕΛΤΕ 7 και ειδικότερα ορίσθηκε ως Τακτικός Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής ο κ. ΜΙΧΑΛΙΟΣ ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ του Γεωργίου με αριθμό φορέα ΕΛΤΕ 1524 και ως Αναπληρωματική Ορκωτή Ελέγκτρια Λογίστρια η κ. ΠΑΓΩΝΗ ΔΗΜΗΤΡΑ του Κωνσταντίνου με αριθμό φορέα ΕΛΤΕ 2199.

Οι οικονομικές καταστάσεις, (ατομικές και ενοποιημένες) η έκθεση διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και το πιστοποιητικό ελέγχου των ελεγκτών αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της παρούσας ανακοίνωσης.

Η Προϊσταμένη του Τμήματος

Μαριέττα Κανά

ATTICA
ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

ΕΤΗΣΙΑ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ
για τη χρήση 2018 (1.1-31.12.2018)
Με βάση το άρθρο 4 του ν.3556/2007

(ποσά σε χιλιάδες Ευρώ)

ATTICA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ
ΑΡ.Μ.Α.Ε. 7702/06/B/86/128
ΑΡ.Γ.Ε.ΜΗ: 5780001000
Α.Φ.Μ. 094008311, ΔΟΥ Φ.Α.Ε. ΑΘΗΝΩΝ
Λυσικράτους 1 – 7 & Ευριπίδου
Καλλιθέα 17674

ΠΕΡΙΕΧΟΜΕΝΑ

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ 5
Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή 6
ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΧΡΗΣΗΣ 1.1.2018 – 31.12.2018 14
ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018 47
Κατάσταση συνολικού εισοδήματος για την περίοδο που έληξε την 31.12.2018 και 2017 48
Κατάσταση Οικονομικής Θέσης 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 49
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ομίλου για την περίοδο 1.1 – 31.12.2018 50
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Ομίλου για την περίοδο 1.1 – 31.12.2017 50
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Εταιρίας για την περίοδο 1.1 – 31.12.2018 51
Κατάσταση Μεταβολών Ιδίων Κεφαλαίων Εταιρίας για την περίοδο 1.1 – 31.12.2017 51
Κατάσταση Ταμειακών Ροών της 31ης Δεκεμβρίου 2018 & 2017 52
Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων 53
1. Γενικές Πληροφορίες 53
2. Οι κυριότερες λογιστικές αρχές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος 53
2.1. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων 53
2.1.1. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις και κύριες πηγές αβεβαιότητας λογιστικών εκτιμήσεων 54
2.2. Ενοποίηση 55
2.2.1. Λογιστική Πολιτική σχετικά με την παρουσίαση της Κοινοπραξίας ANEK A.E. & SUPERFAST ENDEKA HELLAS INC & ΣΙΑ στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου 55
2.2.2. Θυγατρικές εταιρίες 55
2.2.3. Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις 55
2.3. Επενδύσεις σε εταιρίες 56
2.4. Συγγενείς εταιρίες 56
2.5 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο 57
2.6. Ενσώματα Πάγια 57
2.7. Άυλα Πάγια 58
2.8. Απομείωση / Αναστροφή απομείωσης αξίας περιουσιακών στοιχείων 59
2.9. Αποθέματα 59
2.10. Απαιτήσεις από πελάτες 59
2.11. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα 59
2.12. Μετοχικό Κεφάλαιο 59
2.13. Διανομή μερισμάτων 60
2.14. Έσοδα 60
2.14.1. Έσοδα από ναύλους επιβατών και οχημάτων 60
2.14.2. Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών επί των πλοίων 60
2.14.3. Έσοδα από τόκους 60
2.14.4. Έσοδα από μερίσματα 60
2.14.5. Έσοδα από ναύλωση πλοίου 60
2.15. Κρατικές Επιχορηγήσεις – Κρατική Υποστήριξη 60
2.15.1. Επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία 60
2.15.2. Επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα 61
2.16. Λειτουργικοί τομείς 61
2.17. Έξοδα 61
2.17.1. Αναγνώριση εξόδων 61
2.17.2. Χρηματοοικονομικά έξοδα 61
2.17.3. Κόστος Δανεισμού 61
2.17.4. Παροχές στο προσωπικό 62
2.17.4.1. Βραχυπρόθεσμες παροχές 62

2.17.4.2. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία 62
2.17.5. Μισθώσεις 63
2.17.5.1. Χρηματοδοτικές Μισθώσεις 63
2.17.5.2. Λειτουργικές Μισθώσεις 63
2.17.6. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις 64
2.17.7. Περιοδική κατανομή 64
2.17.7.1. Επιμερισμός των κοινών εσόδων και εξόδων 64
2.17.7.2. Περιοδική κατανομή εξόδων 64
2.18. Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος 64
2.18.1. Κέρδη από ναυτιλιακές δραστηριότητες 64
2.18.2. Κέρδη από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες 64
2.19. Επιδράσεις των μεταβολών στις τιμές συναλλάγματος 65
2.20. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις 65
2.21. Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού 66
2.22. Κέρδη ανά μετοχή 67
2.23. Εφαρμογή νέων Προτύπων 67
2.23.1. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 67
2.23.2. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση 69
2.23.3. Επίδραση από την εφαρμογή των νέων Προτύπων 73
3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου 76
3.1. Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου 76
3.1.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος 76
3.1.2. Πιστωτικός κίνδυνος 77
3.1.3. Κίνδυνος ρευστότητας 78
3.1.4. Πρόσθετοι κίνδυνοι από την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα 79
3.1.5. Κίνδυνος Διακύμανσης Επιτοκίων 79
3.1.6. Διαχείριση Κεφαλαιουχικού κινδύνου 79
3.1.7. Κίνδυνος Διακύμανσης Τιμών Καυσίμων 80
3.1.8. Ανταγωνισμός 80
3.2. Προσδιορισμός των εύλογων αξιών 81
4. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων 81
4.1. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα 81
4.2. Συμμετοχές, αποτιμώμενες σε εύλογες αξίες 81
4.3. Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού / υποχρεώσεων στην εύλογη αξία 82
5. Ενοποίηση – Κοινοπραξία εσόδων πλοίων 83
5.1.1. Ενοποίηση θυγατρικών εταιριών του Ομίλου ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ 83
5.1.2 Ενοποίηση συγγενών εταιρειών / Κοινοπραξιών 83
5.2. Σύμβαση του Ομίλου ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ με τον Όμιλο ΑΝΕΚ 83
5.3. Συνενώσεις εταιρειών 84
5.3.1. Απόκτηση ελέγχου στην ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. από τον Όμιλο Attica 84
5.3.2 Προσαρμογές κατά την ολοκλήρωση της αρχικής λογιστικοποίησης της απόκτησης (ημερομηνία απόκτησης 31/5/2018) της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε 85
5.3.3 Επιμέτρηση μη ελεγχουσών συμμετοχών 86
5.3.4 Συνεισφορά της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε στα αποτελέσματα του Ομίλου 86
5.3.5. Εξαγορά πρόσθετου ποσοστού της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε 87
6. Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων μερών 87
6.1. Διεταιρικές συναλλαγές 87
6.1.1. Διαιτερικές συναλλαγές με εταιρίες του Ομίλου MARFIN INVESTMENT GROUP και του Ομίλου ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ 88

6.2. Συμμετοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ στο Διοικητικό Συμβούλιο άλλων εταιρειών 88
6.3. Εγγυήσεις 89
6.4. Αμοιβές Ανωτάτων Διευθυντικών Στελεχών και Μελών Διοικητικού Συμβουλίου....89
7. Παρατηρήσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων της περιόδου 1.1- 31.12.2018 89
7.1. Λειτουργικοί Τομείς - Παρουσίαση Γεωγραφικών τομέων....89
7.2. Κόστος Πωληθέντων – Έξοδα Διοίκησης – Έξοδα Διάθεσης 92
7.3. Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης 93
7.4. Απομείωση στοιχείων ενεργητικού 94
7.5. Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα 94
7.6. Χρηματοοικονομικά έξοδα 94
7.7. Χρηματοοικονομικά έσοδα....95
7.8. Κέρδη / (ζημίες) από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης....95
7.9. Κέρδη / (ζημίες) από πωλήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων 95
7.10. Φόροι εισοδήματος....95
7.11. Κέρδη ανά μετοχή 96
7.12. Ενσώματα πάγια 97
7.13. Υπεραξία....99
7.14. Άϋλα Περουσιακά Στοιχεία 100
7.15. Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες 101
7.16. Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες 103
7.17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού 103
7.18. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις - υποχρεώσεις....104
7.19. Αποθέματα....104
7.20. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις 104
7.21. Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού 106
7.22. Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία....106
7.23. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα 106
7.24. Μετοχικό Κεφάλαιο – Αποθεματικά....107
7.25. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία 109
7.26. Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις 110
7.27. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις....111
7.28. Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι 111
7.29. Μακροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες Δανειακές υποχρεώσεις 111
7.30. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις 113
8. Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις....114
9. Αναμορφώσεις Κονδυλίων Οικονομικών Καταστάσεων 115
9.1 Αλλαγή λογιστικής πολιτικής - Αναμόρφωση κονδυλίων Οικονομικών Καταστάσεων 31.12.2017, 31.12.2016....115
9.1.1. Επίδραση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31.12.2017 και της 31.12.2016 116
9.1.2. Επίδραση στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος της 31.12.2017 116
9.1.3. Επίδραση στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών της 31.12.2017 117
10. Σημαντικά Γεγονότα 117
11. Μεταγενέστερα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Γεγονότα....118
12. Μη διανομή μερίσματος....118

ΔΗΛΩΣΕΙΣ ΜΕΛΩΝ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

(σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 2 του ν.3556/2007)

Τα κατωτέρω μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου της Attica A.E. Συμμετοχών:
1. Κυριάκος Μάγειρας, Πρόεδρος του Διοικητικού Συμβουλίου,
2. Σπύρος Πασχάλης, Διευθύνων Σύμβουλος του Διοικητικού Συμβουλίου και
3. Παναγιώτης Δικαίος, Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου, ορισθείς προς τούτο από το Διοικητικό Συμβούλιο,

υπό την ανωτέρω ιδιότητά μας, ειδικώς προς τούτο ορισθέντες από το Διοικητικό Συμβούλιο της ATTICA A.E. Συμμετοχών, δηλώνουμε και βεβαιώνουμε με τη παρούσα, ότι εξ' όσων γνωρίζουμε:

α) οι συνημμένες Οικονομικές Καταστάσεις της Attica A.E. Συμμετοχών για την χρήση 1.1.2018 – 31.12.2018, οι οποίες καταρτίστηκαν σύμφωνα με τα ισχύοντα λογιστικά πρότυπα, απεικονίζουν κατά τρόπο αληθή τα στοιχεία του ενεργητικού και του παθητικού, την καθαρή θέση και τα αποτελέσματα χρήσεως της Attica A.E. Συμμετοχών καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο.
β) η συνημμένη Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου απεικονίζει κατά τρόπο αληθή την εξέλιξη, τις επιδόσεις και τη θέση της Attica A.E. Συμμετοχών, καθώς και των επιχειρήσεων που περιλαμβάνονται στην ενοποίηση εκλαμβανομένων ως σύνολο, συμπεριλαμβανομένης της περιγραφής των κυριότερων κινδύνων και αβεβαιοτήτων που αντιμετωπίζουν.
γ) οι Ετήσιες Οικονομικές Καταστάσεις είναι εκείνες που εγκρίθηκαν από το Διοικητικό Συμβούλιο της Attica A.E. Συμμετοχών την 24/04/2019 και έχουν δημοσιοποιηθεί με την ανάρτησή τους στο διαδίκτυο, στη διεύθυνση www.attica-group.com.

Αθήνα, 24 Απριλίου, 2019

Οι δηλούντες

Ο Πρόεδρος

Κυριάκος Δ. Μάγειρας
Α.Δ.Τ.: ΑΚ 109642

Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Σπύρος Χ. Πασχάλης
Α.Δ.Τ.: ΑΒ 215327

Ο Σύμβουλος
Ορισθείς από το Δ.Σ.

Παναγιώτης Γ. Δικαίος
Α.Δ.Τ.: ΑΚ 031467

Έκθεση Ανεξάρτητου Ορκωτού Ελεγκτή Λογιστή

Προς τους Μετόχους της Εταιρίας «ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ»

Έκθεση ελέγχου επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Γνώμη

Έχουμε ελέγξει τις συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας «ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» (η Εταιρία), οι οποίες αποτελούνται από την εταιρική και ενοποιημένη κατάσταση οικονομικής θέσης της 31ης Δεκεμβρίου 2018, τις εταιρικές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και λοιπών συνολικών εισοδημάτων, μεταβολών ιδίων κεφαλαίων και ταμειακών ροών της χρήσεως που έληξε την ημερομηνία αυτή, καθώς και περίληψη σημαντικών λογιστικών αρχών και μεθόδων και λοιπές επεξηγηματικές πληροφορίες.

Κατά τη γνώμη μας, οι συνημμένες εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα, από κάθε ουσιώδη άποψη, την οικονομική θέση της Εταιρίας και των θυγατρικών αυτής (ο Όμιλος) κατά την 31η Δεκεμβρίου 2018, την χρηματοοικονομική τους επίδοση και τις ταμειακές τους ροές για τη χρήση που έληξε την ημερομηνία αυτή, σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ), όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Βάση γνώμης

Διενεργήσαμε τον έλεγχό μας σύμφωνα με τα Διεθνή Πρότυπα Ελέγχου (ΔΠΕ) όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία. Οι ευθύνες μας, σύμφωνα με τα πρότυπα αυτά περιγράφονται περαιτέρω στην ενότητα της έκθεσής μας «Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων». Είμαστε ανεξάρτητοι από την Εταιρία και τις ενοποιούμενες θυγατρικές της καθ' όλη τη διάρκεια του διορισμού μας σύμφωνα με τον Κώδικα Δεοντολογίας για Επαγγελματίες Ελεγκτές του Συμβουλίου Διεθνών Προτύπων Δεοντολογίας Ελεγκτών, όπως αυτός έχει ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία και τις απαιτήσεις δεοντολογίας που σχετίζονται με τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων στην Ελλάδα και έχουμε εκπληρώσει τις δεοντολογικές μας υποχρεώσεις σύμφωνα με τις απαιτήσεις της ισχύουσας νομοθεσίας και του προαναφερόμενου Κώδικα Δεοντολογίας. Πιστεύουμε ότι τα ελεγκτικά τεκμήρια που έχουμε αποκτήσει είναι επαρκή και κατάλληλα να παρέχουν βάση για τη γνώμη μας.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου

Τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου είναι εκείνα τα θέματα που, κατά την επαγγελματική μας κρίση, ήταν εξέχουσας σημασίας στον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως. Τα θέματα αυτά και οι σχετιζόμενοι κίνδυνοι ουσιώδους ανακρίβειας αντιμετωπίστηκαν στο πλαίσιο του ελέγχου των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ως σύνολο, για τη διαμόρφωση της γνώμης μας επί αυτών και δεν εκφέρουμε ξεχωριστή γνώμη για τα θέματα αυτά.

Σημαντικότερα θέματα ελέγχου	Πώς αντιμετωπίστηκε το σημαντικότερο θέμα ελέγχου στον έλεγχό μας
Λογιστική αξία πλοίων	
Ο Όμιλος κατά την 31.12.2018 διαθέτει ένα στόλο από επιβατηγά-οχηματαγωγά πλοία αναπόσβεστης αξίας Ευρώ 687,4 εκατ. Σύμφωνα με την λογιστική πολιτική του Ομίλου τα πλοία αυτά επιμετρώνται στο κόστος κτήσης τους, το οποίο μειώνεται κατά το ποσό των σωρευμένων αποσβέσεων, ενώ μειώνεται/αυξάνεται κατά το ποσό των σωρευμένων	Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες: • Εξετάσαμε τις διαδικασίες εντοπισμού από τη Διοίκηση τυχόν ενδείξεων απομείωσης/αναστροφής απομείωσης της αξίας των πλοίων.

ζημιών απομείωσης/αναστροφών ζημιών απομείωσης. Στη χρήση 2018 αναγνωρίστηκε απομείωση ποσού Ευρώ 908χιλ.

Η Διοίκηση του Ομίλου στο τέλος κάθε χρήσης εκτιμά την ανακτήσιμη αξία των πλοίων της η οποία αποτελεί το υψηλότερο ποσό μεταξύ της εύλογης αξίας μετά την αφαίρεση των εκτιμώμενων εξόδων διάθεσης και της αξίας λόγω χρήσης τους. Η εύλογη αξία των πλοίων προσδιορίζεται βάσει αποτιμήσεων που λαμβάνονται από ανεξάρτητους εκτιμητές, αφαιρώντας τα εκτιμώμενα κόστη πώλησης. Η αξία λόγω χρήσης αποτελεί την παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από τις Μονάδες Δημιουργίας Ταμειακών Ροών (Μ.Δ.Τ.Ρ.) που έχει προσδιορίσει η Διοίκηση. Αυτό απαιτεί κρίση από την πλευρά της διοίκησης σχετικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές των ως άνω μονάδων και τα επιτόκια προεξόφλησης που εφαρμόζονται στις προβολές των μελλοντικών ταμειακών ροών. Αναφορικά με τις μελλοντικές ταμειακές ροές, οι κρίσεις της διοίκησης σχετίζονται με μεταβλητές όπως το μεταφορικό έργο, οι διεθνείς τιμές των καυσίμων και οι κεφαλαιουχικές δαπάνες.

Η Διοίκηση του Ομίλου προέβη εντός της τρέχουσας χρήσης σε εφαρμογή των παραγράφων 14 - 15 του ΔΛΠ 8 σχετικά με την αλλαγή λογιστικής πολιτικής στις οικονομικές καταστάσεις. Ως συνέπεια, οι παρουσιαζόμενες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για τη συγκριτική περίοδο έχουν αναμορφωθεί. Η αλλαγή λογιστικής πολιτικής αφορά στην αναγνώριση των αντικαταστάσεων, ουσιωδών επισκευών βλαβών και αναβαθμίσεων εξοπλισμού ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων. Σύμφωνα με την προηγούμενη λογιστική πολιτική του Ομίλου, οι ουσιώδεις επισκευές βλαβών καθώς και οι αντικαταστάσεις/αναβαθμίσεις στον εξοπλισμό των πλοίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη απόδοση τους, αναγνωρίζονταν στο κυκλοφορούν ενεργητικό, στο κονδύλι λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ως έξοδα επόμενων χρήσεων, και επιβάρυναν τα αποτελέσματα του Ομίλου αναλογικά με τη χρονική διάρκεια τους.

Επιπλέον, εντός της τρέχουσας χρήσης 2018 και στο πλαίσιο της απόκτησης συμμετοχής στην εταιρία «Χελλένικ Σήγουεϊς Ανώνυμος Ναυτιλιακή Εταιρία», η Διοίκηση του Ομίλου επαναξιολόγησε τις ωφέλιμες ζωές των πλοίων και προχώρησε σε αλλαγή της εκτίμησής της αξιολογώντας την ισχύουσα πραγματικότητα όσον αφορά τη διάρκεια ζωής ενός πλοίου, και ειδικότερα τα τεχνικά χαρακτηριστικά, το επίπεδο συντήρησης του, την πρακτική

- Εξετάσαμε τις διαδικασίες της Διοίκησης αναφορικά με την κατάρτιση επιχειρηματικών πλάνων με σκοπό τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης.
- Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των μοντέλων των προεξοφλημένων ταμειακών ροών καθώς και τη λογικότητα των παραδοχών και εκτιμήσεων της Διοίκησης.
- Εξετάσαμε τον υπολογισμό του ελέγχου απομείωσης των πλοίων με βάση την εύλογη αξία των πλοίων λαμβάνοντας υπόψη τις αποτιμήσεις που έλαβε η Διοίκηση από ανεξάρτητους εκτιμητές.
- Αξιολογήσαμε την ανεξαρτησία και επάρκεια των εκτιμητών που διενήργησαν τις αποτιμήσεις των πλοίων.
- Εξετάσαμε την ορθότητα των κεφαλαιοποιήσεων που θεωρήθηκαν ως ξεχωριστό στοιχείο στην αξία των πλοίων σε σχέση με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια».
- Επιβεβαιώσαμε την ορθότητα των υπολογισμών της αλλαγής λογιστικής πολιτικής με βάση τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 8 «Λογιστικές πολιτικές, μεταβολές των λογιστικών εκτιμήσεων και λάθη».
- Αξιολογήσαμε την εκτίμηση της διοίκησης σε σχέση με την αλλαγή της ωφέλιμης ζωής των πλοίων και επιβεβαιώσαμε τον υπολογισμό της επίδρασης από την αλλαγή αυτή.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις σε σχέση με τα ανωτέρω θέματα.

συντηρήσεων που παραδοσιακά ακολουθεί ο Όμιλος καθώς και το πρόγραμμα δραστηριοποίησης των πλοίων.
Εξαιτίας της σημαντικής αξίας των πλοίων, της σημαντικότητας των παραδοχών/λογιστικών εκτιμήσεων της Διοίκησης, η περιοχή αυτή θεωρείται κρίσιμη για τον έλεγχό μας.
Οι γνωστοποιήσεις της Διοίκησης σχετικά με τη λογιστική πολιτική, τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν και την ανάλυση των εν λόγω στοιχείων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.6., 2.8., 7.12. και 9.1. των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.
.

Λογιστική αξία επενδύσεων σε θυγατρικές

Η μητρική εταιρία, Attica A.E. Συμμετοχών τηρεί επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες, των οποίων η αξία την 31/12/2018 ανέρχεται σε Ευρώ 579 εκ. Όπως περιγράφεται και στις συνημμένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις η μητρική εταιρία αποτιμά τις συμμετοχές της στην εύλογη αξία με τις διαφορές αποτίμησης να αναγνωρίζονται στην καθαρή θέση Το σύνολο των μετοχών των θυγατρικών εταιρειών δεν διαπραγματεύονται σε ενεργό αγορά. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας τους, χρησιμοποιείται η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από τις θυγατρικές εταιρίες, η οποία σταθμίζεται με την αξία που προκύπτει βάσει των αναπροσαρμοσμένων (κατά την εύλογη αξία των πλοίων) καθαρών στοιχείων ενεργητικού της κάθε θυγατρικής.
Η εκτίμηση των μελλοντικών ταμειακών ροών, εξαρτάται από εκτιμήσεις της Διοίκησης κυρίως για το μεταφορικό έργο, τις διεθνείς τιμές των καυσίμων, τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και το προεξοφλητικό επιτόκιο.
Για τη χρήση 2018, το κέρδος από την αποτίμηση των συμμετοχών σε εύλογες αξίες ανήλθε σε ποσό Ευρώ 17,7εκ.
Εξαιτίας της σημαντικής αξίας των θυγατρικών καθώς και της σημαντικότητας των παραδοχών/λογιστικών εκτιμήσεων και χρήσης ανεξάρτητων εκτιμητών από τη Διοίκηση σχετικά με τον υπολογισμό της εύλογης αξίας των πλοίων, η περιοχή αυτή θεωρείται κρίσιμη για τον έλεγχό μας.
Οι γνωστοποιήσεις της Διοίκησης σχετικά με τη λογιστική πολιτική, τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν και την ανάλυση των εν λόγω στοιχείων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.1.1., 2.2.2. και 7.15. των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τη διαδικασία της Διοίκησης αναφορικά με την κατάρτιση επιχειρηματικών πλάνων.
- Εξετάσαμε τη μαθηματική ακρίβεια των μοντέλων των προεξοφλημένων ταμειακών ροών καθώς και τη λογικότητα των βασικών παραδοχών των μελλοντικών ταμειακών ροών και εκτιμήσεων της Διοίκησης.
- Εξετάσαμε τον υπολογισμό της αναπροσαρμοσμένης αξίας των καθαρών στοιχείων ενεργητικού των θυγατρικών, λαμβάνοντας υπόψη και τις αποτιμήσεις της εύλογης αξίας των πλοίων που έλαβε η Διοίκηση από ανεξάρτητους εκτιμητές.
- Αξιολογήσαμε την ανεξαρτησία και επάρκεια των εκτιμητών της Διοίκησης.
- Στις ανωτέρω διαδικασίες, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, χρησιμοποιήσαμε ειδικό εμπειρογνώμονα της εταιρίας μας.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις σε σχέση με το θέμα αυτό.

Απόκτηση θυγατρικής

Το Μάιο του 2018, ο Όμιλος απέκτησε τον έλεγχο της «Χελλένικ Σήγουεϊς Ανώνυμος Ναυτιλιακή Εταιρία» μέσω της εξαγοράς ποσοστού συμμετοχής 50,30%. Τον Ιούνιο του 2018 ο Όμιλος προχώρησε στην απόκτηση πρόσθετου ποσοστού 48,53%, κατέχοντας συνολικά το 98,83%.Η αξία της εν λόγω συναλλαγής ανήλθε συνολικά σε Ευρώ 142,9 εκατ. Κατά το στάδιο της απόκτησης του ελέγχου (50,3%) αναγνωρίστηκε προσωρινή υπεραξία ύψους Ευρώ 26,3 εκατ.

Σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων», ο αποκτών επιμετρά στις οικονομικές του καταστάσεις τα αναγνωρίσιμα αποκτώμενα περιουσιακά στοιχεία και τις αναληφθείσες υποχρεώσεις στην εύλογη αξία τους κατά την ημερομηνία απόκτησης. Η περίοδος αποτίμησης δεν μπορεί να υπερβαίνει το ένα έτος από την ημερομηνία απόκτησης.

Κατά τη διάρκεια του δ΄ τριμήνου 2018, ολοκληρώθηκε η εκτίμηση της εύλογης αξίας των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού που αναλήφθηκαν από την απόκτηση του ομίλου της «Χελλένικ Σήγουεϊς Ανώνυμος Ναυτιλιακή Εταιρία» την 31.05.2018. Με βάση τις αξίες που προέκυψαν από την εκτίμηση, πραγματοποιήθηκε ο καταμερισμός του κόστους αγοράς του ομίλου «Χελλένικ Σήγουεϊς Ανώνυμος Ναυτιλιακή Εταιρία» στα αντίστοιχα κονδύλια και η ανάλογη μείωση της αρχικά αναγνωρισθείσας προσωρινής υπεραξίας. Η οριστική υπεραξία προσδιορίστηκε σε ποσό Ευρώ 10,8 εκατ.

Οι ανωτέρω επιμετρήσεις απαιτούν τη χρήση σύνθετων τεχνικών αποτίμησης, παραδοχών και εκτιμήσεων.

Εξαιτίας της σημαντικής αξίας της συναλλαγής καθώς και της σημαντικότητας των παραδοχών/λογιστικών εκτιμήσεων από τη Διοίκηση σχετικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων της εταιρίας που αποκτήθηκε και τον επιμερισμό της αρχικά αναγνωρισθείσας της υπεραξίας, η περιοχή αυτή θεωρείται κρίσιμη για τον έλεγχό μας.

Οι γνωστοποιήσεις της Διοίκησης σχετικά με τη λογιστική πολιτική, τις κρίσεις και εκτιμήσεις που χρησιμοποιήθηκαν και την ανάλυση των εν λόγω στοιχείων περιλαμβάνονται στις σημειώσεις 2.2.3., 5.3., 7.13. των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων.

Η ελεγκτική μας προσέγγιση περιέλαβε μεταξύ άλλων τις κάτωθι διαδικασίες:

- Εξετάσαμε τα νομικά έγγραφα της εξαγοράς και αξιολογήσαμε την ορθότητα της λογιστικοποίησης της απόκτησης ως επιχειρηματική συνένωση σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 3 και την ορθότητα της ενσωμάτωσης της αποκτηθείσας εταιρίας στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου σύμφωνα με το ΔΠΧΑ 10.
- Αξιολογήσαμε τη μεθοδολογία και τις βασικές παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων που αποκτήθηκαν (καταμερισμός κόστους αγοράς).
- Κατανοήσαμε και αναλύσαμε τις τεχνικές αποτίμησης για τον προσδιορισμό των εύλογων αξιών και πραγματοποιήσαμε σύγκριση τους με τις γενικά αποδεκτές πρακτικές
- Αξιολογήσαμε το εύλογο των βασικών παραδοχών που χρησιμοποιήθηκαν, συμπεριλαμβανομένων των προεξοφλητικών επιτοκίων
- Στις ανωτέρω διαδικασίες, όπου αυτό κρίθηκε απαραίτητο, χρησιμοποιήσαμε ειδικό εμπειρογνώμονα της εταιρίας μας.
- Αξιολογήσαμε την επάρκεια των γνωστοποιήσεων στις εταιρικές και ενοποιημένες χρηματοοικονομικές καταστάσεις σε σχέση με το θέμα αυτό.

Άλλες πληροφορίες

Η Διοίκηση είναι υπεύθυνη για τις άλλες πληροφορίες. Οι άλλες πληροφορίες περιλαμβάνονται στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου, για την οποία γίνεται σχετική αναφορά στην "Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων", στις Δηλώσεις των Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου, αλλά δεν περιλαμβάνουν τις οικονομικές καταστάσεις και την έκθεση ελέγχου επί αυτών.

Η γνώμη μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων δεν καλύπτει τις άλλες πληροφορίες και δεν εκφράζουμε με τη γνώμη αυτή οποιασδήποτε μορφής συμπέρασμα διασφάλισης επί αυτών.

Σε σχέση με τον έλεγχό μας επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η ευθύνη μας είναι να αναγνώσουμε τις άλλες πληροφορίες και με τον τρόπο αυτό, να εξετάσουμε εάν οι άλλες πληροφορίες είναι ουσιωδώς ασυνεπείς με τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις ή τις γνώσεις που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχο ή αλλιώς φαίνεται να είναι ουσιωδώς εσφαλμένες. Εάν, με βάση τις εργασίες που έχουμε εκτελέσει, καταλήξουμε στο συμπέρασμα ότι υπάρχει ουσιώδες σφάλμα σε αυτές τις άλλες πληροφορίες, είμαστε υποχρεωμένοι να αναφέρουμε το γεγονός αυτό. Δεν έχουμε τίποτα να αναφέρουμε σχετικά με το θέμα αυτό.

Ευθύνες της διοίκησης και των υπευθύνων για τη διακυβέρνηση επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση και εύλογη παρουσίαση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων σύμφωνα με τα ΔΠΧΑ, όπως αυτά έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση, όπως και για εκείνες τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου, που η διοίκηση καθορίζει ως απαραίτητες, ώστε να καθίσταται δυνατή η κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων απαλλαγμένων από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος.

Κατά την κατάρτιση των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, η διοίκηση είναι υπεύθυνη για την αξιολόγηση της ικανότητας της Εταιρίας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους γνωστοποιώντας, όπου συντρέχει τέτοια περίπτωση, τα θέματα που σχετίζονται με τη συνεχιζόμενη δραστηριότητα και τη χρήση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας, εκτός και αν η διοίκηση είτε προτίθεται να ρευστοποιήσει την Εταιρία και τον Όμιλο ή να διακόψει τη δραστηριότητά τους, ή δεν έχει άλλη ρεαλιστική εναλλακτική επιλογή από το να προβεί σ' αυτές τις ενέργειες.

Η Επιτροπή Ελέγχου (άρθ. 44 ν.4449/2017) της Εταιρίας έχει την ευθύνη εποπτείας της διαδικασίας χρηματοοικονομικής αναφοράς της Εταιρίας και του Ομίλου.

Ευθύνες ελεγκτή για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων

Οι στόχοι μας είναι να αποκτήσουμε εύλογη διασφάλιση για το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, στο σύνολό τους, είναι απαλλαγμένες από ουσιώδες σφάλμα, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος και να εκδώσουμε έκθεση ελεγκτή, η οποία περιλαμβάνει τη γνώμη μας.

Η εύλογη διασφάλιση συνιστά διασφάλιση υψηλού επιπέδου, αλλά δεν είναι εγγύηση ότι ο έλεγχος που διενεργείται σύμφωνα με τα ΔΠΕ, όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, θα εντοπίζει πάντα ένα ουσιώδες σφάλμα, όταν αυτό υπάρχει. Σφάλματα δύναται να προκύψουν από απάτη ή από λάθος και θεωρούνται ουσιώδη όταν μεμονωμένα ή αθροιστικά, θα μπορούσε εύλογα να αναμένεται ότι θα επηρέαζαν τις οικονομικές αποφάσεις των χρηστών, που λαμβάνονται με βάση αυτές τις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.
Ως καθήκον του ελέγχου, σύμφωνα με τα ΔΠΕ όπως αυτά έχουν ενσωματωθεί στην Ελληνική Νομοθεσία, ασκούμε επαγγελματική κρίση και διατηρούμε επαγγελματικό σκεπτικισμό καθ' όλη τη διάρκεια του ελέγχου. Επίσης:

- Εντοπίζουμε και αξιολογούμε τους κινδύνους ουσιώδους σφάλματος στις εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, που οφείλεται είτε σε απάτη είτε σε λάθος, σχεδιάζοντας και διενεργώντας ελεγκτικές διαδικασίες που ανταποκρίνονται στους κινδύνους αυτούς και αποκτούμε ελεγκτικά τεκμήρια που είναι επαρκή και κατάλληλα για να παρέχουν βάση για την γνώμη μας. Ο κίνδυνος μη εντοπισμού ουσιώδους σφάλματος που οφείλεται σε απάτη είναι υψηλότερος από αυτόν που οφείλεται σε λάθος, καθώς η απάτη μπορεί να εμπεριέχει συμπαιγνία, πλαστογραφία, εσκεμμένες παραλείψεις, ψευδείς διαβεβαιώσεις ή παράκαμψη των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου.

- Κατανοούμε τις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου που σχετίζονται με τον έλεγχο, με σκοπό το σχεδιασμό ελεγκτικών διαδικασιών κατάλληλων για τις περιστάσεις, αλλά όχι με σκοπό τη διατύπωση γνώμης επί της αποτελεσματικότητας των δικλίδων εσωτερικού ελέγχου της Εταιρίας και του Ομίλου.

- Αξιολογούμε την καταλληλότητα των λογιστικών αρχών και μεθόδων που χρησιμοποιήθηκαν και το εύλογο των λογιστικών εκτιμήσεων και των σχετικών γνωστοποιήσεων που έγιναν από τη διοίκηση.

- Αποφαινόμαστε για την καταλληλότητα της χρήσης από τη διοίκηση της λογιστικής αρχής της συνεχιζόμενης δραστηριότητας και με βάση τα ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτήθηκαν για το εάν υπάρχει ουσιώδης αβεβαιότητα σχετικά με γεγονότα ή συνθήκες που μπορεί να υποδηλώνουν ουσιώδη αβεβαιότητα ως προς την ικανότητα της Εταιρίας και του Ομίλου να συνεχίσουν τη δραστηριότητά τους. Εάν συμπεράνουμε ότι υφίσταται ουσιώδης αβεβαιότητα, είμαστε υποχρεωμένοι στην έκθεση ελεγκτή να επιστήσουμε την προσοχή στις σχετικές γνωστοποιήσεις των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων ή εάν αυτές οι γνωστοποιήσεις είναι ανεπαρκείς να διαφοροποιήσουμε τη γνώμη μας. Τα συμπεράσματά μας βασίζονται σε ελεγκτικά τεκμήρια που αποκτώνται μέχρι την ημερομηνία της έκθεσης ελεγκτή. Ωστόσο, μελλοντικά γεγονότα ή συνθήκες ενδέχεται να έχουν ως αποτέλεσμα η Εταιρία και ο Όμιλος να παύσουν να λειτουργούν ως συνεχιζόμενη δραστηριότητα.

- Αξιολογούμε τη συνολική παρουσίαση, τη δομή και το περιεχόμενο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, συμπεριλαμβανομένων των γνωστοποιήσεων, καθώς και το κατά πόσο οι εταιρικές και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις απεικονίζουν τις υποκείμενες συναλλαγές και τα γεγονότα με τρόπο που επιτυγχάνεται η εύλογη παρουσίαση.

- Αποκτούμε επαρκή και κατάλληλα ελεγκτικά τεκμήρια αναφορικά με την χρηματοοικονομική πληροφόρηση των οντοτήτων ή των επιχειρηματικών δραστηριοτήτων εντός του Ομίλου για την έκφραση γνώμης επί των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων. Είμαστε υπεύθυνοι για την καθοδήγηση, την επίβλεψη και την εκτέλεση του ελέγχου της Εταιρίας και των θυγατρικών της. Παραμένουμε αποκλειστικά υπεύθυνοι για την ελεγκτική μας γνώμη.

Μεταξύ άλλων θεμάτων, κοινοποιούμε στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, το σχεδιαζόμενο εύρος και το χρονοδιάγραμμα του ελέγχου, καθώς και σημαντικά ευρήματα του ελέγχου, συμπεριλαμβανομένων όποιων σημαντικών ελλείψεων στις δικλίδες εσωτερικού ελέγχου εντοπίζουμε κατά τη διάρκεια του ελέγχου μας.

Επιπλέον, δηλώνουμε προς τους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση ότι έχουμε συμμορφωθεί με τις σχετικές απαιτήσεις δεοντολογίας περί ανεξαρτησίας και γνωστοποιούμε προς αυτούς όλες τις σχέσεις και άλλα θέματα που μπορεί εύλογα να θεωρηθεί ότι επηρεάζουν την ανεξαρτησία μας και τα σχετικά μέτρα προστασίας, όπου συντρέχει περίπτωση.

Από τα θέματα που γνωστοποιήθηκαν στους υπεύθυνους για τη διακυβέρνηση, καθορίζουμε τα θέματα εκείνα που ήταν εξέχουσας σημασίας για τον έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων της ελεγχόμενης χρήσεως και ως εκ τούτου αποτελούν τα σημαντικότερα θέματα ελέγχου.

Έκθεση επί άλλων Νομικών και Κανονιστικών Απαιτήσεων

1. Έκθεση Διαχείρισης Διοικητικού Συμβουλίου

Λαμβάνοντας υπόψη ότι η διοίκηση έχει την ευθύνη για την κατάρτιση της Έκθεσης Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου και της Δήλωσης Εταιρικής Διακυβέρνησης που περιλαμβάνεται στην έκθεση αυτή, κατ' εφαρμογή των διατάξεων της παραγράφου 5 του άρθρου 2 του Ν.4336/2015 (μέρος Β), σημειώνουμε ότι:

1. Στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου περιλαμβάνεται δήλωση εταιρικής διακυβέρνησης, η οποία παρέχει τα πληροφοριακά στοιχεία που ορίζονται στο άρθρο 43ββ του κ.ν. 2190/1920.
2. Κατά τη γνώμη μας η Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού Συμβουλίου έχει καταρτιστεί σύμφωνα με τις ισχύουσες νομικές απαιτήσεις των άρθρων 43α και 107Α και της παραγράφου 1 (περιπτώσεις γ' και δ') του άρθρου 43ββ του κ.ν. 2190/1920 και το περιεχόμενο αυτής αντιστοιχεί με τις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις της χρήσης που έληξε την 31/12/2018.
3. Με βάση τη γνώση που αποκτήσαμε κατά τον έλεγχό μας, για την Εταιρία «ATTICA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ» και το περιβάλλον της, δεν έχουμε εντοπίσει ουσιώδεις ανακρίβειες στην Έκθεση Διαχείρισης του Διοικητικού της Συμβουλίου.

2. Συμπληρωματική Έκθεση προς την Επιτροπή Ελέγχου

Η γνώμη μας επί των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων είναι συνεπής με τη Συμπληρωματική Έκθεσή μας προς την Επιτροπή Ελέγχου της Εταιρίας, που προβλέπεται από το άρθρο 11 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

3.Παροχή Μη Ελεγκτικών Υπηρεσιών

Δεν παρείχαμε στην Εταιρία και τις θυγατρικές της μη ελεγκτικές υπηρεσίες που απαγορεύονται σύμφωνα με το άρθρο 5 του κανονισμού της Ευρωπαϊκής Ένωσης (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Οι επιτρεπόμενες μη ελεγκτικές υπηρεσίες που έχουμε παράσχει στην Εταιρία και στις θυγατρικές της, κατά τη διάρκεια της χρήσεως που έληξε την 31η Δεκεμβρίου 2018 γνωστοποιούνται στη Σημείωση 7.2. των συνημμένων εταιρικών και ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων.

4. Διορισμός Ελεγκτή

Διοριστήκαμε για πρώτη φορά ως Ορκωτοί Ελεγκτές Λογιστές της Εταιρίας με την από 17/06/2008 απόφαση της ετήσιας τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων. Έκτοτε ο διορισμός μας έχει αδιαλείπτως ανανεωθεί για μία συνολική περίοδο 11 ετών με βάση τις κατ' έτος λαμβανόμενες αποφάσεις της τακτικής γενικής συνέλευσης των μετόχων.

Αθήνα, 24 Απριλίου 2019

Ο Ορκωτός Ελεγκτής Λογιστής

Μανόλης Μιχαλιός

Α.Μ. Σ.Ο.Ε.Λ. 25131

Grant Thornton

An instinct for growth™

Ορκωτοί Ελεγκτές Σύμβουλοι Επιχειρήσεων
Ζεφύρου 56, 17564 Παλαιό Φάληρο
Α.Μ. ΣΟΕΛ 127

ΕΤΗΣΙΑ ΕΚΘΕΣΗ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ ΧΡΗΣΗΣ 1.1.2018 – 31.12.2018

Η παρούσα Ετήσια Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου της «ATTICA GROUP» αφορά τη χρήση 2018 (1.1.2018 – 31.12.2018). Η Έκθεση συντάχθηκε και είναι εναρμονισμένη με τις σχετικές διατάξεις του Κ.Ν. 2190/1920, όπως έχουν αντικατασταθεί, από 1.1.2019, από τα άρθρα 150-154 του Νόμου 4548/2018, του νόμου 3556/2007 και τις επ' αυτού εκδοθείσες εκτελεστικές αποφάσεις της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς και ιδίως την Απόφαση με αριθμό 7/448/11.10.2007 του Διοικητικού Συμβουλίου της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς.

Στην παρούσα έκθεση περιέχονται χρηματοοικονομικές και μη χρηματοοικονομικές πληροφορίες της «ATTICA GROUP» για τη χρήση 2018 και περιγράφονται σημαντικά γεγονότα που έλαβαν χώρα στην περίοδο αυτή και η επίδρασή τους στις ετήσιες οικονομικές καταστάσεις. Επίσης, περιγράφονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που οι εταιρίες του Ομίλου ενδέχεται να αντιμετωπίσουν και τέλος παρατίθενται οι σημαντικές συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και των συνδεδεμένων με αυτήν προσώπων.

Επειδή η Attica A.E. Συμμετοχών (εφεξής «Εταιρία» ή «Attica») συντάσσει και ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, η παρούσα Έκθεση είναι ενιαία, με κύριο σημείο αναφοράς τα ενοποιημένα οικονομικά δεδομένα της Εταιρίας και των θυγατρικών της και με αναφορά στα επί μέρους (μη ενοποιημένα) οικονομικά στοιχεία, μόνο στα σημεία όπου έχει κριθεί σκόπιμο ή αναγκαίο για την καλύτερη κατανόηση του περιεχομένου της.

Η Έκθεση περιλαμβάνεται μαζί με τις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας και του Ομίλου και τα λοιπά απαιτούμενα από το νόμο στοιχεία και δηλώσεις, στην Ετήσια Οικονομική Έκθεση που αφορά στην κλειόμενη χρήση 2018.

Ακολουθεί η παρουσίαση των εκ του νόμου απαιτούμενων στοιχείων ανά θεματική ενότητα:

Α. ΕΠΙΧΕΙΡΗΜΑΤΙΚΟ ΜΟΝΤΕΛΟ

Η ATTICA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ με διακριτικό τίτλο «ATTICA GROUP» είναι αμιγώς εταιρία συμμετοχών και δραστηριοποιείται στην επιβατηγό ναυτιλία μέσω πλοιοκτητριών εταιριών επιβατηγών πλοίων, συμβατικών και ταχυπλόων, που πραγματοποιούν ακτοπλοϊκά δρομολόγια στην Ελλάδα (Κυκλάδες, Δωδεκάνησα, Κρήτη, Β.Α. Αιγαίο, Σαρωνικό και Σποράδες) και στις γραμμές σύνδεσης Ελλάδας - Ιταλίας(Διεθνείς πλόες).

Ο στόλος του Ομίλου υπό τα εμπορικά σήματα «Superfast Ferries», «Blue Star Ferries» και «Hellenic Seaways» αριθμεί 29 πλοία, εκ των οποίων τα 20 είναι συμβατικά επιβατηγά - οχηματαγωγά πλοία και τα 9 ταχύπλοα. Όλα τα πλοία είναι εγγεγραμμένα στο ελληνικό νηολόγιο.

Η ATTICA GROUP είναι ο μεγαλύτερος Ελληνικός Όμιλος Επιβατηγού Ναυτιλίας. Επίσης, βάσει των διαθέσιμων στοιχείων, είναι ο τρίτος μεγαλύτερος Όμιλος στη Μεσόγειο και ανάμεσα στους δέκα μεγαλύτερους της Ευρώπης στον κλάδο του (βάσει κύκλου εργασιών). Είναι από τους πρωτοπόρους στη Μεσόγειο στην κατασκευή πλοίων τύπου RO/PAX, με συνολικές επενδύσεις σε αυτού του τύπου πλοίων, ποσού άνω των Ευρώ 1,8 δισ.

Τα πλοία του Ομίλου συνδέουν 2 χώρες, 48 μοναδικούς προορισμούς και εκτελούν ετησίως πάνω από 20.000 δρομολόγια διανύοντας περίπου 2,2 εκατ. μίλια, το οποίο μπορεί να μεταφραστεί ότι τα πλοία μας εκτελούν 101 φορές τον γύρο του κόσμου.

Όραμα ATTICA GROUP

«Η ενίσχυση της ηγετικής θέσης και αξίας του Ομίλου με κερδοφόρα επέκταση σε νέες αγορές και δραστηριότητες, παρέχοντας υπηρεσίες υψηλής ποιότητας, που ξεπερνούν τις προσδοκίες της αγοράς».

Επιχειρηματική Αποστολή

«Η ATTICA GROUP είναι ένας διεθνής Ναυτιλιακός Όμιλος που προσφέρει υψηλού επιπέδου υπηρεσίες θαλάσσιας μεταφοράς με καινοτόμα πλοία υψηλής αισθητικής.

Οι δραστηριότητες του Ομίλου δημιουργούν προστιθέμενη αξία για τους μετόχους και τους εργαζομένους, περιορίζουν στο μέτρο του δυνατού το περιβαλλοντικό αποτύπωμα και λειτουργούν προς όφελος των συνεργατών και των τοπικών κοινωνιών».

Στρατηγικοί Άξονες Ανάπτυξης

Ως στρατηγικούς άξονες ανάπτυξης ο Όμιλος καθόρισε τους εξής:

- Να αποτελεί την πρώτη επιλογή του πελάτη
- Να προσφέρει αξιόπιστες υπηρεσίες και να βελτιώνει διαρκώς την ποιότητα του προϊόντος του,
- Να δημιουργεί σχέσεις καλής πίστης και μακροχρόνιας συνεργασίας με τους πελάτες, τους συνεργάτες και τις τοπικές κοινωνίες,
- Να διαχειρίζεται υπεύθυνα τους πόρους του Ομίλου, συμμετέχοντας ενεργά στην υγιή, βιώσιμη και κερδοφόρα ανάπτυξη του.

Εταιρικές Αξίες

Οι αξίες του Ομίλου πηγάζουν από το όραμα και τις αρχές της Διοίκησης και αποτελούν τη βάση της κουλτούρας και της αναπτυξιακής πολιτικής του Ομίλου.

- **Καινοτομία**

Ενθαρρύνουμε και προωθούμε την έκφραση και ανάπτυξη νέων ιδεών, προτάσεων και λύσεων, με σκοπό να βελτιώνουμε συνεχώς την ποιότητα του προϊόντος μας και την αποδοτικότητα των λειτουργιών του Ομίλου.

Ενδεικτικές δράσεις που πραγματοποίησε ο Όμιλος το 2018 στην Καινοτομία είναι:

- Εγκατάσταση Infokiosk seasmiles στα Πλοία
- Εφαρμογή e-ticket (Κρήτη και Αδριατική)
- Εγκατάσταση νέου πληροφοριακού συστήματος SAP S/4 HANA
- Νέο εξελιγμένο Σύστημα Κρατήσεων (UTS)
- Συμμετοχή σε χρηματοδοτικά προγράμματα για ενίσχυση της καινοτομίας (MareBonus)

- **Ποιότητα**

Εργαζόμαστε για την παροχή υπηρεσιών υψηλού επιπέδου, διασφαλίζοντας, ταυτόχρονα, την ικανοποίηση του πελάτη, τη βιωσιμότητα και το μέλλον των εργαζομένων μας.

Ενδεικτικές δράσεις που πραγματοποίησε ο Όμιλος το 2018 στην Ποιότητα είναι:

- Αύξηση των καμπινών των πλοίων με ειδικές προδιαγραφές
- Μείωση αναπάντητων κλήσεων Call Center
- Εκπαίδευση των εργαζομένων ξηράς σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος (π.χ. ανακύκλωση, ανανεώσιμες πηγές ενέργειας και τεχνολογίες)

- **Αξιοπιστία**

Χτίζουμε μακροχρόνιες σχέσεις εμπιστοσύνης με τους επιβάτες μας και τους εργαζομένους, προσφέροντας με συνέπεια υπηρεσίες υψηλής ποιότητας.

Ενδεικτικές δράσεις που πραγματοποίησε ο Όμιλος το 2018 στην Αξιοπιστία είναι:

- Βελτίωση στην τήρηση των ωρών αναχώρησης των πλοίων μας από Πειραιά για τα δρομολόγια Χανίων – Ηρακλείου και Δωδεκανήσων
- Μείωση ατυχημάτων επιβατών στα πλοία
- Μείωση εργατικών ατυχημάτων στα πλοία
- Μείωση ζημιών σε μεταφερόμενα οχήματα στα πλοία

- **Διαφάνεια**

Δημιουργούμε πλαίσια ανοιχτής πρόσβασης και συνεχούς επικοινωνίας σε όλα τα επίπεδα του Ομίλου, καθιστώντας ξεκάθαρα τα κίνητρα και τις επιλογές μας. Επικοινωνούμε διαθέτοντας πλήρεις και ακριβείς πληροφορίες στους συνεργάτες μας και τους Κοινωνικούς Εταίρους.

Ενδεικτικές δράσεις που πραγματοποίησε ο Όμιλος το 2018 στη Διαφάνεια είναι:

- Επικαιροποίηση Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης
- Επικαιροποίηση της καταγραφής αρμοδιοτήτων στον Όμιλο
- Ανάπτυξη νέων Πολιτικών και Κανονισμών

- **Ακεραιότητα**

Ενεργούμε τίμια και υπεύθυνα σε όλες τις επιχειρηματικές μας δραστηριότητες, χωρίς να διαπραγματευόμαστε την ηθική μας.

Ενδεικτικές δράσεις που πραγματοποίησε ο Όμιλος το 2018 στην Ακεραιότητα είναι:

- Δημιουργία Κώδικα Αντιμετώπισης της Διαφθοράς

- **Εταιρική Υπευθυνότητα**

Λειτουργούμε με αίσθημα ευθύνης και συνεργαζόμαστε αρμονικά με τους Κοινωνικούς μας Εταίρους, ώστε να διασφαλίζουμε τη δημιουργία αμοιβαίας μακροπρόθεσμης αξίας.

Ενδεικτικές δράσεις που πραγματοποίησε ο Όμιλος το 2018 στην Εταιρική Υπευθυνότητα είναι:

- Διάχυση της Υπεύθυνης Λειτουργίας στους Εργαζόμενους
- Στρατηγική και Σχέδιο Δράσης Εταιρικής Υπευθυνότητας για την τριετία 2018 - 2020
- Πρόγραμμα Εθελοντικής Αιμοδοσίας για 10η συνεχή χρονιά
- Ειδικά σχεδιασμένο εκπαιδευτικό πρόγραμμα για 600 μαθητές Δημοτικών Σχολείων Ρόδου σε Συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ»
- Πρωτοβουλία για τη διάδοση της Ελληνικής γλώσσας και του Ελληνικού πολιτισμού με αφετηρία τις Ελληνικές Κοινότητες της Ιταλίας
- Συνέχιση του Προγράμματος «Α΄ Βοηθειών» στο νησί της Νάξου
- Εκπαιδευτική εκδρομή των μαθητών δημοτικών σχολείων Αμοργού σε κέντρα ενδιαφέροντος στην Αθήνα

Ο Όμιλός μας συνεισφέρει στην οικονομική ανάπτυξη

Η επιχειρηματική λειτουργία μας διασφαλίζει τη δημιουργία σημαντικής οικονομικής αξίας για τους Κοινωνικούς μας Εταίρους, κυρίως με τη μορφή αγορών (από τους προμηθευτές μας), προμηθειών (προς τους πράκτορές μας), μισθών, παροχών και ασφαλιστικών εισφορών (προς τους εργαζομένους), φόρων (προς το κράτος) και επενδύσεων, ενώ παράλληλα μεταφέρουμε τα υλικά και είδη διατροφής και πρώτης ανάγκης προς τα νησιά ώστε να αναπτύξουν την οικονομία τους και το τουριστικό τους προϊόν.

Παράλληλα αξίζει να σημειωθεί ότι η οικονομική αυτή δραστηριότητα, αλλά και άλλες ενέργειες και προγράμματα εταιρικής υπευθυνότητας που ακολουθούμε, συνεισφέρουν έμμεσα στην επίτευξη των 17 Στόχων Βιώσιμης Ανάπτυξης (SDGs) των Ηνωμένων Εθνών για το 2030, όπως παρουσιάζεται στην ενότητα IX-3 του Απολογισμού Εταιρικής Υπευθυνότητας που εκδίδει η εταιρίας μας κάθε χρόνο.
Ακολουθεί Πίνακας με τη διανομή της Οικονομικής Αξίας χρήσης 2018 στους Κοινωνικούς μας Εταίρους

	Ποσά (εκατ. Ευρώ)
Διανομή Οικονομικής Αξίας	569,6
Φόροι	71,3
Πάροχοι κεφαλαίου	59,3
Προμηθευτές	196,6
Κοινωνία	2,2
Επενδύσεις	128,0
Εργαζόμενοι	91,6
Πράκτορες	20,6

Διανείμαμε πάνω από Ευρώ 569,6 εκατ. σε οικονομική αξία: Ευρώ 71,3 εκατ. σε φόρους (συμπεριλαμβανομένου ΦΠΑ και λιμενικών τελών), Ευρώ 59,3 εκατ. σε παρόχους κεφαλαίου (για πληρωμές κεφαλαίων και τόκων), Ευρώ 196,6 εκατ, σε προμηθευτές (για αγορές αγαθών και υπηρεσιών) Ευρώ 2,2 εκατ. σε κοινωνία (για εκπτωτικά εισιτήρια, κοινωνικά προγράμματα, χορηγίες και δωρεές),Ευρώ 128,0 εκατ. σε επενδύσεις, Ευρώ 91,6 εκατ. σε εργαζομένους (για μισθούς, παροχές και ασφαλιστικές εισφορές) και Ευρώ 20,6 εκατ. σε πράκτορες (για προμήθειες),

Οργανωτική Δομή

Οι λειτουργίες του Ομίλου υποστηρίζονται από τρεις (3) επιτελικές Διευθύνσεις (Ναυτιλιακής Εκμετάλλευσης, Χρηματοοικονομικών και Εμπορικής Εκμετάλλευσης).

Το έργο της Επιτελικής Διεύθυνσης Ναυτιλιακής Εκμετάλλευσης υποστηρίζεται από τις Διευθύνσεις Ασφάλειας, Ποιότητας & Περιβάλλοντος, Ναυτιλιακού, Τεχνικής Υποστήριξης, Ηλεκτρολογικής / Ηλεκτρονικής Υποστήριξης και Πληρωμάτων.

Το έργο της Επιτελικής Διεύθυνσης Χρηματοοικονομικών υποστηρίζεται από την Οικονομική Διεύθυνση, τη Διεύθυνση Προμηθειών & Εφοδιασμού και την Διεύθυνση Πληροφορικής & Τηλεπικοινωνιών.

Το έργο της Επιτελικής Διεύθυνσης Εμπορικής Εκμετάλλευσης υποστηρίζεται από τη Διεύθυνση Εξυπηρέτησης Πελατών & Εκμετάλλευσης Ξενοδοχείου, τη Διεύθυνση Marketing και την Εμπορική Διεύθυνση.

Η Εμπορική Διεύθυνση παρακολουθεί και συντονίζει τη γενικότερη λειτουργία των Διευθύνσεων Πωλήσεων Γραμμών Ευρωπαϊκής Αγοράς & Μαρόκου, Πωλήσεων Γραμμών Αδριατικής, Πωλήσεων Γραμμών Εσωτερικού και Διαχείρισης Πλάνων Κρατήσεων.

Πέραν των ανωτέρω Επιτελικών Διευθύνσεων, οι εργασίες του Ομίλου υποστηρίζονται επίσης από τη Νομική Διεύθυνση, τη Διεύθυνση Ανθρώπινου Δυναμικού, τη Διεύθυνση Εταιρικής Διακυβέρνησης, και τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου.

Β. ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΧΡΗΣΗΣ 2018

ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ

Σημαντική Σημείωση περί συγκρισιμότητας στοιχείων:
Επισημαίνεται ότι στις οικονομικές καταστάσεις χρήσης 2018 της Attica Group ενοποιούνται για πρώτη φορά και για την περίοδο 1.6.2018 – 31.12.2018 τα οικονομικά στοιχεία της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ ΑΝΕ και των κατά 100% θυγατρικών της εταιριών (εφεξής «HSW»), μετά την εξαγορά του πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της εταιρίας στα τέλη Μαΐου 2018. Ως συνέπεια της ενοποίησης της HSW, οι αναγνώστες της Έκθεσης πρέπει να γνωρίζουν ότι δεν υφίσταται συγκρισιμότητα μεταξύ των χρήσεων 2017 και 2018. Στοιχεία της εξαγοράς παρατίθενται στην Ενότητα «Σημαντικά Γεγονότα».

1. Αγορές που δραστηριοποιήθηκε ο Όμιλος

Ο στόλος του Ομίλου, πριν την εξαγορά της HSW, αριθμούσε 11 ιδιόκτητα επιβατηγά οχηματαγωγά πλοία και 1 πλοίο με μακροχρόνια ναύλωση, τα οποία δραστηριοποιούνται υπό τα εμπορικά σήματα «Superfast Ferries» και «Blue Star Ferries». Μετά την εξαγορά της HSW, προστέθηκαν 17 ακόμη πλοία, εκ των οποίων 8 συμβατικά επιβατηγά - οχηματαγωγά και 9 ταχύπλοα. Συνεπώς, ο στόλος του Ομίλου Attica, μετά την εξαγορά της HSW, αποτελείται από 29 πλοία, εκ των οποίων τα 20 είναι συμβατικά επιβατηγά - οχηματαγωγά πλοία και τα 9 ταχύπλοα.

Τα πλοία του Ομίλου δραστηριοποιούνται:

α) στην Αδριατική θάλασσα, στις γραμμές Πάτρα - Ηγουμενίτσα - Ανκόνα και Πάτρα - Ηγουμενίτσα - Μπάρι με ενδιάμεση προσέγγιση στο λιμάνι της Κέρκυρας κατά τους θερινούς μήνες. Τα δρομολόγια εκτελούνται από 3 πλοία του Ομίλου σε κοινοπραξία με την ANEK LINES.

β) στην Ελληνική Ακτοπλοΐα, στις γραμμές:
- Κυκλάδων όπου τα δρομολόγια εκτελούνται συνήθως από 5 συμβατικά πλοία και 3 ταχύπλοα.
- Δωδεκανήσων, όπου τα δρομολόγια εκτελούνται από 3 πλοία.
- Πειραιάς - Ηράκλειο, Κρήτης, όπου εκτελεί δρομολόγια ένα πλοίο του Ομίλου (Γραμμή σε κοινοπραξία με την ΑΝΕΚ)
- Πειραιάς - Χανιά Κρήτης, όπου εκτελεί δρομολόγια ένα πλοίο του Ομίλου (Γραμμή σε κοινοπραξία με την ΑΝΕΚ).
- Σαρωνικού, όπου τα δρομολόγια εκτελούνται συνήθως από 5 ταχύπλοα.
- Σποράδων, όπου τα δρομολόγια εκτελούνται κατά κύριο λόγο από 1 συμβατικό πλοίο και 1 ταχύπλοο.
- Ικαρίας - Σάμου, όπου τα δρομολόγια εκτελούνται συνήθως από 1 συμβατικό πλοίο.
- Β. Αιγαίου (από Πειραιά, Λαύριο & Καβάλα) για Ψαρά, Οινούσσες, Χίο, Μυτιλήνη, Άγιο Ευστράτιο, Λήμνο, όπου τα δρομολόγια εκτελούνται συνήθως από 4 συμβατικά πλοία.

2. Στοιχεία κατάστασης συνολικού εισοδήματος Ομίλου

Ο κύκλος εργασιών του Ομίλου στη χρήση 2018 ανήλθε σε Ευρώ 365,40 εκατ. και τα κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA) έφθασαν τα Ευρώ 57,00 εκατ. έναντι κύκλου εργασιών Ευρώ 271,54 εκατ. και κερδών προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων (EBITDA) Ευρώ 59,55 εκατ. στη χρήση 2017.

Ειδικότερα, ανά γεωγραφική περιοχή ο κύκλος εργασιών έχει ως ακολούθως:

Στην Ελληνική Ακτοπλοΐα, ο κύκλος εργασιών του Ομίλου στη χρήση 2018 ανήλθε σε Ευρώ 276,83 εκατ. έναντι Ευρώ 183,45 εκατ. στη χρήση 2017. Η σημαντική αύξηση του κύκλου εργασιών οφείλεται κατά κύριο λόγο στην ενοποίηση της εξαγορασθείασας εταιρίας HSW, από 1.6.2018. Τα πλοία της HSW δραστηριοποιούνται στην Ελληνική Ακτοπλοΐα και ειδικότερα στις γραμμές των Κυκλάδων, του Β.Α. Αιγαίου, του Σαρωνικού και των Σποράδων.

Στην Αδριατική θάλασσα (Διεθνείς Πλόες), ο κύκλος εργασιών του Ομίλου στη χρήση 2018 ανήλθε σε Ευρώ 88,58 εκατ. έναντι Ευρώ 88,09 εκατ. στη χρήση 2017. Στην αγορά αυτή ο Όμιλος δραστηριοποιήθηκε στις γραμμές Πάτρα - Ηγουμενίτσα - Ανκόνα, και Πάτρα - Ηγουμενίτσα - Μπάρι όπου δρομολογήθηκαν τα πλοία Superfast I, Superfast II και Superfast XI.

Στις γραμμές της Αδριατικής καθώς και στις γραμμές Ηρακλείου και Χανίων τα πλοία της Attica Group λειτουργούν κοινοπρακτικά με πλοία της ΑΝΕΚ.

Συνολικά τα πλοία του Ομίλου για το 2018 (το μεταφορικό έργο της HSW υπολογίζεται από 1.6.2018, ημερομηνία ενοποίησης της στον Όμιλο), μετέφεραν 6,7 εκατ. επιβάτες, 953 χιλ.Ι.Χ. οχήματα και 362 χιλ. φορτηγά οχήματα.

Λειτουργικά έξοδα και άλλοι λογαριασμοί

Στη χρήση 2018 τα λειτουργικά έξοδα των πλοίων του Ομίλου ανήλθαν ως ποσοστό στο 79,6% επί του κύκλου εργασιών του Ομίλου έναντι αντίστοιχου ποσοστού 77,9% στη χρήση 2017. Η αύξηση των λειτουργικών εξόδων οφείλεται κατά κύριο λόγο στην αύξηση του κόστους καυσίμων.

Τα έξοδα διοίκησης του Ομίλου ανήλθαν ως ποσοστό στο 9,2% επί του κύκλου εργασιών του Ομίλου έναντι αντίστοιχου ποσοστού 7,6% στη χρήση 2017. Η σημειωθείσα αύξηση ωφείλεται κατά κύριο λόγο στη λειτουργική ενσωμάτωση της HSW και στην οργανωτική αναδιάρθρωση του Ομίλου.

Τα έξοδα διάθεσης του Ομίλου ανήλθαν ως ποσοστό στο 6,9% επί του κύκλου εργασιών του Ομίλου έναντι αντίστοιχου ποσοστού 6,9% στη χρήση 2017.

Τα λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης ανήλθαν σε Ευρώ 1,72 εκατ. έναντι Ευρώ 5,01 εκατ. στη χρήση 2017.

Τα λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα αφορούν κατά κύριο λόγο πράξεις αντιστάθμισης μέρους του κινδύνου μεταβολής της τιμής των καυσίμων και ανήλθαν σε κέρδη Ευρώ 11,00 στη χρήση 2018 έναντι ζημιών Ευρώ 1,17 εκατ. στη χρήση 2017.

Τα χρηματοοικονομικά έξοδα του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 26,55 εκατ. από Ευρώ 18,24 εκατ. στη χρήση 2017. Η σημειωθείσα αύξηση των χρηματοοικονομικών εξόδων, πέραν της επιβάρυνσης λόγω της προσθήκης των δανείων της HSW, προέρχεται κυρίως από τα χρηματοοικονομικά έξοδα που προέκυψαν από τις αποπληρωμές των ομολογιακών δανείων της Fortress Investment Group.

Τα χρηματοοικονομικά έσοδα ανήλθαν σε Ευρώ 0,22 εκατ. έναντι Ευρώ 0,07 εκατ. στη χρήση 2017.

Επίσης, στη χρήση 2018 προέκυψαν κέρδη Ευρώ 0,43 εκατ. από τη συγγενή εταιρία Africa Morocco Links (AML), η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, έναντι αντίστοιχων ζημιών Ευρώ 7,52 εκατ. στη χρήση 2017.

Στη χρήση 2018 προέκυψαν κέρδη Ευρώ 15,80 εκατ. από την πώληση του πλοίου SUPERFAST XII.

Συνολικά, τα κέρδη μετά από φόρους του Ομίλου ανήλθαν σε Ευρώ 17,27 εκατ. έναντι κερδών Ευρώ 1,25 εκατ. στη χρήση 2017.

Το σύνολο των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου ελέγχονται κατά 100% από τη μητρική εταιρία, πλην της νεοαποκτηθείσας HSW η οποία ελέγχεται άμεσα και έμμεσα κατά 98,83%.

Στην ανάλυση των αποτελεσμάτων θα πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε έναν κλάδο με έντονη εποχικότητα στους επιβάτες και Ι.Χ. οχήματα, με υψηλότερη κίνηση τους μήνες Ιούλιο με Σεπτέμβριο και χαμηλότερη τους μήνες Νοέμβριο με Φεβρουάριο. Αντίθετα η κίνηση των φορτηγών αυτοκινήτων εμφανίζεται κατανεμημένη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με πολύ μικρότερη εποχικότητα.

3. Στοιχεία Ισολογισμού και ταμειακών ροών

Τα ενσώματα πάγια του Ομίλου ανέρχονται στις 31.12.2018 σε Ευρώ 690,36 εκατ. έναντι Ευρώ 533,71 εκατ. το 2017 και αφορούν κυρίως τα ιδιόκτητα πλοία του Ομίλου. Η μεταβολή των παγίων οφείλεται κυρίως στην ενσωμάτωση της HSW και την πώληση του πλοίου Superfast XII.

Σημειώνεται ότι εντός της χρήσης 2018, η Διοίκηση του Ομίλου προχώρησε σε αλλαγή λογιστικής πολιτικής όσον αφορά στην αναγνώριση των αντικαταστάσεων, ουσιωδών επισκευών βλαβών και αναβαθμίσεων εξοπλισμού ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων. Ως συνέπεια, οι παρουσιαζόμενες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν αναμορφωθεί σχετικά.

Σύμφωνα με την προηγούμενη λογιστική πολιτική, οι ουσιώδεις επισκευές βλαβών καθώς και οι αντικαταστάσεις/αναβαθμίσεις στον εξοπλισμό των πλοίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη απόδοση τους, αναγνωρίζονταν στο κυκλοφορούν ενεργητικό, στο κονδύλι Λοιπά Κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ως έξοδο επόμενων χρήσεων, και επιβάρυναν τα αποτελέσματα του Ομίλου αναλογικά με τη διάρκεια τους.
Σύμφωνα με τη νέα λογιστική πολιτική, οι αντικαταστάσεις, ουσιώδεις επισκευές και αναβαθμίσεις του εξοπλισμού των πλοίων, οι οποίες έχουν διάρκεια ζωής δύο έως και πέντε έτη, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων του Ομίλου. Σημειώνεται ο Όμιλος θα ακολουθήσει και στη νέα λογιστική πολιτική την ίδια μέθοδο απόσβεσης που ακολουθούσε στην προηγούμενη λογιστική πολιτική.

Η επίδραση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης, στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος και στην κατάσταση των Ταμειακών Ροών παρουσιάζεται αναλυτικά στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Επιπρόσθετα, η Διοίκηση του Ομίλου στο πλαίσιο της απόκτησης της HSW την 31.05.2018 και στην εναρμόνιση των λογιστικών εκτιμήσεων του Ομίλου προχώρησε σε επανεκτίμηση των ωφέλιμων ζωών του συνόλου των πλοίων λαμβάνοντας υπόψιν τις παραγράφους 56-57 του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια καθώς και την ισχύουσα πραγματικότητα όσον αφορά τη διάρκεια ζωής ενός πλοίου, και ειδικότερα τα τεχνικά χαρακτηριστικά, το επίπεδο συντήρησης του, την πρακτική συντηρήσεων που παραδοσιακά ακολουθεί ο Όμιλος καθώς και το πρόγραμμα δραστηριοποίησης των πλοίων. Η ωφέλιμη ζωή των συμβατικών πλοίων καθορίσθηκε σε 35 έτη από 30 έτη ενώ για τα ταχύπλοα και τα δελφίνια σε 25 και 15 έτη αντίστοιχα. Η Διοίκηση εκτιμά την αλλαγή της λογιστικής εκτίμησης ως απολύτως ρεαλιστική και εντός του πλαισίου που κινείται ο ανταγωνισμός. Η θετική επίδραση από την ανωτέρω αλλαγή η οποία απεικονίσθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου της χρήσης 2018 ανήλθε σε ποσό Ευρώ 4,12 εκατ.

Η «υπεραξία επιχείρησης» Ευρώ 10,78 εκατ. προέκυψε από την απόκτηση της HSW και έγινε οριστικοποίηση της με την ολοκλήρωση του επιμερισμού του κόστους αγοράς.

Στα άυλα πάγια του Ομίλου Ευρώ 8,61 εκατ. συμπεριλαμβάνεται το κόστος μελετών και καταχώρησης των σημάτων του Ομίλου καθώς και τα λογισμικά προγράμματα που περιλαμβάνουν το κόστος ανάπτυξης των συστημάτων κρατήσεων εισιτηρίων, καθώς και το κόστος της αγοράς και ανάπτυξης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Ομίλου.

Ο λογαριασμός «επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες» ύψους Ευρώ 4,68 εκατ. αφορά τη συμμετοχή του Ομίλου στη συγγενή εταιρία Africa Morroco Links (AML), η οποία ενοποιείται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης.

Τα «Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού» ανήλθαν σε Ευρώ 2,65 εκατ. από Ευρώ 8,56 εκατ. στη χρήση 2017 και αφορούν εγγυήσεις και λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις.

Ο λογαριασμός «αποθέματα» που αφορά κατά κύριο λόγο πρώτες ύλες και καύσιμα – λιπαντικά των πλοίων, ανήλθε σε Ευρώ 4,51 εκατ. από Ευρώ 3,31 εκατ. στη χρήση 2017. Η αύξηση των αποθεμάτων οφείλεται κυρίως στην ενοποίηση της HSW.

Ο λογαριασμός «πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις» ανήλθε σε Ευρώ 48,36 εκατ. από Ευρώ 47,28 εκατ. στη χρήση 2017.

Τα «Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού» ανήλθαν σε Ευρώ 31,90 εκατ. από Ευρώ 30,73 εκατ. στη χρήση 2017 και τα σημαντικότερα κονδύλια αφορούν τους «Χρεώστες διάφοροι», όπου περιλαμβάνονται κατά κύριο λόγο απαιτήσεις του Ομίλου από τη συγγενή εταιρία AML καθώς και τα «προπληρωθέντα έξοδα», όπου περιλαμβάνονται τα έξοδα δεξαμενισμού των πλοίων.

Τα «παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού» (Ευρώ 2,74 εκατ. έναντι Ευρώ 4,43 εκατ. το 2017) αφορούν πράξεις αντιστάθμισης μέρους του κινδύνου μεταβολής της τιμής των καυσίμων και η αποτίμηση τους γίνεται στην εύλογη αξία.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα του Ομίλου στις 31.12.2018 ανήλθαν σε Ευρώ 59,42 εκατ. έναντι Ευρώ 44,10 εκατ. στις 31.12.2017.

Το σύνολο των ιδίων κεφαλαίων του Ομίλου, αποδιδόμενα στους μετόχους της μητρικής εταιρίας, ανήλθε σε Ευρώ 409,18 εκατ. από Ευρώ 402,92 εκατ. στη χρήση 2017.

Ο Όμιλος στις 31.12.2018 έχει μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις Ευρώ 274,50 εκατ. έναντι Ευρώ 214,43 εκατ. στις 31.12.2017 και βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις Ευρώ 71,58 εκατ. έναντι Ευρώ 24,30 εκατ. στις 31.12.2017.

Το κυκλοφορούν ενεργητικό του Ομίλου ανέρχεται σε Ευρώ 146,94 εκατ. έναντι Ευρώ 173,06 εκατ. των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων με αποτέλεσμα ο Όμιλος να παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης κατά Ευρώ 26,1 εκατ. Αναφορικά με τη διαδικασία αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων η Διοίκηση του Ομίλου σύναψε σύμβαση εντός του Απριλίου 2019 με τραπεζικό ίδρυμα ποσού Ευρώ 20 εκατ. Για την υπολειπόμενη προσωρινή διαφορά του κεφαλαίου κίνησης ποσού Ευρώ 6 εκατ. η Διοίκηση θεωρεί ότι θα καλυφθεί από τις προβλεπόμενες ταμειακές ροές.

Ο λογαριασμός «προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» στις 31.12.2018 ανέρχεται σε Ευρώ 39,06 εκατ. από Ευρώ 20,30 εκατ. στις 31.12.2017. Η αύξηση του λογαριασμού οφείλεται στη λειτουργική ενσωμάτωση της HSW.

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία Ευρώ 10,73 εκατ. στις βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις αφορούν αποτίμηση των παραγώγων συμβολαίων αντιστάθμισης του κινδύνου μεταβολής των τιμών των καυσίμων.

Ο λογαριασμός «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» ανήλθε στις 31.12.2018 σε Ευρώ 51,42 εκατ. έναντι Ευρώ 12,99 εκατ. στις 31.12.2017. Η ενσωμάτωση της HSW. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 42%.

Πέρα των ανωτέρω η αύξηση στο στοιχείο «Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους» (Ευρώ 24,19 εκατ. έναντι Ευρώ 6,32 εκατ. το 2017) οφείλεται σε διακανονισμό υποχρεώσεων με τις φορολογικές αρχές. Ο Όμιλος είναι συνεπής με τις καταβολές των ανωτέρω διακανονισμών.

Ταμειακές ροές

Στη χρήση 2018 προέκυψαν θετικές ταμειακές ροές (εισροές) από τις λειτουργικές δραστηριότητες Ευρώ 82,15 εκατ. έναντι επίσης θετικών ταμειακών ροών Ευρώ 30,57 εκατ. στη χρήση 2017

Από τις επενδυτικές δραστηριότητες προέκυψαν το 2018 εκροές Ευρώ 20,99 εκατ. έναντι εκροών Ευρώ 12,01 εκατ. το 2017.

Από τις χρηματοδοτικές δραστηριότητες, ο Όμιλος το 2018 είχε εκροές Ευρώ 45,75 εκατ. έναντι εκροών Ευρώ 25,64 εκατ. το 2017.

Συνεισφορά της HSW στα αποτελέσματα του Ομίλου

Η απόκτηση της HSW την 1.6.2018 οδήγησε σε αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των καθαρών κερδών μετά από φόρους του Ομίλου κατά το ποσό των Ευρώ 248, 44 εκατ.(29% επί του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου), Ευρώ 155,08 εκατ. (34% επί του συνόλου των υποχρεώσεων του Ομίλου) και Ευρώ 14,91 εκατ. (65% επί των καθαρών κερδών μετά από φόρους) αντίστοιχα. Εάν η απόκτηση είχε πραγματοποιηθεί από την 1.1.2018, τότε ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών θα ήταν αυξημένος κατά Ευρώ 31,57 εκατ. ενώ τα ενοποιημένα κέρδη προ φόρων θα ήταν μειωμένα κατά Ευρώ 14,52 εκατ. Η επίδραση δεν πρέπει να θεωρείται ως ένδειξη των αποτελεσμάτων που θα επιτύχει ο Όμιλος στο μέλλον σε ενοποιημένη βάση.
Αναλυτική περιγραφή της συνεισφοράς της HSW στα αποτελέσματα γίνεται στις οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Χρηματοοικονομικοί Δείκτες (Εναλλακτικοί Δείκτες Μέτρησης Απόδοσης «**ΕΔΜΑ**»)

Ορισμένοι βασικοί χρηματοοικονομικοί δείκτες του Ομίλου παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα:

	2018	**2017**
Γενική Ρευστότητα Σύνολο Κυκλοφορούντων Στοιχείων Ενεργητικού Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	0,85	2,22
Σχέση Ιδίων προς Ξένα Κεφάλαια Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων Σύνολο Υποχρεώσεων	0,91	1,46
Συντελεστής Μόχλευσης Καθαρός Δανεισμός Συνολικά Απασχολούμενα Κεφάλαια	0,41	0,33
Καθαρός Δανεισμός EBITDA	5,03	3,27

Ορισμοί/ συμφωνίες ΕΔΜΑ

Οι δείκτες Γενικής Ρευστότητας και Ίδια προς Ξένα Κεφάλαια, προκύπτουν από κονδύλια του Ισολογισμού του Ομίλου. Το EBITDA (κέρδη προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικών αποσβέσεων) εξυπηρετεί στην καλύτερη ανάλυση των λειτουργικών αποτελεσμάτων του Ομίλου.

Ο Συντελεστής Μόχλευσης χρησιμοποιείται για να αξιολογηθεί η κεφαλαιακή διάρθρωση του Ομίλου και η δυνατότητα μόχλευσης. Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται προσθέτοντας στα μακροπρόθεσμα δάνεια το βραχυπρόθεσμο μέρος μακροπρόθεσμων δανείων και τα βραχυπρόθεσμα δάνεια, και αφαιρώντας από το σύνολο τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα. Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται προσθέτοντας στον καθαρό δανεισμό τα Ίδια κεφάλαια.

Ο δείκτης Καθαρός δανεισμός προς EBITDA χρησιμοποιείται ως ένα ακόμη εργαλείο σχεδιασμού της κατάλληλης κεφαλαιακής διάρθρωσης του Ομίλου σε σχέση με το βαθμό ικανότητας του να παράγει ταμειακές ροές και λειτουργικά κέρδη. Ο ορισμός του καθαρού δανεισμού και του EBITDA δίδεται ανωτέρω.
Ο χρηματοοικονομικοί δείκτες «Γενική Ρευστότητα» και «Καθαρός δανεισμός / Ebitda» για τη χρήση 2017 είναι αναπροσαρμοσμένοι λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής (βλέπε σημ.9.1 της Οικονομικής Έκθεσης).

4. Οικονομικά αποτελέσματα μητρικής εταιρίας

Η Attica A.E. Συμμετοχών είναι αμιγώς εταιρία συμμετοχών και τα έσοδά της προέρχονται κατά κύριο λόγο από μερίσματα και από τόκους.

Η Εταιρία συμμετείχε σε αυξήσεις μετοχικού κεφαλαίου των κατά 100% θυγατρικών εταιριών ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. και SUPERFAST ENDEKA INC με τα ποσά Ευρώ 8,4 εκατ. και Ευρώ 2,0 εκατ. αντίστοιχα.

Οι συμμετοχές της Εταιρίας στις 31.12.2018 ανήλθαν σε Ευρώ 579,19 εκατ. έναντι Ευρώ 508,19 εκατ. στις 31.12.2017. Η Εταιρία αποτιμά τις συμμετοχές της στην εύλογη αξία.

Στη χρήση 2018 η Εταιρία είχε έσοδα από μερίσματα Ευρώ 3,11 εκατ.

Τα έξοδα διοίκησης της Εταιρίας το 2018 ανήλθαν σε Ευρώ 1,27 εκατ. έναντι Ευρώ 1,29 εκατ. στη χρήση 2017.

Στα «λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα» περιλαμβάνονται τόκοι δανείων Ευρώ 0,47 εκατ.

Ως αποτέλεσμα των ανωτέρω, για τη χρήση 2018 η Εταιρία είχε κέρδη Ευρώ 1,37 εκατ έναντι κερδών Ευρώ 1,82 εκατ. στη χρήση 2017.

Τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα της Εταιρίας ανήλθαν στις 31.12.2018 σε Ευρώ 39 χιλ. έναντι Ευρώ 2.182 χιλ. στις 31.12.2017.

Τα ίδια κεφάλαια της Εταιρίας ανήλθαν σε Ευρώ 563,93 εκατ. έναντι Ευρώ 511,14 εκατ. στις 31.12.2017. Η διαφορά στα Ίδια Κεφάλαια οφείλεται στην αύξηση του Μετοχικού Κεφαλαίου της εταιρίας για την απόκτηση της HSW και στην αποτίμηση των συμμετοχών στην εύλογη αξία.

Οι μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις της Εταιρίας ανέρχονται σε Ευρώ 17,03 εκατ. και ο μακροπρόθεσμος δανεισμός πληρωτέος στην επόμενη χρήση σε Ευρώ 0,45 εκατ.

Η Εταιρία δεν κατέχει ίδιες μετοχές. Επίσης δεν κατέχουν μετοχές της Attica A.E. Συμμετοχών οι θυγατρικές της εταιρίες.

Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας θα προτείνει στη Γενική συνέλευση τη μη διανομή μερίσματος.

Οι εταιρίες στις οποίες συμμετέχει η Attica A.E. Συμμετοχών, τα βασικά στοιχεία των οικονομικών καταστάσεων του Ομίλου καθώς και οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζει ο Όμιλος περιγράφονται αναλυτικά στις «Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων» οι οποίες αποτελούν αναπόσπαστο μέρος της Ετήσιας Οικονομικής Έκθεσης.

5. Σημαντικές συναλλαγές με συνδεδεμμένα μέρη

Στην παρούσα ενότητα περιλαμβάνονται οι σημαντικότερες συναλλαγές μεταξύ της Εταιρίας και των συνδεδεμένων με αυτήν εταιριών, όπως ορίζονται στο Διεθνές Λογιστικό Πρότυπο 24.

Ειδικότερα, οι συναλλαγές που πραγματοποίησε η Attica A.E. Συμμετοχών με τις συνδεδεμένες εταιρίες του Ομίλου κατά την περίοδο 1.1.2018 – 31.12.2018 είναι οι ακόλουθες:

Η μητρική εταιρία συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των 100% θυγατρικών εταιριών ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. και SUPERFAST ENDEKA INC με το ποσό Ευρώ 8.390 χιλ και Ευρώ 2.000 χιλ. αντίστοιχα.

Επίσης, η μητρική εταιρία έχει απαίτηση μερίσματος 2017 ύψους Ευρώ 2.810 χιλ. από την 100% θυγατρική εταιρία ATTICA FERRIES N.A.E. και επιπλέον η ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ εισέπραξε από την ανωτέρω εταιρία Ευρώ 1.410χιλ. ως μέρισμα προηγούμενων χρήσεων.

Η 100% θυγατρική εταιρία BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. επέστρεψε στη μητρική εταιρία με μείωση μετοχικού της κεφαλαίου ποσό ύψους Ευρώ 50.137 χιλ.

Οι 100% θυγατρικές εταιρίες ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε. και ΜΠΛΟΥ ΣΤΑΡ Ν.Ε. επέστρεψαν στη μητρική εταιρία με μείωση μετοχικού τους κεφαλαίου ποσό ύψους Ευρώ 20.465 χιλ. και Ευρώ 24.389 χιλ. αντίστοιχα.

Ο Όμιλος Attica ως αποτέλεσμα των συναλλαγών του με τη συγγενή εταιρία AFRICA MOROCCO LINKS είχε έξοδα 318 χιλ., απαιτήσεις Ευρώ 11.645 χιλ. και υποχρεώσεις Ευρώ 454 χιλ.

Οι διεταιρικές συναλλαγές στη χρήση 2018 μεταξύ των εταιριών του Ομίλου, , έχουν διαχειριστικό και σε καμία περίπτωση ουσιαστικό χαρακτήρα και προκύπτουν από την ίδια τη δραστηριότητα του Ομίλου Attica στο ναυτιλιακό τομέα και την ανάγκη κοινής διαχείρισης των εσόδων και εξόδων των πλοίων μέσω κοινοπραξιών και διαχειριστριών εταιριών, οι οποίες δημιουργούν διεταιρικές συναλλαγές με τις άλλες εταιρίες του Ομίλου. Εξαίρεση αποτελούν οι ναυλώσεις πλοίων μεταξύ των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου.

Τα παραπάνω διεταιρικά υπόλοιπα στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου απαλείφονται.

Οι διεταιρικές συναλλαγές εταιριών του Ομίλου Attica με εταιρίες του Ομίλου MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (MIG) δεν είναι σημαντικές ούτε επηρεάζουν τη χρηματοοικονομική θέση ή τις επιδόσεις της Εταιρίας και του Ομίλου, αφορούν δε κυρίως έσοδα της Attica Group από τα εστιατόρια και τα καταστήματα επί των πλοίων. Ειδικότερα, στη χρήση 2018 ο Όμιλος Attica ως αποτέλεσμα των συναλλαγών του με εταιρίες του Ομίλου MIG είχε έσοδα Ευρώ 14,83 εκατ., έξοδα Ευρώ 4,93 εκατ., απαιτήσεις Ευρώ 2,49 εκατ. και υποχρεώσεις Ευρώ 7,63 εκατ. Τα αντίστοιχα ποσά την προηγούμενη χρήση 2017 ήταν, έσοδα Ευρώ 10,72 εκατ., έξοδα Ευρώ 2,75 εκατ., απαιτήσεις Ευρώ 3,74 εκατ. και υποχρεώσεις Ευρώ 67 χιλ.

Τα διαιτερικά υπόλοιπα μεταξύ των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου στις Ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις απαλείφονται.

Τα διεταιρικά υπόλοιπα των εταιριών του Ομίλου Attica με τον Όμιλο της Τράπεζας Πειραιώς (ως συνδεδεμένου μέρους με τον Όμιλο MIG) έχουν ως ακολούθως:

Έσοδα Ευρώ 16 χιλ. (Ευρώ 25 χιλ.το 2017), Έξοδα Ευρώ 3,15 εκατ. (Ευρώ 1,69 εκατ. το 2017), Απαιτήσεις (καταθέσεις) Ευρώ 27,82 εκατ. (Ευρώ 12,78 εκατ. το 2017), Υποχρεώσεις (δάνεια) Ευρώ 187,43 εκατ. (Ευρώ 36,27 εκατ. το 2017).

Αμοιβές Ανωτάτων Διευθυντικών Στελεχών και Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών στις οποίες περιλαμβάνονται μικτοί μισθοί, αμοιβές, κόστος κοινωνικής ασφάλισης, αποζημιώσεις και λοιπές επιβαρύνσεις, ανέρχονται για τη χρήση 2018 σε Ευρώ 2.4 εκατ. και για τη χρήση 2017 σε Ευρώ 2,3 εκατ. Επιπλέον οι προβλέψεις για παροχές μετά την έξοδο τους από την υπηρεσία, βάσει της από 16.5.2017 απόφασης της Γ.Σ., ανέρχονται για τη χρήση 2018 σε Ευρώ 3,6 εκατ. και για τη χρήση 2017 σε Ευρώ 0,6 εκατ.

Δεν υπάρχουν απαιτήσεις ούτε υποχρεώσεις του Ομίλου προς Διευθυντικά στελέχη και μέλη της Διοίκησης.

Εγγυήσεις

Η μητρική εταιρία έχει δώσει εγγυήσεις προς τις δανείστριες τράπεζες για την αποπληρωμή των δανείων των πλοίων του Ομίλου ύψους Ευρώ 226,98 εκατ.

6. Σημαντικά γεγονότα Ομίλου

Τα σημαντικά γεγονότα κατά τη διάρκεια του 2018 και μεταγενέστερα, έως την ημερομηνία δημοσιοποίησης των ετήσιων οικονομικών καταστάσεων έχουν ως ακολούθως:

Απόκτηση ποσοστού 98,83% του μετοχικού κεφαλαίου της «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.»

Εντός του α' εξαμήνου 2018 ολοκληρώθηκε η απόκτηση ποσοστού 98,83% του μετοχικού κεφαλαίου της «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.». Οι σημαντικότεροι σταθμοί στην ολοκλήρωση της εξαγοράς ήταν οι εξής:

Τον Απρίλιο 2018, με την υπ' αριθμ. 658/2018 ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αποφασίστηκε η έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από την Attica Group επί της HSW.

Η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού έγινε μετά την ανάληψη δεσμεύσεων από τον Όμιλο, οι οποίες κατά την κρίση της Επιτροπής είναι κατάλληλες, επαρκείς και ανάλογες για να διασφαλίσουν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού στην Ελληνική Ακτοπλοΐα. Οι δεσμεύσεις περιγράφονται αναλυτικά στο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Στο τέλος Μαΐου 2018 ο Όμιλος ολοκλήρωσε τη διαδικασία εξαγοράς πλειοψηφικού πακέτου μετοχών (50,3%) της εταιρίας «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.» (εφεξής «HSW») στα πλαίσια υλοποίησης της από 11.8.2017 συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς και ετέρους μετόχους μειοψηφίας της HSW, ως ισχύει, για την εξαγορά συνολικά 39.039.833 μετοχών της HSW έναντι συνολικού τιμήματος Ευρώ 64,4εκ.

Μέρος του τιμήματος ανερχόμενο σε Ευρώ 30,61 εκατ. καταβλήθηκε τοις μετρητοίς από ίδια διαθέσιμα της Attica Group, ενώ το υπολειπόμενο οφειλόμενο ποσό προς τους πωλητές συμφωνήθηκε ότι θα εξοφληθεί με την παράδοση σε αυτούς συνολικά 24.145.523 νέων μετοχών της Attica ΑΕ Συμμετοχών.

Με την από 26.6.2018 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Attica A.E. Συμμετοχών κατά ποσό Ευρώ 7.243.656,90 με την έκδοση 24.145.523 κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας ευρώ 0,30 και τιμής διάθεσης 1,80 εκάστη, με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων της «Τράπεζας Πειραιώς Α.Ε.» και ενός ακόμη μετόχου της μειοψηφίας της HSW. Αποφασίσθηκε επίσης η κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων. Η απόφαση της Γενικής Συνέλευσης υλοποιήθηκε και οι νέες μετοχές εισήχθησαν προς διαπραγμάτευση στο Χρηματιστήριο Αθηνών στις 31 Ιουλίου 2018.

Εντός του Ιουνίου 2018, ο Όμιλος ολοκλήρωσε την απόκτηση πρόσθετου ποσοστού 48,53% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας HSW σε υλοποίηση της από 26.10.2017 συμφωνίας με την εταιρία «Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.» («Minoan Lines») για την εξαγορά συνολικά 37.667.504 μετοχών της HSW έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 78,5 εκατ.

Στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας, η Attica Group προέβη στην πώληση του πλοίου SUPERFAST XII σε εταιρία του Ομίλου Grimaldi έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 74,5 εκατ. και η HSW στην πώληση του πλοίου HIGHSPEED 7 στην Minoan Lines έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 25 εκατ.

Μετά την ανωτέρω συναλλαγή, ο Όμιλος κατέχει πλέον ποσοστό 98,83% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της HSW.

Μέσω της απόκτησης ελέγχου επί της HSW, ο Όμιλος Attica αποκτά το κρίσιμο μέγεθος που απαιτείται για να ανταγωνιστεί με επιτυχία τις μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρίες του κλάδου. Ο Όμιλος θέτει τις βάσεις για τη μακροχρόνια βιωσιμότητά του και την προσέλκυση κεφαλαίων αναγκαίων για νέες επενδύσεις, την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και την ισχυροποίηση της κεφαλαιακής του δομής.

Η εταιρία ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε είναι ανώνυμη ναυτιλιακή εταιρία και δραστηριοποιείται με 17 πλοία κυριότητας της (εκ των οποίων 2 HIGHSPEED, 8 Συμβατικά, 4 FLYING CAT και 3 FLYING DOLFINS) στις ακτοπλοϊκές γραμμές των Κυκλάδων, του Β.Α. Αιγαίου, των Σποράδων και του Σαρωνικού.

Πέραν της εξαγοράς της HSW, άλλα σημαντικά γεγονότα για τον Όμιλο είναι τα εξής:

Στις 16.3.2018 η Εταιρία με μεγάλη θλίψη ανακοίνωσε την απώλεια του Ανεξάρτητου Μη Εκτελεστικού Μέλους του Διοικητικού Συμβουλίου Μανώλη Ξανθάκη. Η παρουσία του Μανώλη Ξανθάκη στο Διοικητικό Συμβούλιο ήταν πάντα δημιουργική και η εμπειρία του ιδιαίτερα χρήσιμη στα στελέχη του Ομίλου.

Στις 28.3.2018 ο Όμιλος ανακοίνωσε την τριπλή διάκρισή του στα Tourism AWARDS 2018 που διοργανώθηκαν από την Boussias Communications. Ειδικότερα, η Attica Group βραβεύτηκε ως ακολούθως:
- Gold βραβείο στην κατηγορία «Υποστήριξη τοπικών κοινοτήτων / Δράσεις ΕΚΕ» – Συνολική Κοινωνική Προσφορά,
- Silver βραβείο στην κατηγορία «Technology enhanced experience» - Υπηρεσία @sea Infotainment Platform,
- Silver βραβείο στην κατηγορία «Προγράμματα Επιβράβευσης» - Πρόγραμμα Επιβράβευσης Πελατών SEASMILES.

Η Τακτική Γενική Συνέλευση στις 26.6.2018, μεταξύ άλλων θεμάτων, εξέλεξε νέο Διοικητικό Συμβούλιο, λόγω λήξης της θητείας του προηγούμενου, με μέλη τους κ.κ. Κυριάκο Μάγειρα, Μιχάλη Σακέλλη, Σπυρίδωνα Πασχάλη, Ηρακλή Σιμιτσιδέλλη, Γεώργιο Ευστρατιάδη, Παναγιώτη Θρουβάλα και Αναστάσιο Κυπριανίδη, εκ των οποίων ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη ορίστηκαν οι κ.κ. Μιχάλης Σακέλλης και Αναστάσιος Κυπριανίδης. Επίσης η ίδια Γενική Συνέλευση εξέλεξε ως μέλη της Επιτροπής Ελέγχου, σύμφωνα με τις διατάξεις του άρθρου 44 του Ν. 4449/2017, τους κ.κ. Μιχάλη Σακέλλη, Αναστάσιο Κυπριανίδη και Γεώργιο Ευστρατιάδη. Πρόεδρος της Επιτροπής εκλέχτηκε ο κ. Μιχάλης Σακέλλης.

Στις 29 Ιουνίου 2018 η Attica Group ανακοίνωσε την τιμητική διάκρισή της στα Βραβεία Περιβαλλοντικής Ευαισθησίας ΟΙΚΟΠΟΛΙΣ, στην κατηγορία των Βραβείων Επιχειρήσεων, υποκατηγορία «Περιβαλλοντική Πολιτική». Το βραβείο αυτό αποτελεί μία ακόμη αναγνώριση των προσπαθειών του Ομίλου για τη συστηματική και υπεύθυνη λειτουργία του σε θέματα περιβάλλοντος, βασικό πυλώνα του προγράμματος Εταιρικής Υπευθυνότητας του Ομίλου.

Στις 13 και 14 Οκτωβρίου 2018, η BLUE STAR FERRIES σε συνεργασία με το Εθνικό Κέντρο Έρευνας Φυσικών Επιστημών «ΔΗΜΟΚΡΙΤΟΣ» ένωσαν τις δυνάμεις τους και παρουσίασαν ένα ειδικά σχεδιασμένο διαδραστικό, εκπαιδευτικό πρόγραμμα σε 600 μαθητές Δημοτικών Σχολείων Ρόδου.

Στις 20.11.2018 η Attica Group ανακοίνωσε τη διάκρισή της στις 20 πιο «Αξιοθαύμαστες επιχειρήσεις της Ελλάδας 2018» («Most Admired Companies 2018»), βάσει της μεγαλύτερης έρευνας εταιρικής φήμης που πραγματοποιείται από το περιοδικό FORTUNE σε συνεργασία με την εταιρία παροχής ελεγκτικών, φορολογικών και συμβουλευτικών υπηρεσιών KPMG.

Στις 28.12.2018, η Έκτακτη Γενική Συνέλευση αποφάσισε ομοφώνως την οικειοθελή προπληρωμή του ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου έκδοσης της θυγατρικής «Blue Star Ferries Ναυτιλιακή Α.Ε.» έναντι ποσού Ευρώ 87,0 εκατ. ώστε να μη λάβει χώρα η μετατροπή του σε μετοχές της Εταιρίας.

Επίσης, εντός του 2018 η Attica Group προχώρησε στην έκδοση του 9ου Απολογισμού Εταιρικής Υπευθυνότητας που αφορά το 2017, ο οποίος ακολουθεί τις κατευθυντήριες οδηγίες GRI Standards του Global Reporting Initiative (σε επίπεδο συμφωνίας “Core”). Ο Απολογισμός αποτέλεσε το επιστέγασμα μιας προσπάθειας που υποστηρίχθηκε από όλους τους εργαζομένους και τους συνεργάτες του Ομίλου, οι οποίοι συμβάλλουν αποφασιστικά στην επιτυχημένη και εμπράκτως υπεύθυνη λειτουργία του. Στο πλαίσιο του Απολογισμού Εταιρικής Υπευθυνότητας 2017, γίνεται αναφορά σε 210 ποσοτικούς δείκτες (από 200 την προηγούμενη χρονιά) και παρουσιάζονται 55 μελλοντικοί στόχοι (από 33 την προηγούμενη χρονιά).

Στις 6.3.2019 η ATTICA GROUP ανακοίνωσε τη χρυσή της διάκριση στα GREEK HOSPITALITY AWARDS 2019, που διοργανώθηκαν από την ETHOS MEDIA. Ειδικότερα, η Attica Group βραβεύτηκε με το Χρυσό βραβείο στην κατηγορία «Καλύτερη Ελληνική Ακτοπλοϊκή Εταιρία».

Στις 3.4.2019, η Attica A.E. Συμμετοχών ανακοίνωσε ότι ο κ. Ηρακλής Σιμιτσιδέλλης υπέβαλε την παραίτησή του από την ιδιότητά του ως Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και από το σύνολο των έως σήμερα αρμοδιοτήτων του, λόγω συνταξιοδότησης. Σε αναπλήρωση της θέσης το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την εκλογή του κ. Παναγιώτη Δικαίου ως Εκτελεστικού Μέλους. Το νέο μέλος θα ασκήσει τα καθήκοντά του κατά το υπόλοιπο χρονικό διάστημα έως τη λήξη της θητείας του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου.

Στις 8.4.2019 η Attica Group ανακοίνωσε τη Χρυσή διάκρισή της στα LOYALTY AWARDS 2019 που διοργανώθηκαν από την Boussias Communications. Ειδικότερα, η Attica Group βραβεύτηκε με το Χρυσό βραβείο στην κατηγορία Best in Loyalty & Engagement (Travel) για το πρόγραμμα επιβράβευσης Seasmiles.

7. Προβλεπόμενη πορεία και εξέλιξη του Ομίλου για τη χρήση 2019

Οι βασικοί παράγοντες που αναμένεται να επηρεάσουν την πορεία και την εξέλιξη του κύκλου εργασιών και των αποτελεσμάτων του Ομίλου το 2019 είναι, μεταξύ άλλων, η κατάσταση της Ελληνικής Οικονομίας, η ένταση του ανταγωνισμού, η πορεία του εισερχόμενου τουρισμού στη χώρα, ο βαθμός επηρεασμού της εγχώριας τουριστικής κίνησης σε σχέση με το διαθέσιμο εισόδημα και κυρίως η εξέλιξη της τιμής των καυσίμων που έχει σημαντική βαρύτητα στο λειτουργικό κόστος του κλάδου και ειδικά τυχόν ακραίων μεταβολών των διεθνών τιμών αργού πετρελαίου, που ήδη βρίσκονται σε υψηλά επίπεδα.

Η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί σε συνεχή βάση κάθε νέο στοιχείο που θα μπορούσε να επηρεάσει τους προαναφερόμενους παράγοντες και σχεδιάζει ενέργειες βελτιστοποίησης της απόδοσης του Ομίλου στη βάση των δεδομένων που προκύπτουν.

ΑΝΑΣΚΟΠΗΣΗ ΜΗ – ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΕΠΙΔΟΣΕΩΝ

Παρακάτω παρατίθενται στοιχεία που εισήχθησαν με τον ν. 4403/7.7.2016:

Πολιτικές που εφαρμόζει ο Όμιλος και αποτελέσματα αυτών

Εταιρική Υπευθυνότητα και Διοίκηση

Η Attica Group δίνει μεγάλη έμφαση σε θέματα Εταιρικής Υπευθυνότητας. Ειδικότερα:

- Υιοθετούμε υπεύθυνες πολιτικές και πρακτικές σε όλο το εύρος της επιχειρηματικής μας λειτου- ργίας.
- Επιδιώκουμε την επιχειρηματική μας ανάπτυξη παράλληλα με την ανάπτυξη των συνεργατών μας και τη στήριξη των τοπικών κοινωνιών.
- Καλλιεργούμε ένα εργασιακό περιβάλλον με κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας και προσφέρουμε ευκαιρίες εκπαίδευσης στους εργαζομένους μας.
- Προστατεύουμε την ασφάλεια και υγεία των επιβατών μας και προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή ταξιδιωτική εμπειρία.
- Ενσωματώνουμε αρχές βιώσιμης ανάπτυξης στις διαδικασίες μας και εφαρμόζουμε περιβαλλοντικά ορθές επιχειρηματικές πρακτικές.

Η Attica Group υπήρξε η 1η εταιρία στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας παγκοσμίως που εξέδωσε και συνεχίζει να εκδίδει Απολογισμό Εταιρικής Υπευθυνότητας με βάση τις κατευθυντήριες οδηγίες GRI Standards του Global Reporting Initiative. Εργαζόμαστε καθημερινά για την εμπέδωση της Υπευθυνότητας στον Όμιλο πραγματοποιώντας σειρά ενεργειών, από τις οποίες ενδεικτικά αναφέρουμε:

- Την πραγματοποίηση της Ετήσιας Συνάντησής μας για την Εταιρική Υπευθυνότητα, για 4η συνεχόμενη χρονιά με συνεχώς αυξανόμενη συμμετοχή εργαζομένων.
- Τη διενέργεια ηλεκτρονικού σεμιναρίου (e learning) δίνοντας την ευκαιρία σε όλους τους εργαζομένους μας στην ξηρά να εξοικειωθούν με τις αρχές και πρακτικές της Εταιρικής Υπευθυνότητας.
- Την ανάπτυξη και υλοποίηση Στρατηγικής και Σχεδίου Δράσης Εταιρικής Υπευθυνότητας για την τριετία 2018 – 2020, η οποία προέκυψε μετά από μελέτη της υπάρχουσας κατάστασης σε 7 Περιοχές (Διοίκηση, Μέτοχοι, Εργαζόμενοι, Προμηθευτές, Πελάτες, Κοινωνία και Περιβάλλον) με τη βοήθεια εξωτερικού Συμβούλου και τη δημιουργία ομάδων εργασίας από τους εργαζομένους μας, στις οποίες καθορίστικαν συγκεκριμένες δράσεις για κάθε Περιοχή και ορίστηκαν ονομαστικά υπεύθυνοι για κάθε δράση.

Οι εργαζόμενοί μας

Η επιχειρηματική μας επιτυχία είναι άρρηκτα συνδεδεμένη με τους εργαζόμενους μας και ως εκ τούτου πολιτική μας είναι η καλλιέργεια ενός εργασιακού περιβάλλοντος που διασφαλίζει κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας.

Ο Όμιλος στις 31.12.2018 απασχολούσε 1.586 εργαζομένους.

Το 100% των εργαζομένων μας εργάζονται με συμβάσεις πλήρους απασχόλησης, ενώ το 86,7% των εργαζομένων μας έχουν συμβάσεις αορίστου χρόνου. Ο μέσος όρος παραμονής των εργαζομένων στην ξηρά και στα πλοία υπερβαίνει τα 14 και 9 έτη αντίστοιχα.

Κύρια δέσμευσή μας αποτελεί η ισότιμη αντιμετώπιση των εργαζόμενών μας και η εξάρτηση της επαγγελματικής τους ανάπτυξης αποκλειστικά από την απόδοση και τις ικανότητές τους. Στο πλαίσιο αυτό, αξιολογήσαμε το σύνολο των εργαζομένων μας στα πλοία ενώ είμαστε στο στάδιο αναθεώρησης του συστήματος αξιολόγησης για τους εργαζόμενους των γραφείων μας.

Ιδιαίτερη σημασία δίνεται στην ισότιμη αντιμετώπιση των γυναικών καθώς το συνολικό ποσοστό των γυναικών στα γραφεία και στα πλοία είναι 54,2% και 8,3% αντίστοιχα. Αξίζει να σημειωθεί ότι μέσα στο 2018, δεν υπήρξε κανένα παράπονο ή καταγγελία για πρακτικές εργασίας και κανένα περιστατικό διακριτικής μεταχείρισης.

Βασική μας προτεραιότητα είναι η δημιουργία ασφαλούς περιβάλλοντος εργασίας στα πλοία και στα γραφεία μας. Για τον λόγο αυτό πραγματοποιούμε συνεχείς εκπαιδεύσεις σε θέματα Υγείας & Ασφάλειας. Δεν υπάρχει υψηλή πιθανότητα ασθενειών στους εργαζομένους μας σχετιζόμενη με την εργασία τους, ενώ το 2018 δεν καταγράφτηκε κανένα περιστατικό επαγγελματικών ασθενειών. Το 2018 δεν υπήρξε κανένα θανατηφόρο ατύχημα, ενώ σημειώθηκαν 32 ελαφροί τραυματισμοί σε μέλη του πληρώματός μας.

Παράλληλα, επενδύουμε στους ανθρώπους μας, δίνοντας ουσιαστικές δυνατότητες εκπαίδευσης και ανάπτυξης έτσι ώστε να παρέχονται οι καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας και εξέλιξης. Το 2018 πραγματοποιήσαμε συνολικά πάνω από 55 εκπαιδευτικά προγράμματα, η συνολική διάρκεια των οποίων ξεπέρασε τις 7.700 ώρες εκπαίδευσης με μέσο όρο ωρών εκπαίδευσης ανά εργαζόμενο στην ξηρά και στη θάλασσα 23,62 και 0,10 αντίστοιχα.

Στα πλαίσια της καλλιέργειας της εθελοντικής προσφοράς στους εργαζόμενους μας,
- υλοποιήσαμε για 10η συνεχή χρονιά το Πρόγραμμα Εθελοντικής Αιμοδοσίας «Δεσμοί Αίματος» συγκεντρώνοντας 113 μονάδες αίματος από εθελοντές αιμοδότες εργαζομένους μας στα γραφεία και στα πλοία.
- Συμμετείχαμε στον 2ο φιλανθρωπικό αγώνα No Finish Line καλύπτοντας συνολικά 1.306 χιλιόμετρα και κατακτώντας την 4η θέση στην κατηγορία μας από 13 εταιρίες και τη 15η θέση στη γενική κατάταξη από 83 εταιρίες.

Για την Κοινωνία

Επιδιώκουμε να συνεισφέρουμε ουσιαστικά και έμπρακτα στην υποστήριξη της κοινωνίας και στη στήριξη των τοπικών κοινωνιών που επηρεάζονται από τις δραστηριότητές μας, ώστε να συμβάλλουμε στη βελτίωση της ποιότητας ζωής και της ευημερίας της κοινωνίας.
Στο πλαίσιο αυτό, εντός του 2018:
- Υποστηρίξαμε κοινωνικές δράσεις στο σύνολο των νησιών που δραστηριοποιούμαστε.
- Χορηγήσαμε μεγάλο αριθμό εκπτωτικών εισιτηρίων για περιβαλλοντικές, κοινωνικές, αθλητικές και δράσεις υγείας που πραγματοποιήθηκαν στην συντριπτική τους πλειοψηφία στις τοπικές κοινωνίες που δραστηριοποιούμαστε.
- Στηρίξαμε με χορηγίες και δωρεές διάφορους οργανισμούς, κοινωνικές ομάδες και φιλανθρωπικά ιδρύματα
- Υποστηρίξαμε την ισότιμη πρόσβαση των κατοίκων σε νησιά στην εκπαίδευση και στα πολιτιστικά δρώμενα, μέσω σχετικών δράσεων όπως το πρόγραμμα «Άγονη Γραμμή Γόνιμη», τη δράση Science on Board σε συνεργασία με το ΕΚΕΦΕ «Δημόκριτος» και την εκπαιδευτική εκδρομή μαθητών της Ε΄ & ΣΤ΄ τάξης των Δημοτικών σχολείων Αμοργού.
- Πραγματοποιήσαμε για πρώτη φορά τη δράση «Ελληνικές Κοινότητες Ιταλίας», μια πρωτοβουλία για τη διάδοση της Ελληνικής γλώσσας και του Ελληνικού πολιτισμού. Ένα ταξίδι στη γλώσσα, τον πολιτισμό, τις παραδόσεις, τους χορούς και την ψυχή της πατρίδας μας με αφετηρία τις Ελληνικές Κοινότητες της Ιταλίας, εκεί όπου ακόμα και σήμερα χτυπά ολοζώντανη η καρδιά μιας άλλης Ελλάδας.
- Παρείχαμε ειδικές εκπτώσεις για 3η χρονιά στους επισκέπτες των νησιών που δέχθηκαν έντονες προσφυγικές ροές τα τελευταία χρόνια, με στόχο την τόνωση της τουριστικής τους κίνησης.
- Συνεχίσαμε τη στήριξη των προγραμμάτων της Εθελοντικής Διασωστικής Ομάδας Κρίσεων (ΕΔΟΚ) Αμοργού, Η ΕΔΟΚ Αμοργού προήλθε από το 1ο πρόγραμμα Α΄ Βοηθειών που υλοποίησε η BLUE STAR FERRIES το 2015 και έκτοτε προσφέρει σημαντικό διασωστικό έργο, ιδιαίτερα κατά τη διάρκεια της προσφυγικής κρίσης. Στη συνέχεια αυτού του προγράμματος υλοποιήσαμε τον Δεκέμβριο του 2018 διήμερο σεμινάριο με το ίδιο αντικείμενο, αυτή τη φορά στο νησί της Νάξου με αποδέκτες τα Σώματα Ασφαλείας όπου εκπαιδεύτηκαν 114 άτομα.

Στο πλαίσιο της Κοινωνίας δίνουμε ιδιαίτερη βαρύτητα στις συνεργασίες μας με τους Προμηθευτές. Ο Όμιλος μας επιλέγει τους προμηθευτές με υπευθυνότητα και δίνει προτεραιότητα σε τοπικούς και εγχώριους προμηθευτές, καθώς και στις μακροχρόνιες συνεργασίες που έχουν αναπτυχθεί.
Ο Όμιλός μας αναγνωρίζει ότι έχουμε την ηθική υποχρέωση να επηρεάζουμε θετικά την εφοδιαστική αλυσίδα μας και να προωθούμε τις αρχές της Εταιρικής Υπευθυνότητας στους προμηθευτές μας, καθώς επηρεάζουν σημαντικά την υπεύθυνη λειτουργία μας.

Για τους Επιβάτες μας

Δεσμευόμαστε να τους προσφέρουμε την καλύτερη δυνατή ταξιδιωτική εμπειρία και να ανταποκρινόμαστε στις ανάγκες και προσδοκίες τους κατά τη διάρκεια του ταξιδιού τους.

Στο πλαίσιο αυτό εντός του 2018:

- Ενημερώσαμε τους επιβάτες μας και συμβάλαμε στην ευαισθητοποίησή τους σε θέματα που αφορούν το περιβάλλον, τον εθελοντισμό και την υγεία με την προβολή σχετικών μηνυμάτων μέσω των digital monitors που διαθέτει το σύνολο των πλοίων του στόλου μας.

- Αναπτύξαμε Κώδικα Υπεύθυνου Marketing και Επικοινωνίας για τις εμπορικές δραστηριότητές μας, ο οποίος πρόκειται να ενσωματωθεί στις μελλοντικές συμβάσεις μας, και συνεχίσαμε να επικοινωνούμε τα προϊόντα και τις υπηρεσίες μας με υπευθυνότητα, με αποτέλεσμα τη μη ύπαρξη περιστατικού μη συμμόρφωσης με κανονισμούς και προαιρετικούς κώδικες marketing, διαφήμισης, προώθησης, πληροφόρησης και σήμανσης προϊόντων και υπηρεσιών.

- Πραγματοποιήσαμε ποιοτική έρευνα αγοράς αναφορικά με την ικανοποίηση των πελατών μας, προκειμένου να αφουγκραστούμε τις ανάγκες τους και να βελτιώσουμε ακόμα περισσότερο το επίπεδο εξυπηρέτησής τους.

- Δεν υπήρξε κανένα περιστατικό μη συμμόρφωσης με τους κανονισμούς αναφορικά με τη χρήση των προϊόντων και υπηρεσιών μας ή τις επιπτώσεις τους στην υγεία και ασφάλεια.

- Δεχτήκαμε 33 επιθεωρήσεις στα πλοία μας από τοπικές αρχές, για υγιεινή και ασφάλεια τροφίμων, χωρίς να καταγραφεί περιστατικό μη συμμόρφωσης.

- Ο Όμιλος μας, τον Δεκέμβριο του 2018 πιστοποιήθηκε κατά το πρότυπο PCI-DSS SAQ D v3.2.1. Το διεθνές πρότυπο PCI-DSS (Payment Card Industry - Data Security Standard) έχει δημιουργηθεί από τους Διεθνείς Οργανισμούς Πληρωμών (Visa, MasterCard, Amex κ.ά.) και ορίζει συγκεκριμένες και υψηλές προδιαγραφές ασφαλείας με τις οποίες πρέπει να συμμορφώνονται οι εμπορικές επιχειρήσεις που δέχονται, επεξεργάζονται, αποθηκεύουν ή μεταδίδουν δεδομένα καρτών πληρωμής. Η πιστοποίηση, προσδίδει επιπλέον επίπεδα διασφάλισης και εμπιστοσύνης προς τους πελάτες, τους μετόχους και τους συνεργάτες του Ομίλου μας.

- Ολοκληρώθηκε η μετάβαση / πιστοποίηση του Ομίλου μας σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρότυπο ISO 9001:2015 (Σύστημα Διαχείρισης Ποιότητας).

- Δεχτήκαμε πάνω από 824.500 κλήσεις σε όλες τις εταιρικές τηλεφωνικές γραμμές εξυπηρέτησης πελατών (συμπεριλαμβανομένων και των μη απαντημένων κλήσεων), ανταποκρινόμενοι στο 89,3% των εισερχόμενων κλήσεων.

Για το Περιβάλλον

Βασική μας δέσμευση είναι να λειτουργούμε υπεύθυνα προς το περιβάλλον και να διεξάγουμε τις δραστηριότητές μας με τρόπο που περιορίζει τον περιβαλλοντικό μας αντίκτυπο, ο οποίος αναπόφευκτα προκύπτει από τη λειτουργία μας.

1. Ποιότητα Αέρα και Ενέργεια

Ο Όμιλος λειτουργεί και διεξάγει τις δραστηριότητες του με τρόπο υπεύθυνο. Στο πλαίσιο αυτό:

- Καταγράφουμε τις περιβαλλοντικές μας επιδόσεις.
- Έχουμε εφοδιάσει όλα τα πλοία μας με πιστοποιητικό ενεργειακής απόδοσης.
- Έχουμε ορίσει αξιωματικούς υπεύθυνους για τις περιβαλλοντικές πρακτικές σε όλα τα πλοία μας.

- Συζητούμε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος κατά τη διάρκεια συναντήσεων της επιτροπής Ασφάλειας κάθε πλοίου.
- Ολοκληρώθηκε η μετάβαση / πιστοποίηση του Ομίλου μας σύμφωνα με το αναθεωρημένο πρότυπο ISO 14001:2015 (Σύστημα Περιβαλλοντικής Διαχείρισης).

Επίσης, ο Όμιλός μας διαχειρίζεται το κλιματικό του αποτύπωμα, επιχειρεί να μειώσει την επίδραση στη στοιβάδα του όζοντος και στην ατμόσφαιρα καθώς και να ελέγξει τα επίπεδα θορύβου. Ειδικότερα:

- Προκειμένου να αναγνωρίσουμε τις πηγές από τις οποίες μπορεί να μειωθεί η περιβαλλοντική μας επίδραση, υπολογίζουμε τις εκπομπές αερίων του θερμοκηπίου ανά πηγή ενέργειας που χρησιμοποιούμε, οι οποίες περιλαμβάνουν το πετρέλαιο (για την κίνηση και ηλεκτροδότηση των πλοίων) και την ηλεκτρική ενέργεια (για τη λειτουργία των γραφείων).
- Κατά τη συντήρηση των γραφείων και των πλοίων απαιτούμε οι προμηθευτές μας να μη χρησιμοποιούν ως ψυκτικό μέσο υλικά με σημαντικά επίδραση στη στιβάδα του όζοντος.
- Προβαίνουμε σε ενέργειες που μειώνουν την επίδρασή μας σε αέριους ρύπους προερχόμενους κυρίως από τη λειτουργία των μηχανών των πλοίων.
- Καταβάλλουμε προσπάθειες να περιορίσουμε την ηχητική όχληση των πλοίων μας.

2. Πρώτες Ύλες και Στερεά Απορρίμματα

Ο Όμιλός μας:

- Αναγνωρίζει ότι οι πρώτες ύλες δεν είναι ανεξάντλητες και εφαρμόζει προγράμματα διαχείρισης υλικών.
- Στο πλαίσιο των προσπαθειών για ορθολογική χρήση των φυσικών πόρων, υλοποιεί ενέργειες για τη μείωση των χρησιμοποιούμενων υλικών.
- Μεριμνά για την επαναχρησιμοποίηση αναλωσίμων, όπου αυτό είναι δυνατό.
- Ανακυκλώνει υλικά (χαρτί, μπαταρίες, toners, μαγειρικά έλαια, λιπαντικά, κ.λ.π.) όπου είναι εφικτό.
- Διαχειρίζεται ορθολογικά τα στερεά απόβλητα.

3. Νερό και Υγρά Απόβλητα

- Ελέγχουμε την κατανάλωση νερού, καθώς χρησιμοποιούμε, μεταξύ άλλων, εκτεταμένα θαλασσινό νερό έπειτα από κατάλληλη επεξεργασία, πραγματοποιούμε μόνο τους απαραίτητους εξωτερικούς καθαρισμούς σε περιπτώσεις βροχόπτωσης ή κακοκαιρίας και έχουμε τοποθετήσει ειδικές σημάνσεις υπενθύμισης των επιβατών και των εργαζομένων για την υπεύθυνη χρήση του νερού στους χώρους διαμονής, υγιεινής και εστίασης των πλοίων μας.
- Διαχειριζόμαστε ορθολογικά τα υγρά απόβλητα, καθώς παρακολουθούμε τακτικά τη λειτουργία του συστήματος επεξεργασίας λυμάτων, παραδίδουμε τα υγρά απόβλητα από τα πλοία μας σε αδειοδοτημένους παρόχους στα λιμάνια και συμμορφωνόμαστε με τους σχετικούς κανονισμούς διαχείρισης σεντινόνερων και θαλάσσιου έρματος.
- Αναγνωρίζουμε τη σημασία της θαλάσσιας βιοποικιλότητας και την ευθύνη μας για τη μείωση του κινδύνου διατάραξής της και προβαίνουμε σε ενέργειες για την προστασία της, όπως η κατασκευή και δωρεάν διανομή τασακιών ακτής σε επιβάτες και πολίτες.

Το 2018 πραγματοποιήσαμε σειρά ενεργειών για την καλύτερη διαχείριση και μείωση του περιβαλλοντικού αποτυπώματος, όπως ενδεικτικά αναφέρουμε παρακάτω:

- Εκπαιδεύσαμε το σύνολο των εργαζομένων στα πλοία μας σε θέματα προστασίας του περιβάλλοντος, όπως διαχείριση απορριμμάτων και υπεύθυνη χρήση νερού.
- Ξεκινήσαμε να υπολογίζουμε εκτενέστερα τον περιβαλλοντικό μας αντίκτυπο από τα εταιρικά αυτοκίνητα που χρησιμοποιούμε για τις δραστηριότητές μας.
- Συνεχίσαμε την προμήθεια εξοπλισμού γραφείου (όπως υπολογιστές και οθόνες) με προδιαγραφές εξοικονόμησης ενέργειας, καθώς και την προμήθεια ανακατασκευασμένου (refurbished) ηλεκτρονικού εξοπλισμού για τα γραφεία και τα πλοία μας.
- Συνεχίσαμε τη λειτουργία της φωτοβολταϊκής μονάδας που έχουμε εγκαταστήσει σε ένα πλοίο μας, μειώνοντας με τον τρόπο αυτό τη χρήση ορυκτών καυσίμων για την παραγωγή ηλεκτρικής ενέργειας και τις εκπομπές αέριων ρύπων.

- Χρησιμοποιήσαμε αποκλειστικά ψυκτικά υγρά χωρίς επίδραση στη στιβάδα του όζοντος.
- Συνεχίσαμε τη δράση για τη μείωση της κατανάλωσης πλαστικής σακούλας στα δοχεία απορριμμάτων των γραφείων μας.

Ανθρώπινα δικαιώματα / Καταπολέμηση διαφθοράς / Δεοντολογία

Σεβόμαστε τις Διεθνείς Αρχές Ανθρωπίνων Δικαιωμάτων που συμπεριλαμβάνονται, μεταξύ άλλων, στη Διεθνή Διακήρυξη για τα Ανθρώπινα Δικαιώματα και στις δέκα αρχές του Οικουμενικού Συμφώνου του ΟΗΕ, το οποίο έχουμε προσυπογράψει, καθώς και στη Ναυτική Σύμβαση Εργασίας (MLC), για την οποία έχουμε πιστοποιηθεί και ελεγχόμαστε για την ορθή εφαρμογή της.

Σημειώνεται ότι το 2018 δεν υπήρξε κανένα παράπονο ή καταγγελία για παραβίαση των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Έχουμε προσυπογράψει το Ευρωπαϊκό Επιχειρηματικό Μανιφέστο 2020 (European Enterprise Manifesto 2020), μέρος της κοινής πρωτοβουλίας «Επιχείρηση 2020» του Δικτύου CSR Hellas, του Ευρωπαϊκού Δικτύου CSR Europe και 42 ακόμη Δικτύων Εταιρικής Κοινωνικής Ευθύνης σε όλη την Ευρώπη, το οποίο προωθεί τη συνεργασία και ανάληψη πρωτοβουλιών σε τρεις στρατηγικούς τομείς:

- Ενίσχυση της απασχολησιμότητας και της κοινωνικής ένταξης.
- Προώθηση νέων βιώσιμων τρόπων παραγωγής, κατανάλωσης και διαβίωσης
- Ενίσχυση της διαφάνειας και του σεβασμού των ανθρωπίνων δικαιωμάτων.

Συμβάλλουμε στην καταπολέμηση της διαφθοράς:

Στο πλαίσιο της προσπάθειας για την καταπολέμηση και εξάλειψη της διαφθοράς:

- Έχουμε αποδεχτεί και συνυπογράψει την πρωτοβουλία 'Call for Action' του Οικουμενικού Συμφώνου του Οργανισμού Ηνωμένων Εθνών, για την εφαρμογή πολιτικών και πρακτικών ουσιαστικής αντιμετώπισης της διαφθοράς.
- Καταθέτουμε τις προτάσεις μας σε εθνικό και διεθνές επίπεδο μέσω των οργανισμών INTERFERRY (Διεθνής Σύνδεσμος Εταιρειών Επιβατηγών Πλοίων) και Σ.Ε.Ε.Ν. (Σύνδεσμος Επιχειρήσεων Επιβατηγού Ναυτιλίας) για τη διαφανή διατύπωση των θέσεων μας αναφορικά με θέματα δημοσίου διαλόγου.
- Συντάξαμε Κανονισμό Αντιμετώπισης της Διαφθοράς με τις βασικές πρακτικές επαγγελματικής ακεραιότητας και επιχειρηματικής ηθικής.

Εφαρμόζουμε Αρχές & Κώδικα Δεοντολογίας:

Προκειμένου να διαφυλάξουμε την επιχειρησιακή μας ηθική και κουλτούρα, έχουμε επικοινωνήσει τον Κανονισμό Δεοντολογίας και Επαγγελματικής Συμπεριφοράς σε όλους τους εργαζόμενους στην ξηρά, ενώ συμπεριλαμβάνεται και στο πακέτο γνωριμίας που δίνουμε στους νεοπροσληφθέντες εργαζόμενους. Ο Κανονισμός περιέχει τις κατευθυντήριες αρχές και κανόνες που διέπουν τις επιχειρηματικές μας δραστηριότητες και είναι δεσμευτικός για όλους τους εργαζόμενους, ενώ τυχόν μη τήρησή του μπορεί να οδηγήσει σε διακοπή της σχέσης εργασίας ή ακόμα και σε ποινικές κυρώσεις.

Επιπλέον, έχουμε επικοινωνήσει το Εγχειρίδιο Προσωπικού σε όλους τους εργαζομένους στα πλοία μας, το οποίο περιέχει τους βασικούς κανόνες επαγγελματικής συμπεριφοράς προς συναδέλφους και πελάτες, με στόχο να διατηρούμε ένα υψηλό επίπεδο ποιότητας και επαγγελματισμού.

ΚΥΡΙΟΤΕΡΟΙ ΚΙΝΔΥΝΟΙ ΚΑΙ ΑΒΕΒΑΙΟΤΗΤΕΣ

Παρακάτω παρουσιάζονται οι κυριότεροι κίνδυνοι και αβεβαιότητες που αφορούν τις δραστηριότητες του Ομίλου μας:

Οι οικονομικές προκλήσεις που αντιμετωπίζει η χώρα μας, η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος και άλλοι αστάθμητοι παράγοντες περιορίζουν τη διακίνηση επιβατών και οχημάτων

Η μείωση του διαθέσιμου εισοδήματος σημαντικής μερίδας πληθυσμού, η κατάσταση της Ελληνικής οικονομίας, οι συνεχιζόμενοι περιορισμοί στη κίνηση κεφαλαίων και άλλοι παράγοντες που δεν μπορούν να ελεγχθούν, επηρεάζουν σημαντικά τη διακίνηση επιβατών και οχημάτων.

Κίνδυνος ρευστότητας

Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας.

Ο Όμιλος την 31.12.2018 παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά ποσό Ευρώ 26,12 εκατ. με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό (ποσό Ευρώ 71,58 εκατ.) λόγω αποπληρωμής του βάσει συμβατικών όρων τους επόμενους δώδεκα μήνες. Αναφορικά με τη διαδικασία αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων η Διοίκηση του Ομίλου σύναψε σύμβαση εντός του Απριλίου 2019 με τραπεζικό ίδρυμα ποσού Ευρώ 20 εκατ. Για την υπολειπόμενη προσωρινή διαφορά του κεφαλαίου κίνησης ποσού 6 εκατ. η διοίκηση θεωρεί ότι θα καλυφθεί από τις προβλεπόμενες ταμιακές ροές.

Κίνδυνος διακύμανσης τιμών καυσίμων

Ο Όμιλος, όπως το σύνολο των εταιριών που δραστηριοποιούνται στον κλάδο της επιβατηγού ναυτιλίας, επηρεάζεται σημαντικά από τη διακύμανση των τιμών των καυσίμων. Επισημαίνεται ότι το κόστος των ναυτιλιακών καυσίμων και λιπαντικών είναι με μεγάλη διαφορά το σημαντικότερο λειτουργικό κόστος.

Μία αύξηση ή μείωση στην τιμή των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση θα είχε επίδραση στα αποτελέσματα και στην καθαρή θέση του Ομίλου κατά Ευρώ 13,5 εκατ. περίπου.

Η Διοίκηση του Ομίλου επιχειρεί να αντισταθμίσει ένα μέρος της αβεβαιότητας στην εξέλιξη της τιμής των καυσίμων ενεργοποιώντας συμβόλαια αντιστάθμισης του κινδύνου στην αγορά παραγώγων προϊόντων.

Κίνδυνος διακύμανσης επιτοκίων

Ο τραπεζικός δανεισμός του Ομίλου είναι σε Ευρώ και υπόκειται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου. Για παράδειγμα, μία μεταβολή σε ετήσια βάση κατά 1% στο επιτόκιο θα είχε επίδραση στα αποτελέσματα και την καθαρή θέση του Ομίλου κατά Ευρώ 3,5 εκατ. περίπου.

Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ. Ο Όμιλος επηρεάζεται από τις συναλλαγματικές ισοτιμίες στο βαθμό που τα ναυτιλιακά καύσιμα που αγοράζει για τη λειτουργία των πλοίων του διαπραγματεύονται διεθνώς σε Δολάρια Η.Π.Α. Επίσης ο Όμιλος επηρεάζεται από τις συναλλαγματικές ισοτιμίες λόγω της συμμετοχής του στην AML όπου το νόμισμα της είναι σε Dirhams Μαρόκου.

Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος δεν έχει σημαντικές συγκεντρώσεις πιστωτικού κινδύνου όμως, λόγω του μεγάλου αριθμού πελατών, εκτίθεται σε πιστωτικό κίνδυνο και για το λόγο αυτό έχει αναπτύξει διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με σκοπό την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών. Ειδικότερα, έχει ορίσει πιστωτικά όρια και συγκεκριμένους όρους πιστωτικής πολιτικής για όλες τις κατηγορίες των πελατών του ενώ παράλληλα, με σκοπό την καλύτερη εξασφάλισή του, έχει λάβει εγγυητικές επιστολές τραπέζης από τους μεγαλύτερους κεντρικούς πράκτορες έκδοσης εισιτηρίων. Επίσης, παρακολουθεί τα υπόλοιπα των πελατών του και εξετάζει την περίπτωση σχηματισμού προβλέψεων. Συνεπώς, τυχόν αδυναμία πελατών να ανταποκριθούν στις υποχρεώσεις τους, ενδεχομένως να επηρεάσει τα αποτελέσματα του Ομίλου μέσω δημιουργίας αντίστοιχων προβλέψεων.

Ο Όμιλος έχει σημαντικές δανειακές υποχρεώσεις λόγω της φύσης των δραστηριοτήτων του

Ο Όμιλος έχει σημαντικές δανειακές υποχρεώσεις δεδομένου ότι οι επενδύσεις για την απόκτηση πλοίων απαιτούν σημαντικού ύψους κεφάλαια τα οποία, σύμφωνα με τη συνήθη πρακτική στον ναυτιλιακό κλάδο, χρηματοδοτούνται σε μεγάλο βαθμό με τραπεζικό δανεισμό.

Η ικανότητα του Ομίλου να εξυπηρετεί και να αποπληρώνει τα δάνεια του εξαρτάται από την ικανότητα να παράγει ταμειακές ροές στο μέλλον, η οποία σε ένα βαθμό εξαρτάται από παράγοντες όπως γενικές οικονομικές συνθήκες, ανταγωνισμός και άλλους αστάθμητους παράγοντες.

Κίνδυνος Αγοράς

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε γραμμές με έντονο ανταγωνισμό ο οποίος μπορεί να ενταθεί περαιτέρω στην προσπάθεια των εταιριών να αποκτήσουν μεγαλύτερο μερίδιο σε ήδη ώριμες αγορές.

Κίνδυνοι ατυχημάτων

Λόγω της φύσεως των εργασιών τους, τα πλοία του Ομίλου και γενικότερα ολόκληρος ο ναυτιλιακός κλάδος υπόκεινται στον προαναφερόμενο κίνδυνο που ενδέχεται να επηρεάσει αρνητικά τα αποτελέσματα, την πελατεία ή και τη λειτουργία του Ομίλου. Τα πλοία του Ομίλου καλύπτονται ασφαλιστικά, για ασφάλιση Σκάφους και Μηχανής, για ασφάλιση αυξημένης αξίας και για ασφάλιση σκάφους κατά πολεμικών κινδύνων.

Εποχικότητα Δραστηριοτήτων

Ο Όμιλος δραστηριοποιείται σε έναν κλάδο με έντονη εποχικότητα στους επιβάτες και στα Ι.Χ. οχήματα, με υψηλότερη κίνηση τους μήνες Ιούλιο έως Σεπτέμβριο και χαμηλότερη τους μήνες Νοέμβριο έως Φεβρουάριο. Αντιθέτως, η κίνηση των φορτηγών οχημάτων εμφανίζεται κατανεμημένη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με μικρή εποχικότητα.

Πρόσθετοι κίνδυνοι από την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα

Ο Όμιλος παρακολουθούσε και συνεχίζει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο θέμα του περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων ως αποτέλεσμα της Πράξης Νομοθετικού Περιεχομένου της 28ης Ιουνίου 2015 καθώς και κάθε μεταγενέστερης πράξεις νομοθετικού περιεχομένου μέχρι σήμερα. Η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί σε διαρκή βάση το συνεχώς εξελισσόμενο οικονομικό περιβάλλον και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες με σκοπό τη διασφάλιση των συμφερόντων του Ομίλου και την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων που μπορεί να υπάρξουν στην οικονομική του κατάσταση.

Γ. ΔΗΛΩΣΗ ΕΤΑΙΡΙΚΗΣ ΔΙΑΚΥΒΕΡΝΗΣΗΣ

Η παρούσα δήλωση αποτελεί ειδική ενότητα της Ετήσιας Έκθεσης του Διοικητικού Συμβουλίου και συντάχθηκε σύμφωνα με τις σχετικές διατάξεις του κ.ν. 2190/20 όπως έχουν αντικατασταθεί, από 1.1.2019, από τα άρθρα 152 και 153 του ν. 4548/2018 και αφορά τις ακόλουθες ενότητες:

1. **Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης**
   Η Εταιρία κατήρτισε και εφαρμόζει Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, σύμφωνα με το ν.3873/2010 και τις κατευθυντήριες γραμμές της Επιτροπής Κεφαλαιαγοράς, ο οποίος είναι αναρτημένος στην ιστοσελίδα της Εταιρίας www.attica-group.com. Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης επικαιροποιήθηκε με την από 27.8.2018 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου.

2. **Πρακτικές Εταιρικής Διακυβέρνησης που εφαρμόζει η Εταιρία επιπλέον των προβλέψεων του υφιστάμενου νομοθετικού πλαισίου**

- Υπάρχει διαχωρισμός αρμοδιοτήτων μεταξύ του Προέδρου του Δ.Σ. και του Διευθύνοντος Συμβούλου.

3. **Κύρια χαρακτηριστικά του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και διαχείρισης κινδύνων σχετικά με τη διαδικασία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων**

Σύστημα εσωτερικού ελέγχου

Το σύστημα εσωτερικού ελέγχου περιλαμβάνει το σύνολο των πολιτικών, διαδικασιών, καθηκόντων και συμπεριφορών τα οποία τίθενται σε εφαρμογή από το Δ.Σ., τη Διοίκηση και το ανθρώπινο δυναμικό του Ομίλου και έχουν στόχους:

- Την αποτελεσματική και αποδοτική λειτουργία της Εταιρίας,
- Τη διασφάλιση της αξιοπιστίας της παρεχόμενης χρηματοοικονομικής πληροφόρησης,
- Τη συμμόρφωση με τους ισχύοντες νόμους και κανονισμούς.

Η επάρκεια του συστήματος εσωτερικού ελέγχου της Εταιρίας, συμπεριλαμβανομένου του συστήματος εσωτερικού ελέγχου για την σύνταξη των οικονομικών καταστάσεων αξιολογείται και ελέγχεται από τη Διοίκηση της Εταιρίας η οποία δίδει και τις κατευθυντήριες γραμμές για επί μέρους ελέγχους. Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει την τελική ευθύνη ορισμού του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και την παρακολούθηση της επάρκειας αυτού.

Ο Όμιλος έχει επενδύσει σημαντικά κεφάλαια στη μηχανοργάνωση των δραστηριοτήτων του Ομίλου. Ειδικότερα, επί δεκατρία έτη λειτουργεί ολοκληρωμένο πληροφοριακό σύστημα (ERP) το mySAP της SAP το οποίο καλύπτει όλες τις λειτουργίες της Εταιρίας και του Ομίλου, εξασφαλίζει ενιαία πληροφόρηση σε πραγματικό χρόνο και εγγυάται τη σωστή τήρηση των διαδικασιών όπως έχουν οριστεί από τη Διοίκηση.

Υπάρχει σύνδεση του συστήματος ERP με τα συστήματα κρατήσεων διασφαλίζοντας έτσι την αυτοματοποιημένη ροή των εσόδων. Μέσω του ERP πραγματοποιούνται επίσης οι προμήθειες του Ομίλου, καταχωρούνται όλα τα έξοδα λειτουργίας των πλοίων καθώς και τα διοικητικά έξοδα βάσει κανόνων και διαδικασιών που ορίζονται από τη Διοίκηση και ελέγχονται από την υπηρεσία εσωτερικού ελέγχου. Επίσης εντός του ERP υπάρχουν ολοκληρωμένα προγράμματα διαχείρισης του υπαλληλικού προσωπικού και των πληρωμάτων.

Από τις αρχές του 2019 το SAP S/4 HANA αντικατέστησε την προηγούμενη εφαρμογή SAP. Το SAP S/4 HANA είναι η νέα σουίτα εφαρμογών 4ης γενιάς της SAP και είναι ένα εντελώς νέο προϊόν αναπτυγμένο και σχεδιασμένο σύμφωνα με τις νέες τεχνολογικές εξελίξεις. Με τη λειτουργία του SAP S/4 HANA ο Όμιλος στοχεύει:

- Στη βελτιστοποίηση των επιχειρησιακών του διαδικασιών με χρήση «Best business practices»,
- Αποτελεσματικότερο reporting για γρηγορότερη λήψη αποφάσεων,
- Ενιαίο περιβάλλον εργασίας για όλες τις συσκευές και διευκόλυνση της καθημερινότητας των εργαζομένων,
- Εξοικονόμηση πόρων στον τομέα της Πληροφορικής.

Σε όλα τα στάδια των διαφόρων λειτουργιών υπάρχουν δικλείδες ασφαλείας και πραγματοποιούνται έλεγχοι από τη Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου βάσει ετήσιου πλάνου ελέγχου ή κατόπιν αιτήματος της Διοίκησης ή και της Επιτροπής Ελέγχου.

Τα οικονομικά στοιχεία του Ομίλου προκύπτουν αυτόματα από το ERP. Περαιτέρω επεξεργασία των οικονομικών στοιχείων γίνεται μέσω εγκεκριμένων προτύπων από τη Διοίκηση. Η Εταιρία έχει λάβει όλα τα απαιτούμενα μέτρα για τη διασφάλιση της ενδοεταιρικής διακίνησης της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης.

Στον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης περιλαμβάνονται τα καθήκοντα και οι αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου σχετικά με τις οικονομικές καταστάσεις, τα συστήματα εσωτερικού ελέγχου τη διαχείριση κινδύνων και την εποπτεία λειτουργίας της υπηρεσίας εσωτερικού ελέγχου.

Καθήκοντα και Αρμοδιότητες

Το Διοικητικό Συμβούλιο με απόφασή του έχει παράσχει σε ανώτατα στελέχη την εξουσία εκπροσώπησης της Εταιρίας. Περαιτέρω όρισε σε συγκεκριμένα ανώτατα και ανώτερα στελέχη εγκριτικά όρια για τραπεζικές πράξεις – συναλλαγές.

Διαχείριση κινδύνων

Η Εταιρία έχει προβεί στη δημιουργία Μητρώου Κινδύνων, μετά την αναγνώριση και κατάταξη των διαφόρων πηγών κινδύνων που μπορούν να επηρεάσουν τη λειτουργία και την επίτευξη των στόχων της.

Οι κίνδυνοι κατηγοριοποιήθηκαν, ορίστηκε η συγγενής με τον κίνδυνο λειτουργική μονάδα και αξιολογήθηκαν με βάση την πιθανότητα να συμβεί το γεγονός και το βαθμό επίπτωσης που θα έχει στη δραστηριότητα της Εταιρίας και του Ομίλου. Η Διοίκηση έχει υιοθετήσει το Μητρώο Κινδύνων προκειμένου να παρακολουθούνται συστηματικά και να λαμβάνονται αποφάσεις για τον τρόπο διαχείρισης κινδύνων που επιδρούν στην αποτελεσματικότητα της Εταιρίας.

Το Μητρώο Κινδύνων επικαιροποιείται τουλάχιστον ανά έτος λαμβάνοντας υπόψη τις τρέχουσες οικονομικές συγκυρίες οι οποίες δύναται να επηρεάσουν τη λειτουργία και αποδοτικότητα του Ομίλου.

4. Πληροφοριακά στοιχεία (γ), (δ), (στ), (η) και (θ) του άρθρου 10, παράγραφος 1 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ

Σημαντικό μέρος των πληροφοριών των στοιχείων (γ), (δ), (στ) και (θ) της παραγράφου 1 του άρθρου 10 της οδηγίας 2004/25/ΕΚ περιλαμβάνονται στην «ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ (άρθρο 4, παρ. 7 & 8 του ν.3556/2007). Επιπρόσθετα:

Σχετικά με τις απαιτούμενες πληροφορίες του ανωτέρω στοιχείου (δ), δεν υφίστανται κανενός είδους τίτλοι της Εταιρίας οι οποίοι να παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου στους κατόχους.

Σχετικά με τις απαιτούμενες πληροφορίες του ανωτέρω στοιχείου (στ), δεν υφίσταται κανενός είδους περιορισμός στα δικαιώματα ψήφου.

Σχετικά με τις απαιτούμενες πληροφορίες του ανωτέρω στοιχείου (η), η τροποποίηση του καταστατικού της Εταιρίας προϋποθέτει την παροχή έγκρισης από τη Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.), σύμφωνα με τα οριζόμενα στον κ.ν. 2190/1920, όπως ισχύει. Ο διορισμός των μελών του Δ.Σ. γίνεται από τη Γ.Σ. κατόπιν σχετικής πρότασης του Δ.Σ. Σε περίπτωση αντικατάστασης μέλους του Δ.Σ. η απόφαση λαμβάνεται από το Δ.Σ. και υποβάλλεται προς επικύρωση στην επόμενη Γ.Σ.

5. Πληροφοριακά στοιχεία για τη Γενική Συνέλευση των Μετόχων

Η Γενική Συνέλευση (Γ.Σ.) είναι το ανώτατο όργανο της Εταιρίας, συγκαλείται από το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και δικαιούται να αποφασίζει για κάθε εταιρική υπόθεση. Οι αποφάσεις της Γ.Σ. υποχρεώνουν όλους τους μετόχους, ακόμα και αυτούς που απουσιάζουν ή διαφωνούν. Στη Γ.Σ. δικαιούνται να συμμετέχουν οι μέτοχοι, είτε αυτοπροσώπως είτε δια νομίμως εξουσιοδοτημένου αντιπροσώπου, σύμφωνα με την εκάστοτε προβλεπόμενη νόμιμη διαδικασία.

Το Δ.Σ. διασφαλίζει ότι η προετοιμασία και η διεξαγωγή της Γενικής Συνέλευσης διευκολύνουν την αποτελεσματική άσκηση των δικαιωμάτων των μετόχων, οι οποίοι ενημερώνονται για όλα τα θέματα που σχετίζονται με τη συμμετοχή τους στη Γενική Συνέλευση, συμπεριλαμβανομένων των θεμάτων ημερήσιας διάταξης και των δικαιωμάτων τους κατά τη Γενική Συνέλευση.

Ειδικότερα, σχετικά με την προετοιμασία της Γ.Σ., σε συνδυασμό με τις διατάξεις του Νόμου 3884/2010, η Εταιρία αναρτά στην ιστοσελίδα της είκοσι (20) τουλάχιστον ημέρες πριν από τη Γ.Σ. πληροφορίες σχετικά με:

- την ημερομηνία, την ώρα και τον τόπο σύγκλησης της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων,
- τους βασικούς κανόνες συμμετοχής, συμπεριλαμβανομένου του δικαιώματος εισαγωγής θεμάτων στην ημερήσια διάταξη και υποβολής ερωτήσεων, καθώς και των προθεσμιών εντός των οποίων τα δικαιώματα αυτά μπορούν να ασκηθούν,
- τις διαδικασίες ψηφοφορίας, τους όρους αντιπροσώπευσης μέσω πληρεξουσίου και τα χρησιμοποιούμενα έντυπα για ψηφοφορία μέσω πληρεξουσίου,
- την προτεινόμενη ημερήσια διάταξη της συνέλευσης, συμπεριλαμβανομένων σχεδίων των αποφάσεων προς συζήτηση και ψήφιση καθώς και τυχόν συνοδευτικών εγγράφων,
- το συνολικό αριθμό των μετοχών και των δικαιωμάτων ψήφου κατά την ημερομηνία της σύγκλησης.

Ο Πρόεδρος του Δ.Σ. της Εταιρίας, ο Διευθύνων Σύμβουλος, ο εσωτερικός ελεγκτής καθώς και ο τακτικός ελεγκτής παρίστανται στη Γ.Σ, προκειμένου να παρέχουν πληροφόρηση και ενημέρωση επί θεμάτων της αρμοδιότητάς τους που τίθενται προς συζήτηση και επί ερωτήσεων ή διευκρινίσεων που ζητούν οι μέτοχοι.

Κατά τις συνεδριάσεις της Γ.Σ. προεδρεύει προσωρινά ο Πρόεδρος ή αν αυτός κωλύεται ο Αντιπρόεδρος ή αν αυτός κωλύεται ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο πρεσβύτερος από τα μέλη του Δ.Σ. Χρέη Γραμματέα εκτελεί προσωρινά αυτός που ορίζεται από τον Πρόεδρο.

Μετά την έγκριση του καταλόγου των μετόχων που έχουν δικαίωμα ψήφου, η Συνέλευση προχωρεί στην εκλογή του Προέδρου και ενός Γραμματέα που εκτελεί και χρέη ψηφολέκτη. Οι αποφάσεις της Γ.Σ. λαμβάνονται σύμφωνα με τις διατάξεις της ισχύουσας νομοθεσίας και της προβλέψεις του Καταστατικού της Εταιρίας.

Στη Γ.Σ. συμμετέχει κάθε μέτοχος που εμφανίζεται με την ιδιότητα αυτή στα αρχεία του φορέα στον οποίο τηρούνται οι κινητές αξίες της Εταιρίας. Η άσκηση των εν λόγω δικαιωμάτων σύμφωνα με την ισχύουσα νομοθεσία δεν προϋποθέτει την δέσμευση των μετοχών του δικαιούχου ούτε την τήρηση άλλης ανάλογης διαδικασίας.

6. Πληροφοριακά στοιχεία για το Διοικητικό Συμβούλιο (Δ.Σ.) και τις Επιτροπές του

Η Εταιρία διοικείται από το Διοικητικό Συμβούλιο (εφεξής το «Δ.Σ.»), το οποίο αποτελείται από τρία (3) μέλη έως εννέα (9) μέλη, τα οποία εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση για δύο χρόνια. Η θητεία των μελών του Δ.Σ. αρχίζει από την ημέρα της εκλογής τους και διαρκεί μέχρι την ημέρα της Γενικής Συνέλευσης, η οποία θα συνέλθει το δεύτερο έτος μετά από την εκλογή τους.

Τα μέλη του Δ.Σ. είναι πάντοτε επανεκλέξιμα ή επαναδιοριζόμενα και ελεύθερα ανακλητά. Μέλη του Δ.Σ. μπορεί να διορισθούν και μη μέτοχοι. Η συνεχής απουσία Συμβούλου από τις συνεδριάσεις του Δ.Σ. επί έξι (6) μήνες χωρίς δικαιολογημένη αιτία ισοδυναμεί με παραίτηση η οποία θεωρείται οριστική αφότου αποφασίσει γι' αυτήν το Δ.Σ. και γίνει μνεία στα πρακτικά. Εξαιρείται η περίπτωση αυτών που διαμένουν στο εξωτερικό.

Το Δ.Σ. αποτελείται από εκτελεστικά και μη εκτελεστικά μέλη, σύμφωνα με το Ν. 3016/2002 περί εταιρικής διακυβέρνησης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει. Ο αριθμός των μη εκτελεστικών μελών του Δ.Σ. δεν πρέπει να είναι μικρότερος του 1/3 του συνολικού αριθμού των μελών του Δ.Σ. και αν προκύψει κλάσμα στρογγυλοποιείται στον επόμενο ακέραιο αριθμό. Δύο (2) τουλάχιστον από τα μη εκτελεστικά μέλη του Δ.Σ. είναι ανεξάρτητα, δηλαδή, δεν έχουν καμία σχέση εξάρτησης με την Εταιρία ή με συνδεδεμένα με αυτήν πρόσωπα, κατά την έννοια του άρθρου 4 του ν. 3016/2002 περί εταιρικής διακυβέρνησης, όπως έχει τροποποιηθεί και ισχύει.

Το τρέχον Δ.Σ. της Εταιρίας εξελέγη κατά την ετήσια τακτική Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας, η οποία πραγματοποιήθηκε την 26.6.2018, συγκροτήθηκε σε σώμα την ίδια ημερομηνία και απαρτίζεται από επτά (7) μέλη, εκ των οποίων τρία (3) εκτελεστικά, τέσσερα (4) μη εκτελεστικά και δύο (2) εξ αυτών ανεξάρτητα, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3016/2002. Ειδικότερα, η σύνθεση του Δ.Σ. της Εταιρίας στις 31.12.2018 είχε ως εξής:

ΟΝΟΜΑΤΕΠΩΝΥΜΟ	ΙΔΙΟΤΗΤΑ
Κυριάκος Μάγειρας του Δημητρίου	Πρόεδρος-Εκτελεστικό Μέλος
Μιχάλης Σακέλλης του Γεωργίου	Αντιπρόεδρος -Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος
Σπυρίδων Πασχάλης του Χαραλάμπους	Διευθύνων Σύμβουλος - Εκτελεστικό Μέλος
Ηρακλής Σιμιτσιδέλλης του Ιωάννη	Εκτελεστικό Μέλος
Παναγιώτης Θρουβάλας του Κωνσταντίνου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Γεώργιος Ευστρατιάδης του Ευστρατίου	Μη Εκτελεστικό Μέλος
Αναστάσιος Κυπριανίδης του Γεωργίου	Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος

Στις 3.4.2019 η Εταιρία ανακοίνωσε την παραίτηση του κ. Ηρακλή Σιμιτσιδέλλη από την ιδιότητά του ως Εκτελεστικό Μέλος του Διοικητικού Συμβουλίου λόγω συνταξιοδότησης. Σε αναπλήρωση της θέσης το Διοικητικό Συμβούλιο αποφάσισε την εκλογή του κ. Παναγιώτη Δικαίου ως Εκτελεστικού Μέλους. Το νέο μέλος θα ασκήσει τα καθήκοντά του κατά το υπόλοιπο χρονικό διάστημα έως τη λήξη της θητείας του παρόντος Διοικητικού Συμβουλίου.

Τρόπος Λειτουργίας και Αρμοδιότητες του Διοικητικού Συμβουλίου

Σύμφωνα με το άρθρο 19 του Καταστατικού και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, το Διοικητικό Συμβούλιο είναι αρμόδιο για τη διοίκηση και τη διαχείριση των εταιρικών υποθέσεων. Αποφασίζει για όλα γενικά τα ζητήματα που αφορούν την Εταιρία και ενεργεί κάθε πράξη μέσα στη φύση και τα πλαίσια του σκοπού της με εξαίρεση τις αποφάσεις, πράξεις και ενέργειες που από το νόμο ή από το Καταστατικό ανήκουν στην αποκλειστική αρμοδιότητα της Γενικής Συνέλευσης ή για τις οποίες έχει ήδη αποφασίσει αυτή.

Ειδικότερα: α. Εκπροσωπεί την Εταιρία ενώπιον των Δικαστηρίων καθώς και ενώπιον κάθε άλλης αρχής και δίνει τους όρκους που επιβάλλονται στην Εταιρία δια του Προέδρου ή του Αντιπροέδρου ή του Διευθύνοντος Συμβούλου ή του Εντεταλμένου Συμβούλου ή και δι' άλλου προσώπου, υπαλλήλου ή μη της Εταιρίας, που διορίζεται από το Συμβούλιο γι' αυτό το σκοπό, β. κανονίζει τα σχετικά με την εσωτερική και εξωτερική λειτουργία της Εταιρίας, προσδιορίζει και ελέγχει κάθε δαπάνη σχετικά με τη λειτουργία της και διορίζει και παύει το προσωπικό της, γ. αποφασίζει την εκτέλεση έργων ή την ενέργεια προμηθειών, δ. συνομολογεί αγορές, πωλήσεις, ανταλλαγές, υποθηκεύσεις, ενεχυριάσεις ή μισθώσεις ακινήτων ή κινητών και γενικά οποιεσδήποτε συμφωνίες, εκχωρεί απαιτήσεις της Εταιρίας, αποδέχεται την εκχώρηση άλλων απαιτήσεων δέχεται και χορηγεί εγγυήσεις από, προς και υπέρ οιουδήποτε τρίτου προς ευόδωση του εταιρικού σκοπού και γενικά αναλαμβάνει κάθε υποχρέωση για την Εταιρία, ε. προσδιορίζει την εκάστοτε χρήση των κεφαλαίων που είναι διαθέσιμα, συμβάλλεται, συμβιβάζεται, συνάπτει συνυποσχετικά, διορίζει διαιτητές, αποφασίζει για την έγερση αγωγών, ενδίκων μέσων, αποδοχή αποφάσεων, παραιτήσεις όλου ή μέρους δικών, για την εγγραφή, εξάλειψη ή άρση υποθηκών, προσημειώσεων κατασχέσεων και κατάργησης δικών σχετικά με όλα τα συμφέροντα της Εταιρίας, στ. παρέχει γενική ή μερική πληρεξουσιότητα σε όσα πρόσωπα κρίνει, διορίζει τους δικηγόρους της Εταιρίας και παρέχει σ' αυτούς τη δικαστική πληρεξουσιότητα, ζ. Υποβάλλει στη Συνέλευση προτάσεις για την αύξηση του εταιρικού κεφαλαίου ή για μείωση αυτού, την παράταση της διάρκειας της Εταιρίας, το μετασχηματισμό της σε άλλη και μάλιστα οποιασδήποτε μορφής (τύπου) Εταιρία, τη συγχώνευση της με άλλη, καθώς και για τη διάλυση της πριν από το χρόνο της συμβατικής της διάρκειας, η. Εκδίδει κοινά ομολογιακά δάνεια καθώς και ομολογιακά δάνεια σύμφωνα με τις διατάξεις του Ν.3156/03 και όπως οι σχετικές διατάξεις εκάστοτε θα ισχύουν. Η παραπάνω απαρίθμηση των δικαιωμάτων του Διοικητικού Συμβουλίου δεν είναι περιοριστική αλλά απλά ενδεικτική.

Σημειώνεται ότι πράξεις του Δ.Σ., ακόμη και εκτός εταιρικού σκοπού δεσμεύουν την Εταιρία έναντι τρίτων, εκτός αν αποδειχθεί ότι ο τρίτος γνώριζε την υπέρβαση ή όφειλε να την γνωρίζει, ενώ τυχόν περιορισμοί της εξουσίας του Δ.Σ. από το καταστατικό ή από απόφαση της Γενικής Συνέλευσης δεν αντιτάσσονται στους τρίτους ακόμα και αν έχουν υποβληθεί στις διατυπώσεις δημοσιότητας.
Το Διοικητικό Συμβούλιο έχει το δικαίωμα να αναθέσει σε ένα ή περισσότερα μέλη του ή άλλα πρόσωπα τη διεύθυνση της Εταιρίας και την εκπροσώπηση αυτής γενικά ή για ορισμένου μόνο είδους πράξεις ή για ορισμένη πράξη. Επίσης δύναται το Δ.Σ. να αναθέσει τον εσωτερικό έλεγχο της Εταιρίας σε ένα ή περισσότερα πρόσωπα, μη μέλη του ή και σε μέλη του Δ.Σ. Τα πρόσωπα αυτά μπορούν να αναθέτουν περαιτέρω την άσκηση των εξουσιών που τους ανατέθηκαν ή μέρος τούτων σε άλλα μέλη ή τρίτους. Οι εξουσίες των προσώπων, στα οποία το Διοικητικό Συμβούλιο αναθέτει την ενάσκηση των δικαιωμάτων, καθορίζονται από τις σχετικές αποφάσεις του Διοικητικού Συμβουλίου.

Σύμφωνα με το άρθρο 13 του Καταστατικού και τον Κανονισμό Εταιρικής Διακυβέρνησης, αναφορικά με την εκπροσώπηση, ορίζεται ότι μετά από κάθε εκλογή το νέο Διοικητικό Συμβούλιο συνέρχεται αμέσως και εκλέγει από τα μέλη του για ολόκληρη τη θητεία του τον Πρόεδρο, τον Αντιπρόεδρο καθώς και τον Διευθύνοντα Σύμβουλο και εφόσον κριθεί απαραίτητο Εντεταλμένο Σύμβουλο. Σε περίπτωση κωλύματος του Προέδρου τον αναπληρώνει ο Αντιπρόεδρος ή ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Εντεταλμένος Σύμβουλος ή ο Σύμβουλος που ορίζεται από το Συμβούλιο. Ο Πρόεδρος ή ο αναπληρωτής του προΐσταται των συνεδριάσεων του Συμβουλίου και διευθύνει τις εργασίες του.

Σύμφωνα με το άρθρο 14 του Καταστατικού και τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, το Δ.Σ. συνέρχεται όταν ο Πρόεδρος ή ο Αντιπρόεδρος ή ο Διευθύνων Σύμβουλος ή ο Εντεταλμένος Σύμβουλος ή δύο άλλοι Σύμβουλοι ζητήσουν τη σύγκλησή του και συνεδριάζει έγκυρα στην έδρα της Εταιρίας. Το Δ.Σ. μπορεί να συνεδριάζει με τηλεδιάσκεψη. Στην περίπτωση αυτή η πρόσκληση προς τα μέλη του Δ.Σ. περιλαμβάνει τις αναγκαίες πληροφορίες για τη συμμετοχή αυτών στη συνεδρίαση.

Το άρθρο 15 του Καταστατικού ορίζει ότι μέλος Δ.Σ. που απουσιάζει μπορεί να εκπροσωπείται από άλλο μέλος Δ.Σ. Κάθε μέλος Δ.Σ. μπορεί να εκπροσωπεί ένα μόνο Σύμβουλο που απουσιάζει εφόσον εξουσιοδοτηθεί με ειδική εντολή, που δίδεται και με επιστολή ή τηλεγράφημα.

Το Δ.Σ. βρίσκεται σε απαρτία και συνεδριάζει έγκυρα, όταν παρευρίσκονται ή αντιπροσωπεύονται σ' αυτό το ήμισυ πλέον ενός των Συμβούλων, ουδέποτε όμως ο αριθμός των παρόντων αυτοπροσώπως Συμβούλων, μπορεί να είναι μικρότερος των τριών (3). Προς εξεύρεση του αριθμού απαρτίας παραλείπεται τυχόν προκύπτον κλάσμα.

Οι αποφάσεις του Δ.Σ. λαμβάνονται με απόλυτη πλειοψηφία των μελών που είναι παρόντα και εκείνων που αντιπροσωπεύονται. Σε περίπτωση ισοψηφίας υπερισχύει η ψήφος του Προέδρου του Δ.Σ. Οι αποφάσεις του Δ.Σ. πιστοποιούνται με πρακτικά που εγγράφονται στο βιβλίο που τηρείται γι' αυτό το σκοπό και υπογράφονται από τους Συμβούλους που ήταν παρόντες στην συνεδρίαση. Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από όλα τα μέλη του ΔΣ ή τους αντιπροσώπους τους ισοδυναμεί με απόφαση του Δ.Σ., ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση.

Σύμφωνα με το άρθρο 16 του Καταστατικού, σε περίπτωση αποχώρησης μέλους Δ.Σ. πριν από τη λήξη του χρόνου της υπηρεσίας του για οποιοδήποτε λόγο όπως θάνατο, παραίτηση ή έκπτωση, εάν τα μέλη Δ.Σ. που απομένουν μετά την αποχώρηση αυτή είναι τουλάχιστον τρία και ο αριθμός του υπερβαίνει το ήμισυ των μελών όπως έχει πριν την επέλευση των ανωτέρω γεγονότων, δεν είναι υποχρεωτική η αντικατάσταση του μέλους Δ.Σ. που αποχώρησε αλλά αποφασίζει σχετικά το Δ.Σ. και προβαίνει σε εκλογή αντικαταστάτη όποτε κρίνει αυτό σκόπιμο.

Ο Κώδικας Εταιρικής Διακυβέρνησης ορίζει ότι το Δ.Σ. συνέρχεται με την απαραίτητη συχνότητα ώστε να εκτελεί αποτελεσματικά τα καθήκοντά του. Η πληροφόρηση που του παρέχεται από τη Διοίκηση πρέπει να είναι έγκαιρη, ώστε να του δίνεται η δυνατότητα να αντεπεξέρχεται αποτελεσματικά στα καθήκοντα που απορρέουν από τις αρμοδιότητές του.

Τα μέλη του Δ.Σ. έχουν το δικαίωμα να ζητούν από τη Διοίκηση μέσω του Διευθύνοντος Συμβούλου κάθε πληροφορία που θεωρούν απαραίτητη για την εκτέλεση των καθηκόντων τους σε οποιαδήποτε χρονική στιγμή.

Τέλος, σύμφωνα με τον Κώδικα Εταιρικής Διακυβέρνησης, αποφεύγεται η αντικατάσταση του συνόλου των μελών σε μία και μόνη Γενική Συνέλευση και η διαδοχή των μελών του Δ.Σ. συντελείται σταδιακά. Επίσης, το Δ.Σ. διασφαλίζει την εισαγωγική ενημέρωση των νέων μελών του Δ.Σ. (π.χ. ενημέρωση επί των υποχρεώσεων που απορρέουν από την ιδιότητά τους ως μέλη του Δ.Σ.). Κατά τη διάρκεια της θητείας τους, τα ανεξάρτητα μη εκτελεστικά μέλη δεν επιτρέπεται να κατέχουν ποσοστό μεγαλύτερο του 0,5% του μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας ούτε να έχουν σχέση εξάρτησης με την Εταιρία. Τα ανεξάρτητα μέλη διορίζονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

<u>Σύνθεση και τρόπος λειτουργίας της Επιτροπής Ελέγχου</u>

Η σύσταση της Επιτροπής Ελέγχου γίνεται με απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων στο πλαίσιο της εφαρμογής του υπάρχοντος θεσμικού πλαισίου και των διατάξεων περί εταιρικής διακυβέρνησης.

Κύριος σκοπός της Επιτροπής Ελέγχου είναι η υποβοήθηση του Δ.Σ. στην άσκηση των εποπτικών καθηκόντων του, στην εξασφάλιση της διαφάνειας των εταιρικών δραστηριοτήτων και στην εκπλήρωση των υποχρεώσεων και ευθυνών του έναντι των μετόχων και των αρχών εποπτείας. Η Επιτροπή Ελέγχου αναφέρεται στο Δ.Σ. της Εταιρίας.

Σύμφωνα με τα οριζόμενα στην παράγραφο 3 του άρθρου 44 του ν. 4449/2017, οι βασικές αρμοδιότητες της Επιτροπής Ελέγχου έχουν ως εξής:

α) ενημερώνει το Διοικητικό Συμβούλιο για το αποτέλεσμα του υποχρεωτικού ελέγχου και επεξηγεί πώς συνέβαλε ο υποχρεωτικός έλεγχος στην ακεραιότητα της χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και ποιος ήταν ο ρόλος της επιτροπής ελέγχου στην εν λόγω διαδικασία,

β) παρακολουθεί τη διαδικασία χρηματοοικονομικής πληροφόρησης και υποβάλλει συστάσεις ή προτάσεις για την εξασφάλιση της ακεραιότητάς της,

γ) παρακολουθεί, στο πλαίσιο των αρμοδιοτήτων της, την αποτελεσματικότητα των συστημάτων εσωτερικού ελέγχου, διασφάλισης ποιότητας και διαχείρισης κινδύνων της επιχείρησης σε σχέση με τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση της ελεγχόμενης οντότητας, χωρίς να παραβιάζει την ανεξαρτησία της οντότητας αυτής,

δ) παρακολουθεί τον υποχρεωτικό έλεγχο των εταιρικών και ενοποιημένων χρηματοοικονομικών καταστάσεων λαμβάνοντας υπόψη οποιαδήποτε πορίσματα και συμπεράσματα της αρμόδιας αρχής σύμφωνα με την παρ. 6 του άρθρου 26 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,

ε) επισκοπεί και παρακολουθεί την ανεξαρτησία των ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή των ελεγκτικών εταιρειών σύμφωνα με τα άρθρα 21, 22, 23, 26 και 27, καθώς και το άρθρο 6 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014 και ιδίως την καταλληλότητα της παροχής μη ελεγκτικών υπηρεσιών στην ελεγχόμενη οντότητα σύμφωνα με το άρθρο 5 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014,

στ) είναι υπεύθυνη για τη διαδικασία επιλογής ορκωτών ελεγκτών λογιστών ή ελεγκτικών εταιρειών και προτείνει τους ορκωτούς ελεγκτές λογιστές ή τις ελεγκτικές εταιρίες που θα διοριστούν σύμφωνα με το άρθρο 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014, εκτός εάν εφαρμόζεται η παρ. 8 του άρθρου 16 του Κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 537/2014.

Η Επιτροπή Ελέγχου παρακολουθεί και επιθεωρεί την ορθή λειτουργία της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου σύμφωνα με τα επαγγελματικά πρότυπα. Ο υπεύθυνος της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου εποπτεύεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

Η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από τρία (3) τουλάχιστον μέλη που στην πλειονότητά τους είναι ανεξάρτητα, κατά την έννοια των διατάξεων του Ν. 3016/2002. Σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4449/2017, η Επιτροπή Ελέγχου αποτελείται από μη εκτελεστικά μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου και μέλη που εκλέγονται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας.

Σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4449/2017, ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου ορίζεται από τα μέλη της ή εκλέγεται από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων της Εταιρίας και είναι ανεξάρτητος από την Εταιρία. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου στο σύνολο τους πρέπει να διαθέτουν επαρκή γνώση του τομέα στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρία ενώ τουλάχιστον ένα (1) μέλος της Επιτροπής Ελέγχου πρέπει να είναι ορκωτός ελεγκτής λογιστής σε αναστολή ή συνταξιούχος ή διαθέτει επαρκή γνώση στην ελεγκτική και λογιστική.

Η Εταιρία έχει συστήσει Επιτροπή Ελέγχου και σύμφωνα με τον Κανονισμό Λειτουργίας της που επικαιροποιήθηκε τον Δεκέμβριο του έτους 2017 σύμφωνα με το άρθρο 44 του ν. 4449/2017 ισχύουν τα ακόλουθα:

Η Επιτροπή Ελέγχου συνεδριάζει τουλάχιστον μία φορά το τρίμηνο ή όποτε άλλοτε κριθεί απαραίτητο. Οι ημερομηνίες συνεδριάσεων καθορίζονται κατά τρόπο τέτοιον ώστε να είναι δυνατή η συμμετοχή όλων των μελών. Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου συμμετέχουν στις συνεδριάσεις είτε με τη φυσική παρουσία τους είτε μέσω τηλεδιάσκεψης. Στην περίπτωση κωλύματος ενός μέλους, η συνεδρίαση είναι δυνατή με την παρουσία των υπόλοιπων 2 μελών.

Ο Πρόεδρος της Επιτροπής Ελέγχου διαμορφώνει και εισηγείται τα θέματα της ημερήσιας διάταξης τα οποία μαζί με το ανάλογο πληροφοριακό υλικό (αναφορές του εσωτερικού ελέγχου, διοικητικές αναφορές, εκθέσεις, κ.λπ.) διανέμονται εγκαίρως στα λοιπά μέλη της Επιτροπής Ελέγχου. Εάν κριθεί απαραίτητο, η Επιτροπή Ελέγχου δύναται να προσκαλέσει στις συνεδριάσεις της διευθυντικά στελέχη, εξωτερικούς ελεγκτές, τον υπεύθυνο της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου ή ακόμα και τρίτους.

Η κατάρτιση και υπογραφή πρακτικού από τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου ισοδυναμεί με απόφασή της, ακόμη και αν δεν έχει προηγηθεί συνεδρίαση. Τα πρακτικά των συνεδριάσεων, στα οποία καταγράφονται οι παρατηρήσεις-εισηγήσεις της Επιτροπής, υπογράφονται από τα μέλη της και βρίσκονται στη διάθεση των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου.

Η υφιστάμενη σύνθεση της Επιτροπής Ελέγχου της Εταιρίας αποτελείται από τα εξής μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου, τα οποία εξελέγησαν με την από 26.6.2018 απόφαση της Γενικής Συνέλευσης των μετόχων της Εταιρίας:

- κ. Μιχάλη Σακέλλη του Γεωργίου – Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος (Πρόεδρος)
- κ. Αναστάσιο Κυπριανίδη του Γεωργίου – Ανεξάρτητο Μη Εκτελεστικό Μέλος (Μέλος)
- κ. Γεώργιο Ευστρατιάδη του Ευστρατίου – Μη Εκτελεστικό Μέλος (Μέλος)

Τα μέλη της Επιτροπής Ελέγχου διαθέτουν επαρκή γνώση του κλάδου στον οποίο δραστηριοποιείται η Εταιρία.

Η διάρκεια της θητείας των μελών της Επιτροπής Ελέγχου είναι διετής, δηλαδή μέχρι την Τακτική Γενική Συνέλευση, η οποία θα συνέλθει το δεύτερο έτος από την εκλογή τους, ήτοι εντός του 2020.

Σύγκρουση συμφερόντων

Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να απέχουν από την επιδίωξη ιδίων συμφερόντων που αντιβαίνουν στα συμφέροντα της Εταιρίας. Ειδικότερα, απαγορεύεται στους Συμβούλους που συμμετέχουν στη διεύθυνση της Εταιρίας καθώς και στους Διευθυντές αυτής να ενεργούν, χωρίς την έγκριση της Γενικής Συνέλευσης, για λογαριασμό τους ή για λογαριασμό τρίτων, πράξεις που υπάγονται σε κάποιον από τους σκοπούς που επιδιώκει η Εταιρία και να συμμετέχουν ως ομόρρυθμοι εταίροι, σε εταιρίες που επιδιώκουν τέτοιους σκοπούς. Τα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου οφείλουν να αποκαλύπτουν στα υπόλοιπα μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου τα σημαντικά ίδια συμφέροντά τους που ενδέχεται να επηρεάζονται άμεσα από συναλλαγές ή αποφάσεις της Εταιρίας, καθώς και κάθε άλλη σύγκρουση ιδίων συμφερόντων με αυτών της Εταιρίας ή συνδεδεμένων με αυτών επιχειρήσεων, που ανακύπτει κατά την άσκηση των καθηκόντων τους.

Πολιτική ίσων ευκαιριών και πολυμορφίας που εφαρμόζεται για τα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα:

Η Attica Group παρέχει ίσες ευκαιρίες για όλους τους εργαζόμενους και τους υποψηφίους, σε όλα τα επίπεδα της ιεραρχίας χωρίς οποιοδήποτε περιορισμό πρόσβασης σχετικά με το φύλο, την ηλικία, το χρώμα, την εθνικότητα ή οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό προστατεύεται από το νόμο.

Στους εργαζομένους μας καλλιεργούμε ένα εργασιακό περιβάλλον με κλίμα σεβασμού, ισότητας, ασφάλειας και αξιοκρατίας και προσφέρουμε ευκαιρίες εκπαίδευσης, ώστε να παρέχουμε τις καλύτερες δυνατές συνθήκες εργασίας και εξέλιξης. Επίσης δουλεύουμε συνειδητά για να εμπεδώσουμε την εταιρική υπευθυνότητα σε κάθε πράξη των εργαζομένων μας.

Στα διοικητικά, διαχειριστικά και εποπτικά όργανα της Εταιρίας και του Ομίλου δεν υπάρχει οποιοσδήποτε περιορισμός πρόσβασης σχετικά με το φύλο, την ηλικία ή την εθνικότητα των υποψηφίων στελεχών ή οποιοδήποτε άλλο χαρακτηριστικό προστατεύεται από το νόμο. Οι υποψήφιοι σε κάθε όργανο της Εταιρίας ή των εταιριών του Ομίλου θα πρέπει να διαθέτουν, επαρκή γνώση και εμπειρία στον κλάδο που δραστηριοποιείται ο Όμιλος, τα κατάλληλα προσόντα καθώς και τις δεξιότητες εκείνες που θα υποστηρίξουν τη βιώσιμη ανάπτυξη των εργασιών και της αξίας του Ομίλου. Επιπρόσθετα, στα προαναφερόμενα όργανα συμμετέχουν στελέχη που κομίζουν σε κάθε τους πράξη τις αξίες του Ομίλου μας που είναι: η Ακεραιότητα, η Διαφάνεια, η Αξιοπιστία, η Ποιότητα, η Καινοτομία και η Εταιρική Υπευθυνότητα.

Η ποικιλομορφία στη στελέχωση των οργάνων, ιδιαίτερα ως προς το πολιτιστικό και εκπαιδευτικό υπόβαθρο είναι ιδιαίτερα χρήσιμη για τον Όμιλο διότι προσδίδει, μεταξύ άλλων, την απαραίτητη γνώση των

ιδιαιτεροτήτων στις αγορές που δραστηριοποιούμαστε και επιτρέπει τη διεύρυνση των εμπειριών των στελεχών του Ομίλου μας.

Εσωτερικός Έλεγχος

Η Διεύθυνση Εσωτερικού Ελέγχου της Εταιρίας δημιουργήθηκε με την από 14.5.2001 απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου. Λειτουργεί ως ανεξάρτητη οργανωτική μονάδα της Εταιρίας και εποπτεύεται από την Επιτροπή Ελέγχου.

Βασική αποστολή της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου είναι η διενέργεια αποτελεσματικών ελέγχων στις λειτουργίες και εγκεκριμένες διαδικασίες όλων των οργανωτικών μονάδων της Εταιρίας και του Ομίλου ώστε να εξασφαλίζεται η ομαλή και αποτελεσματική λειτουργία της.

Τα βασικά καθήκοντα της Διεύθυνσης Εσωτερικού Ελέγχου είναι:

- Ο Σχεδιασμός του ετήσιου προγράμματος ελέγχων καθώς και επιπρόσθετων ελέγχων και η εκτέλεση αυτών με στόχο την εξακρίβωση και διασφάλιση τήρησης των πολιτικών και διαδικασιών.
- Η μελέτη της πληρότητας και ποιότητας του συστήματος εσωτερικού ελέγχου και η εισήγηση αποτελεσματικότερων διαδικασιών για τη βελτίωσή του, με σκοπό την επίτευξη των επιχειρησιακών στόχων της.
- Η παρακολούθηση της εφαρμογής του Εσωτερικού Κανονισμού Λειτουργίας και του Καταστατικού της Εταιρίας για την έγκαιρη αναγνώριση και αξιολόγηση πιθανών επιχειρησιακών κινδύνων.

Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων

Στην Εταιρία λειτουργεί Υπηρεσία Εξυπηρέτησης Μετόχων η οποία η οποία έχει την ευθύνη της άμεσης και ισότιμης πληροφόρησης των μετόχων καθώς και της εξυπηρέτησής τους σχετικά με την άσκηση των δικαιωμάτων τους με βάση το νόμο και το καταστατικό της Εταιρίας.
Ειδικότερα, η Υπηρεσία εξυπηρέτησης μετόχων μεριμνά για την άμεση, ορθή και ισότιμη πληροφόρηση των μετόχων σχετικά με τα ακόλουθα:

- Διανομή μερισμάτων και δωρεάν μετοχών, πράξεις έκδοσης νέων μετοχών με καταβολή μετρητών, ανταλλαγή μετοχών, χρονική περίοδο άσκησης των σχετικών δικαιωμάτων προτίμησης, κ.λ.π.
- Παροχή πληροφοριών σχετικά με τις τακτικές ή έκτακτες γενικές συνελεύσεις και τις αποφάσεις που λαμβάνονται σε αυτές.

- Απόκτηση ιδίων μετοχών και διάθεσή τους, ή τυχόν ακύρωση αυτών, καθώς και προγράμματα διάθεσης μετοχών, ή δωρεάν διάθεσης μετοχών σε μέλη του διοικητικού συμβουλίου και στο προσωπικό της Εταιρίας.

- Παρακολούθηση των στοιχείων μετόχων και ενημέρωση του μετοχολογίου της Εταιρίας.

Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων

- Στην Εταιρία λειτουργεί Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων η οποία φέρει την ευθύνη του σχεδιασμού και της δημοσιοποίησης των ανακοινώσεων που αφορούν το επενδυτικό κοινό και τα μέσα μαζικής επικοινωνίας (ΜΜΕ). Ειδικότερα η Υπηρεσία Εταιρικών Ανακοινώσεων:

- Φροντίζει για την επικοινωνία της Εταιρίας με τα ΜΜΕ και κάθε αρμόδιο φορέα,
- Παρακολουθεί και διαχειρίζεται πληροφορίες που αφορούν τον Όμιλο και τις θυγατρικές του εταιρίες,
- Συντάσσει σχέδια δελτίων τύπου μη οικονομικού περιεχομένου και συνεργάζεται με τη Διοίκηση για την τελική έγκριση και δημοσιοποίηση αυτών.

Δ. ΕΠΕΞΗΓΗΜΑΤΙΚΗ ΕΚΘΕΣΗ ΣΧΕΤΙΚΑ ΜΕ ΤΙΣ ΠΛΗΡΟΦΟΡΙΕΣ ΤΟΥ ΑΡΘΡΟΥ 4, ΠΑΡ. 7 & 8 ΤΟΥ Ν. 3556/2007

Η παρούσα Επεξηγηματική Έκθεση του Διοικητικού Συμβουλίου περιέχει τις προβλεπόμενες πληροφορίες, σύμφωνα με το άρθρο 4 παρ. 7 του ν. 3556/2007.

1. Διάρθρωση μετοχικού κεφαλαίου της Εταιρίας

Το μετοχικό κεφάλαιο της Εταιρίας στις 31.12.2018 ανέρχονταν σε Ευρώ 64.741.752,90 και διαιρείτο σε 215.805.843 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 0,30 εκάστη.

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι στο σύνολό τους εισηγμένες προς διαπραγμάτευση στην Αγορά Αξιών του Χρηματιστηρίου Αθηνών.

Από κάθε μετοχή απορρέουν όλα τα δικαιώματα και οι υποχρεώσεις που προβλέπονται από το καταστατικό της Εταιρίας και το νόμο.

Κάθε μετοχή παρέχει το δικαίωμα μιας ψήφου.

Η ευθύνη των μετόχων περιορίζεται στην ονομαστική αξία των μετοχών που κατέχουν. Δεν έχουν αποκτηθεί ίδιες μετοχές.

2. Περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών της Εταιρίας

Οι μετοχές της Εταιρίας είναι ελεύθερα διαπραγματεύσιμες στο Χρηματιστήριο Αθηνών και μεταβιβάζονται όπως ορίζει ο νόμος. Δεν υπάρχουν περιορισμοί στη μεταβίβαση μετοχών από το Καταστατικό της Εταιρίας.

3. Σημαντικές άμεσες ή έμμεσες συμμετοχές (άρθρα 9 έως 11 του ν. 3556/2007)

Με βάση τα στοιχεία του μετοχολογίου της 31.12.2018, οι μέτοχοι της Εταιρίας με ποσοστό άνω του 5% είναι:
- Η MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΕΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ (MIG) με συνολικό ποσοστό συμμετοχής (άμεσο και έμμεσο) 79,38%. Εξ' αυτού α) ποσοστό 10,306% αντιστοιχεί σε μετοχές που κατέχει άμεσα η MIG και β) ποσοστό 69,077% αντιστοιχεί σε μετοχές που κατέχει η 100% θυγατρική της εταιρία MIG SHIPPING S.A.
- Η ΤΡΑΠΕΖΑ ΠΕΙΡΑΙΩΣ Α.Ε. με ποσοστό συμμετοχής 11,844%

4. Μετοχές που παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου

Δεν υφίστανται μετοχές της Εταιρίας οι οποίες να παρέχουν ειδικά δικαιώματα ελέγχου.

5. Περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου

Δεν προβλέπονται στο Καταστατικό της Εταιρίας περιορισμοί στο δικαίωμα ψήφου.

6. Συμφωνίες μετόχων της Εταιρίας, γνωστές στην Εταιρία, που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση δικαιωμάτων ψήφου

Δεν είναι γνωστές στην Εταιρία συμφωνίες μετόχων, ούτε προβλέπεται στο Καταστατικό της δυνατότητα συμφωνιών μετόχων που συνεπάγονται περιορισμούς στη μεταβίβαση των μετοχών ή περιορισμούς στην άσκηση των δικαιωμάτων ψήφου.

7. Κανόνες διορισμού και αντικατάστασης μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και για την τροποποίηση του Καταστατικού

Οι ρυθμίσεις του Καταστατικού της Εταιρίας για το διορισμό και την αντικατάσταση μελών του Διοικητικού Συμβουλίου καθώς και για την τροποποίηση του Καταστατικού δεν διαφοροποιούνται από τα προβλεπόμενα στη νομοθεσία περί ανωνύμων εταιριών.

8. Αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου ή ορισμένων μελών του για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών σύμφωνα με το άρθρο 16 του κ.ν.2190/1920

Η αρμοδιότητα του Διοικητικού Συμβουλίου για την έκδοση νέων μετοχών ή την αγορά ιδίων μετοχών, καθορίζεται από τα προβλεπόμενα στον κ.ν. 2190/1920.

9. Σημαντικές συμφωνίες που τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης

Δεν υπάρχουν σημαντικές συμφωνίες που έχει συνάψει η Εταιρία και οι οποίες τίθενται σε ισχύ, τροποποιούνται ή λήγουν, σε περίπτωση αλλαγής στον έλεγχο της Εταιρίας κατόπιν δημόσιας πρότασης, εκτός των δανειακών της συμβάσεων και των εκδόσεων ομολογιακών δανείων που περιλαμβάνουν συνήθεις όρους για τυχόν αλλαγή ιδιοκτησιακού καθεστώτος.

10. Σημαντικές συμφωνίες με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή το προσωπικό της Εταιρίας

Δεν υπάρχουν συμφωνίες που η Εταιρία έχει συνάψει με μέλη του Διοικητικού Συμβουλίου ή με το προσωπικό της, οι οποίες προβλέπουν αποζημίωση σε περίπτωση παραίτησης ή απόλυσης χωρίς βάσιμο λόγο ή τερματισμού της θητείας ή της απασχόλησής τους εξαιτίας δημόσιας πρότασης. Σε περίπτωση καταγγελίας των συμβάσεων εργασίας προσώπων που εργάζονται στην Εταιρία με σύμβαση εξαρτημένης εργασίας, ισχύουν οι αποζημιώσεις που προβλέπονται από το νόμο.

Πληροφοριακά αναφέρεται ότι εγκρίθηκε από τη Τακτική Γενική Συνέλευση της 16.5.2017 συνταξιοδοτικό πρόγραμμα στελεχών του Ομίλου, περιλαμβανομένων Μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της μητρικής εταιρίας ή/και των θυγατρικών της εταιριών, με ελάχιστη διάρκεια 10 ετών, με σκοπό την επιβράβευση της πίστης και αφοσίωσής τους στον Όμιλο και τη διασφάλιση της απρόσκοπτης προσφοράς τους σε αυτόν κατά την προσεχή περίοδο.
Δικαίωμα ένταξης στο πρόγραμμα έχουν τα στελέχη του Ομίλου που ορίζονται με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου με βάση προκαθορισμένα κριτήρια. Το συνολικό ύψος του προγράμματος δεν θα υπερβαίνει τα Ευρώ 700 χιλ. ανά έτος, κατά μέσο όρο, και η υλοποίηση του γίνεται είτε από τη μητρική εταιρία είτε από άλλη θυγατρική εταιρία του Ομίλου. Το ύψος της οικειοθελούς εφάπαξ χρηματικής παροχής η οποία θα είναι καταβλητέα κατά την έξοδο του στελέχους από το πρόγραμμα είναι συνάρτηση του συνολικού χρόνου παραμονής του στον Όμιλο και των συνολικών μικτών αποδοχών του.

Λοιπές πληροφορίες

Ο διαδικτυακός τόπος όπου αναρτώνται οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις, οι εκθέσεις ελέγχου και οι εκθέσεις του διοικητικού συμβουλίου των ανωνύμων εταιριών οι οποίες ενοποιούνται και δεν είναι εισηγμένες είναι www.attica-group.com.

Δεν υπάρχουν άλλα σημαντικά γεγονότα μέσα στο χρονικό διάστημα από τη λήξη της χρήσης μέχρι το χρόνο υποβολής της παρούσας Έκθεσής μας που να επηρεάζουν σημαντικά την οικονομική θέση της Εταιρίας ή/και του Ομίλου.

Κυρίες και Κύριοι Μέτοχοι,

Από τα στοιχεία που αναλυτικά σας εκθέσαμε παραπάνω καθώς και από τις οικονομικές καταστάσεις που σας παρεδόθησαν για τη χρήση 2018, μπορείτε να διαμορφώσετε πλήρη εικόνα σε ότι αφορά τις εργασίες και τα πεπραγμένα του Διοικητικού Συμβουλίου κατά την υπό κρίση περίοδο και να αποφασίσετε την έγκριση των οικονομικών καταστάσεων της Εταιρίας και του Ομίλου.

Αθήνα, 24 Απριλίου, 2019
Για το Διοικητικό Συμβούλιο
Ο Διευθύνων Σύμβουλος

Σπυρίδων Χ. Πασχάλης

ΕΤΗΣΙΕΣ ΕΤΑΙΡΙΚΕΣ ΚΑΙ ΕΝΟΠΟΙΗΜΕΝΕΣ ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΕΣ ΚΑΤΑΣΤΑΣΕΙΣ ΧΡΗΣΕΩΣ 2018

Η Ετήσια Οικονομική Έκθεση για τη χρήση 2018 (1.1.2018 έως 31.12.2018) καταρτίστηκε σύμφωνα με το άρθρο 4 του ν.3556/2007, εγκρίθηκε από το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας την 24.4.2019 και έχει δημοσιοποιηθεί με την ανάρτηση της στο διαδίκτυο στην ηλεκτρονική διεύθυνση www.attica-group.com καθώς και στο διαδικτυακό χώρο του Χ.Α., όπου και θα παραμείνει στη διάθεση του επενδυτικού κοινού για χρονικό διάστημα τουλάχιστον πέντε (5) ετών από την ημερομηνία της συντάξεως και δημοσιοποιήσεως της.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΣΥΝΟΛΙΚΟΥ ΕΙΣΟΔΗΜΑΤΟΣ

Για την περίοδο που έληξε την 31/12 2018 και 2017

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
		1.01-31.12.2018	**1.01-31.12.2017***	**1.01-31.12.2018**	**1.01-31.12.2017***
Πωλήσεις	7.1	365.401	271.541	-	-
Κόστος πωληθέντων	7.2	-290.835	-211.515	-	-
Μικτό Κέρδος		**74.566**	**60.026**	**-**	**-**
Έξοδα διοίκησης	7.2	-33.504	-20.744	-1.266	-1.290
Έξοδα διάθεσης	7.2	-25.089	-18.681	-	-
Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης	7.3	1.716	5.014		
Κέρδη / (ζημίες) πρό φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		**17.689**	**25.615**	**-1.266**	**-1.290**
Απομείωση στοιχείων ενεργητικού	7.4	-909	-		
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού		-	2.797		
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	7.5	11.008	-1.169	-1	-1
Χρηματοοικονομικά έξοδα	7.6	-26.551	-18.240	-472	-5
Χρηματοοικονομικά έσοδα	7.7	219	71		3
Έσοδα από μερίσματα		-	-	3.110	3.110
Κέρδη / (ζημίες) από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	7.8	427	-7.520	-	-
Κέρδη / (ζημίες) από πωλήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων	7.9	15.804	-	-	-
Κέρδη προ φόρων		**17.687**	**1.554**	**1.371**	**1.817**
Φόρος εισοδήματος	7.10	-415	-307	-	-
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους		**17.272**	**1.247**	**1.371**	**1.817**
Κατανεμημένα σε:					
Μετόχους της μητρικής		17.110	1.247	1.371	1.817
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		162	-	-	-
Κέρδη / (ζημίες) μετά από φόρους ανά μετοχή-βασικά (σε €)	7.11	0,0845	0,0065	0,0068	0,0095
Μειωμένα κέρδη / (ζημιές) μετά από φόρους ανά μετοχή (σε €)		-	-0,0007	-	-0,0769
Λειτουργικά Αποτελέσματα προ φόρων, χρηματοοικονομικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και συνολικές αποσβέσεις (EBITDA)					
Κέρδη / (ζημίες) πρό φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων		17.689	25.615	-1.266	-1.290
Πλέον: Αποσβέσεις		39.312	33.934	2	2
Σύνολο		**57.001**	**59.549**	**-1.264**	**-1.288**
Λοιπά συνολικά έσοδα:					
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους		17.272	1.247	1.371	1.817
Ποσά που δεν αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού		-103	-125	-10	-2
Ποσά που αναταξινομούνται στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων					
Αντιστάθμιση ταμειακών ροών :					
- κέρδη / (ζημιές) τρέχουσας περιόδου		-11.136	1.156	-	-
- αναταξινόμηση στα κέρδη ή στις ζημιές περιόδου		-4.871	-952	-	-
Αποτίμηση στην εύλογη αξία για συνδεδεμένες επιχειρήσεις	7.15	-	-	17.690	376
Λοιπά συνολικά εισοδήματα περιόδου πρό φόρων		**-16.110**	**79**	**17.680**	**374**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα περιόδου, καθαρά από φόρους		**-16.110**	**79**	**17.680**	**374**
Συγκεντρωτικά συνολικά εισοδήματα περιόδου μετά φόρων		**1.162**	**1.326**	**19.051**	**2.191**
Κατανεμημένα σε:					
Ιδιοκτήτες της μητρικής		1.012	1.326	19.051	2.191
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		150	-	-	-

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

* Τα κονδύλια της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017 είναι αναμορφωμένα λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής του Ομίλου, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΗΣ ΘΕΣΗΣ

Της 31ης Δεκεμβρίου 2018 και 2017

		ΟΜΙΛΟΣ			ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημ.	**31/12/2018**	**31/12/2017 ***	**31/12/2016 ***	**31/12/2018**	**31/12/2017**
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ						
Μη Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού						
Ενσώματα Πάγια	7.12	690.355	533.713	558.840	5	6
Υπεραξία επιχείρησης	7.13	10.778	-	-	-	-
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	7.14	8.607	1.929	1.954	1	1
Επενδύσεις σε θυγατρικές	7.15	-	-	-	579.194	508.193
Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες	7.16	4.684	-	-	-	-
Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο		-	5.000	-	-	-
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	7.17	2.654	8.564	8.239	7	8
Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις	7.18	138	296	-	-	-
Σύνολο		**717.216**	**549.502**	**569.033**	**579.207**	**508.208**
Κυκλοφορούντα Στοιχεία του Ενεργητικού						
Αποθέματα	7.19	4.514	3.306	3.542	-	-
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	7.20	48.360	47.278	41.862	1	2
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	7.21	31.902	30.734	22.502	2.812	1.146
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	7.22	2.738	4.433	5.877	-	-
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.23	59.424	44.099	51.220	39	2.182
Σύνολο		**146.938**	**129.850**	**125.003**	**2.853**	**3.330**
Σύνολο Ενεργητικού		**864.154**	**679.352**	**694.036**	**582.060**	**511.538**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ						
Ίδια Κεφάλαια						
Μετοχικό κεφάλαιο	7.24	64.742	57.498	57.498	64.742	57.498
Υπέρ το άρτιο	7.24	316.743	290.256	290.256	316.743	290.256
Αποθεματικά εύλογης αξίας	7.24	-11.737	4.258	4.054	139.940	122.250
Λοιπά αποθεματικά	7.24	120.550	119.347	116.558	29.131	29.040
Αποτελέσματα εις νέον		-81.115	-68.444	-66.777	13.370	12.100
Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους μετόχους της Μητρικής		**409.183**	**402.915**	**401.589**	**563.926**	**511.144**
Μη ελέγχουσες συμμετοχές		1.398	-	-	-	-
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων		**410.581**	**402.915**	**401.589**	**563.926**	**511.144**
Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις						
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	7.18	1.435	-	44	-	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	7.25	3.015	2.425	2.168	69	59
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	7.29	274.502	214.430	229.806	17.027	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του παθητικού		-	-	-	-	-
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	7.26	1.562	1.218	1.218	-	-
Λοιπές Μακροπρόθεσμες Υποχρεώσεις		-	-	-	-	-
Σύνολο		**280.514**	**218.073**	**233.236**	**17.096**	**59**
Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις						
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	7.27	39.059	20.298	18.057	243	129
Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι	7.28	270	769	503	20	20
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	7.29	71.583	24.303	25.637	450	-
Παράγωγα Χρηματοοικονομικά Στοιχεία		10.732	-	-	-	-
Λοιπές Βραχυπρόθεσμες Υποχρεώσεις	7.30	51.415	12.994	15.014	325	186
Σύνολο		**173.059**	**58.364**	**59.211**	**1.038**	**335**
Σύνολο Υποχρεώσεων		**453.573**	**276.437**	**292.447**	**18.134**	**394**
Σύνολο Ίδιων Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων		**864.154**	**679.352**	**694.036**	**582.060**	**511.538**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

* Τα κονδύλια της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017 και 31/12/2016 είναι αναμορφωμένα λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής του Ομίλου, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

ΣΥΝΟΠΤΙΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ ΚΑΤΑΣΤΑΣΗΣ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Για την περίοδο 1/1 - 31/12/2018

ΟΜΙΛΟΣ

	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπερ Το Άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας από αποτίμηση πάγιων περουσιακών στοιχείων	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Ίδια κεφάλαια αποδιδόμενα στους ιδιοκτήτες της μητρικής	Δικαιώματα μειοψηφίας	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2018	**191.660.320**	**57.498**	**290.256**	**4.258**	**119.347**	**-68.444**	**402.915**		**402.915**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική ΔΠΧΑ 9						-1.722	-1.722		**-1.722**
Αναμορφωμένο υπόλοιπο την 1/1/2018	**191.660.320**	**57.498**	**290.256**	**4.258**	**119.347**	**-70.166**	**401.193**		**401.193**
Αποτέλεσμα περιόδου	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**17.110**	**17.110**	**162**	**17.272**
Λοιπά συνολικά έσοδα									
Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών:									
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας περιόδου	-	-	-	-11.124	-	-	-11.124	-12	-11.136
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα	-	-	-	-4.871	-	-	-4.871		-4.871
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	-	-	-	-	-	-103	-103		-103
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους	**-**	**-**	**-**	**-15.995**	**-**	**17.007**	**1.012**	**150**	**1.162**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	24.145.523	7.244	-	-	-	-	7.244	-	7.244
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικού υπέρ το άρτιο	-	-	26.560	-	-	-	26.560	-	26.560
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου			-73				-73		-73
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών και κερδών εις νέον	-	-	-	-	1.203	-1.203	-	-	-
Μη ελέγχουσες συμμετοχές από την αρχική απόκτηση θυγατρικών	-	-	-	-	-	-		52.995	52.995
Άυξηση/(Μείωση) ποσοστού μη ελεγχουσών συμμετοχών σε θυγατρικές	-	-	-	-	-	-26.753	-26.753	-51.747	-78.500
Υπόλοιπο την 31/12/2018	**215.805.843**	**64.742**	**316.743**	**-11.737**	**120.550**	**-81.115**	**409.183**	**1.398**	**410.581**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Για την περίοδο 1/1 - 31/12/2017

ΟΜΙΛΟΣ

	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπερ Το Άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας από αποτίμηση χρημ/κών μέσων	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2017	**191.660.320**	**57.498**	**290.256**	**4.054**	**116.558**	**-66.777**	**401.589**
Αποτέλεσμα περιόδου						**1.247**	**1.247**
Λοιπά συνολικά έσοδα							
Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών:							
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας περιόδου	-	-	-	1.156	-	-	1.156
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα	-	-	-	-952	-	-	-952
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	-	-	-	-	-	-125	-125
Λοιπά συνολικά έσοδα περιόδου μετά από φόρους	**-**	**-**	**-**	**204**	**-**	**1.122**	**1.326**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών και κερδών εις νέον	-	-	-	-	2.789	-2.789	-
Υπόλοιπο την 31/12/2017	**191.660.320**	**57.498**	**290.256**	**4.258**	**119.347**	**-68.444**	**402.915**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Για την περίοδο 1/1 - 31/12/2018

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπερ Το Άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας από αποτίμηση παγίων στοιχείων	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2018	**191.660.320**	**57.498**	**290.256**	**122.250**	**29.040**	**12.100**	**511.144**
Αποτέλεσμα περιόδου	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.371**	**1.371**
Λοιπά συνολικά εισοδήματα							
Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών:							
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας περιόδου	-	-	-	-	-	-	-
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	-	-	-	-	-	-10	-10
Αποτίμηση στην εύλογη αξία							
Αποτίμηση στην εύλογη αξία για συνδεδεμενες επιχειρήσεις	-	-	-	17.690	-	-	17.690
Λοιπά συνολικά εισοδήματα περιόδου μετά από φόρους	**-**	**-**	**-**	**17.690**	**-**	**1.361**	**19.051**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	24.145.523	7.244					7.244
Κεφαλαιοποίηση αποθεματικού υπέρ το άρτιο	-	-	26.560	-	-	-	26.560
Έξοδα αύξησης μετοχικού κεφαλαίου			-73				-73
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών και κερδών εις νέον					91	-91	0
Λοιπές μεταβολές*	-	-		-	-	-	-
Υπόλοιπο την 31/12/2018	**215.805.843**	**64.742**	**316.743**	**139.940**	**29.131**	**13.370**	**563.926**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΜΕΤΑΒΟΛΩΝ ΙΔΙΩΝ ΚΕΦΑΛΑΙΩΝ

Για την περίοδο 1/1 - 31/12/2017

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

	Αριθμός Μετοχών	Μετοχικό κεφάλαιο	Υπερ Το Άρτιο	Αποθεματικά εύλογης αξίας από αποτίμηση παγίων στοιχείων	Λοιπά αποθεματικά	Κέρδη εις Νέον	Σύνολο ιδίων κεφαλαίων
Υπόλοιπο την 1/1/2017	**191.660.320**	**57.498**	**290.256**	**121.874**	**29.040**	**10.285**	**508.953**
Αποτέλεσμα περιόδου	**-**	**-**	**-**	**-**	**-**	**1.817**	**1.817**
Λοιπά συνολικά έσοδα:							
Αντιστάθμιση Ταμειακών Ροών							
- κέρδη/(ζημιές) τρέχουσας περιόδου	-	-	-	-	-	-	-
- αναταξινόμηση στα αποτελέσματα	-	-	-	-	-	-	-
Επανεκτίμηση υποχρεώσεων παροχών προσωπικού	-	-	-	-	-	-2	-2
Αποτίμηση στην εύλογη αξία							
Μεταφερόμενα στα αποτελέσματα χρήσης	-	-	-	-	-	-	-
Αποτίμηση στην εύλογη αξία για συνδεδεμενες επιχειρήσεις	-	-	-	376	-	-	376
Λοιπά συνολικά εισοδήματα περιόδου μετά από φόρους	**-**	**-**	**-**	**376**	**-**	**1.815**	**2.191**
Έκδοση μετοχικού κεφαλαίου	-	-	-	-	-	-	-
Μεταφορά μεταξύ αποθεματικών και κερδών εις νέον							-
Υπόλοιπο την 31/12/2017	**191.660.320**	**57.498**	**290.256**	**122.250**	**29.040**	**12.100**	**511.144**

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

ΚΑΤΑΣΤΑΣΗ ΤΑΜΕΙΑΚΩΝ ΡΟΩΝ

Για τις χρήσεις που έληξαν 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017

		ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	Σημείωση	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2017*	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2017
Λειτουργικές δραστηριότητες					
Κέρδη / (ζημίες) προ φόρων		17.687	1.554	1.371	1.817
Πλέον / μείον προσαρμογές για:					
Αποσβέσεις	7.12 & 7.14	39.312	33.934	2	2
Απομειώσεις ενσώματων και άυλων πάγιων περιουσιακών στοιχείων		909	-		
Αναστροφές απομειώσεων		-	-2.797		
Προβλέψεις		138	417		1
Συναλλαγματικές διαφορές	7.5	115	13	1	1
Αποτελέσματα (έσοδα, έξοδα, κέρδη και ζημίες) επενδυτικής δραστηριότητας		-27.573	8.605	-3.110	-3.113
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα	7.7	26.492	18.207	471	4
Πλέον / (μείον) προσαρμογές για μεταβολές λογαριασμών κεφαλαίου κίνησης που σχετίζονται με τις λειτουργικές δραστηριότητες:					
Μείωση / (αύξηση) αποθεμάτων		185	236		
Μείωση / (αύξηση) απαιτήσεων		26.277	-20.478	34	102
(Μείωση) / αύξηση υποχρεώσεων (πλην δανειακών)		13.612	234	65	145
Μείον :					
Χρεωστικοί τόκοι και συναφή έξοδα καταβεβλημένα		-14.705	-9.061	-379	-4
Καταβεβλημένοι φόροι		-304	-299	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από λειτουργικές δραστηριότητες (α)		**82.145**	**30.565**	**-1.546**	**-1.045**
Επενδυτικές δραστηριότητες					
Απόκτηση θυγατρικών, συγγενών, κοινοπραξιών και λοιπών επενδύσεων		-	-	-	-
Αγορά ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων	7.12 & 7.14	-15.648	-6.084	-	-
Εισπράξεις από πωλήσεις ενσώματων και άϋλων παγίων στοιχείων		99.500	-	- -	- -
Αγορές χρηματοοικονομικών στοιχείων επενδυτικού χαρτοφυλακίου		-	-5.000	-	-
Αγορά θυγατρικών (μείον χρηματικών διαθεσίμων θυγατρικής)		-96.769	-	-104.107	-
Επιστροφή μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		-	-	94.990	7.400
Τόκοι εισπραχθέντες		219	71		4
Αύξηση μετοχικού κεφαλαίου θυγατρικής		-	-	-10.390	-7.402
Μερίσματα εισπραχθέντα		-	-	1.410	2.000
Επενδύσεις σε επιχειρήσεις που ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		-8.290	-999	-	-
Σύνολο εισροών/(εκροών) από επενδυτικές δραστηριότητες (β)		**-20.988**	**-12.012**	**-18.097**	**2.002**
Χρηματοδοτικές δραστηριότητες					
Εισπράξεις από αύξηση μετοχικού κεφαλαίου		-	-	-	-
Έξοδα αυξήσεως κεφαλαίου		-	-	-	-
Εισπράξεις από εκδοθέντα / αναληφθέντα δάνεια		117.900	-	17.500	-
Εξοφλήσεις δανείων	7.29	-162.477	-24.557	-	-
Εξοφλήσεις υποχρεώσεων από χρηματοδοτικές μισθώσεις (χρεολύσια)		-1.168	-1.080	-	-
Μερίσματα πληρωθέντα		-	-	-	-
Σύνολο εισροών / (εκροών) από χρηματοδοτικές δραστηριότητες (γ)		**-45.745**	**-25.637**	**17.500**	
Καθαρή αύξηση / (μείωση) στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα χρήσης (α) + (β) + (γ)		**15.412**	**-7.084**	**-2.143**	**957**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα έναρξης χρήσης		**44.099**	**51.220**	**2.182**	**1.225**
Συναλλαγματικές διαφορές στα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα		**-87**	**-37**	**-**	**-**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα λήξης χρήσης		**59.424**	**44.099**	**39**	**2.182**

Η παραπάνω Κατάσταση Ταμειακών Ροών έχει συνταχθεί με την έμμεση μέθοδο.
Η ανάλυση των Ταμειακών διαθεσίμων παρουσιάζεται στην παράγραφο 7.23.

Οι συνοδευτικές σημειώσεις αποτελούν αναπόσπαστο μέρος των Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων.

* Τα κονδύλια της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017 είναι αναμορφωμένα λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής του Ομίλου, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Σημειώσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων

1. Γενικές Πληροφορίες

Η εταιρία ΑΤΤΙCA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ με διακριτικό τίτλο "ATTICA GROUP" είναι αμιγώς Εταιρία Συμμετοχών και ως εταιρία συμμετοχών δεν έχει δραστηριότητα. Η εταιρία μέσω των θυγατρικών της εταιρειών δραστηριοποιείται στην επιβατηγό ναυτιλία.

Η έδρα της εταιρίας και του Ομίλου είναι στο Δήμο Καλλιθέας, Λυσικράτους 1-7 & Ευριπίδου, Τ.Κ. 17674.

Ο αριθμός απασχολούμενου προσωπικού στο τέλος της τρέχουσας περιόδου είναι 2 άτομα για τη μητρική εταιρία και 1.586 άτομα για τον Όμιλο, ενώ στις 31.12.2017 ήταν 2 και 1.018 αντίστοιχα.

Οι Μετοχές της ΑΤΤΙCA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ είναι εισηγμένες στο Χρηματιστήριο Αθηνών με κωδικό ΑΤΤΙCA. Ο αντίστοιχος κωδικός που χρησιμοποιεί το Bloomberg είναι ΑΤΤΙCA GA ενώ του Reuters είναι ΕΡΑ.ΑΤ. Το σύνολο των κοινών ονομαστικών μετοχών είναι 215.805.843. Η συνολική κεφαλαιοποίηση της ΑΤΤΙCA Α.Ε. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ την 31.12.2018 ανερχόταν στο ποσό Ευρώ 258.967 χιλ. περίπου.

Ο Όμιλος ΑΤΤΙCA ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ ενοποιείται με τη μέθοδο της ολικής ενσωμάτωσης στις Οικονομικές Καταστάσεις της MARFIN INVESTMENT GROUP ΑΝΩΝΥΜΟΣ ΕΤΑΙΡΙΑ ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, η οποία είναι εγκατεστημένη στην Ελλάδα και της οποίας το συνολικό ποσοστό συμμετοχής στην εταιρία την 31/12/2018 (άμεσα και έμμεσα) ανέρχεται σε 79,38%.

Οι ετήσιες οικονομικές καταστάσεις της εταιρίας και του Ομίλου, της περιόδου που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, εγκρίθηκαν με απόφαση του Διοικητικού Συμβουλίου την 24.4.2019.

Τυχόν διαφορές των μονάδων στους πίνακες οφείλονται σε στρογγυλοποιήσεις.

2. Οι κυριότερες λογιστικές αρχές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος

Οι κυριότερες λογιστικές αρχές που υιοθετήθηκαν από τον Όμιλο για την περίοδο 1.1.2018-31.12.2018 είναι ίδιες με αυτές που εφάρμοσε ο Όμιλος κατά την σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων της χρήσης που έληξε την 31/12/2017 με εξαίρεση τις αλλαγές που υιοθέτησε ο Όμιλος και αναφέρονται στην σημείωση 9.1 καθώς και από τις αλλαγές σε πρότυπα και διερμηνίες που ισχύουν από 1η Ιανουαρίου 2018.

2.1. Πλαίσιο κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων

Ο Όμιλος εφαρμόζει όλα τα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (ΔΠΧΑ) και τις Διερμηνείες τους που έχουν εφαρμογή στις εργασίες του. Οι σχετικές λογιστικές πολιτικές, περίληψη των οποίων παρουσιάζεται παρακάτω, έχουν εφαρμοστεί με συνέπεια σε όλες τις παρουσιαζόμενες περιόδους.

Οι περιπτώσεις οι οποίες περιλαμβάνουν μεγαλύτερο βαθμό κρίσης και πολυπλοκότητας ή οι περιπτώσεις όπου οι υποθέσεις και οι εκτιμήσεις είναι σημαντικές για τις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις, περιλαμβάνονται στη σημείωση 2.1.1.

Το 2003 και 2004, εκδόθηκε από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB) μια σειρά από καινούρια Διεθνή Πρότυπα Χρηματοοικονομικής Πληροφόρησης (ΔΠΧΑ) και αναθεωρημένα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ), τα οποία σε συνδυασμό με τα μη αναθεωρημένα Διεθνή Λογιστικά Πρότυπα (ΔΛΠ) τα οποία εκδόθηκαν από την Επιτροπή Διεθνών Λογιστικών Προτύπων.

Οι οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με τις αρχές του ιστορικού κόστους, της αυτοτέλειας των χρήσεων, της ομοιομορφίας της παρουσίασης, της σημαντικότητας των στοιχείων και της αρχής των δεδουλευμένων εσόδων και εξόδων.

Επίσης, οι ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις έχουν καταρτιστεί σύμφωνα με την αρχή της συνέχισης της δραστηριότητας. Λαμβάνοντας υπόψη τις περιβάλλουσες οικονομικές συνθήκες που επικρατούν στην Ελλάδα και με βάση την εικόνα της ρευστότητας του Ομίλου όπως αυτή απεικονίζεται στις οικονομικές καταστάσεις, οι σχετικοί κίνδυνοι, αβεβαιότητες αλλά και σχετικές δράσεις προς αντιμετώπισής τους αναφέρονται αναλυτικά στη σημείωση 3.1.4.

Ο Όμιλος την 31.12.2018 παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά ποσό Ευρώ 26.121 χιλ. με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό (ποσό Ευρώ 71.583 χιλ.) λόγω αποπληρωμής του βάσει συμβατικών όρων τους επόμενους 12 μήνες. Αναφορικά με τη διαδικασία αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων η Διοίκηση του Ομίλου σύναψε σύμβαση εντός του Απριλίου 2019 με τραπεζικό ίδρυμα ποσού Ευρώ 20 εκατ. Για την υπολειπόμενη προσωρινή διαφορά του κεφαλαίου κίνησης ποσού Ευρώ 6 εκατ. η διοίκηση θεωρεί ότι θα καλυφθεί από τις προβλεπόμενες ταμιακές ροές.

Η αναγνώριση των εσόδων από ναύλους επιβατών και οχημάτων γίνεται κατά την ημερομηνία που ο πελάτης πραγματοποιήσει το ταξίδι. Όλα τα άλλα έσοδα αναγνωρίζονται κατά της ημερομηνίας της συναλλαγής.

Τα έξοδα αναγνωρίζονται σύμφωνα με την αρχή των δεδουλευμένων εξόδων.

Ο Όμιλος κατά την σύνταξη των Οικονομικών Καταστάσεων της περιόδου που έληξε την 31.12.2018 έχει επιλέξει και εφαρμόζει λογιστικές πολιτικές που εξασφαλίζουν ότι οι οικονομικές καταστάσεις συμμορφώνονται με όλες τις απαιτήσεις κάθε εφαρμοστέου Προτύπου ή Διερμηνείας.

Η διοίκηση θεωρεί ότι οι παρούσες οικονομικές καταστάσεις παρουσιάζουν εύλογα την οικονομική θέση, την απόδοση και τις ταμειακές ροές της επιχείρησης. Όσον αφορά το δικαίωμα της τροποποίησης των οικονομικών καταστάσεων, οι οποίες έχουν εγκριθεί από το Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας, αυτό ανήκει στην Γενική Συνέλευση των μετόχων της εταιρίας.

2.1.1. Σημαντικές λογιστικές κρίσεις και κύριες πηγές αβεβαιότητας λογιστικών εκτιμήσεων

Η Διοίκηση είναι απαραίτητο να προβεί σε κρίσεις και εκτιμήσεις αναφορικά με τις αξίες των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού οι οποίες δεν είναι βέβαιες. Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές με αυτές υποθέσεις βασίζονται κυρίως στην εμπειρία του παρελθόντος.
Απολογιστικά και με την άρση των σχετικών αβεβαιοτήτων είναι πιθανό τα αποτελέσματα να διαφέρουν. Οι εκτιμήσεις και οι σχετικές υποθέσεις εξετάζονται σε συνεχή βάση.

Οι λογιστικές κρίσεις στις οποίες έχει προβεί η Διοίκηση κατά την εφαρμογή των λογιστικών πολιτικών της Εταιρίας και οι οποίες έχουν την σημαντικότερη επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις της Εταιρίας είναι οι ακόλουθες:

Η Εταιρία αποτιμά τις επενδύσεις σε θυγατρικές, στην εύλογή τους αξία. Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των θυγατρικών, προσδιορίζεται η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών που αναμένεται να αντληθούν από αυτές. Ο εν λόγω προσδιορισμός βασίζεται σε εκτιμήσεις και υποκείμενες υποθέσεις. Οι σημαντικότερες εξ αυτών των εκτιμήσεων αφορούν το μεταφορικό έργο των εταιρειών, τις διεθνείς τιμές των καυσίμων, τις κεφαλαιουχικές δαπάνες και το προεξοφλητικό επιτόκιο.
Επιπλέον, η Διοίκηση εξετάζει σε κάθε χρήση, στη βάση υποθέσεων και εκτιμήσεων:

- τις ωφέλιμες ζωές και τις ανακτήσιμες αξίες των πλοίων
- το ύψος των προβλέψεων για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία, για επίδικες υποθέσεις και για υποθέσεις συμμόρφωσης με την εργατική νομοθεσία.

Οι πηγές αβεβαιότητας για την Εταιρία και τον Όμιλο κατά την ημερομηνία κατάρτισης των οικονομικών καταστάσεων και οι οποίες ενδέχεται να έχουν επίδραση στις φερόμενες αξίες των στοιχείων ενεργητικού και παθητικού, αφορούν:
- στις ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις της Εταιρίας στο βαθμό που είναι πιθανό να προκύψουν πρόσθετοι φόροι και προσαυξήσεις από μελλοντικούς φορολογικούς ελέγχους,
- στις εκτιμήσεις για την ανακτησιμότητα των επισφαλών απαιτήσεων,
- στις ενδεχόμενες ζημιές από εκκρεμοδικίες.

Η Διοίκηση προέβη στις παραπάνω εκτιμήσεις με βάση τις γνώσεις και τις πληροφορίες που είχε η Διοίκηση του Ομίλου μέχρι την έγκριση των Οικονομικών Καταστάσεων της περιόδου που έληξε την 31.12.2018.

2.2. Ενοποίηση

2.2.1. Λογιστική Πολιτική σχετικά με την παρουσίαση της Κοινοπραξίας ANEK A.E. & SUPERFAST ENDEKA HELLAS INC & ΣΙΑ στις Οικονομικές Καταστάσεις του Ομίλου

Το ΔΠΧΑ 11 αντικατέστησε το ΔΛΠ 31 «Επενδύσεις σε κοινοπραξίες» και τη ΜΕΔ 13 «Από κοινού ελεγχόμενες οντότητες – Μη νομισματικές εισφορές από κοινοπρακτούντες». Το ΔΠΧΑ 11 ευθυγραμμίζει καλύτερα τη λογιστική απεικόνιση των επενδύσεων αυτών, με τα δικαιώματα και τις υποχρεώσεις των κοινοπρακτούντων επί των κοινοπραξιών αυτών.
Αντικειμενικός σκοπός της «Κοινοπραξία ANEK A.E. & SUPERFAST ENDEKA HELLAS INC & ΣΙΑ» είναι η δημιουργία εσόδων και η κατανομή τους στους κοινοπρακτούντες όπως καθορίζεται από το συμβατικό διακανονισμό. Η συμμετοχή του Ομίλου στην Κοινοπραξία έχει χαρακτηριστεί σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 11 ως «κοινή επιχείρηση». Σύμφωνα με τον χαρακτηρισμό αυτό, ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες οικονομικές του καταστάσεις:
α) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού)
β) τις υποχρεώσεις του, (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού)
γ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και
δ) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.

2.2.2. Θυγατρικές εταιρίες

Θυγατρικές είναι οι επιχειρήσεις που ελέγχονται από μια άλλη επιχείρηση. Ένας επενδυτής ελέγχει μια εκδότρια όταν είναι εκτεθειμένος ή έχει δικαιώματα σε κυμαινόμενες αποδόσεις στο πλαίσιο της συμμετοχής του στην επενδυόμενη οικονομική οντότητα και έχει τη δυνατότητα να επηρεάσει τις αποδόσεις αυτές μέσω της εξουσίας του επί της εκδότριας.
Η συμμετοχή σε θυγατρικές εταιρίες καταχωρείται αρχικά στο κόστος ενώ σε μεταγενέστερη περίοδο αποτιμάται στην εύλογη αξία με τις μεταβολές να αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα. Σε περιπτώσεις κατά τις οποίες συντρέχουν λόγοι απομείωσης, η απομείωση επιβαρύνει τα αποτελέσματα της παρούσας χρήσης.

2.2.3. Ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις

Οι θυγατρικές ενοποιούνται πλήρως (ολική ενοποίηση) με την μέθοδο της εξαγοράς από την ημερομηνία που αποκτάται ο έλεγχος επ' αυτών και παύουν να ενοποιούνται από την ημερομηνία που τέτοιος έλεγχος δεν υφίσταται.
Η εξαγορά θυγατρικής από τον Όμιλο λογιστικοποιείται βάσει της μεθόδου της αγοράς. Το κόστος κτήσης μιας θυγατρικής είναι η εύλογη αξία των στοιχείων ενεργητικού που δόθηκαν, των μετοχών που εκδόθηκαν και των υποχρεώσεων που αναλήφθηκαν κατά την ημερομηνία της ανταλλαγής, πλέον τυχόν κόστους άμεσα συνδεδεμένου με την συναλλαγή.

Τα εξατομικευμένα στοιχεία ενεργητικού, υποχρεώσεις και ενδεχόμενες υποχρεώσεις που αποκτώνται σε μία επιχειρηματική συνένωση επιμετρώνται κατά την εξαγορά στις εύλογες αξίες τους ανεξαρτήτως του ποσοστού συμμετοχής. Το κόστος αγοράς πέραν της εύλογης αξίας των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, καταχωρείται ως υπεραξία. Αν το συνολικό κόστος της αγοράς είναι μικρότερο από την εύλογη αξία των επί μέρους στοιχείων που αποκτήθηκαν, η διαφορά καταχωρείται άμεσα στα αποτελέσματα της χρήσης.
Διεταιρικές συναλλαγές, υπόλοιπα και μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ των εταιρειών του Ομίλου απαλείφονται. Οι μη πραγματοποιημένες ζημιές, επίσης απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης, του μεταβιβασθέντος στοιχείου ενεργητικού. Οι λογιστικές αρχές των θυγατρικών τροποποιούνται όπου αυτό κρίνεται απαραίτητο ώστε να είναι ομοιόμορφες με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

2.3. Επενδύσεις σε εταιρίες

Ανάλογα με το σκοπό της επένδυσης οι επενδύσεις αυτές χωρίζονται σε δύο κατηγορίες :
α) Επενδύσεις που κατέχονται με σκοπό την μόνιμη διακράτησή τους.
Η επένδυση αυτή καταχωρείται στο κόστος πλέον τις άμεσες δαπάνες που αφορούν την συναλλαγή και εμφανίζεται σαν μη κυκλοφορούν περιουσιακό στοιχείο. Μεταγενέστερα οι επενδύσεις σε θυγατρικές επιμετρώνται στην εύλογη αξία.
Στο τέλος της διαχειριστικής περιόδου εξετάζεται αν συντρέχει λόγος απομείωσης της επένδυσης. Σε περίπτωση που πρέπει να γίνει απομείωση της επένδυσης το ποσό της απομείωσης μεταφέρεται στα ίδια κεφάλαια.

β) Επενδύσεις που κατέχονται με σκοπό την πώληση.
Η επένδυση αρχικά καταχωρείται στο κόστος πλέον τις δαπάνες που αφορούν άμεσα τη συναλλαγή. Οι επενδύσεις αυτές αποτιμώνται στην εύλογη αξία και τα κέρδη ή οι ζημίες καταχωρούνται σε λογαριασμό των ιδίων κεφαλαίων μέχρι να πωληθούν ή να χαρακτηρισθούν ως απομειωμένες. Όταν οι επενδύσεις αυτές πωληθούν ή χαρακτηρισθούν απομειωμένες τα κέρδη ή οι ζημίες μεταφέρονται στα αποτελέσματα.

2.4. Συγγενείς εταιρίες

Οι συγγενείς εταιρίες είναι οι επιχειρήσεις αυτές πάνω στις οποίες ο Όμιλος μπορεί να ασκήσει σημαντική επιρροή αλλά δεν πληρούν τις προϋποθέσεις για να χαρακτηριστούν είτε θυγατρικές είτε συμμετοχή σε κοινοπραξία. Επενδύσεις σε συγγενείς επιχειρήσεις αρχικά αναγνωρίζονται στο κόστος και κατόπιν ενοποιούνται με τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Στο τέλος κάθε χρήσης, το κόστος αυξάνεται με την αναλογία της επενδύτριας επιχείρησης στις μεταβολές της καθαρής θέσης της επενδυόμενης επιχείρησης και μειώνεται με τα λαμβανόμενα από τη συγγενή μερίσματα.

Το μερίδιο του Ομίλου στα κέρδη ή τις ζημιές των συνδεδεμένων επιχειρήσεων μετά την εξαγορά αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα, ενώ το μερίδιο των μεταβολών των αποθεματικών μετά την εξαγορά, αναγνωρίζεται στα αποθεματικά. Οι συσσωρευμένες μεταβολές επηρεάζουν τη λογιστική αξία των επενδύσεων σε συνδεδεμένες επιχειρήσεις. Όταν η συμμετοχή του Ομίλου στις ζημίες σε μία συγγενή επιχείρηση ισούται ή υπερβαίνει τη συμμετοχή της στη συγγενή επιχείρηση, συμπεριλαμβανομένων οποιονδήποτε άλλων επισφαλών απαιτήσεων, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημίες, εκτός και αν έχει καλύψει υποχρεώσεις ή έχει ενεργήσει πληρωμές εκ μέρους της συγγενούς επιχείρησης και εν γένει εκείνων που προκύπτουν από τη μετοχική ιδιότητα.

Μη πραγματοποιημένα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των συγγενών επιχειρήσεων απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις συγγενείς επιχειρήσεις. Μη πραγματοποιημένες ζημιές απαλείφονται, εκτός εάν η συναλλαγή παρέχει ενδείξεις απομείωσης του μεταβιβασθέντος περιουσιακού στοιχείου. Οι λογιστικές πολιτικές των συγγενών επιχειρήσεων τροποποιούνται προκειμένου να είναι συνεπείς με αυτές που χρησιμοποιεί ο Όμιλος.

2.5 Σχήματα υπό κοινό έλεγχο

Οι επενδύσεις σε από κοινού συμφωνίες ταξινομούνται ως από κοινού δραστηριότητες, είτε ως κοινοπραξίες και η ταξινόμηση εξαρτάται από τα συμβατικά δικαιώματα και τις υποχρεώσεις του κάθε επενδυτή. Για τις από κοινού δραστηριότητες ο Όμιλος αναγνωρίζει στις ενοποιημένες οικονομικές του καταστάσεις:
α) τα στοιχεία ενεργητικού του (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιαδήποτε στοιχεία ενεργητικού του ανήκουν από κοινού)
β) τις υποχρεώσεις του, (συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιασδήποτε υποχρεώσεις τον βαρύνουν από κοινού)
γ) το μερίδιό του στα έσοδα από την πώληση της παραγωγής από την κοινή επιχείρηση και
δ) τις δαπάνες του, συμπεριλαμβανομένου του μεριδίου του σε οποιεσδήποτε δαπάνες που τον βαρύνουν από κοινού.
Οι κοινοπραξίες λογιστικοποιούνται βάσει της μεθόδου της καθαρής θέσης. Σύμφωνα με τη μέθοδο της καθαρής θέσης, οι συμμετοχές σε κοινοπραξίες αναγνωρίζονται αρχικά στο κόστος κτήσης και μετά προσαρμόζονται με το ποσοστό του Ομίλου πάνω στα κέρδη ή τις ζημίες και στα λοιπά συνολικά εισοδήματα των κοινοπραξιών. Όταν το ποσοστό του Ομίλου στις ζημίες μιας κοινοπραξίας είναι ίσο ή υπερβαίνει τη συμμετοχή του σε αυτή την κοινοπραξία, ο Όμιλος δεν αναγνωρίζει περαιτέρω ζημιές, εκτός εάν έχει αναλάβει υποχρεώσεις ή έχει προχωρήσει σε πληρωμές για λογαριασμό της κοινοπραξίας.

Μη πραγματοποιθέντα κέρδη από συναλλαγές μεταξύ του Ομίλου και των κοινοπραξιών απαλείφονται κατά το ποσοστό συμμετοχής του Ομίλου στις κοινοπραξίες.

Οι λογιστικές αρχές των κοινοπραξιών είναι συνεπείς με αυτές που έχουν υιοθετηθεί από τον Όμιλο.

2.6. Ενσώματα Πάγια

Τα ενσώματα πάγια απεικονίζονται στο κόστος κτήσεώς τους μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης.

Το κόστος κτήσης περιλαμβάνει τις δαπάνες που έχουν άμεση σχέση με την απόκτηση του παγίου.

Μεταγενέστερες δαπάνες οι οποίες πραγματοποιούνται με σκοπό την αύξηση των αναμενόμενων εσόδων των πλοίων ή εκτεταμένες προσθήκες και βελτιώσεις, θεωρούνται ξεχωριστό πάγιο και αποσβένονται σε 5 έτη.
Οι δαπάνες προσαρμογής των πλοίων με κανονισμούς ασφαλείας και ασφαλούς διαχείρισης θεωρούνται ξεχωριστό πάγιο και αποσβένονται σύμφωνα με την υπολειπόμενη ζωή του πλοίου.

Οι υπόλοιπες μεταγενέστερες δαπάνες καταχωρούνται, όταν πραγματοποιηθούν, στη κατάσταση αποτελεσμάτων διότι θεωρούνται κόστος επισκευών και συντήρησης.

Τα οικόπεδα δεν αποσβένονται.

Οι αποσβέσεις των υπολοίπων ενσώματων παγίων υπολογίζονται με τη σταθερή μέθοδο, στο διάστημα της αναμενόμενης ωφέλιμης ζωής τους.

Η αναμενόμενη ωφέλιμη ζωή των ενσώματων παγίων ανά κατηγορία έχει ως εξής :

1. Πλοία συμβατικά	35 έτη
2. Ταχύπλοα πλοία τύπου catamaran	25 έτη
3. Πλοία υδροπτέρυγα – ιπτάμενα δελφίνια	15 έτη
4. Κτίρια	60 έτη
5. Λιμενικές εγκαταστάσεις	10 έτη
6. Οχήματα	5 έτη
7. Έπιπλα – Σκεύη	5 έτη
8. Ηλεκτρονικός εξοπλισμός	3 έτη

Η Διοίκηση του Ομίλου στο πλαίσιο της απόκτησης της HSW την 31/05/2018 και στην εναρμόνιση των λογιστικών εκτιμήσεων του Ομίλου προχώρησε σε επανεκτίμηση των ωφέλιμων ζωών του συνόλου των πλοίων λαμβάνοντας υπόψιν τις παραγράφους 56-57 του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια καθώς και την ισχύουσα πραγματικότητα όσον αφορά τη διάρκεια ζωής ενός πλοίου, και ειδικότερα τα τεχνικά χαρακτηριστικά, το επίπεδο συντήρησης του, την πρακτική συντηρήσεων που παραδοσιακά ακολουθεί ο Όμιλος καθώς και το πρόγραμμα δραστηριοποίησης των πλοίων. Η ωφέλιμη ζωή των συμβατικών πλοίων καθορίσθηκε σε 35 έτη από 30 έτη ενώ για ταχύπλοα και τα δελφίνια σε 25 και 15 έτη αντίστοιχα. Η Διοίκηση εκτιμά την αλλαγή της λογιστικής εκτίμησης ως απολύτως ρεαλιστική και εντός του πλαισίου που κινείται ο ανταγωνισμός. Η θετική επίδραση από την ανωτέρω αλλαγή η οποία απεικονίσθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου της χρήσης 2018 ανήλθε σε ποσό Ευρώ 4.125 χιλ.

Η υπολειμματική αξία των συμβατικών πλοίων είναι το 20% της τιμής κτήσης, ενώ για τα ταχύπλοα και τα δελφίνια σε 15% και 10% αντίστοιχα.

Πλοία που όταν τα αποκτά ο Όμιλος είναι ηλικίας μεγαλύτερης των 30 ετών η ωφέλιμη ζωή τους παρατείνεται για 9 έτη ακόμα.

Για τα υπόλοιπα ενσώματα πάγια δεν υπολογίζεται υπολειμματική αξία.

Η υπολειμματική αξία και η ωφέλιμη ζωή των παγίων επανεξετάζεται στο τέλος κάθε χρήσης.
Κατά την πώληση ενσώματων παγίων η διαφορά μεταξύ της τιμής πώλησής τους και της αναπόσβεστης αξίας τους, μετά την αφαίρεση τυχόν εξόδων που έχουν άμεση σχέση με το πάγιο, καταχωρείται ως κέρδος ή ζημία στη Κατάσταση Αποτελεσμάτων.

2.7. Άυλα Πάγια

Στα άυλα στοιχεία του ενεργητικού περιλαμβάνονται σήματα και λογισμικά προγράμματα. Επιπλέον, στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις αναγνωρίζονται άυλα περιουσιακά στοιχεία στην εύλογη αξία τους, τα οποία προηγουμένως δεν είχαν αναγνωριστεί στις εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις των εξαγοραζόμενων εταιρειών.
Ένα άυλο στοιχείο του ενεργητικού το οποίο αποκτήθηκε σε μια συνένωση επιχειρήσεων, αποτελεί η εύλογη αξία του στοιχείου αυτού, κατά την ημερομηνία απόκτησης του.

α) Σήματα
Τα σήματα αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης. Η ωφέλιμη ζωή των σημάτων είναι 15 έτη και οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο με εξαίρεση ορισμένα εμπορικά σήματα τα οποία εκτιμήθηκε ότι έχουν απεριόριστη ωφέλιμη ζωή.
Στο κόστος κτήσεως των σημάτων περιλαμβάνονται οι δαπάνες εκπόνησης των σχεδίων και οι δαπάνες που απαιτούνται για την κατοχύρωση των σημάτων στην Ελλάδα και το εξωτερικό.

β) Λογισμικά προγράμματα
Τα προγράμματα λογισμικού αποτιμώνται στο κόστος κτήσεως μείον τις σωρευμένες αποσβέσεις και κάθε τυχόν σωρευμένη ζημία απομείωσης.
Στο αρχικό κόστος κτήσεως περιλαμβάνονται εκτός από τις άδειες λογισμικού, οι δαπάνες εγκατάστασης, παραμετροποίησης και ανάπτυξης του λογισμικού.
Οι δαπάνες που αυξάνουν την απόδοση των προγραμμάτων λογισμικού πέρα από τις αρχικές προδιαγραφές τους, αναγνωρίζονται ως κεφαλαιουχική δαπάνη και προστίθεται στο αρχικό κόστος του λογισμικού. Η ωφέλιμη ζωή του λογισμικού είναι 8 έτη και οι αποσβέσεις διενεργούνται με βάση τη σταθερή μέθοδο.

2.8. Απομείωση / Αναστροφή απομείωσης αξίας περιουσιακών στοιχείων

Τα περιουσιακά στοιχεία υπόκεινται σε έλεγχο, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, αν και κατά πόσο υπάρχει οποιαδήποτε ένδειξη ότι ένα περιουσιακό στοιχείο μπορεί να είναι απομειωμένο.
Αν υπάρχει τέτοια ένδειξη τότε εκτιμάται το ανακτήσιμο ποσό του περιουσιακού στοιχείου, δηλαδή η παρούσα αξία των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμιακών ροών που αναμένεται να εισρεύσουν στην επιχείρηση από την χρήση του πάγιου στοιχείου.
Το ανακτήσιμο ποσό ενός περιουσιακού στοιχείου είναι το μεγαλύτερο ποσό, μεταξύ της εύλογης αξίας μειωμένης με το απαιτούμενο για την πώληση κόστος και της αξίας λόγω χρήσης ενός περιουσιακού στοιχείου ή μιας μονάδας δημιουργίας ταμιακών ροών.
Οι ζημίες απομείωσης καταχωρούνται ως έξοδα στα αποτελέσματα όταν προκύπτουν.
Ειδικότερα για τα πλοία του Ομίλου, όταν συντρέχουν σχετικές ενδείξεις, αξιολογούνται για τυχόν απομείωση. Στην περίπτωση αυτή η ανακτήσιμη αξία τους εκτιμάται ως το υψηλότερο της εύλογης αξίας τους όπως αυτή εκτιμάται από ανεξάρτητους εκτιμητές μείον τα έξοδα διάθεσης και της αξίας χρήσης τους όπως αυτή εκτιμάται από τον υπολογισμό των αναμενόμενων προεξοφλημένων ταμειακών ροών τους.
Στις περιπτώσεις κατά τις οποίες για μια ζημιά απομείωσης που έχει αναγνωρισθεί σε προγενέστερες περιόδους για ένα στοιχείο ενεργητικού εκτός από υπεραξία, έχουν μεταβληθεί οι εκτιμήσεις αναφορικά με την προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας του και οι ενδείξεις που τότε είχαν ως αποτέλεσμα την αναγνώριση ζημιάς απομείωσης, δεν υπάρχουν πλέον ή έχουν μειωθεί, τότε προκύπτει αναστροφή ζημιάς απομείωσης.

2.9. Αποθέματα

Τα αποθέματα αποτιμώνται στη χαμηλότερη αξία μεταξύ του κόστους κτήσης και της καθαρής ρευστοποιήσιμης αξίας τους.
Η καθαρή ρευστοποιήσιμη αξία είναι η εκτιμώμενη τιμή πώλησης μειωμένη με τυχόν άμεσα έξοδα πώλησης.
Το κόστος των αποθεμάτων προσδιορίζεται με τη μέθοδο της μέσης μηνιαίας σταθμισμένης τιμής αγοράς.

2.10. Απαιτήσεις από πελάτες

Οι απαιτήσεις από πελάτες είναι βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις, εισπρακτέες σε περίοδο μικρότερη των 12 μηνών από την ημερομηνία καταχώρησης και καταχωρούνται αρχικά στην εύλογη αξία τους.
Μεταγενέστερα σε περίπτωση καθυστέρησης είσπραξης, οι εμπορικές απαιτήσεις αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος με τη μέθοδο του πραγματικού επιτοκίου, αφαιρουμένων των ζημιών απομείωσης.

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, επιμετράται η πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια ζωής.

Το ποσό της πρόβλεψης καταχωρείται στα αποτελέσματα χρήσης.

2.11. Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα

Τα διαθέσιμα και τα ισοδύναμα διαθεσίμων περιλαμβάνουν τα μετρητά στο ταμείο, τις καταθέσεις όψεως και τις καταθέσεις προθεσμίας υψηλής ρευστοποίησης με διάρκεια ως τρεις μήνες.

2.12. Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο αφορά τις κοινές ανώνυμες ή ονομαστικές μετοχές της εταιρίας και συμπεριλαμβάνεται στο σύνολο των ιδίων κεφαλαίων.

Τα άμεσα έξοδα για την έκδοση μετοχών εμφανίζονται, μετά την αφαίρεση του σχετικού φόρου εισοδήματος, σε μείωση του προϊόντος έκδοσης από τον λογαριασμό διαφορά υπέρ το άρτιο.

Άμεσα έξοδα που σχετίζονται με την έκδοση μετοχών για την απόκτηση επιχειρήσεων περιλαμβάνονται στο κόστος κτήσης της επιχείρησης που αποκτάται.

2.13. Διανομή μερισμάτων

Τα πληρωτέα μερίσματα εμφανίζονται ως υποχρέωση στις οικονομικές καταστάσεις της μητρικής εταιρίας και του Ομίλου όταν εγκριθούν από τη Γενική Συνέλευση των μετόχων.

2.14. Έσοδα

Τα έσοδα του Ομίλου προέρχονται κατά κύριο λόγο από ναύλους επιβατών, ναύλους οχημάτων, ναυλώσεις πλοίων και από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών επί των πλοίων. Επίσης, ο Όμιλος έχει έσοδα από τόκους και η Εταιρία έσοδα από μερίσματα.

2.14.1. Έσοδα από ναύλους επιβατών και οχημάτων

Τα έσοδα από ναύλους αναγνωρίζονται όταν ο πελάτης πραγματοποιήσει το ταξίδι. Οι κρατικές επιδοτήσεις άγονων γραμμών αναγνωρίζονται κατά την περίοδο που εκτελούνται και περιλαμβάνονται στις «Πωλήσεις».

2.14.2. Έσοδα από πωλήσεις αγαθών και υπηρεσιών επί των πλοίων

Για τις υπηρεσίες που προσφέρει ο Όμιλος απ' ευθείας στον πελάτη τα έσοδα αναγνωρίζονται με την έκδοση της απόδειξης παροχής υπηρεσιών προς τον πελάτη.
Για τις υπηρεσίες που προσφέρει ο Όμιλος μέσω αναδόχων τα έσοδα αναγνωρίζονται με την έκδοση Τιμολογίων Παροχής Υπηρεσιών των δεδουλευμένων εσόδων προς τον ανάδοχο.

Όλα τα παραπάνω έσοδα αναγνωρίζονται όταν η είσπραξη της απαίτησης είναι εύλογα εξασφαλισμένη.

2.14.3. Έσοδα από τόκους

Τα έσοδα από τόκους αναγνωρίζονται βάσει χρονολογικής αναλογίας με τη χρήση του πραγματικού συμφωνημένου επιτοκίου χωρίς να συμψηφίζεται τυχόν παρακρατούμενος φόρος εισοδήματος.

2.14.4. Έσοδα από μερίσματα

Τα μερίσματα αναγνωρίζονται ως έσοδα όταν εγκρίνονται από το αρμόδιο όργανο της εταιρίας που τα χορηγεί.

2.14.5. Έσοδα από ναύλωση πλοίου

Τα έσοδα από ναυλώσεις πλοίων αναγνωρίζονται με βάση την αρχή του δεδουλευμένου εσόδου, σύμφωνα με τα αναγραφόμενα στα ναυλωσύμφωνα.

2.15. Κρατικές Επιχορηγήσεις – Κρατική Υποστήριξη

2.15.1. Επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία

Επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία είναι κρατικές επιχορηγήσεις που έχουν ως βασικό όρο ότι η επιχείρηση που τις δικαιούται πρέπει να αγοράσει, ή να κατασκευάσει μακροπρόθεσμα περιουσιακά στοιχεία.

Οι κρατικές επιχορηγήσεις καταχωρούνται όταν υπάρχει εύλογη βεβαιότητα ότι:
α) Η επιχείρηση θα συμμορφωθεί με τους όρους που τις διέπουν.
β) Οι επιχορηγήσεις θα εισπραχθούν.
Οι κρατικές επιχορηγήσεις που αφορούν περιουσιακά στοιχεία απεικονίζονται ως έσοδο επόμενων χρήσεων και καταχωρούνται με συστηματική βάση στα έσοδα κατά τη διάρκεια της ωφέλιμης ζωής του παγίου στοιχείου του ενεργητικού.

2.15.2. Επιχορηγήσεις που αφορούν αποτελέσματα

Οι κρατικές επιχορηγήσεις που σχετίζονται με αποτελέσματα καταχωρούνται με συστηματικό και ορθολογικό τρόπο στα έσοδα των περιόδων μέσα στις οποίες πρέπει να γίνει ο συσχετισμός των επιχορηγήσεων αυτών με τα αντίστοιχα κόστη.

2.16. Λειτουργικοί τομείς

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί Τομείς» σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου, ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων βασίζεται στη «διοικητική προσέγγιση» και επιβάλλει η πληροφόρηση που γνωστοποιείται εξωτερικά να είναι αυτή που βασίζεται στην εσωτερική πληροφόρηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων του Ομίλου.
Για τους σκοπούς παρουσίασης των λειτουργικών τομέων θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην επιβατηγό ναυτιλία σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές.
Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, για σκοπούς πληροφόρησης των τομέων, ο Όμιλος χρησιμοποίησε την γεωγραφική περιοχή στην οποία δραστηριοποιείται.
Η γεωγραφική κατάτμηση της δραστηριότητας του Ομίλου γίνεται ως εξής:
α) Ελληνικές Ακτοπλοϊκές Γραμμές
β) Αδριατική Θάλασσα

Τα πλοία του Ομίλου εξυπηρετούν τους επιβάτες και τα Ι.Χ. οχήματα, που αποτελούν ουσιαστικά την τουριστική κίνηση, καθώς και τα φορτηγά αυτοκίνητα που διακινούν την εμπορευματική κίνηση.

Η τουριστική κίνηση χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα με υψηλότερη κίνηση τους μήνες Ιούλιο έως Σεπτέμβριο και χαμηλότερη για τους μήνες Νοέμβριο έως Φεβρουάριο. Αντίθετα, η εμπορευματική κίνηση εμφανίζεται κατανεμημένη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με πολύ μικρότερη εποχικότητα.

2.17. Έξοδα
2.17.1. Αναγνώριση εξόδων

Τα έξοδα αναγνωρίζονται σύμφωνα με την αρχή των δεδουλευμένων εξόδων.

2.17.2. Χρηματοοικονομικά έξοδα

2.17.3. Κόστος Δανεισμού

Κόστος δανεισμού είναι οι τόκοι και άλλα συναφή έξοδα που αναλαμβάνει ο Όμιλος λόγω δανεισμού κεφαλαίων.

Στο κόστος αυτό συμπεριλαμβάνονται :
α) Οι τόκοι από βραχυπρόθεσμα και μακροπρόθεσμα δάνεια, οι τόκοι από τραπεζικούς λογαριασμούς υπεραναλήψεων, καθώς και τα έξοδα που τυχόν προκύπτουν από την παρούσα αξία των υποχρεώσεων αυτών.

β) Η απόσβεση βοηθητικού κόστους που αναλήφθηκε για την λήψη δανείων ανάλογα με τη διάρκεια του δανείου.
γ) Οι χρηματοοικονομικές επιβαρύνσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις που παρακολουθούνται σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 17 «Μισθώσεις».
δ) Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από λήψη δανείων σε ξένο νόμισμα εφ' όσον αυτές θεωρούνται συμπληρωματικό ποσό του κόστους των τόκων.

2.17.4. Παροχές στο προσωπικό
2.17.4.1. Βραχυπρόθεσμες παροχές

Οι βραχυπρόθεσμες παροχές προς τους εργαζομένους (εκτός από παροχές λήξης της εργασιακής σχέσης) σε χρήμα και σε είδος αναγνωρίζονται ως έξοδο όταν καθίστανται δεδουλευμένες. Τυχόν ανεξόφλητο ποσό καταχωρείται ως υποχρέωση, ενώ σε περίπτωση που το ποσό που ήδη καταβλήθηκε υπερβαίνει το ποσό των παροχών, η επιχείρηση αναγνωρίζει το υπερβάλλον ποσό ως στοιχείο του ενεργητικού της (προπληρωθέν έξοδο) μόνο κατά την έκταση που η προπληρωμή θα οδηγήσει σε μείωση μελλοντικών πληρωμών ή σε επιστροφή.

2.17.4.2. Παροχές μετά την έξοδο από την υπηρεσία

Οι παροχές μετά τη λήξη της απασχόλησης περιλαμβάνουν εφάπαξ αποζημιώσεις συνταξιοδότησης, συντάξεις και άλλες παροχές που καταβάλλονται στους εργαζόμενους μετά την λήξη της απασχόλησης ως αντάλλαγμα της υπηρεσίας τους. Οι υποχρεώσεις του Ομίλου για παροχές συνταξιοδότησης αφορούν τόσο προγράμματα καθορισμένων εισφορών όσο και προγράμματα καθορισμένων παροχών. Το δεδουλευμένο κόστος των προγραμμάτων καθορισμένων εισφορών καταχωρείται ως έξοδο στην περίοδο που αφορά. Τα προγράμματα συνταξιοδότησης που υιοθετούνται από τον Όμιλο χρηματοδοτούνται εν μέρει μέσω πληρωμών σε ασφαλιστικές εταιρίες ή σε κρατικά κοινωνικά ασφαλιστικά ιδρύματα.

Πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών
Τα προγράμματα καθορισμένων εισφορών αφορούν την καταβολή εισφορών σε Ασφαλιστικούς Φορείς (π.χ. Ίδρυμα Κοινωνικών Ασφαλίσεων), με αποτέλεσμα να μην ανακύπτει νομική υποχρέωση του Ομίλου σε περίπτωση που το Κρατικό Ταμείο αδυνατεί να καταβάλλει σύνταξη στον ασφαλιζόμενο. Η υποχρέωση του εργοδότη περιορίζεται στην καταβολή των εργοδοτικών εισφορών στα Ταμεία.

Η πληρωτέα εισφορά από τον Όμιλο σε ένα πρόγραμμα καθορισμένων εισφορών, αναγνωρίζεται ως υποχρέωση μετά και την αφαίρεση της εισφοράς που καταβλήθηκε, ενώ οι δεδουλευμένες εισφορές αναγνωρίζονται ως έξοδο στα αποτελέσματα της χρήσης.

Πρόγραμμα καθορισμένων παροχών
Σύμφωνα με τον Ν.2112/20 και 4093/2012 η Εταιρία καταβάλλει στους εργαζόμενους αποζημιώσεις επί απόλυσης ή αποχώρησης λόγω συνταξιοδότησης.

Το ύψος των καταβαλλόμενων ποσών αποζημίωσης εξαρτάται από τα έτη προϋπηρεσίας, το ύψος των αποδοχών και τον τρόπο απομάκρυνσης από την υπηρεσία (απόλυση ή συνταξιοδότηση). Η θεμελίωση δικαιώματος συμμετοχής σε αυτά τα προγράμματα, βασίζεται συνήθως στα χρόνια προϋπηρεσίας του υπαλλήλου μέχρι την συνταξιοδότηση του.
Η υποχρέωση που αναγνωρίζεται στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης για τα προγράμματα καθορισμένων παροχών αποτελεί την παρούσα αξία της υποχρέωσης για την καθορισμένη παροχή μείον την εύλογη αξία των στοιχείων του ενεργητικού του προγράμματος (αποθεματικό από τις καταβολές στην ασφαλιστική εταιρία) και τις μεταβολές που προκύπτουν από οποιοδήποτε αναλογιστικό κέρδος ή ζημία και το κόστος της προϋπηρεσίας. Η δέσμευση της καθορισμένης παροχής υπολογίζεται ετησίως από ανεξάρτητο αναλογιστή με τη χρήση της μεθόδου της προβεβλημένης πιστωτικής μονάδος (projected unit credit method).

Για την προεξόφληση της χρήσης 2018 το επιλεγμένο επιτόκιο ακολουθεί την τάση του iBoxx AA Corporate Overall 10+ EUR indices, το οποίο και θεωρείται συνεπές προς τις αρχές του ΔΛΠ 19, δηλαδή είναι βασισμένο σε ομόλογα αντίστοιχα ως προς το νόμισμα και την εκτιμώμενη διάρκεια σε σχέση με τις παροχές προς τους εργαζόμενους, όπως και ενδεδειγμένο για μακροχρόνιες προβλέψεις.
Ένα πρόγραμμα συγκεκριμένων παροχών καθορίζει με βάση διάφορες παραμέτρους, όπως η ηλικία, τα έτη προϋπηρεσίας, ο μισθός, συγκεκριμένες υποχρεώσεις για καταβλητέες παροχές.

Οι προβλέψεις που αφορούν την περίοδο περιλαμβάνονται στο σχετικό κόστος προσωπικού στις συνημμένες απλές και ενοποιημένες καταστάσεις αποτελεσμάτων και συνίστανται από το τρέχον και παρελθόν κόστος υπηρεσίας, το σχετικό χρηματοοικονομικό κόστος, τα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές και τις όποιες πιθανές πρόσθετες επιβαρύνσεις.

Αναφορικά με τα μη αναγνωρισμένα αναλογιστικά κέρδη ή ζημιές, ακολουθείται το αναθεωρημένο ΔΛΠ 19, το οποίο περιλαμβάνει μια σειρά από τροποποιήσεις στην λογιστική των προγραμμάτων καθορισμένων παροχών, μεταξύ άλλων:
-την αναγνώριση των αναλογιστικών κερδών /ζημιών στα λοιπά συνολικά έσοδα και την οριστική εξαίρεση τους από τα αποτελέσματα της χρήσης,

-τη μη αναγνώριση πλέον των αναμενόμενων αποδόσεων των επενδύσεων του προγράμματος στα αποτελέσματα της χρήσης αλλά την αναγνώριση του σχετικού τόκου επί της καθαρής υποχρέωσης/(απαίτησης) της παροχής υπολογιζόμενου βάσει του προεξοφλητικού επιτοκίου που χρησιμοποιείται για την επιμέτρηση της υποχρέωσης καθορισμένων παροχών,

-την αναγνώριση του κόστους προϋπηρεσίας στα αποτελέσματα της χρήσης την νωρίτερα εκ των ημερομηνιών τροποποίησης του προγράμματος ή όταν αναγνωρίζεται η σχετική αναδιάρθρωση ή η τερματική παροχή,

-λοιπές αλλαγές περιλαμβάνουν νέες γνωστοποιήσεις, όπως ποσοτική ανάλυση ευαισθησίας.

2.17.5. Μισθώσεις

2.17.5.1. Χρηματοδοτικές Μισθώσεις

Οι χρηματοδοτικές μισθώσεις καταχωρούνται ως περιουσιακά στοιχεία και υποχρεώσεις. Το ποσό με το οποίο καταχωρούνται στον ισολογισμό κατά την έναρξη της μίσθωσης είναι ίσο με την εύλογη αξία της μισθωμένης ιδιοκτησίας, ή αν η εύλογη αξία είναι χαμηλότερη από την χρηματοδοτική αξία τότε καταχωρείται με την παρούσα αξία των ελαχίστων καταβολών μισθωμάτων.

Όταν στο τέλος της μίσθωσης η κυριότητα δεν παραμένει στην εταιρία, τότε οι αποσβέσεις κατανέμονται στη μικρότερη περίοδο μεταξύ της διάρκειας της μίσθωσης και της ωφέλιμης ζωής του παγίου.

Η μέθοδος αποσβέσεων των μισθωμένων αποσβέσιμων περιουσιακών στοιχείων, όταν στο τέλος της μίσθωσης η κυριότητα παραμένει στην εταιρία, είναι όμοια με τη μέθοδο που ακολουθείται για τα αποσβέσιμα περιουσιακά στοιχεία που ανήκουν στην επιχείρηση.

Η καταχωρούμενη απόσβεση υπολογίζεται σύμφωνα με τα οριζόμενα από τα Δ.Λ.Π. 16 «Ενσώματες ακινητοποιήσεις» και Δ.Λ.Π. 38 «Άυλα περιουσιακά στοιχεία». Ισχύουν δηλαδή οι παράγραφοι 2.6. «Ενσώματα Πάγια», 2.7. «Άϋλα Πάγια» και 2.8. «Απομείωση αξίας περιουσιακών στοιχείων» του παρόντος.

2.17.5.2. Λειτουργικές Μισθώσεις

Οι καταβολές μισθωμάτων βάσει μιας λειτουργικής μίσθωσης αναγνωρίζονται σε βάρος των αποτελεσμάτων.

Σε περίπτωση κατά την οποία προβλέπεται από το συμβόλαιο μίσθωσης αποκατάσταση τυχόν ζημιών που προήλθαν από την συνηθισμένη χρήση του μισθωμένου παγίου, το κόστος αυτό επιβαρύνει τη χρήση κατά την οποία έληξε η μίσθωση.

2.17.6. Ενδεχόμενες υποχρεώσεις και ενδεχόμενες απαιτήσεις

Οι προβλέψεις αναγνωρίζονται όταν :

α) Ο Όμιλος έχει μια παρούσα δέσμευση, νομική ή τεκμαιρόμενη, ως αποτέλεσμα ενός γεγονότος που συνέβη στο παρελθόν.
β) Πιθανολογείται ότι θα απαιτηθεί εκροή πόρων που ενσωματώνουν οικονομικά οφέλη για το διακανονισμό της δέσμευσης.
γ) Είναι δυνατό να εκτιμηθεί αξιόπιστα η δέσμευση.
Οι προβλέψεις επανεξετάζονται κατά την ημερομηνία σύνταξης των οικονομικών καταστάσεων.

Ενδεχόμενες υποχρεώσεις ή ενδεχόμενες απαιτήσεις δεν καταχωρούνται στις οικονομικές καταστάσεις αλλά γνωστοποιούνται εφόσον η εκροή ή η εισροή οικονομικού οφέλους δεν είναι πιθανή.

2.17.7. Περιοδική κατανομή
2.17.7.1. Επιμερισμός των κοινών εσόδων και εξόδων

Οι ενοποιούμενες στον Όμιλο κοινοπραξίες και διαχειρίστριες εταιρίες μεταφέρουν στις πλοιοκτήτριες εταιρίες τα έξοδα και τα έσοδα που πραγματοποιούν για λογαριασμό τους.
Σε περίπτωση όπου τα έσοδα και τα έξοδα δεν αφορούν συγκεκριμένες πλοιοκτήτριες εταιρίες αλλά είναι κοινά τότε αυτά μοιράζονται βάσει των κόρων ολικής χωρητικότητας του κάθε πλοίου.

2.17.7.2. Περιοδική κατανομή εξόδων

Ο Όμιλος αναγνωρίζει τα έξοδα ασφαλίστρων των πλοίων και τα λοιπά έξοδα πλοίων που αφορούν περίοδο δώδεκα μηνών στη Κατάσταση Αποτελεσμάτων σε μηνιαία βάση με σκοπό την ετήσια κατανομή των εξόδων αυτών.

2.18. Τρέχουσα και αναβαλλόμενη φορολογία εισοδήματος

Για την καλύτερη κατανόηση του τρόπου με τον οποίο φορολογούνται τα κέρδη του Ομίλου, διαχωρίζουμε τα κέρδη ανάλογα με την προέλευσή τους.

2.18.1. Κέρδη από ναυτιλιακές δραστηριότητες

Σύμφωνα με τον νόμο 27/1975 άρθρο 6, οι πλοιοκτήτριες εταιρίες πλοίων με Ελληνική σημαία ή με ξένη σημαία αλλά έχουν εγκαταστήσει στην Ελλάδα γραφεία του Ν.89/67, πληρώνουν φόρο για τα πλοία τους, ανεξάρτητα αν έχουν κέρδη ή ζημίες, βάσει των κόρων ολικής χωρητικότητας. Ο φόρος αυτός ουσιαστικά είναι φόρος εισοδήματος ο οποίος αναπροσαρμόζεται, σύμφωνα με όσα ορίζονται από το παραπάνω νόμο.
Με την πληρωμή του παραπάνω φόρου εξαντλείται κάθε υποχρέωση που έχει σχέση με την φορολογία εισοδήματος από ναυτιλιακές δραστηριότητες.

Στην περίπτωση αυτή δημιουργείται μόνιμη διαφορά μεταξύ του λογιστικού και του φορολογητέου αποτελέσματος και ως εκ τούτου η διαφορά αυτή δεν λαμβάνεται υπ' όψη στον υπολογισμό αναβαλλόμενης φορολογίας.

2.18.2. Κέρδη από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες

Στην περίπτωση αυτή υπολογίζεται το σύνολο των εσόδων από μη ναυτιλιακές δραστηριότητες καθώς και τα έξοδα που αφορούν τα παραπάνω έσοδα.

Εάν δεν μπορούν να προσδιοριστούν τα κέρδη από μη ναυτιλιακή δραστηριότητα τότε υπολογίζεται το σύνολο των εσόδων προσθέτοντας τα έσοδα από ναυτιλιακές και μη ναυτιλιακές δραστηριότητες. Με βάση το σύνολο αυτό προκύπτει το ποσοστό των δύο παραπάνω κατηγοριών στο συνολικό έσοδο. Με τα ποσοστά αυτά μερίζεται το συνολικό κέρδος / ζημιά.
Το ποσό των κερδών που προκύπτει από τον παραπάνω υπολογισμό και αφορά τα μη ναυτιλιακά έσοδα, φορολογείται με τις γενικές διατάξεις.

2.19. Επιδράσεις των μεταβολών στις τιμές συναλλάγματος

Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ.
Οι συναλλαγές που γίνονται σε ξένα νομίσματα μετατρέπονται σε Ευρώ με τη συναλλαγματική ισοτιμία που ισχύει κατά την ημερομηνία της συναλλαγής.
Σε κάθε ημερομηνία κατάστασης Οικονομικής Θέσης :
α) Τα χρηματικά διαθέσιμα μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας κλεισίματος.
β) Τα μη χρηματικά στοιχεία που αποτιμώνται στο ιστορικό κόστος μετατρέπονται με τη συναλλαγματική ισοτιμία της ημερομηνίας συναλλαγής. Τα στοιχεία αυτά στο τέλος της περιόδου μετατρέπονται με την ισοτιμία της ημερομηνίας κλεισίματος.
Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από τις παραπάνω περιπτώσεις καταχωρούνται στα έσοδα ή στα έξοδα της περιόδου στην οποία προκύπτουν.
Οι συναλλαγματικές διαφορές που προκύπτουν από μη χρηματικά στοιχεία εταιρειών εξωτερικού αναγνωρίζονται απ' ευθείας στην καθαρή θέση.

2.20. Χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις

Τα βασικά χρηματοοικονομικά μέσα του Ομίλου είναι :

α) Δάνεια τραπεζών
Τα δάνεια καταχωρούνται αρχικά στο κόστος που είναι η πραγματική αξία του ληφθέντος ανταλλάγματος συμπεριλαμβανομένων και τυχόν σχετικών εξόδων. Μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αναπόσβεστο κόστος βάσει του αποτελεσματικού επιτοκίου.

β) Χρηματοοικονομικά μέσα αντιστάθμισης κινδύνου
Σε περίπτωση που ο Όμιλος χρησιμοποιήσει χρηματοοικονομικά μέσα για αντιστάθμιση κινδύνου, αποτιμά στο τέλος κάθε περιόδου την εύλογη αξία του μέσου αντιστάθμισης. Ανάλογα με τα ιδιαίτερα χαρακτηριστικά των πράξεων αντιστάθμισης, αυτές χαρακτηρίζονται ως αντιστάθμιση εύλογης αξίας ή ταμειακών ροών.

Για τις αντισταθμίσεις εύλογης αξίας η αποτίμηση του μέσου αντιστάθμισης σε κάθε περίοδο αναφοράς αναγνωρίζεται στα αποτελέσματα.

Για την αντιστάθμιση των ταμειακών ροών, η επιχείρηση προσπαθεί να καλύψει τους κινδύνους που προκαλούν μεταβολή στις ταμειακές ροές και προέρχονται από ένα στοιχείο του ενεργητικού ή μία υποχρέωση ή μία μελλοντική συναλλαγή και η μεταβολή αυτή θα επηρεάσει το αποτέλεσμα της χρήσης. Παραδείγματα της αντιστάθμισης των ταμιακών ροών του Ομίλου περιλαμβάνουν μελλοντικές συναλλαγές σε αγορά ναυτιλιακού καυσίμου που υπόκεινται σε μεταβολές στις τιμές αγοράς. Οι μεταβολές στην λογιστική αξία του αποτελεσματικού μέρους του μέσου αντιστάθμισης αναγνωρίζονται στα Ίδια Κεφάλαια σαν «Αποθεματικά εύλογης αξίας». Τα ποσά που συσσωρεύονται στα ίδια κεφάλαια μεταφέρονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων χρήσης στις περιόδους που τα αντισταθμιζόμενα στοιχεία αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα. Όταν ένα στοιχείο αντιστάθμισης ταμιακών ροών εκπνεύσει ή πωληθεί, διακοπεί ή ασκηθεί χωρίς να αντικατασταθεί ή όταν ένα αντισταθμιζόμενο στοιχείο δεν πληροί πλέον τα κριτήρια για την λογιστική αντιστάθμισης, κάθε σωρευτικό κέρδος ή ζημιά που υπάρχει στα ίδια κεφάλαια εκείνη την στιγμή παραμένει στα ίδια κεφάλαια και αναγνωρίζεται όταν η προσδοκώμενη συναλλαγή πραγματοποιηθεί. Εάν η σχετιζόμενη συναλλαγή δεν αναμένεται να πραγματοποιηθεί, το ποσό μεταφέρεται στα αποτελέσματα.

2.21. Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού

Αρχική αναγνώριση

Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο ενεργητικού ή μια χρηματοοικονομική υποχρέωση αναγνωρίζονται στην κατάσταση Οικονομικής Θέσης του Ομίλου όταν προκύπτει ή όταν ο Όμιλος καθίσταται μέρος των συμβατικών όρων του μέσου.

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία ταξινομούνται κατά την αρχική αναγνώριση και μεταγενέστερα αποτιμώνται στο αποσβεσμένο κόστος,στην εύλογη αξία μέσων λοιπών συνολικών εσόδων και στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων.

Προκειμένου, ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο να ταξινομηθεί και να αποτιμηθεί στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εσόδων πρέπει να προκύπτουν ταμειακές ροές οι οποίες να είναι αποκλειστικά πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του αρχικού κεφαλαίου. Το επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου για τη διαχείριση χρηματοοικοομικών περιουσιακών στοιχείων αναφέρεται στον τρόπο με τον οποίο διαχειρίζεται τις οικονομικές του δυνατότητες προκειμένου να δημιουργήσει ταμειακές ροές.

Ταξινόμηση Χρηματοοικονομικών Μέσων

Οι λογιστικές αρχές που εφαρμόζει ο Όμιλος απαιτούν την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, κατά την απόκτησή τους, σε διαφορετικές κατηγορίες:

α) Χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων περιλαμβάνουν τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατέχονται για εμπορικούς σκοπούς, τα περιουσιακά στοιχεία που προσδιορίζονται κατά την αρχική αναγνώριση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων ή τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεί που υποχρεωτικά θα επιμετρηθούν στην εύλογη αξία. Χρηματοοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού ταξινομούνται ως διακρατούμενα προς εμπορία εάν αποκτώνται με σκοπό την πώληση ή την επαναγορά στο εγγύς μέλλον. Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία με ταμειακές ροές που δεν είναι μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων ταξινομούνται και αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, ανεξάρτητα από το επιχειρηματικό μοντέλο.

β) Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού σε αποσβεσμένο κόστος

Ο Όμιλος αποτιμά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία σε αποσβεσμένο κόστος εάν πληρούνται και οι δύο ακόλουθοι όροι: 1) Το χρηματοοικονομικό στοιχείο διατηρείται για διακράτηση χρηματοοικονομικών στοιχείων για τη συλλογή συμβτικών ταμειακών ροών και 2) οι συμβατικές ρήτρες του στοιχείου δημιουργούν σε συγκεκριμένες ημερομηνίες ταμειακές ροές που αποτελούν μόνο πληρωμές κεφαλαίου και τόκων επί του υπολοίπου του αρχικού κεφαλαίου. Τα χρηματοοικονομικά στοιχεία στο αποσβεσμένο κόστος επιμετρώνται στη συνέχια χρησιμοποιώντας τη μέθοδο (EIR) και υπόκεινται σε απομείωση. Τα κέρδη και οι ζημιές αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα όταν το περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται, τροποποιηθεί ή απομειωθεί.

γ) Χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που ταξινομούνται στην εύλογη αξία μέσων συνολικών εσόδων

Κατά την αρχική αναγνώριση, ο Όμιλος μπορεί να επιλέξει να ταξινομήσει τις συμμετοικές επενδύσεις ως συμετοχικούς τίτλους που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω συνολικών εσόδων όταν πληρούν τον ορισμό της καθαρής θέσης και δεν κατέχονται προς εμπορία. Η ταξινόμηση καθορίζεται ανά χρηματοοικονομικό μέσο. Τα κέρδη και οι ζημιές από αυτά τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία δεν ανακυκλώνονται ποτέ στα κέρδη ή τις ζημιές. Οι συμμετοχικοί τίτλοι που προσδιορίζονται στην εύλογη αξία μέσω των συνολικών εσόδων δεν υπόκεινται σε εξέταση απομείωσης. Ο Όμιλος δεν διαθέτει τέτοια περιουσιακά στοιχεία.

Αποαναγνώριση
Ένα χρηματοοικονομικό περιουσιακό στοιχείο αποαναγνωρίζεται κυρίως όταν:
Τα δικαιώματα λήψης ταμειακών ρόών από το περιουσιακό στοιχείο έχουν λήξει ή
Ο Όμιλος έχει μεταβιβάσει τα δικαιώματα να λαμβάνει ταμειακές ροές από το περιουσιακό στοιχείο ή έχει αναλάβει την υποχρέωση να πληρώσει εξ ολοκλήρου τις λαμβανόμενες ταμειακές ροές χωρίς σημαντική καθυστέρηση σε τρίτο μέρος της συμφωνίας.

Απομείωση
Ο Όμιλος αναγνωρίζει πρόβλεψη ζημιάς έναντι αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών για τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που δεν αποτιμώνται στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων. Οι αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές βασίζονται στη διαφορά ανάμεσα σε όλες τις συμβατικές ταμειακές ροές που είναι απαραίτητες και όλες τις προεξοφλημένες ταμειακές ροές που ο Όμιλος προσδοκά να εισπράξει.

Για τις απαιτήσεις από πελάτες και τα συμβατικά περιουσιακά στοιχεία, ο Όμιλος εφαρμόζει την απλοποιημένη προσέγγιση για τον υπολογισμό των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Επομένως, σε κάθε ημερομηνία αναφοράς, επιμετράται η πρόβλεψη ζημιάς για ένα χρηματοοικονομικό μέσο σε ποσό ίσο με τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημιές καθόλη τη διάρκεια ζωής.

2.22. Κέρδη ανά μετοχή

Για τον υπολογισμό των βασικών κερδών ανά μετοχή που αναλογεί στους κοινούς μετόχους χρησιμοποιείται κλάσμα το οποίο στον μεν αριθμητή περιλαμβάνει το καθαρό κέρδος ή ζημία της περιόδου από την συνεχιζόμενη εκμετάλλευση μετά την αφαίρεση των προνομιούχων μερισμάτων αν υπάρχουν, στον δε παρανομαστή, το σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Για τον υπολογισμό των κερδών ανά μετοχή των ενοποιημένων οικονομικών καταστάσεων, ο αριθμητής του κλάσματος περιλαμβάνει το κέρδος ή τη ζημία που αναλογεί σε επίπεδο Ομίλου στη μητρική μετά την αφαίρεση των μη ελεγχουσών συμμετοχών, στον δε παρανομαστή το σταθμισμένο μέσο αριθμό των κοινών μετοχών που βρίσκονται σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της περιόδου.

Για τον υπολογισμό των μειωμένων κερδών ανά μετοχή λαμβάνεται υπόψην ο αριθμός τίτλων οι οποίοι δυνητικά θα μπορούσαν να εκδοθούν ενώ το καθαρό κέρδος / (ζημιά) της περιόδου προσαρμόζεται κατάλληλα για να συμπεριληφθεί η επίδραση στα αποτελέσματα που θα έχει η έκδοση αυτών των δυνητικών τίτλων.

2.23. Εφαρμογή νέων Προτύπων

2.23.1. Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία έχουν τεθεί σε ισχύ και έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση

Οι ακόλουθες τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση και η εφαρμογή τους είναι υποχρεωτική από την 01/01/2018 ή μεταγενέστερα.

- **ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Ιούλιο του 2014, το IASB προέβη στην τελική έκδοση του ΔΠΧΑ 9. Οι βελτιώσεις που επέφερε το νέο Πρότυπο περιλαμβάνουν τη δημιουργία ενός λογικού μοντέλου για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα ενιαίο προνοητικό μοντέλο για «αναμενόμενες ζημιές» απομείωσης, και επίσης, μία ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση για την λογιστική αντιστάθμισης Το νέο Πρότυπο έχει επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Αναλυτικά στη σημείωση 2.23.3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

- **ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 01/01/2018)**

Τον Μάιο του 2014, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 15. Το εν λόγω Πρότυπο είναι πλήρως εναρμονισμένο με τις απαιτήσεις που αφορούν στην αναγνώριση των εσόδων σύμφωνα με τις αρχές τόσο των ΔΠΧΑ όσο και των Αμερικανικών Γενικά Παραδεκτών Λογιστικών Αρχών (US GAAP). Οι βασικές αρχές στις οποίες βασίζεται το εν λόγω Πρότυπο είναι συνεπείς με σημαντικό μέρος της τρέχουσας πρακτικής. Το νέο Πρότυπο αναμένεται να βελτιώσει τη χρηματοοικονομική πληροφόρηση, καθιερώνοντας ένα πιο ισχυρό πλαίσιο για την επίλυση θεμάτων που προκύπτουν, ενισχύοντας τη συγκρισιμότητα μεταξύ κλάδων και κεφαλαιαγορών, παρέχοντας πρόσθετες γνωστοποιήσεις και διευκρινίζοντας τον λογιστικό χειρισμό του κόστους των συμβάσεων. Το νέο Πρότυπο έρχεται να αντικαταστήσει το ΔΛΠ 18 «Έσοδα», το ΔΛΠ 11 «Κατασκευαστικές Συμβάσεις», καθώς και ορισμένες Διερμηνείες που σχετίζονται με τα έσοδα Το νέο Πρότυπο έχει επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις. Αναλυτικά στη σημείωση 2.23.3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

- **Διευκρινίσεις στο ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβάσεις με Πελάτες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)**

Τον Απρίλιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση διευκρινίσεων στο ΔΠΧΑ 15. Οι τροποποιήσεις του ΔΠΧΑ 15 δεν μεταβάλλουν τις βασικές αρχές του Προτύπου, αλλά παρέχουν διευκρινίσεις ως προς την εφαρμογή των εν λόγω αρχών. Οι τροποποιήσεις διευκρινίζουν τον τρόπο με τον οποίο αναγνωρίζεται μία δέσμευση εκτέλεσης σε μία σύμβαση, πώς προσδιορίζεται αν μία οικονομική οντότητα αποτελεί τον εντολέα ή τον εντολοδόχο, και πώς προσδιορίζεται αν το έσοδο από τη χορήγηση μίας άδειας θα πρέπει να αναγνωριστεί σε μία συγκεκριμένη χρονική στιγμή ή με την πάροδο του χρόνου. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποίηση στο ΔΠΧΑ 2: «Ταξινόμηση και Επιμέτρηση Συναλλαγών Πληρωμής βασιζόμενων σε Συμμετοχικούς Τίτλους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)**

Τον Ιούνιο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποίησης περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 2. Σκοπός της εν λόγω τροποποίησης είναι να παράσχει διευκρινίσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό συγκεκριμένων τύπων συναλλαγών πληρωμής βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους. Πιο συγκεκριμένα, η τροποποίηση εισάγει τις απαιτήσεις σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό της επίδρασης των προϋποθέσεων κατοχύρωσης και μη κατοχύρωσης στην επιμέτρηση των πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που διακανονίζονται με μετρητά, τον λογιστικό χειρισμό των συναλλαγών πληρωμών βασιζόμενων σε συμμετοχικούς τίτλους που φέρουν ένα χαρακτηριστικό διακανονισμού σε συμψηφιστική βάση για υποχρέωση παρακράτησης φόρου, καθώς και μία τροποποίηση στους όρους και προϋποθέσεις μίας πληρωμής βασιζόμενης σε συμμετοχικούς τίτλους, η οποία μεταβάλλει την ταξινόμηση της συναλλαγής από διακανονιζόμενη με μετρητά σε διακανονιζόμενη με συμμετοχικούς τίτλους. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 4: «Εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα σε συνδυασμό με το ΔΠΧΑ 4 Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)**

Τον Σεπτέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στο ΔΠΧΑ 4. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να προσδιοριστεί ο χειρισμός των προσωρινών λογιστικών επιδράσεων λόγω της διαφορετικής ημερομηνίας έναρξης ισχύος του ΔΠΧΑ 9 Χρηματοοικονομικά Μέσα και του υπό έκδοση Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις. Οι τροποποιήσεις στις υφιστάμενες απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 4 επιτρέπουν στις οικονομικές οντότητες των οποίων οι κύριες δραστηριότητες συνδέονται με ασφάλιση να αναβάλλουν την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 έως το 2021 («προσωρινή απαλλαγή»), και επιτρέπουν σε όλους τους εκδότες ασφαλιστικών συμβάσεων να αναγνωρίσουν στα λοιπά συνολικά έσοδα, αντί στα κέρδη ή στις ζημιές, τη μεταβλητότητα που ενδέχεται να προκύψει από την εφαρμογή του ΔΠΧΑ 9 πριν την έκδοση του νέου Προτύπου για τις ασφαλιστικές συμβάσεις («προσέγγιση επικάλυψης»). Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2014-2016», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν και έχουν εφαρμογή για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2018 είναι οι εξής: **ΔΠΧΑ 1:** Διαγραφή των βραχυπρόθεσμων εξαιρέσεων για τους υιοθετούντες για πρώτη φορά τα ΔΠΧΑ, **ΔΛΠ 28:** Επιμέτρηση μίας συγγενούς ή μίας κοινοπραξίας στην εύλογη αξία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες /εταιρικές Οικονομικές Καταστάσεις.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 40: «Μεταφορές Επενδύσεων σε Ακίνητα από ή σε άλλες κατηγορίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 40. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι να ενισχυθεί η αρχή για τις μεταφορές από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα, ώστε να καθοριστεί ότι (α) μία μεταβίβαση από, ή σε επενδύσεις σε ακίνητα θα πρέπει να πραγματοποιείται μόνο εφόσον υπάρχει μεταβολή στη χρήση του ακινήτου, και (β) μία τέτοια μεταβολή στη χρήση του ακινήτου θα περιελάμβανε την αξιολόγηση του κατά ποσόν το εν λόγω ακίνητο πληροί τα κριτήρια ταξινόμησής του ως επενδυτικό ακίνητο. Η εν λόγω μεταβολή στη χρήση θα πρέπει να υποστηρίζεται από σχετική τεκμηρίωση /αποδεικτικά στοιχεία. Οι τροποποιήσεις δεν έχουν επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

- **ΕΔΔΠΧΑ 22 «Συναλλαγές σε Ξένο Νόμισμα και Προκαταβλητέο Αντάλλαγμα» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2018)**

Τον Δεκέμβριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 22. Η εν λόγω Διερμηνεία περιλαμβάνει τις απαιτήσεις σχετικά με τη συναλλαγματική ισοτιμία που θα πρέπει να χρησιμοποιείται κατά την παρουσίαση συναλλαγών σε ξένο νόμισμα (π.χ. συναλλαγές εσόδων) όταν έχει ληφθεί ή δοθεί πληρωμή προκαταβολικά. Η νέα Διερμηνεία δεν έχει επίδραση στις ενοποιημένες Οικονομικές Καταστάσεις.

2.23.2. <u>Νέα Πρότυπα, Διερμηνείες, αναθεωρήσεις και τροποποιήσεις υφιστάμενων Προτύπων τα οποία δεν έχουν ακόμα τεθεί σε ισχύ ή δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση</u>

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

Τα ακόλουθα νέα Πρότυπα, Διερμηνείες και τροποποιήσεις Προτύπων έχουν εκδοθεί από το Συμβούλιο Διεθνών Λογιστικών Προτύπων (IASB), αλλά είτε δεν έχουν ακόμη τεθεί σε ισχύ είτε δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 16 «Μισθώσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)**

Τον Ιανουάριο του 2016, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 16. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός νέου Προτύπου για μισθώσεις που καθορίζει τις αρχές τις οποίες εφαρμόζουν και τα δύο μέρη σε μία σύμβαση - δηλαδή και ο πελάτης («ο μισθωτής») και ο προμηθευτής («ο εκμισθωτής») - για την παροχή σχετικών πληροφοριών για τις μισθώσεις κατά τρόπο που απεικονίζει πιστά αυτές τις συναλλαγές.

Για την επίτευξη αυτού του σκοπού, ο μισθωτής θα πρέπει να αναγνωρίσει τα περιουσιακά στοιχεία και τις υποχρεώσεις που απορρέουν από τη μίσθωση. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 1.1.2019.

Ο Όμιλος θα εφαρμόσει το ΔΠΧΑ 16 από την υποχρεωτική ημερομηνία εφαρμογής του, ήτοι την 1η Ιανουαρίου 2019, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική προσέγγιση. Βάσει αυτής της προσέγγισης, η σωρευτική επίδραση από την αρχική εφαρμογή του Προτύπου θα αναγνωρισθεί ως προσαρμογή των ιδίων κεφαλαίων κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής, χωρίς αναδιατύπωση της συγκριτικής πληροφόρησης. Κατά την ημερομηνία της πρώτης εφαρμογής, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει (α) μια υποχρέωση μίσθωσης επιμετρώμενη στην παρούσα αξία που προκύπτει από την προεξόφληση των υπολειπόμενων καταβολών μισθωμάτων με τη χρήση του οριακού επιτοκίου δανεισμού, όπως αυτό ίσχυε κατά την ημέρα της αρχικής εφαρμογής, και (β) ένα δικαίωμα χρήσης στοιχείου του ενεργητικού επιμετρώμενο σε ένα ποσό ίσο με την αντίστοιχη υποχρέωση μίσθωσης, προσαρμοσμένο κατά το ποσό τυχόν προπληρωμένων ή δεδουλευμένων μισθωμάτων.

Για τις βραχυχρόνιες μισθώσεις και τις μισθώσεις για τις οποίες το υποκείμενο στοιχείο του ενεργητικού είναι χαμηλής αξίας, ο Όμιλος θα αναγνωρίσει τα μισθώματα ως έξοδα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων με τη σταθερή μέθοδο, σύμφωνα με τις σχετικές εξαιρέσεις που παρέχονται από το ΔΠΧΑ 16. Παράλληλα, ο Όμιλος θα εφαρμόσει την πρακτική εφαρμογή του Προτύπου και δεν θα προβεί στον διαχωρισμό των μη μισθωτικών στοιχείων από τα μισθωτικά στοιχεία, αντιμετωπίζοντας λογιστικά κάθε μισθωτικό και συναφές μη μισθωτικό στοιχείο ως ενιαίο μισθωτικό στοιχείο.

Ο Όμιλος προέβη σε ανάλυση της αναμενόμενης επίδρασης του ΔΠΧΑ 16 κατά την 1 Ιανουαρίου 2019. Συνοπτικά, με βάση την τρέχουσα εκτίμηση της Διοίκησης, η επίδραση από την υιοθέτηση του ΔΠΧΑ 16 θα είναι ως εξής: ο Όμιλος εκτιμά ότι θα αναγνωρίσει στην ενοποιημένη Κατάσταση Οικονομικής Θέσης δικαιώματα χρήσης στοιχείων του ενεργητικού και ισόποσες υποχρεώσεις από μισθώσεις ποσού κατά προσέγγιση μεταξύ Ευρώ 2,8 εκατ. και Ευρώ 3,2 εκατ. Στην ενοποιημένη κατάσταση αποτελεσμάτων, οι αποσβέσεις αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από Ευρώ 0,41 εκατ. έως Ευρώ 0,47 εκατ. και τα χρηματοοικονομικά έξοδα αναμένεται να αυξηθούν σε ένα εύρος από Ευρώ 0,13 εκατ. έως Ευρώ 0,23 εκατ. Η μείωση των εξόδων από ενοίκια αναμένεται να οδηγήσει σε βελτίωση των λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων, αποσβέσεων και απομειώσεων (EBITDA) που θα κυμαίνεται σε ένα εύρος από Ευρώ 0,60 εκατ. έως Ευρώ 0,64 εκ. Η εκτιμώμενη επίδραση αφορά τις υφιστάμενες συμβάσεις κατά την 1 Ιανουαρίου 2019.

Η πραγματική επίδραση της εφαρμογής του ΔΠΧΑ 16 θα εξαρτηθεί από το επιτόκιο προεξόφλησης του Ομίλου κατά την 1 Ιανουαρίου 2019, τον προσδιορισμό των συμβάσεων μίσθωσης που εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής του νέου προτύπου κατά την ημερομηνία αυτή και την τελική αξιολόγηση του Ομίλου για τη διάρκεια της μίσθωσης, ιδιαίτερα όσον αφορά την εξάσκηση τυχόν δικαιωμάτων ανανέωσης και τερματισμού.
Το νέο λογιστικό Πρότυπο για τις μισθώσεις, δεν έχει σημαντικό αντίκτυπο για τον Όμιλο ως εκμισθωτή.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 9: «Προπληρωθέντα Στοιχεία με Αρνητική Απόδοση» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 9.

Βάσει των υφιστάμενων απαιτήσεων του ΔΠΧΑ 9, μία οικονομική οντότητα θα επιμετρούσε ένα χρηματοοικονομικό στοιχείο του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στην εύλογη αξία μέσω των αποτελεσμάτων, καθώς το χαρακτηριστικό της «αρνητικής απόδοσης» θα μπορούσε να θεωρηθεί ότι δημιουργεί ενδεχόμενες ταμειακές ροές οι οποίες δεν αποτελούνται μόνο από πληρωμές κεφαλαίου και τόκου. Βάσει των τροποποιήσεων, οι οικονομικές οντότητες επιτρέπεται να επιμετρούν συγκεκριμένα προπληρωτέα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού με αρνητική απόδοση στο αποσβεσμένο κόστος ή στην εύλογη αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων, εφόσον πληρείται μία συγκεκριμένη προϋπόθεση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **ΕΔΔΠΧΑ 23 «Αβεβαιότητα σχετικά με Χειρισμούς Φόρου Εισοδήματος» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)**

Τον Ιούνιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση μίας νέας Διερμηνείας, της ΕΔΔΠΧΑ 23. Το ΔΛΠ 12 «Φόροι Εισοδήματος» προσδιορίζει τον λογιστικό χειρισμό του τρέχοντος και αναβαλλόμενου φόρου, αλλά δεν προσδιορίζει τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας. Η ΕΔΔΠΧΑ 23 περιλαμβάνει τις επιπρόσθετες του ΔΛΠ 12 απαιτήσεις, προσδιορίζοντας τον τρόπο με τον οποίο θα πρέπει να αντικατοπτρίζονται οι επιπτώσεις της αβεβαιότητας στον λογιστικό χειρισμό των φόρων εισοδήματος. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 28: «Μακροπρόθεσμες Συμμετοχές σε Συγγενείς και Κοινοπραξίες» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)**

Τον Οκτώβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 28. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η παροχή διευκρινίσεων σχετικά με τον λογιστικό χειρισμό των μακροπρόθεσμων συμμετοχών σε μία συγγενή ή κοινοπραξία – στις οποίες δεν εφαρμόζεται η μέθοδος της καθαρής θέσης – βάσει του ΔΠΧΑ 9. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση με ημερομηνία έναρξης ισχύος την 01/01/2019.

- **Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017 (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)**

Τον Δεκέμβριο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση «Ετήσιες Βελτιώσεις των ΔΠΧΑ – Κύκλος 2015-2017», η οποία αποτελείται από μία σειρά τροποποιήσεων σε ορισμένα Πρότυπα και αποτελεί μέρος του προγράμματος για τις ετήσιες βελτιώσεις στα ΔΠΧΑ. Οι τροποποιήσεις που περιλαμβάνονται στον κύκλο αυτόν είναι οι εξής: ΔΠΧΑ 3 - ΔΠΧΑ 11: Συμμετοχικά δικαιώματα που κατείχε προηγουμένως ο αποκτών σε μία από κοινού λειτουργία, ΔΛΠ 12: Επιπτώσεις στον φόρο εισοδήματος από πληρωμές για χρηματοοικονομικά μέσα ταξινομημένα ως στοιχεία των ιδίων κεφαλαίων, ΔΛΠ 23: Κόστη δανεισμού επιλέξιμα για κεφαλαιοποίηση. Οι τροποποιήσεις εφαρμόζονται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1η Ιανουαρίου 2019. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 19: «Τροποποίηση, Περικοπή ή Διακανονισμός Προγράμματος Καθορισμένων Παροχών» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2019)**

Τον Φεβρουάριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΛΠ 19, βάσει των οποίων μία οικονομική οντότητα απαιτείται να χρησιμοποιεί επικαιροποιημένες αναλογιστικές παραδοχές κατά τον προσδιορισμό του κόστους τρέχουσας υπηρεσίας και του καθαρού τόκου για την εναπομένουσα περίοδο μετά την τροποποίηση, την περικοπή ή τον διακανονισμό ενός προγράμματος καθορισμένων παροχών.

Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η ενίσχυση της κατανόησης των οικονομικών καταστάσεων και η παροχή περισσότερο χρήσιμων πληροφοριών στους χρήστες αυτών. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην αναθεώρηση του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σκοπός της οποίας ήταν η ενσωμάτωση σημαντικών θεμάτων τα οποία δεν καλύπτονταν, καθώς επίσης και η επικαιροποίηση και παροχή διευκρινίσεων σε σχέση με συγκεκριμένες καθοδηγήσεις. Το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει ένα νέο κεφάλαιο σχετικά με την επιμέτρηση, στο οποίο αναλύεται η έννοια της επιμέτρησης, συμπεριλαμβανομένων παραγόντων που πρέπει να λαμβάνονται υπόψη κατά την επιλογή μίας βάσης επιμέτρησης, θέματα σχετικά με την παρουσίαση και γνωστοποίηση στις Οικονομικές Καταστάσεις και καθοδήγηση αναφορικά με την αποαναγνώριση στοιχείων του ενεργητικού και υποχρεώσεων από τις Οικονομικές Καταστάσεις. Περαιτέρω, το αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς περιλαμβάνει βελτιωμένους ορισμούς των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθοδήγηση που υποβοηθά την εφαρμογή των εν λόγω ορισμών, επικαιροποίηση των κριτηρίων για την αναγνώριση των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, καθώς επίσης και διευκρινίσεις σε σημαντικούς τομείς, όπως οι ρόλοι της διαχείρισης, της συντηρητικότητας και της αβεβαιότητας κατά την επιμέτρηση στην χρηματοοικονομική πληροφόρηση.

Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2020)**

Τον Μάρτιο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση Τροποποιήσεων στις Αναφορές του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς, σε συνέχεια της αναθεώρησής του. Ορισμένα Πρότυπα περιλαμβάνουν ρητές αναφορές σε προγενέστερες εκδόσεις του Εννοιολογικού Πλαισίου της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Σκοπός των εν λόγω τροποποιήσεων είναι η επικαιροποίηση των ως άνω αναφορών και η υποστήριξη για τη μετάβαση στο αναθεωρημένο Εννοιολογικό Πλαίσιο της Χρηματοοικονομικής Αναφοράς. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΠΧΑ 3: «Ορισμός μίας Επιχείρησης» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων περιορισμένου σκοπού στο ΔΠΧΑ 3 προκειμένου να βελτιώσει τον ορισμό μίας επιχείρησης. Οι τροποποιήσεις θα βοηθήσουν τις εταιρίες να προσδιορίσουν αν μία απόκτηση αποτελεί συνένωση επιχειρήσεων ή απόκτηση στοιχείων του ενεργητικού. Ο τροποποιημένος ορισμός επισημαίνει ότι η εκροή μίας επιχείρησης είναι να παρέχει αγαθά και υπηρεσίες στους πελάτες, ενώ ο προγενέστερος ορισμός εστίαζε στις αποδόσεις υπό τη μορφή μερισμάτων, χαμηλότερου κόστους ή άλλων οικονομικών οφελών στους επενδυτές και σε τρίτους. Επιπλέον της τροποποίησης του ορισμού της επιχείρησης, το IASB μέσω της εν λόγω έκδοσης παρέχει συμπληρωματική καθοδήγηση. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **Τροποποιήσεις στο ΔΛΠ 1 και στο ΔΛΠ 8: «Ορισμός του Ουσιώδους» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2020)**

Τον Οκτώβριο του 2018, το IASB προέβη στην έκδοση τροποποιήσεων στον ορισμό του ουσιώδους, προκειμένου να καταστεί ευκολότερο για τις εταιρίες να προβούν σε άσκηση κρίσης σχετικά με το ουσιώδες μέγεθος. Ο ορισμός του ουσιώδους βοηθά τις εταιρίες να αποφασίσουν ποιες πληροφορίες θα πρέπει να περιληφθούν στις Οικονομικές τους Καταστάσεις. Ο νέος ορισμός τροποποιεί το ΔΛΠ 1 και το ΔΛΠ 8. Οι τροποποιήσεις αποσαφηνίζουν τον ορισμό του ουσιώδους και πώς αυτός θα πρέπει να εφαρμοστεί, συμπεριλαμβάνοντας στον ορισμό καθοδήγηση η οποία μέχρι τώρα περιλαμβανόταν σε άλλα Πρότυπα. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

- **ΔΠΧΑ 17 «Ασφαλιστικές Συμβάσεις» (εφαρμόζεται για ετήσιες περιόδους που ξεκινούν την ή μετά την 1.1.2021)**

Τον Μάιο του 2017, το IASB προέβη στην έκδοση ενός νέου Προτύπου, του ΔΠΧΑ 17, το οποίο αντικαθιστά ένα ενδιάμεσο Πρότυπο, το ΔΠΧΑ 4. Σκοπός του έργου του IASB ήταν η ανάπτυξη ενός ενιαίου Προτύπου βασισμένου στις αρχές (principle-based standard) για τον λογιστικό χειρισμό όλων των τύπων ασφαλιστικών συμβάσεων, συμπεριλαμβανομένων και των συμβάσεων αντασφάλισης που κατέχει ένας ασφαλιστικός φορέας. Ένα ενιαίο Πρότυπο βασισμένο στις αρχές θα ενισχύσει τη συγκρισιμότητα της χρηματοοικονομικής αναφοράς μεταξύ οικονομικών οντοτήτων, δικαιοδοσιών και κεφαλαιαγορών. Το ΔΠΧΑ 17 καθορίζει τις απαιτήσεις που θα πρέπει να εφαρμόζει μία οικονομική οντότητα στη χρηματοοικονομική πληροφόρηση που σχετίζεται με ασφαλιστικές συμβάσεις που εκδίδει και συμβάσεις αντασφάλισης που κατέχει. Ο Όμιλος θα εξετάσει την επίπτωση όλων των παραπάνω στις Οικονομικές του Καταστάσεις, αν και δεν αναμένεται να έχουν καμία. Τα ανωτέρω δεν έχουν υιοθετηθεί από την Ευρωπαϊκή Ένωση.

2.23.3. Επίδραση από την εφαρμογή των νέων Προτύπων

ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά μέσα»

Τον Ιούλιο του 2014, το ΣΔΛΠ ολοκλήρωσε την τελευταία φάση της αντικατάστασης του ΔΛΠ 39, εκδίδοντας το ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα».
Το πακέτο βελτιώσεων που εισάγεται από το ΔΠΧΑ 9 περιλαμβάνει ένα λογικό μοντέλο για την ταξινόμηση και την επιμέτρηση, ένα μοναδικό μοντέλο απομείωσης με βάση τις μελλοντικές αναμενόμενες ζημιές, και μια ουσιαστικά αναμορφωμένη προσέγγιση στη λογιστική αντιστάθμισης.

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση
Η ταξινόμηση καθορίζει τον τρόπο με τον οποίο τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία και χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις λογιστικοποιούνται στις οικονομικές καταστάσεις, και ειδικότερα πώς επιμετρώνται σε συνεχή βάση. Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει μια λογική προσέγγιση για την ταξινόμηση των χρηματοοικονομικών περιουσιακών στοιχείων, η οποία οδηγείται από τα χαρακτηριστικά των ταμειακών ροών και το επιχειρηματικό μοντέλο στο οποίο ένα περιουσιακό στοιχείο ανήκει. Αυτή η μοναδική και βασισμένη σε αρχές προσέγγιση αντικαθιστά τις ισχύουσες απαιτήσεις που βασίζονταν σε κανόνες οι οποίοι γενικά θεωρούνται ως υπερβολικά πολύπλοκοι και δύσκολα εφαρμόσιμοι. Το νέο μοντέλο έχει επίσης ως αποτέλεσμα την εφαρμογή ενός μοναδικού μοντέλου απομείωσης που εφαρμόζεται σε όλα τα χρηματοπιστωτικά μέσα, καταργώντας έτσι μια πηγή πολυπλοκότητας που σχετίζεται με τις προηγούμενες λογιστικές απαιτήσεις.
Απομείωση
Κατά τη διάρκεια της χρηματοπιστωτικής κρίσης, η καθυστερημένη αναγνώριση των πιστωτικών ζημιών από δάνεια (και άλλα χρηματοδοτικά μέσα) αναγνωρίστηκε ως αδυναμία των υφιστάμενων λογιστικών προτύπων. Ως μέρος του ΔΠΧΑ 9, το ΣΔΛΠ εισήγαγε ένα νέο μοντέλο απομείωσης βασισμένο στις αναμενόμενες ζημιές, το οποίο θα απαιτεί την πιο έγκαιρη αναγνώριση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών. Συγκεκριμένα, το νέο Πρότυπο απαιτεί από τις εταιρίες να λογιστικοποιήσουν τις αναμενόμενες πιστωτικές ζημίες από τη στιγμή που αναγνωρίζονται για πρώτη φορά τα χρηματοοικονομικά μέσα και να αναγνωρίσουν τις αναμενόμενες ζημιές καθ' όλη τη διάρκεια ζωή τους σε μια πιο έγκαιρη βάση.

Λογιστική αντιστάθμισης

Το ΔΠΧΑ 9 εισάγει ένα ουσιαστικά αναμορφωμένο μοντέλο για λογιστική αντιστάθμισης, με ενισχυμένες γνωστοποιήσεις σχετικά με τη δραστηριότητα της διαχείρισης των κινδύνων. Το νέο μοντέλο αποτελεί μια σημαντική αναμόρφωση της λογιστικής αντιστάθμισης που ευθυγραμμίζει το λογιστικό χειρισμό με τις δραστηριότητες διαχείρισης του κινδύνου, δίνοντας την δυνατότητα στις εταιρίες να αντικατοπτρίζουν καλύτερα τις δραστηριότητες αυτές στις οικονομικές καταστάσεις τους. Επιπλέον, ως αποτέλεσμα αυτών των αλλαγών, οι χρήστες των οικονομικών καταστάσεων θα έχουν καλύτερη πληροφόρηση σχετικά με τη διαχείριση των κινδύνων και την επίδραση της λογιστικής αντιστάθμισης στις οικονομικές καταστάσεις.

Υιοθέτηση Δ.Π.Χ.Α. 9 από τον Όμιλο και την Εταιρία

Ο Όμιλος και η Εταιρία εφάρμοσαν το πρότυπο από την 1 Ιανουαρίου 2018 αναδρομικά, χωρίς να αναθεωρήσουν τις συγκριτικές πληροφορίες των προηγούμενων ετών, εκτός από τη λογιστική αντιστάθμισης.
Η υιοθέτηση του ΔΧΠΑ 9 πραγματοποιήθηκε χωρίς την αναθεώρηση των συγκριτικών πληροφοριών και συνεπώς οι προσαρμογές που προέκυψαν από τη νέα ταξινόμηση και τους νέους κανόνες απομείωσης δεν εμφανίζονται στην χρηματοοικονομική θέση της 31ης Δεκεμβρίου 2017, αλλά αναγνωρίστηκαν στην χρηματοοικονομική θέση έναρξης της 1ης Ιανουαρίου 2018.
Αναλυτικά:

Ταξινόμηση και Επιμέτρηση

Τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία που κατείχε την 1.1.2018 ο Όμιλος θα συνεχίσουν να επιμετρώνται στην ίδια βάση με το νέο πρότυπο και επομένως δεν υπήρξαν σημαντικές μεταβολές στην ταξινόμηση και επιμέτρηση των περιουσιακών στοιχείων.

Απομείωση

Ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για την απομείωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στα υπόλοιπα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Το αποτέλεσμα των απαιτήσεων του καινούριου προτύπου ήταν η αύξηση των προβλέψεων του Ομίλου για απομείωση κατά Ευρώ 1,7 εκ. με επίδραση στην έναρξη των λογαριασμών «Υπόλοιπο κερδών εις νέο».
Μεταγενέστερες αλλαγές στις συνθήκες της αγοράς και στο επιχειρηματικό μοντέλο του Ομίλου, ενδεχομένως να επηρεάσουν τις παραπάνω εκτιμήσεις.

Η σωρευτική επίδραση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης την 1.1.2018 έχει ως εξής:

ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ	**31/12/2017**	**Επίδραση ΔΠΧΑ 9**	**01/01/2018**
Σύνολο μη κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	549.502		549.502
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	47.278	-1.722	45.556
Λοιπά	82.572		82.572
Σύνολο Κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού	**129.850**	**-1.722**	**128.128**
Σύνολο Ενεργητικού	**679.352**	**-1.722**	**677.630**
ΙΔΙΑ ΚΕΦΑΛΑΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ			
Ίδια Κεφάλαια			
Λοιπά στοιχεία Ιδίων Κεφαλαίων	471.359		471.359
Αποτελέσματα εις νέον	-68.444	-1.722	-70.166
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	**402.915**	**-1.722**	**401.193**
Σύνολο Μακροπρόθεσμων Υποχρεώσεων	218.073		218.073
Σύνολο Βραχυπρόθεσμων Υποχρεώσεων	58.364		58.364
Σύνολο Υποχρεώσεων	**276.437**		**276.437**
Σύνολο Ιδιών Κεφαλαίων και Υποχρεώσεων	**679.352**	**-1.722**	**677.630**

Λογιστική αντιστάθμισης

Κατά την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής του προτύπου, όλες οι υφιστάμενες σχέσεις αντιστάθμισης του Ομίλου, μπορούν να χαρακτηριστούν ως συνεχιζόμενες και ως εκ τούτου η εφαρμογή του νέου προτύπου δεν είχε αντίκτυπο στις οικονομικές καταστάσεις. Οι πολιτικές του Ομίλου για τη διαχείριση του κινδύνου είναι εναρμονισμένες με τις απαιτήσεις του νέου προτύπου και η λογιστική αντιστάθμισης κινδύνων συνεχίζει να εφαρμόζεται.

ΔΠΧΑ 15 «Έσοδα από Συμβόλαια με Πελάτες»

Το ΔΠΧΑ 15 αντικαθιστά το ΔΛΠ 11 «Συμβάσεις κατασκευής», ΔΛΠ 18 «Έσοδα» και όλες τις σχετικές διερμηνείες για έσοδα από συμβόλαια με πελάτες, εκτός αν αυτά τα συμβόλαια εμπίπτουν στο πεδίο εφαρμογής άλλων προτύπων.

Το νέο πρότυπο καθιερώνει ένα μοντέλο πέντε σταδίων για τον προσδιορισμό των εσόδων από συμβάσεις με πελάτες. Σύμφωνα με το ΔΧΠΑ 15, τα έσοδα αναγνωρίζονται στο ποσό, το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τη μεταβίβαση των αγαθών ή των υπηρεσιών σε έναν πελάτη.

Επίσης, το πρότυπο ορίζει τη λογιστική παρακολούθηση των επιπρόσθετων εξόδων για την ανάληψη μιας σύμβασης και των άμεσων εξόδων που απαιτούνται για την ολοκλήρωση της σύμβασης αυτής.
Έσοδο ορίζεται το ποσό το οποίο μία οικονομική οντότητα αναμένει να δικαιούται ως αντάλλαγμα για τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που μεταβίβασε σε έναν πελάτη, εκτός από τα ποσά που εισπράττονται για λογαριασμό τρίτων (φόρος προστιθέμενης αξίας, λοιποί φόροι επί των πωλήσεων).

Τα μεταβλητά ποσά περιλαμβάνονται στο τίμημα και υπολογίζονται είτε με τη μέθοδο της «αναμενόμενης αξίας», είτε με τη μέθοδο του «πιο πιθανού ποσού».
Μια οικονομική οντότητα αναγνωρίζει έσοδα όταν (ή καθώς) ικανοποιεί την υποχρέωση εκτέλεσης μιας σύμβασης, μεταβιβάζοντας τα αγαθά ή τις υπηρεσίες που έχει υποσχεθεί στον πελάτη. Ο πελάτης αποκτά τον έλεγχο του αγαθού ή της υπηρεσίας, εάν έχει τη δυνατότητα να κατευθύνει τη χρήση και να αντλεί ουσιαστικά όλα τα οικονομικά οφέλη από αυτό το αγαθό ή την υπηρεσία. Ο έλεγχος μεταβιβάζεται κατά τη διάρκεια μιας περιόδου ή σε μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

Τα έσοδα από την πώληση αγαθών αναγνωρίζονται όταν ο έλεγχος του αγαθού μεταφέρεται στον πελάτη, συνήθως με την παράδοσή του, και δεν υπάρχει καμία ανεκπλήρωτη υποχρέωση που θα μπορούσε να επηρεάσει την αποδοχή του αγαθού από τον πελάτη.

Τα έσοδα από την παροχή υπηρεσιών αναγνωρίζονται την λογιστική περίοδο την όποια οι υπηρεσίες παρέχονται και επιμετρώνται σύμφωνα με τη φύση των υπηρεσιών που παρέχονται, χρησιμοποιώντας είτε μεθόδους εκροών (output methods), είτε μεθόδους εισροών (input methods).

Η απαίτηση από τον πελάτη αναγνωρίζεται όταν υπάρχει ένα άνευ προϋποθέσεων δικαίωμα να λάβει η οικονομική οντότητα το τίμημα για τις εκτελεσμένες υποχρεώσεις της σύμβασης προς τον πελάτη.

Το συμβατικό περιουσιακό στοιχείο αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος έχει ικανοποιήσει τις υποχρεώσεις του προς τον πελάτη, πριν ο πελάτης πληρώσει ή πριν καταστεί απαιτητή η πληρωμή, για παράδειγμα όταν τα αγαθά ή οι υπηρεσίες μεταβιβάζονται στον πελάτη πριν από το δικαίωμα του Ομίλου για την έκδοση τιμολογίου.
Η συμβατική υποχρέωση αναγνωρίζεται όταν ο Όμιλος λαμβάνει τίμημα από τον πελάτη (προπληρωμή) ή όταν διατηρεί δικαίωμα επί ενός τιμήματος το οποίο είναι ανεπιφύλακτο (αναβαλλόμενο έσοδο) πριν την εκτέλεση των υποχρεώσεων της σύμβασης και τη μεταφορά των αγαθών ή των υπηρεσιών. Η συμβατική υποχρέωση διευθετείται όταν εκτελεστούν οι υποχρεώσεις της σύμβασης και το έσοδο καταγραφεί στην κατάσταση αποτελεσμάτων.
Τα έσοδα της μίσθωσης από λειτουργικές μισθώσεις αναγνωρίζονται στα αποτελέσματα με τη σταθερή μέθοδο κατά τη διάρκεια της μίσθωσης.

Την 1 Ιανουαρίου 2018, ο Όμιλος υιοθέτησε το ΔΧΠΑ 15, χρησιμοποιώντας την τροποποιημένη αναδρομική μέθοδο, δηλαδή η επίδραση από τη μετάβαση αναγνωρίστηκε συσσωρευτικά στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο», ενώ τα συγκριτικά ποσά δεν επαναδιατυπώθηκαν. Ωστόσο, Ο Όμιλος δεν είχε καμία επίδραση στην κερδοφορία, ή την χρηματοοικονομική θέση τους κατά την πρώτη εφαρμογή του ΔΧΠΑ 15. Επομένως, δεν έγινε καμία προσαρμογή στο «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» την 1 Ιανουαρίου 2018.

3. Διαχείριση χρηματοοικονομικού κινδύνου

3.1. Παράγοντες χρηματοοικονομικού κινδύνου

Ο Όμιλος εκτίθεται σε χρηματοοικονομικούς κινδύνους, όπως κίνδυνο αγοράς (απρόβλεπτες διακυμάνσεις ισοτιμιών και επιτοκίων) και πιστωτικό κίνδυνο. Γι' αυτό το λόγο επιδιώκει την ελαχιστοποίηση των ενδεχόμενων αρνητικών επιπτώσεων μέσω ενός προγράμματος διαχείρισης κινδύνων.

Η διαχείριση περιλαμβάνει, μεταξύ άλλων, την αναγνώριση, αποτίμηση και αντιστάθμιση των χρηματοοικονομικών κινδύνων. Δεν αποτελεί πολιτική του Ομίλου η εκτέλεση συναλλαγών κερδοσκοπικού χαρακτήρα.

Τα χρηματοοικονομικά προϊόντα που χρησιμοποιεί ο Όμιλος είναι κυρίως καταθέσεις σε τράπεζες, απαιτήσεις και υποχρεώσεις, δάνεια, συμφωνίες επαναγοράς, χρηματοδοτικές μισθώσεις και παράγωγα χρηματοοικονομικά προϊόντα.

3.1.1 Συναλλαγματικός κίνδυνος

Το νόμισμα λειτουργίας του Ομίλου είναι το Ευρώ.

ΠΕΡΙΟΥΣΙΑΚΑ ΣΤΟΙΧΕΙΑ & ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΙΣ ΣΕ ΞΕΝΟ ΝΟΜΙΣΜΑ

ΟΜΙΛΟΣ	**31/12/2018** **USD**	**31/12/2017** **USD**
Ονομαστικά ποσά		
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	578	392
Χρημ/κές υποχρεώσεις	-	-
Βραχυχρόνια έκθεση	**578**	**392**
Χρημ/κά περιουσιακά στοιχεία	-	-
Χρημ/κές υποχρεώσεις	-	-
Μακροχρόνια έκθεση	**-**	**-**

Ο παρακάνω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων στην περίπτωση που μεταβληθεί η ισοτιμία κατά +/- 10% σε σχέση με τα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία, τις χρηματοοικονομικές υποχρεώσεις και τη συναλλαγματική ισοτιμία Ευρώ / Δολαρίου Αμερικής.

ΟΜΙΛΟΣ	Μεταβλητή 10%	Μεταβλητή -10%	Μεταβλητή 10%	Μεταβλητή -10%
	31/12/2018		**31/12/2017**	
	USD		**USD**	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	46	-46	30	-30
Καθαρή Θέση	46	-46	30	-30

Κατά τα λοιπά, ο Όμιλος επηρεάζεται από τις συναλλαγματικές ισοτιμίες στο βαθμό που τα ναυτιλιακά καύσιμα που αγοράζει για τη λειτουργία των πλοίων του διαπραγματεύονται διεθνώς σε Δολάρια Η.Π.Α.

Επίσης, ο Όμιλος έχει επενδύσει στην συνδεδεμένη εταιρία AML της οποίας το νόμισμα είναι σε Ντίρχαμ Μαρόκου. Η εν λόγω επένδυση επηρεάζεται από τις μεταβολές της σχετικής ισοτιμίας.

3.1.2. Πιστωτικός κίνδυνος

Ο Όμιλος έχει διαδικασίες πιστωτικού ελέγχου με σκοπό την ελαχιστοποίηση των επισφαλειών.

Σχετικά με τον πιστωτικό κίνδυνο που απορρέει από άλλες χρηματοοικονομικές απαιτήσεις, η έκθεση του Ομίλου στον πιστωτικό κίνδυνο προκύπτει από αθέτηση του αντισυμβαλλόμενου σε μια μέγιστη έκθεση όμοια με αυτή του τρέχοντος λογαριασμού των χρηματοοικονομικών απαιτήσεων.

Ο Όμιλος έχει ορίσει πιστωτικά όρια και συγκεκριμένους όρους πιστωτικής πολιτικής για όλες τις κατηγορίες των πελατών του.

Επίσης, ο Όμιλος με σκοπό την καλύτερη εξασφάλιση του έχει λάβει εγγυητικές επιστολές τραπέζης από τους μεγαλύτερους κεντρικούς πράκτορες έκδοσης εισιτηρίων.

Η έκθεση του Ομίλου όσον αφορά τον πιστωτικό κίνδυνο περιορίζεται στα χρηματοοικονομικά περιουσιακά στοιχεία (μέσα) τα οποία την ημερομηνία του Ισολογισμού αναλύονται ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	2.738	4.433	-	-
Ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	59.424	44.099	39	2.182
Εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις	48.360	47.278	1	2
Σύνολο	**110.522**	**95.810**	**40**	**2.184**

Για τις εμπορικές και λοιπές απαιτήσεις, ο Όμιλος δεν εκτίθεται σε σημαντικούς πιστωτικούς κινδύνους.
Τα υπόλοιπα των εμπορικών απαιτήσεων που είναι μεν σε καθυστέρηση αλλά δεν έχουν απομειωθεί, παρουσιάζονται στον παρακάτω πίνακα.

	31/12/2018	**31/12/2017**
Δεν είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα	45.801	43.905
Είναι ληξιπρόθεσμα και δεν είναι απομειωμένα:		
< 90 ημέρες	-	-
91 - 180 ημέρες	-	-
181 - 360 ημέρες	-	1.567
> 360 ημέρες	-	-
Σύνολο	**45.801**	**45.472**

Στον ανωτέρω πίνακα δεν συμπεριλαμβάνονται τα χρεωστικά υπόλοιπα προμηθευτών.

3.1.3. Κίνδυνος ρευστότητας

Η συνετή διαχείριση του κινδύνου ρευστότητας προϋποθέτει την επάρκεια χρηματικών διαθεσίμων και την ύπαρξη των αναγκαίων διαθέσιμων πηγών χρηματοδότησης. Ο Όμιλος διαχειρίζεται τις ανάγκες ρευστότητας σε καθημερινή βάση, μέσω της συστηματικής παρακολούθησης των βραχυπρόθεσμων και μακροπρόθεσμων χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων, καθώς επίσης και μέσω της καθημερινής παρακολούθησης των πραγματοποιούμενων πληρωμών. Παράλληλα, ο Όμιλος παρακολουθεί συνεχώς την ωρίμανση τόσο των απαιτήσεων όσο και των υποχρεώσεων, με αντικειμενικό σκοπό τη διατήρηση μιας ισορροπίας μεταξύ της συνέχειας των κεφαλαίων και της ευελιξίας μέσω της τραπεζικής πιστοληπτικής του ικανότητας (βλέπε σημ.3.1.4. «Πρόσθετοι κίνδυνοι από την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα»).

Ο Όμιλος την 31.12.2018 παρουσιάζει αρνητικό κεφάλαιο κίνησης καθώς οι βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις υπερβαίνουν τα κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού κατά ποσό Ευρώ 26.121 χιλ. με το σημαντικότερο μέρος των βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων να αφορά σε βραχυπρόθεσμο δανεισμό (ποσό Ευρώ 71.583 χιλ.) λόγω αποπληρωμής του βάσει συμβατικών όρων τους επόμενους 12 μήνες. Αναφορικά με τη διαδικασία αποπληρωμής των δανειακών υποχρεώσεων η Διοίκηση του Ομίλου σύναψε σύμβαση εντός του Απριλίου 2019 με τραπεζικό ίδρυμα ποσού Ευρώ 20 εκατ. Για την υπολειπόμενη προσωρινή διαφορά του κεφαλαίου κίνησης ποσού 6 εκατ. η διοίκηση θεωρεί ότι θα καλυφθεί από τις προβλεπόμενες ταμιακές ροές.

Η ληκτότητα των χρηματοοικονομικών υποχρεώσεων του Ομίλου και της Εταιρίας κατά την 31.12.2018 και 31.12.2017 αναλύεται στον παρακάτω πίνακα:

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΟΜΙΛΟΥ

	31/12/2018			
	Βραχυπρόθεσμες		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	52.241	10.976	273.718	-
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	614	648	784	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	39.059	-	-	
Λοιπές βραχυπρόθεσμες / μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	51.685	-	-	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	7.104	-	-	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	10.732	-	-	-
Σύνολο	**161.435**	**11.624**	**274.502**	**-**

	31/12/2017			
	Βραχυπρόθεσμες		**Μακροπρόθεσμες**	
	Εντός 6 μηνών	**6 έως 12 μήνες**	**1 έως 5 έτη**	**Πάνω από 5 έτη**
Μακροπρόθεσμος δανεισμός	9.798	13.337	198.512	13.872
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικών μισθώσεων	568	600	2.046	-
Εμπορικές υποχρεώσεις	20.298	-	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες / μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις	13.763	-	-	-
Βραχυπρόθεσμος δανεισμός	-	-	-	-
Παράγωγα χρημ/κά μέσα	-	-	-	-
Σύνολο	**44.427**	**13.937**	**200.558**	**13.872**

ΠΙΝΑΚΑΣ ΧΡΗΜΑΤΟΟΙΚΟΝΟΜΙΚΩΝ ΥΠΟΧΡΕΩΣΕΩΝ ΕΤΑΙΡΕΙΑΣ

	31/12/2018			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Μακροπρόθεμος Δανεισμός		450	17.027	
Εμπορικές υποχρεώσεις	243	-	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	345	-	-	-
Σύνολο	**588**	**450**	**17.027**	**-**

	31/12/2017			
	Βραχυπρόθεσμες		Μακροπρόθεσμες	
	Εντός 6 μηνών	6 έως 12 μήνες	1 έως 5 έτη	Πάνω από 5 έτη
Εμπορικές υποχρεώσεις	129	-	-	-
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	206	-	-	-
Σύνολο	**335**	**-**		**-**

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31.12.2018 ανήλθε σε Ευρώ 346.085 χιλ.

3.1.4. Πρόσθετοι κίνδυνοι από την επιβολή κεφαλαιακών ελέγχων στην Ελλάδα

Ο Όμιλος παρακολουθούσε και συνεχίζει να παρακολουθεί τις εξελίξεις στο θέμα του περιορισμού στην κίνηση κεφαλαίων ως αποτέλεσμα της ΠΝΠ της 28ης Ιουνίου 2015 καθώς και κάθε μεταγενέστερης πράξεις νομοθετικού περιεχομένου μέχρι σήμερα. Η Διοίκηση του Ομίλου αξιολογεί σε διαρκή βάση το συνεχώς εξελισσόμενο οικονομικό περιβάλλον και προβαίνει στις απαιτούμενες ενέργειες με σκοπό τη διασφάλιση των συμφερόντων του Ομίλου και την ελαχιστοποίηση τυχόν επιπτώσεων που μπορεί να υπάρξουν στην οικονομική του κατάσταση.

3.1.5. Κίνδυνος Διακύμανσης Επιτοκίων

Ο Όμιλος είναι εκτεθειμένος στις μεταβολές της αγοράς του επιτοκίου όσον αφορά τον τραπεζικό δανεισμό του, ο οποίος υπόκειται σε μεταβλητό ποσοστό επιτοκίου. (βλ. σημείωση 7.29).

Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια λογική μεταβολή του επιτοκίου της τάξεως του +1% ή –1%. Οι αλλαγές στα επιτόκια εκτιμάται ότι κινούνται σε μία λογική βάση σε σχέση με τις πρόσφατες συνθήκες της αγοράς.

Ανάλυση ευαισθησίας

	Μεταβλητή		Μεταβλητή	
	1%	-1%	1%	-1%
	31/12/2018		31/12/2017	
Αποτέλεσμα χρήσης (προ φόρων)	-3.461	3.461	-2.387	2.387
Καθαρή Θέση	-3.461	3.461	-2.387	2.387

3.1.6. Διαχείριση Κεφαλαιουχικού κινδύνου

Ο σκοπός του Ομίλου κατά τη διαχείριση των κεφαλαίων είναι η διασφάλιση της ικανότητας του Ομίλου να συνεχίσει τη δραστηριότητά του ώστε να εξασφαλίζει τις αποδόσεις για τους μετόχους και τα οφέλη των λοιπών μερών τα οποία σχετίζονται με τον Όμιλο και να διατηρεί μια βέλτιστη κεφαλαιακή διάρθρωση ώστε να επιτυγχάνει μείωση του κόστους κεφαλαίου.

Για να διασφαλίσει ή να προσαρμόσει τη σωστή διαχείριση κεφαλαίου, ο Όμιλος, κατόπιν αποφάσεων των αρμοδίων οργάνων, μπορεί να μεταβάλει την μερισματική πολιτική, να εκδώσει νέες μετοχές ή να προβεί σε πώληση περιουσιακών στοιχείων. Καμία αλλαγή δεν έγινε στους στόχους, τις πολιτικές ή διαδικασίες κατά την διάρκεια των ετών που έληξαν 31.12.2018 και 31.12.2017.

Ο Όμιλος παρακολουθεί τα κεφάλαια με βάση το συντελεστή μόχλευσης. Ο εν λόγω συντελεστής υπολογίζεται διαιρώντας τον καθαρό δανεισμό με τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια.

Ο καθαρός δανεισμός υπολογίζεται ως το «Σύνολο δανεισμού» (συμπεριλαμβανομένου «βραχυπρόθεσμου και μακροπρόθεσμου δανεισμού» όπως εμφανίζεται στην Κατάσταση Καθαρής Θέσης) μείον «Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα» μείον «Χρηματοοικονομικά στοιχεία διαθέσιμα προς πώληση».
Τα συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια υπολογίζονται ως «Ίδια κεφάλαια» όπως εμφανίζονται στην Κατάσταση Καθαρής Θέσης συν τον καθαρό δανεισμό. Σκοπός του Ομίλου είναι η βελτιστοποίηση των κεφαλαίων μέσω της σωστής διαχείρισης των πόρων του.

Οι συντελεστές μόχλευσης στις 31 Δεκεμβρίου 2018 και 2017 αντίστοιχα είχαν ως εξής:

	31/12/2018	31/12/2017
Σύνολο δανεισμού	346.085	238.733
Μείον: Ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	59.424	44.099
Καθαρός δανεισμός	286.661	194.634
Ίδια κεφάλαια	410.581	402.915
Συνολικά απασχολούμενα κεφάλαια	697.242	597.549
Συντελεστής μόχλευσης	41%	33%

3.1.7. Κίνδυνος Διακύμανσης Τιμών Καυσίμων

Ο Όμιλος, καθώς και το σύνολο των εταιρειών που δραστηριοποιούνται στον ναυτιλιακό κλάδο, επηρεάζονται σημαντικά από τη διακύμανση των τιμών των καυσίμων. Επισημαίνεται ότι το κόστος των ναυτιλιακών καυσίμων και λιπαντικών είναι το σημαντικότερο λειτουργικό κόστος, αντιπροσωπεύει δε για τη χρήση 2018 το 47% περίπου του κόστους πωληθέντων του Ομίλου.
Ο παρακάτω πίνακας παρουσιάζει την ευαισθησία του αποτελέσματος της χρήσης καθώς και των ιδίων κεφαλαίων σε μια μεταβολή των τιμών των καυσίμων κατά 10% σε ετήσια βάση.

Αύξηση/(μείωση) της τιμής	Επίδραση στα κέρδη προ φόρων	Επίδραση στη καθαρή θέση
+/- 10%	-/+ 13.510	-/+ 13.510

Ο Όμιλος έχει προβεί σε πράξεις αντιστάθμισης μέρους του κινδύνου μεταβολής της τιμής καυσίμου.

3.1.8. Ανταγωνισμός

Παρατίθεται πίνακας στον οποίο περιέχονται οι γραμμές με έντονο ανταγωνισμό στις οποίες δραστηριοποιήθηκε ο Όμιλος το 2018 καθώς και οι σπουδαιότεροι ανταγωνιστές.

ΓΡΑΜΜΗ	ΑΝΤΑΓΩΝΙΣΤΕΣ
Αδριατική Θάλασσα	Grimaldi / Minoan Lines
Πειραιάς - Κυκλάδες	Anek Lines / Aegean Speed Lines / Sea Jets / Golden Star Ferries
Πειραιάς - Δωδεκάνησα	Anek Lines
Πειραιάς - Κρήτη	Minoan Lines

3.2. Προσδιορισμός των εύλογων αξιών

Η εύλογη αξία των χρηματοοικονομικών στοιχείων που διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές προσδιορίζεται από τις δημοσιευμένες τιμές που ισχύουν κατά την ημερομηνία της κατάστασης Οικονομικής Θέσης.

Για τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού χρησιμοποιείται η τιμή προσφοράς για τα δε χρηματοοικονομικά στοιχεία παθητικού χρησιμοποιείται η τιμή ζήτησης.

Η ονομαστική αξία των εμπορικών απαιτήσεων μετά τις προβλέψεις που τις αφορούν προσεγγίζουν την εύλογη αξία τους.

4. Εύλογη αξία χρηματοοικονομικών μέσων

Ο όμιλος χρησιμοποιεί την παρακάτω ιεραρχία για τον καθορισμό και την γνωστοποίηση της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων ανά τεχνική αποτίμησης:

Επίπεδο 1: Στοιχεία Ενεργητικού / Υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση διαπραγματεύσιμες (μη προσαρμοσμένες) τιμές σε ενεργές αγορές για όμοια περιουσιακά στοιχεία ή υποχρεώσεις.

Επίπεδο 2: Στοιχεία Ενεργητικού / Υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία όλα τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία είναι βασισμένα (είτε άμεσα είτε έμμεσα) σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

Επίπεδο 3: Στοιχεία Ενεργητικού / Υποχρεώσεων που αποτιμώνται στην εύλογη αξία με βάση μοντέλα αποτίμησης στα οποία τα στοιχεία που επηρεάζουν σημαντικά την εύλογη αξία δεν είναι βασισμένα σε παρατηρήσιμα δεδομένα της αγοράς.

4.1. Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα

Τα παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώνται με τη χρήση μοντέλων αποτίμησης βασισμένα σε παρατηρήσιμα στοιχεία της αγοράς.

4.2. Συμμετοχές, αποτιμώμενες σε εύλογες αξίες

Η Εταιρία σύμφωνα με τα όσα ορίζει το ΔΛΠ 27 «Απλές Οικονομικές Καταστάσεις» αποτιμά τις συμμετοχές της σύμφωνα με τις απαιτήσεις του ΔΠΧΑ 9 «Χρηματοοικονομικά Μέσα», στην εύλογή τους αξία μέσω των λοιπών συνολικών εσόδων.

Στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων, η Εταιρία διενεργεί τους απαιτούμενους υπολογισμούς αναφορικά με τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των συμμετοχών της.

Οι επενδύσεις που αφορούν στις συμμετοχές της (μη εισηγμένες μετοχές) αποτιμώνται με βάση γενικά αποδεκτά μοντέλα αποτίμησης τα οποία περιλαμβάνουν δεδομένα βασισμένα τόσο σε μη παρατηρήσιμα στοιχεία, όσο και σε παρατηρήσιμα στοιχεία αγοράς.

Η διενεργηθείσα αξιολόγηση για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των χρηματοοικονομικών μέσων που δεν διαπραγματεύονται σε ενεργές αγορές, εστιάζει τόσο σε εξωγενείς όσο και ενδογενείς παράγοντες. Κατά συνέπεια η Εταιρία στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς:

α) Αναγνωρίζει και αξιολογεί την επικρατούσα κατάσταση στην ελληνική οικονομία.

β) Συγκεντρώνει, αναλύει και παρακολουθεί τις απολογιστικές πληροφορίες απόδοσης, με σημεία αναφοράς την εξέλιξη των χρηματοοικονομικών μεγεθών των εταιρειών στη λήξη κάθε περιόδου αναφοράς.

Η ανάλυση των εν λόγω στοιχείων παρέχει πληροφορίες αναφορικά με την επίτευξη ή μη των επιχειρηματικών στόχων και δεικνύει την τάση για τα αποτελέσματα και την χρηματοοικονομική επίδοση των εταιρειών κατά τη λήξη της ετήσιας περιόδου αναφοράς.

γ) Εξετάζει τις επιχειρηματικές συνθήκες και τις διαθέσιμες πληροφορίες και εκτιμήσεις αναφορικά με τις μετέπειτα εξελίξεις των οικονομικών μεγεθών και τάσεων.

Κατά πάγια τακτική, η Εταιρία σε κάθε ετήσια ημερομηνία αναφοράς των οικονομικών καταστάσεων προβαίνει σε επανέλεγχο των παραδοχών των επιχειρηματικών σχεδίων των θυγατρικών της, χρησιμοποιώντας ως βάση το επιχειρηματικό σχέδιο που καταρτίζεται στη λήξη της προηγούμενης ετήσιας περιόδου αναφοράς και αφορά σε μετέπειτα οικονομικές περιόδους.

Στην περίπτωση που η χρηματοοικονομική επίδοση της κάθε εταιρίας κατά τη διάρκεια της υπό εξέταση ετήσιας περιόδου αναφοράς δεν παρουσιάζει ουσιώδεις αποκλίσεις με τον προϋπολογισμό της αντίστοιχης περιόδου αλλά και με τις εκτιμήσεις της Διοίκησης αναφορικά με τις μετέπειτα εξελίξεις των εν λόγω οικονομικών μεγεθών, δεν θεωρείται αναγκαίος ο επαναπροσδιορισμός του αρχικού επιχειρησιακού σχεδίου και οι σχετικοί υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας περιορίζονται σε μία ανάλυση ευαισθησίας επί των μεταβολών του μεσοσταθμικού κόστους κεφαλαίου.

Σε διαφορετική περίπτωση, ακολουθεί λεπτομερής ανασχεδιασμός και αναθεώρηση του υφιστάμενου επιχειρησιακού σχεδίου προκειμένου να αντικατοπτρίζονται οι τρέχουσες οικονομικές και επιχειρηματικές συνθήκες.

Για τον προσδιορισμό της εύλογης αξίας των συμμετοχών, εκτός από την εκτίμηση των αναμενώμενων ταμειακών ροών όπως αναλύθηκε ανωτέρω, βασική παραδοχή αποτελεί το μέσο σταθμικό κόστος κεφαλαίου (WACC) που χρησιμοποιείται. Για τον προσδιορισμό του σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού και τυχόν επιχορηγήσεις, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων.

Οι βασικές παράμετροι προσδιορισμού του σταθμισμένου κόστους κεφαλαίου (WACC) περιλαμβάνουν:

- Την απόδοση μηδενικού κινδύνου επιτοκίου της αγοράς (risk-free return)
- Τον ειδικό κίνδυνο της χώρας (country risk premium):
- Το Equity risk premium

Σύμφωνα με τα ανωτέρω, για τα έτη 2019 – 2023 το WACC προσδιορίστηκε σε 10,30%, ενώ για τα μετέπειτα έτη σε 8,56%.

Η αξία που προκύπτει σύμφωνα με τα ανωτέρω, σταθμίζεται με την αξία η οποία προκύπτει βάσει των αναπροσαρμοσμένων (κατά την εύλογη αξία των πλοίων) καθαρών στοιχείων ενεργητικού (net assets value) της κάθε θυγατρικής.

4.3. Λοιπά χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού / υποχρεώσεων στην εύλογη αξία

Στον πίνακα που ακολουθεί, απεικονίζονται τα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού και των υποχρεώσεων, που αποτιμώνται σε εύλογες αξίες κατά την 31.12.2018.

Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες	ΟΜΙΛΟΣ Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς			
	31/12/2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Επενδύσεις σε θυγατρικές (αποτιμημένες)	-	-	-	-
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού / παθητικού	-	-	-	-
Παράγωγα χρηματοοικονομικά μέσα	-7.994		-7.994	
Σύνολο	-7.994	-	-7.994	-

Χρηματοοικονομικά μέσα αποτιμώμενα σε εύλογες αξίες	ΕΤΑΙΡΕΙΑ Αποτίμηση σε εύλογες αξίες στη λήξη της περιόδου αναφοράς			
	31/12/2018	Επίπεδο 1	Επίπεδο 2	Επίπεδο 3
Επενδύσεις σε θυγατρικές (αποτιμημένες)	579.194	-	-	579.194
Χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού / παθητικού	-	-	-	-
Σύνολο	579.194	-	-	579.194

5. Ενοποίηση – Κοινοπραξία εσόδων πλοίων

5.1.1. Ενοποίηση θυγατρικών εταιριών του Ομίλου ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ

Οι θυγατρικές εταιρίες ενοποιούνται με τη μέθοδο ολικής ενσωμάτωσης. Στη σημείωση 7.15 «Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες» παρουσιάζεται ο αναλυτικός πίνακας των θυγατρικών εταιρειών του Ομίλου.
Δεν έχει γίνει μεταβολή στη μέθοδο ενσωμάτωσης κάποιας εκ των εταιρειών του Ομίλου.

Στις οικονομικές καταστάσεις της χρήσης 2018, ώθηκε για πρώτη φορά η θυγατρική εταιρία ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε μετά την απόκτηση της την 31.5.2018. Αναλυτικά για την απόκτηση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε στη σημείωση 5.3.

Δεν υπάρχουν εταιρίες που δεν ενσωματώθηκαν στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις στην τρέχουσα περίοδο ενώ είχαν ενσωματωθεί είτε στην αμέσως προηγούμενη περίοδο είτε στην αντίστοιχη περίοδο της προηγούμενης χρήσης με εξαίρεση την 100% θυγατρική εταιρία ATTICA PREMIUM A.E. η οποία εκκαθαρίστηκε στο 2017 χωρίς να επηρεάσει τα αποτελέσματα του Ομίλου για τη χρήση 2017.
Δεν υπάρχουν εταιρίες του Ομίλου οι οποίες δεν ενσωματώνονται στις ενοποιημένες οικονομικές καταστάσεις.

5.1.2 Ενοποίηση συγγενών εταιρειών / Κοινοπραξιών

Ο Όμιλος Attica, μέσω της κατά 100% θυγατρικής εταιρίας ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. την 28.10.2016 προέβη στην απόκτηση ποσοστού 49% της εταιρίας «AFRICA MOROCCO LINKS» (AML). Η AML, με έδρα τη Ταγγέρη του Μαρόκου, δραστηριοποιείται στη γραμμή Tangier Med (Μαρόκο) - Algeciras (Ισπανία) και ενοποιείται με την μέθοδο της καθαρής θέσης στις Οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Εντός του έτους 2018 ο Όμιλος ATTICA συμμετείχε μέσω της 100% θυγατρικής εταιρίας ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. σε αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου στην Africa Morocco Links με το ποσό Ευρώ 8.290 χιλ. τοις μετρητοίς.

5.2. Σύμβαση του Ομίλου ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ με τον Όμιλο ΑΝΕΚ

Ο Όμιλος συμμετέχει μαζί με τον Όμιλο ΑΝΕΚ Α.Ε. στην κοινοπραξία εσόδων «ΑΝΕΚ ΑΕ – SUPERFAST ENDEKA (HELLAS) INC & ΣΙΑ» με σκοπό την εκτέλεση συνδυασμένων δρομολογίων στις διεθνείς γραμμές «Πάτρα – Ηγουμενίτσα – Ανκόνα», «Πάτρα – Ηγουμενίτσα – Μπάρι», «Πάτρα – Ηγουμενίτσα – Βενετία» καθώς και στις ακτοπλοϊκές γραμμές «Πειραιάς – Ηράκλειο» και «Πειραιάς – Χανιά».

Η διάρκεια της Κοινοπραξίας είναι μέχρι 31/5/2020 και ο διακριτικός τίτλος είναι « Γραμμές Κρήτης και Αδριατικής».

5.3. Συνενώσεις εταιριών

5.3.1. Απόκτηση ελέγχου στην ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. από τον Όμιλο Attica

Με την υπ' αριθμ. 658/2018 (Απρίλιος 2018) ομόφωνη απόφαση της Ολομέλειας της Επιτροπής Ανταγωνισμού, αποφασίστηκε η έγκριση της γνωστοποιηθείσας συγκέντρωσης που αφορά στην απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου από τον Όμιλο Attica επί της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.

Η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού έγινε μετά την ανάληψη δεσμεύσεων από τον Όμιλο, οι οποίες κατά την κρίση της Επιτροπής είναι κατάλληλες, επαρκείς και ανάλογες για να διασφαλίσουν συνθήκες υγιούς ανταγωνισμού στην Ελληνική Ακτοπλοΐα. Οι δεσμεύσεις περιγράφονται αναλυτικά στο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού.

Στο τέλος Μαίου 2018 ο Όμιλος ολοκλήρωσε τη διαδικασία εξαγοράς πλειοψηφικού πακέτου μετοχών (50,3%) της εταιρίας «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.» (εφεξής «HSW») στα πλαίσια υλοποίησης της από 11.08.2017 συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς και ετέρους μετόχους μειοψηφίας της HSW, ως ισχύει, για την εξαγορά συνολικά 39.039.833 μετοχών της HSW έναντι συνολικού τιμήματος Ευρώ 64,4εκ.

Μέρος του τιμήματος ανερχόμενο σε Ευρώ 30,61 εκατ. καταβλήθηκε τοις μετρητοίς από ίδια διαθέσιμα της Attica Group, ενώ το υπολειπόμενο οφειλόμενο ποσό προς τους πωλητές συμφωνήθηκε ότι θα εξοφληθεί με την παράδοση σε αυτούς συνολικά 24.145.523 νέων μετοχών της Attica ΑΕ Συμμετοχών.

Με την από 26.6.2018 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Attica ΑΕ Συμμετοχών κατά ποσό Ευρώ 7.243.656,90 με την έκδοση 24.145.523 κοινών ονομαστικών μετοχών, ονομαστικής αξίας ευρώ 0,30 και τιμής διάθεσης 1,80 εκάστη, με κεφαλαιοποίηση απαιτήσεων της «Τράπεζας Πειραιώς ΑΕ» και ενός ακόμη μετόχου της μειοψηφίας της HSW.

Αποφασίσθηκε επίσης η κατάργηση του δικαιώματος προτίμησης των παλαιών μετόχων στην αύξηση αυτή προκειμένου οι νέες μετοχές να διατεθούν σε μετόχους της HSW. Οι νέες μετοχές εισήχθησαν στο Χρηματιστήριο Αθηνών στις 31 Ιουλίου 2018.

Μέσω της απόκτησης ελέγχου επί της HSW, ο Όμιλος Attica επιχειρεί να επιτύχει απόκτηση του κρίσιμου μεγέθους που απαιτείται για να ανταγωνιστεί με επιτυχία τις μεγάλες ευρωπαϊκές εταιρίες του κλάδου. Ο Όμιλος θέτει τις βάσεις για τη μακροχρόνια βιωσιμότητά του και την προσέλκυση κεφαλαίων αναγκαίων για νέες επενδύσεις, την ανάπτυξη των δραστηριοτήτων και την ισχυροποίηση της κεφαλαιακής του δομής.

Η υπεραξία που προέκυψε από την ανωτέρω εξαγορά και η οποία περιλήφθηκε στο ομότιτλο κονδύλι της ενοποιημένης Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της 30/06/2018 προσδιορίστηκε με βάση τις λογιστικές αξίες της εξαγορασθείσας εταιρίας κατά την 31.05.2018 και ήταν προσωρινή.

Η διαδικασία προσδιορισμού της εύλογης αξίας των περιουσιακών στοιχείων, υποχρεώσεων και ενδεχόμενων υποχρεώσεων της εξαγορασθείσας εταιρίας, ο επιμερισμός του τιμήματος εξαγοράς (Purchase Price Allocation) σύμφωνα με τις διατάξεις του ΔΠΧΑ 3 «Συνενώσεις Επιχειρήσεων» και ο συνεπακόλουθος οριστικός προσδιορισμός της σχετικής υπεραξίας ολοκληρώθηκε εντός του τέταρτου τριμήνου του 2018.
Οι οριστικές εύλογες αξίες της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης της εξαγορασθείσας εταιρίας, το συνολικό τίμημα εξαγοράς, και η προκύπτουσα οριστική υπεραξία για τον Όμιλο κατά την ημερομηνία απόκτησης έχουν ως εξής:

Ποσά σε € '000	Εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου	Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου
ΕΝΕΡΓΗΤΙΚΟ		
Ενσώματα Πάγια	262.648	226.983
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	5.830	88
Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού	1.155	1.155
Αποθέματα	1.392	1.392
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	10.188	10.227
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	12.386	20.871
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία ενεργητικού	1.030	1.030
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα	7.338	7.338
Αναβαλλόμενες φορολογικές υποχρεώσεις	-1.435	-
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	-960	-960
Μακροπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-131.601	-131.601
Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις	-652	-117
Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις	-25.217	-25.217
Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	-10.993	-10.993
Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις	-24.482	-24.477
Σύνολο Ιδίων Κεφαλαίων	**106.627**	**75.719**
Ποσοστό απόκτησης	50,30%	50,30%
Καθαρά Στοιχεία του ενεργητικού που αποκτήθηκαν	**53.633**	**38.087**

Τίμημα αγοράς	**Εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου**	**Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου**
Αναλογία του τιμήματος αγοράς που καλύπτεται από ταμιακά διαθέσιμα και ταμιακά ισοδύναμα	25.607	25.607
Επενδυτικό χαρτοφυλάκιο	5.000	5.000
Εύλογη αξία μετοχών που ανταλλάχθηκαν	33.804	33.804
Συνολικό τίμημα αγοράς	**64.411**	**64.411**
Μείον :Καθαρά στοιχεία του ενεργητικού που αποκτήθηκαν	-53.633	-38.087
Υπεραξία	**10.778**	**26.324**

Καθαρές Ταμειακές ροές κατά την απόκτηση:	Εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου	Λογιστικές αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης του ελέγχου
Μετρητά που καταβλήθηκαν για την απόκτηση	25.607	25.607
Επενδυτικό Χαρτοφυλάκιο	5.000	5.000
Μείον: Ταμειακά διαθέσιμα και ταμειακά ισοδύναμα αποκτώμενης	-7.338	-7.338
Καθαρή ταμειακή ροή	**23.269**	**23.269**

Η εύλογη αξία των 24.145.523 μετοχών οι οποίες εκδόθηκαν και οι οποίες περιλαμβάνονται στον υπολογισμό του ανταλλάγματος υπολογίστηκε με βάση την τιμή που ίσχυε στο Χ.Α. την ημερομηνία απόκτησης.

5.3.2 Προσαρμογές κατά την ολοκλήρωση της αρχικής λογιστικοποίησης της απόκτησης (ημερομηνία απόκτησης 31.5.2018) της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε

Οι σημαντικές διαφοροποιήσεις των κονδυλίων της ενοποιημένης Κατάστασης Οικονομικής Θέσης του αποκτηθέντος ομίλου, που προέκυψαν κατά την οριστικοποίηση των σχετικών εύλογων αξιών έχουν ως κάτωθι:

- Αναγνωρίστηκαν οι εύλογες αξίες των πλοίων κατά την ημερομηνία απόκτησης, βάσει εκθέσεων εκτιμητών. Η συνολική πρόσθετη αξία ανήλθε σε ποσό Ευρώ 29,2 εκατ.
- Αναγνωρίστηκαν άυλα στοιχεία ενεργητικού συνολικής αξίας Ευρώ 5.7 εκατ. Το σήμα/εμπορική επωνυμία HSW αποτιμήθηκε εφαρμόζοντας τη μέθοδο “relief-from-royalty”.

- Η ωφέλιμη ζωή καθορίστηκε σε απροσδιόριστη και θα εξετάζεται ετήσια για απομείωση. Επίσης, αναγνωρίστηκε αναβαλόμενη φορολογική υποχρέωση ποσό Ευρώ 1,4 εκατ.
- Αποαναγνωρίστηκαν πελάτες και λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού συνολικού ποσού Ευρώ 2 εκατ.
- Αναγνωρίστηκαν επιπρόσθετες προβλέψεις για δικαστικές και λοιπές υποθέσεις συνολικού ποσού Ευρώ 0,5 εκατ.
- Αναγνωρίστηκαν επιπλέον μη ελέγχουσες συμμετοχές συνολικού ποσού Ευρώ 15,4 εκατ.

5.3.3 Επιμέτρηση μη ελεγχουσών συμμετοχών

Η επιμέτρηση των μη ελεγχουσών συμμετοχών κατά την 31.5.2018 έγινε με βάση το αναλογικό μερίδιο των τρεχόντων δικαιωμάτων ιδιοκτησίας επί των αναγνωρισμένων ποσών των καθαρών στοιχείων του ενεργητικού της αποκτηθείσας εταιρίας.

5.3.4 Συνεισφορά της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε στα αποτελέσματα του Ομίλου

Η απόκτηση της HSW την 1.6.2018 οδήγησε σε αύξηση των στοιχείων του ενεργητικού, των υποχρεώσεων και των καθαρών κερδών μετά από φόρους του Ομίλου κατά το ποσό των Ευρώ 248.442 χιλ. (29% επί του συνόλου των στοιχείων του ενεργητικού του Ομίλου), Ευρώ 155.081 χιλ. (34% επί του συνόλου των υποχρεώσεων του Ομίλου) και Ευρώ 14.908 χιλ. (65% επί των καθαρών κερδών μετά από φόρους) αντίστοιχα.

Εάν η απόκτηση είχε πραγματοποιηθεί από την 1.1.2018, τότε ο ενοποιημένος κύκλος εργασιών θα ήταν αυξημένος κατά Ευρώ 31.569 χιλ., ενώ τα ενοποιημένα κέρδη προ φόρων θα ήταν μειωμένα κατά Ευρώ 14.515 χιλ. Η επίδραση δεν πρέπει να θεωρείται ως ένδειξη των αποτελεσμάτων που θα επιτύχει ο Όμιλος στο μέλλον σε ενοποιημένη βάση.

Αναλυτικά, η κατάσταση αποτελεσμάτων εάν η απόκτηση είχε πραγματοποιηθεί από την 1.1.2018 θα είχε ως εξής:

Κατάσταση Αποτελεσμάτων ποσά σε χιλ. ευρώ	**Attica (α)**	**HSW (β)**	**Προσαρμογές (γ)**	**01.01-31.12.2018 (γ)**
Πωλήσεις	272.327	134.143	-9.499	396.971
Κόστος πωληθέντων	-221.202	-113.880	5.793	-329.289
Μικτό Κέρδος	**51.125**	**20.263**	**-3.706**	**67.682**
Έξοδα διοίκησης	-25.851	-12.432		-38.283
Έξοδα διάθεσης	-19.018	-7.164		-26.183
Λοιπά έσοδα	934	1.108		2.043
Λοιπά έξοδα				-
Λειτουργικό κέρδος	**7.190**	**1.775**	**-3.706**	**5.259**
Λοιπά Χρηματοοικονομικά αποτελέσματα	9.968	1.283		11.251
Χρηματοοικονομικά έξοδα	-24.078	-4.370		-28.447
Χρηματοοικονομικά έσοδα	205	14		219
Κέρδη /(Ζημιές) από συγγενείς επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης	427	0		427
Απομείωση Πάγιων περουσιακών στοιχείων	0	-854	-55	-909
Κέρδη /(Ζημιές) από πώληση πάγιων περιουσιακών στοιχείων	15.804	2.651	-2.651	15.804
Κέρδη προ φόρων	**9.516**	**500**	**-6.412**	**3.605**
Φόρος εισοδήματος	-316	-106		-423
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους	**9.200**	**394**	**(6.412)**	**3.182**
Ιδιοκτήτες της μητρικής	9.200	394		3.178
Μη ελέγχουσες συμμετοχές	-	-		5

Οι προσαρμογές αφορούν σε:

- Απαλοιφή ενδοομιλικών πωλήσεων και κόστους πωληθέντων ποσού Ευρώ 9.499 χιλ. για τη χρήση 1.1.2018-31/12/2018.
- Επιβάρυνση στο κόστος πωληθέντων ποσού Ευρώ 3.706 χιλ. λόγω αποσβέσεων των πλοίων σε ενοποιημένο επίπεδο από την αποτίμηση τους σε εύλογες αξίες μετά την οριστικοποίηση του επιμερισμού του κόστους αγοράς κατά την ημερομηνία απόκτησης της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. καθώς και από την αλλαγή ωφελιμών ζωών των πλοίων της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.
- Επιβάρυνση ποσού Ευρώ 55 χιλ. λόγω απομείωσης των πλοίων σε ενοποιημένο επίπεδο λόγω διαφορετικών αξιών από την αποτίμηση τους σε εύλογες αξίες κατά την ημερομηνία απόκτησης της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.
- Απαλοιφή κέρδους πώλησης HIGHSPEED 7 σε ενοποιημένο επίπεδο λόγω αποτίμησης του πλοίου σε εύλογη αξία μετά την οριστικοποίηση του επιμερισμού του κόστους αγοράς κατά την ημερομηνία απόκτησης της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.

5.3.5. Εξαγορά πρόσθετου ποσοστού της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.

Εντός του Ιουνίου 2018, ο Όμιλος ολοκλήρωσε την απόκτηση πρόσθετου ποσοστού 48,53% του μετοχικού κεφαλαίου της εταιρίας HSW σε υλοποίηση της από 26.10.2017 συμφωνίας με την εταιρία «Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.» («Minoan Lines») για την εξαγορά συνολικά 37.667.504 μετοχών της HSW έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 78,5 εκατ.
Στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας, η Attica Group προέβη στην πώληση του πλοίου SUPERFAST XII σε εταιρία του Ομίλου Grimaldi έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 74,5 εκατ. και η HSW στην πώληση του πλοίου HIGHSPEED 7 στην Minoan Lines έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 25 εκατ.
Μετά την ανωτέρω συναλλαγή, ο Όμιλος κατέχει πλέον ποσοστό 98,83% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της HSW.
Η ανωτέρω συναλλαγή είναι μια μεταβολή στις μη ελέγχουσες συμμετοχές χωρίς να μεταβάλλεται ο έλεγχος στην HSW και αντιμετωπίστηκε λογιστικά με βάση τα οριζόμενα στο Δ.Π.Χ.Α. 10.

6. Γνωστοποιήσεις Συνδεδεμένων μερών

6.1. Διεταιρικές συναλλαγές

Οι σπουδαιότερες εταιρίες του Ομίλου οι οποίες δημιουργούν διεταιρικές συναλλαγές είναι η ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES N.A.E. & ΣΙΑ, και η διαχειρίστρια εταιρία SUPERFAST FERRIES S.A.

α) Η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES N.A.E.& ΣΙΑ» έχει ως σκοπό τον συντονισμό όλων των πλοιοκτητριών εταιριών του Ομίλου για την από κοινού εξυπηρέτηση τόσο των διεθνών συγκοινωνιακών γραμμών όσο και των γραμμών της Ελληνικής Ακτοπλοΐας.

Ειδικότερα η «ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES N.A.E. & ΣΙΑ» είναι υπεύθυνη, βάσει συμβάσεων, με τις πλοιοκτήτριες εταιρίες των πλοίων του Ομίλου για τα έσοδα και τα κοινά έξοδα των πλοίων που εκτελούν πλόες εσωτερικού.

Στο τέλος κάθε μήνα η Κοινοπραξία μεταφέρει στις πλοιοκτήτριες τα έσοδα - έξοδα που έκανε για λογαριασμό τους.

Η θυγατρική εταιρία ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. συμμετέχει στην Κοινοπραξία BLUE STAR FERIES N.A.E. & ΣΙΑ από 1/10/2018.

β) Η διαχειρίστρια εταιρία SUPERFAST FERRIES S.A. έχει περιορισμένο αντικείμενο δραστηριότητας και είναι υπεύθυνη, βάσει συμβάσεων με τις αλλοδαπές πλοιοκτήτριες εταιρίες για διάφορα έξοδα που αφορούν τα πλοία που εκτελούν πλόες εξωτερικού.

Στο τέλος κάθε μήνα η διαχειρίστρια εταιρία μεταφέρει στις πλοιοκτήτριες τα έξοδα που έκαναν για λογαριασμό τους.

Η διαχειρίστρια εταιρία, SUPERFAST FERRIES S.A., είναι 100% θυγατρική εταιρία της ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ.

Οι διεταιρικές συναλλαγές για τη χρήση 2018 έχουν ως εξής:

Η 100% θυγατρική εταιρία BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. επέστρεψε στη μητρική εταιρία με μείωση μετοχικού της κεφαλαίου το ποσό ύψους Ευρώ 50.137 χιλ.

Οι 100% θυγατρικές εταιρίες ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε. και ΜΠΛΟΥ ΣΤΑΡ Ν.Ε. επέστρεψαν στη μητρική εταιρία με μείωση μετοχικού τους κεφαλαίου το ποσό ύψους Ευρώ 20.465 χιλ. και Ευρώ 24.389 χιλ. αντίστοιχα.

Η μητρική εταιρία συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των 100% θυγατρικών εταιριών ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. και SUPERFAST ENDEKA INC με το ποσό Ευρώ 8.390 χιλ και Ευρώ 2.000 χιλ. αντίστοιχα.

Επίσης, η μητρική εταιρία έχει απαίτηση μερίσματος 2017 ύψους Ευρώ 2.810 χιλ. από την 100% θυγατρική εταιρία ATTICA FERRIES N.A.E. και επιπλέον η ATTICA A.E ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ εισέπραξε από την ανωτέρω εταιρία Ευρώ 1.410 χιλ. ως μέρισμα προηγούμενων χρήσεων.

Η ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. ως αποτέλεσμα των συναλλαγών της με τις άλλες εταιρίες του Ομίλου είχε έσοδα Ευρώ 6.335 χιλ., έξοδα Ευρώ 3.164 χιλ., απαιτήσεις Ευρώ 6.822 χιλ., υποχρεώσεις Ευρώ 5.645 χιλ.

Ο Όμιλος Attica ως αποτέλεσμα των συναλλαγών του με την συγγενή εταιρία AFRICA MOROCCO LINKS είχε έξοδα 318 χιλ. απαιτήσεις Ευρώ 11.645 χιλ. και υποχρεώσεις Ευρώ 454 χιλ.

Τα διαιτερικά υπόλοιπα μεταξύ των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου στις Ενοποιημένες Οικονομικές καταστάσεις απαλείφονται.

6.1.1. Διαιτερικές συναλλαγές με εταιρίες του Ομίλου MARFIN INVESTMENT GROUP και του Ομίλου ΤΡΑΠΕΖΑΣ ΠΕΙΡΑΙΩΣ

	31/12/2018			
	Όμιλος Marfin Investment Group		Όμιλος Τράπεζας Πειραιώς	
	Όμιλος	Εταιρία	Όμιλος	Εταιρία
Έσοδα	14.826	-	16	-
Έξοδα	4.924	-	3.150	532
Απαιτήσεις	2.485	-	27.817	31
Υποχρεώσεις	7.628	-	187.430	17.551

Οι διαιτερικές συναλλαγές με τον Όμιλο Πειραιώς αφορούν κατά σειρά Έσοδα από τόκους, Χρηματοοικονομικά έξοδα τραπεζών, καταθέσεις και δανειακές υποχρεώσεις.

6.2. Συμμετοχές των μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ στο Διοικητικό Συμβούλιο άλλων εταιριών

α) Συμμετοχές των εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ στο Διοικητικό Συμβούλιο άλλων εταιριών.

Ο κ. Κυριάκος Μάγειρας του Δημητρίου (Πρόεδρος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.) συμμετέχει ως Μέλος σε εταιρίες του Ομίλου MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ.

Ο κ. Σπυρίδων Πασχάλης του Χαραλάμπους (Διευθύνων Σύμβουλος, Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.) είναι Μέλος Δ.Σ. στον ΣΥΝΔΕΣΜΟ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΠΙΒΑΤΗΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ, Μέλος Δ.Σ. του ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ και Μέλος Δ.Σ. στην εταιρία AFRICA MOROCCO LINKS.

Ο κ. Ηρακλής Σιμιτσιδέλλης του Ιωάννη (Εκτελεστικό Μέλος Δ.Σ.) είναι Μέλος Δ.Σ. στην εταιρία AFRICA MOROCCO LINKS.

β) Συμμετοχές των μη εκτελεστικών μελών του Διοικητικού Συμβουλίου της ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ στο Διοικητικό Συμβούλιο άλλων εταιριών.

Το μη εκτελεστικό μέλος κ. Παναγιώτης Θρουβάλας, το μη εκτελεστικό μέλος κ. Γεώργιος Ευστρατιάδης και το ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος κ. Αναστάσιος Κυπριανίδης συμμετείχαν το 2018 στο Διοικητικό Συμβούλιο της εταιρίας MARFIN INVESTMENT GROUP A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ, καθώς και σε Διοικητικά συμβούλια πολλών άλλων εταιριών στις οποίες η MIG κατέχει ποσοστό συμμετοχής καθώς και σε άλλες εταιρίες.

Το ανεξάρτητο μη εκτελεστικό μέλος κ. Μιχάλης Σακέλλης είναι Πρόεδρος Δ.Σ. του ΣΥΝΔΕΣΜΟΥ ΕΠΙΧΕΙΡΗΣΕΩΝ ΕΠΙΒΑΤΗΓΟΥ ΝΑΥΤΙΛΙΑΣ και Μέλος Δ.Σ. του ΝΑΥΤΙΚΟΥ ΕΠΙΜΕΛΗΤΗΡΙΟΥ ΕΛΛΑΔΟΣ.

6.3. Εγγυήσεις

Η μητρική εταιρία έχει δώσει εγγυήσεις προς τις δανείστριες τράπεζες για την απολημρωμή των δανείων των πλοίων του Ομίλου ύψους Ευρώ 226.976 χιλ.

6.4. Αμοιβές Ανωτάτων Διευθυντικών Στελεχών και Μελών Διοικητικού Συμβουλίου

Οι αμοιβές των διευθυντικών στελεχών στις οποίες περιλαμβάνονται μικτοί μισθοί, αμοιβές, κόστος κοινωνικής ασφάλισης, αποζημιώσεις και λοιπές επιβαρύνσεις, ανέρχονται για τη χρήση 2018 σε Ευρώ 2.4 εκατ. και για τη χρήση 2017 σε Ευρώ 2,3 εκατ. Επιπλέον οι προβλέψεις για παροχές μετά την έξοδο τους από την υπηρεσία, βάσει της από 16.5.2017 απόφασης της Γ.Σ., ανέρχονται για τη χρήση 2018 σε Ευρώ 3,6 εκατ. και για τη χρήση 2017 σε Ευρώ 0,6 εκατ.

7. Παρατηρήσεις επί των Οικονομικών Καταστάσεων της περιόδου 1.1.2018- 31.12.2018

Η ενοποίηση του Ομίλου ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Ν.Α.Ε. στις 31.12.2018 έχει επηρεάσει ποσοστιαία τα βασικά στοιχεία της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης και Κατάστασης Συνολικού Εισοδήματος του Ομίλου ATTICA ως κάτωθι:

7.1. Λειτουργικοί Τομείς - Παρουσίαση Γεωγραφικών τομέων

Ο Όμιλος εφαρμόζει το ΔΠΧΑ 8 «Λειτουργικοί Τομείς» σύμφωνα με τις διατάξεις του οποίου, ο καθορισμός των λειτουργικών τομέων βασίζεται στη «διοικητική προσέγγιση» και επιβάλλει η πληροφόρηση που γνωστοποιείται εξωτερικά να είναι αυτή που βασίζεται στην εσωτερική πληροφόρηση. Το Διοικητικό Συμβούλιο της Εταιρίας συνιστά τον κύριο λήπτη επιχειρηματικών αποφάσεων του Ομίλου.

Για τους σκοπούς παρουσίασης των λειτουργικών τομέων θα πρέπει να σημειωθεί ότι ο Όμιλος δραστηριοποιείται στην επιβατηγό ναυτιλία σε διάφορες γεωγραφικές περιοχές.

Λαμβάνοντας υπόψη τα ανωτέρω, για σκοπούς πληροφόρησης των τομέων, ο Όμιλος χρησιμοποίησε την γεωγραφική περιοχή στην οποία δραστηριοποιείται.

Η γεωγραφική κατάτμηση της δραστηριότητας του Ομίλου γίνεται ως εξής :
α) Ελληνικές Ακτοπλοϊκές Γραμμές
β) Διεθνείς Πλόες

Τα πλοία του Ομίλου εξυπηρετούν τους επιβάτες και τα Ι.Χ. οχήματα, που αποτελούν ουσιαστικά την τουριστική κίνηση, καθώς και τα φορτηγά αυτοκίνητα που διακινούν την εμπορευματική κίνηση.

Η τουριστική κίνηση χαρακτηρίζεται από έντονη εποχικότητα με υψηλότερη κίνηση τους μήνες Ιούλιο έως Σεπτέμβριο και χαμηλότερη για τους μήνες Νοέμβριο έως Φεβρουάριο. Αντίθετα, η εμπορευματική κίνηση εμφανίζεται κατανεμημένη καθ' όλη τη διάρκεια του έτους με πολύ μικρότερη εποχικότητα.

Τα αποτελέσματα και τα λοιπά στοιχεία πληροφόρησης κατά τομέα για την περίοδο 1.1 – 31.12.2018 έχουν ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ

	1/1-31/12/2018			
Γεωγραφικός Τομέας	Ελληνική Ακτοπλοΐα	Διεθνείς Πλόες	Λοιπά*	Σύνολο
Στοιχεία Αποτελεσμάτων				
Ναύλοι	266.732	83.893	-	350.625
Πωλήσεις επί των πλοίων	10.093	4.683	-	14.776
Σύνολο κύκλου εργασιών	276.825	88.576	-	365.401
Λειτουργικά έξοδα πλοίων	-219.304	-71.531	-	-290.835
Έξοδα Διοίκησης & Διάθεσης	-43.639	-13.688	-1.266	-58.593
Άλλα έσοδα/έξοδα	920	796	-	1.716
Λειτουργικό αποτέλεσμα	14.802	4.153	-1.266	17.689
Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα	-12.688	-2.163	-473	-15.324
Ζημιά απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	-909		-	-909
Κέρδη από πώληση πλοίων	15.804	-	-	15.804
Κέρδη / (ζημίες) από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης		427	-	427
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων, χρηματοδοτικών,επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων	53.821	4.444	-1.264	57.001
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων	17.009	2.417	-1.739	17.687
Φόρος εισοδήματος	-372	-43	0	-415
Κέρδη/(ζημίες) μετά από φόρους	16.637	2.374	-1.739	17.272
Γεωγραφική κατανομή πελατών				
Ελλάδα	327.699			
Ευρώπη	31.354			
Τρίτες Χώρες	6.348			
Σύνολο ναύλων & τουριστικών υπηρεσιών	365.401			

	1/1-31/12/2018			
Γεωγραφικός Τομέας	Ελληνική Ακτοπλοΐα	Διεθνείς Πλόες	Λοιπά*	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού και Υποχρεώσεων				
Αξίες πλοίων αρχής περιόδου	361.310	170.487	-	531.797
Προσθήκες στην αξία πλοίων στη τρέχουσα περίοδο	10.700	2.187	-	12.887
Προσθήκες από αγορά θυγατρικών που ενοποιούνται για πρώτη φορά	306.592	66.784	-	373.376
Απομείωσεις πλοίων	-854	-	-	-854
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-127.441	-	-	-127.441
Αναταξινομήσεις	432	-		432
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	46.863	-	-	46.863
Αποσβέσεις πλοίων περιόδου	-29.938	-8.388	-	-38.326
Συσσωρευμένων αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-82.362	-28.946	-	-111.308
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων τη 31/12	485.302	202.124	-	687.426
Λοιπές αναπόσβεστες ενσώματες ακινητοποιήσεις	-	-	2.929	2.929
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων ομίλου	485.302	202.124	2.929	690.355
Μακροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	274.727	71.358	-	346.085

*Περιλαμβάνεται η μητρική εταιρεία καθώς και στοιχεία που δεν μπορούν να κατανεμηθούν.

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018 (από 1.6.2018), είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του κύκλου εργασιών κατά 26%.
Στον λειτουργικό τομέα «Διεθνείς Πλόες» και στη χρήση 2018 περιλαμβάνονται έσοδα από μισθώσεις πλοίων ύψους Ευρώ 12,2 εκάτ έναντι Ευρώ 18,4 εκατ τη χρήση 2017.

Πίνακας συμφωνίας Συνόλου Ενεργητικού και Συνόλου Υποχρεώσεων του Ομίλου της 31.12.2018

Αναπόσβεστη αξία ενσωμάτων παγίων	Ευρώ	690.355
Μη κατανεμηθέντα λοιπά στοιχεία ενεργητικού	Ευρώ	173.920
Σύνολο ενεργητικού	Ευρώ	864.275
Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες	Ευρώ	346.085
Μη κατανεμηθέντα λοιπά στοιχεία παθητικού	Ευρώ	107.537
Σύνολο υποχρεώσεων	Ευρώ	453.622

Τα αποτελέσματα και τα λοιπά στοιχεία πληροφόρησης κατά τομέα για την χρήση 1.1.2017-31.12.2017 έχουν ως εξής:

ΟΜΙΛΟΣ

	1/1-31/12/2017			
Γεωγραφικός Τομέας	Ελληνική Ακτοπλοϊα	Διεθνείς Πλόες	Λοιπά*	Σύνολο
Στοιχεία Αποτελεσμάτων				
Ναύλοι	176.242	83.594	-	259.836
Πωλήσεις επί των πλοίων	7.208	4.497	-	11.705
Σύνολο κύκλου εργασιών	183.450	88.091	-	271.541
Λειτουργικά έξοδα πλοίων	-137.956	-73.559	-	-211.515
Έξοδα Διοκησης & Διάθεσης	-27.119	-11.016	-1.290	-39.425
Αλλα έσοδα/έξοδα	4.495	519	-	5.014
Λειτουργικό αποτέλεσμα	22.870	4.035	-1.290	25.615
Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα	-14.611	-4.725	-2	-19.338
Κέρδη από αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	2.035	762	-	2.797
Κέρδη / (ζημιές) από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης			-7.520	-7.520
Κέρδη/(ζημίες) προ φόρων, χρηματοδοτικών, επενδυτικών αποτελεσμάτων και αποσβέσεων **	46.802	14.035	-1.288	59.549
Κέρδη/(ζημίες) πρό φόρων	10.294	72	-8.812	1.554
Φόρος εισοδήματος	-283	-24	-	-307
Κέρδη/(ζημίες) μετά από φόρους	10.011	48	-8.812	1.247
Γεωγραφική κατανομή πελατών				
Ελλάδα	242.372			
Ευρώπη	22.553			
Τρίτες Χώρες	6.616			
Σύνολο ναύλων & τουριστικων υπηρεσιων	271.541			

	1/1-31/12/2017			
Γεωγραφικός Τομέας **	Ελληνική Ακτοπλοϊα	Διεθνείς Πλόες	Λοιπά	Σύνολο
Στοιχεία Ενεργητικού και Υποχρεώσεων				
Αξίες πλοίων αρχής περιόδου	380.464	176.119	-	556.583
Προσθήκες στην αξία πλοίων στη τρέχουσα περίοδο	2.657	2.842	-	5.499
Μεταδρομολόγηση πλοίων			-	-
Αγορές πλοίων στη τρέχουσα περίοδο	-	-	-	-
Πωληθέντα πλοία	-	-	-	-
Απομιώσεις πλοίων περιόδου	-	-	-	-
Αναστροφή απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	2.035	762	-	2.797
Αποσβέσεις	-23.847	-9.235	-	-33.082
Αναπόσβεστο υπόλοιπο πλοίων τη 31/12	361.309	170.487	-	531.797
Λοιπές αναπόσβεστες ενσώματες ακινητοποιήσεις	-	-	1.916	1.916
Σύνολο περιουσιακών στοιχείων ομίλου	361.309	170.487	1.916	533.713
Μακροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	183.091	55.642	-	238.733

* Στη στήλη Λοιπά συμπεριλαμβάνονται η μητρική εταιρία καθώς και στοιχεία που δεν μπορούν να κατανεμηθούν.

** Τα κονδύλια της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31.12.2017 και 31.12.2016 είναι αναμορφωμένα λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής του Ομίλου, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Πίνακας συμφωνίας Συνόλου Ενεργητικού και Συνόλου Υποχρεώσεων του Ομίλου της 31.12.2017

Αναπόσβεστη αξία ενσωμάτων παγίων	Ευρώ	533.713
Μη κατανεμηθέντα λοιπά στοιχεία ενεργητικού	Ευρώ	145.639
Σύνολο ενεργητικού	Ευρώ	679.352
Μακροπρόθεσμες και βραχυπρόθεσμες δανειακές υποχρεώσεις	Ευρώ	238.733
Μη κατανεμηθέντα λοιπά στοιχεία παθητικού	Ευρώ	37.704
Σύνολο υποχρεώσεων	Ευρώ	276.437

Στα έσοδα από ναύλους εσωτερικού συμπεριλαμβάνονται οι επιδοτήσεις για εκτέλεση δρομολογίων γραμμών εσωτερικού Δημόσιας Υπηρεσίας συνολικού ύψους Ευρώ 23.874 χιλ. για την περίοδο 1.1.2018-31.12.2018 (HSW ενοποίηση από 1.6.2018) και Ευρώ 11.683 χιλ. για την περίοδο 1.1.2017-31.12.2017.

Δεν υπάρχουν εμπορικές συναλλαγές μεταξύ των τομέων.
Ως πάγια περιουσιακά στοιχεία παρουσιάζονται οι αξίες των πλοίων που δραστηριοποιούνται σε κάθε γεωγραφικό τομέα.

7.2. Κόστος Πωληθέντων – Έξοδα Διοίκησης – Έξοδα Διάθεσης

Κατωτέρω παρουσιάζεται η ανάλυση του κόστους πωληθέντων των εξόδων διοίκησης και των εσόδων διάθεσης ανά κατηγορία εξόδου όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε την 31.12. 2018 και 2017.

	31/12/2018				
	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	Κόστος Πωληθέντων	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Σύνολο	Έξοδα διοίκησης
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	66.111	25.499	-	**91.610**	336
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	611	-	-	**611**	-
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	38.364	417	-	**38.781**	1
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	-	531	-	**531**	1
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	-	2.133	-	**2.133**	638
Παροχές τρίτων	-	261	-	**261**	-
Έξοδα τηλεπικοινωνιών	-	326	-	**326**	-
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	-	879	-	**879**	45
Φόροι και τέλη	-	782	-	**782**	8
Καύσιμα - Λιπαντικά	137.177	-	-	**137.177**	-
Προβλέψεις	177	-	91	**268**	-
Ασφάλιστρα	5.400	178	-	**5.578**	126
Επισκευές και συντηρήσεις	20.644	1.404	-	**22.048**	9
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	-	-	4.398	**4.398**	-
Προμήθειες πωλήσεων	-	-	20.600	**20.600**	-
Έξοδα λιμένων	13.642	-	-	**13.642**	-
Λοιπά έξοδα	4.459	815	-	**5.274**	54
Δωρεές	-	76	-	**76**	48
Έξοδα μεταφοράς	-	76	-	**76**	-
Αναλώσιμα	4.250	127		**4.377**	-
Σύνολο	**290.835**	**33.504**	**25.089**	**349.428**	**1.266**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018 (από 1.6.2018), είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του κόστους πωληθέντων κατά 24%, των εξόδων διοίκησης κατά 23% και των εξόδων διάθεσης κατά 24%.

Πέραν των ανωτέρω το κόστος πωληθέντων έχει επηρεαστεί από την αύξηση της τιμής του καυσίμου στη χρήση 2018. Επίσης, τα έξοδα διοίκησης έχουν επηρεαστεί από το κόστος αποχώρησης προσωπικού και τα αναγραφόμενα στην σημείωση 6.4.

	31/12/2017				
	ΟΜΙΛΟΣ				ΕΤΑΙΡΕΙΑ
	Κόστος Πωληθέντων *	Έξοδα διοίκησης	Έξοδα διάθεσης	Σύνολο	Έξοδα διοίκησης
Αμοιβές, συνταξιοδοτικές και λοιπές παροχές σε εργαζομένους	46.654	14.955	-	**61.609**	275
Κόστος αποθεμάτων αναγνωρισμένο ως έξοδο	618	-	-	**618**	-
Αποσβέσεις ενσώματων παγίων	33.082	418	-	**33.500**	1
Αποσβέσεις ασώματων παγίων	-	434	-	**434**	1
Αμοιβές και έξοδα τρίτων	-	1.950	-	**1.950**	775
Παροχές τρίτων	-	227	-	**227**	-
Έξοδα τηλεπικοινωνιών	-	322	-	**322**	-
Ενοίκια λειτουργικών μισθώσεων	-	516	-	**516**	45
Φόροι και τέλη	-	132	-	**132**	3
Καύσιμα - Λιπαντικά	87.275		-	**87.275**	-
Προβλέψεις	-	0	355	**355**	-
Ασφάλιστρα	3.672	75	-	**3.747**	57
Έπισκευές και συντηρήσεις	16.598	819	-	**17.417**	5
Έξοδα διαφήμισης και προώθησης	-	-	3.060	**3.060**	-
Προμήθειες πωλήσεων	-	-	15.266	**15.266**	-
Έξοδα λιμένων	11.082	-	-	**11.082**	-
Λοιπά έξοδα	8.774	737	-	**9.511**	128
Δωρεές	-	18	-	**18**	-
Έξοδα μεταφοράς	-	37	-	**37**	-
Αναλώσιμα	3.760	104	-	**3.864**	-
Σύνολο	**211.515**	**20.744**	**18.681**	**250.940**	**1.290**

* Η επίδραση από την αλλαγή λογιστικής πολιτικής επηρέασε τα κονδύλια αποσβέσεις πλοίων και επισκευές και συντηρήσεις πλοίων χωρίς να επηρεάσει το σύνολο του κόστους πωληθέντων.

Η επίδραση της μεταβολής της τιμής των ναυτιλιακών καυσίμων στα αποτελέσματα του Ομίλου όσο και ο τρόπος αντιμετώπισης του κινδύνου αυτού εμφανίζεται στη παράγραφο 3.1.7.

Για τη χρήση που έληξε την 31 Δεκεμβρίου 2018, στα έξοδα διοίκησης του Ομίλου περιλαμβάνονται αμοιβές των τακτικών ελεγκτών ύψους Ευρώ 121 χιλ που αφορούν σε υπηρεσίες πέραν του ελέγχου των οικονομικών καταστάσεων.

7.3. Λοιπά έσοδα εκμετάλλευσης

Κατωτέρω παρουσιάζεται η ανάλυση για τα άλλα έσοδα εκμετάλλευσης ανά κατηγορία εσόδου όπως αυτά εμφανίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων της χρήσης που έληξε την 31.12.2018 και την 31.12.2017.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από Επιδοτήσεις	88	205	-	-
Αποζημιώσεις	-	436	-	-
Έσοδα από παροχή υπηρεσιών	195	113	-	-
Έσοδα από αχρησιμοποίητες Προβλέψεις	290	78	-	-
Λοιπά έσοδα	1.143	4.182	-	-
Σύνολο λοιπών εσόδων εκμετάλλευσης	**1.716**	**5.014**	**-**	**-**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018 (από 1.6.2018), είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των λοιπών συνολικών εσόδων κατά 46%.

7.4. Απομείωση στοιχείων ενεργητικού

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Απομείωση συμμετοχών	-	-	-	-
Απομείωση ενσώματων περιουσιακών στοιχείων	909	-	-	-
Σύνολο απομείωσης στοιχείων ενεργητικού	**909**	**-**	**-**	**-**

7.5. Λοιπά χρηματοοικονομικά αποτελέσματα

Ο λογαριασμός «Λοιπά Χρηματοοικονομικά Αποτελέσματα» περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Κέρδη/Ζημιές εύλογης αξίας άλλων χρηματοοικονομικών στοιχείων ενεργητικού	-13	-	-	-
Αποτέλεσμα από παράγωγα (Καύσιμα)	11.136	-1.156	-	-
Κέρδη από συναλλαγματικές διαφορές	82	82	-	-
Ζημιές από συναλλαγματικές διαφορές	-197	-95	-1	-1
Σύνολο λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων	**11.008**	**-1.169**	**-1**	**-1**

Το στοιχείο «Αποτέλεσμα από παράγωγα» αφορά πράξεις αντιστάθμισης μέρους του κινδύνου μεταβολής της τιμής του καυσίμου και αφορά σε συμβόλαια που οι θέσεις τους έκλεισαν μέσα στη χρήση 2018.

Η πολιτική του Ομίλου σχετικά με τα παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία αφορά αποκλειστικά σε αντιστάθμιση ταμειακών ροών που σχετίζεται με τη μεταβολή της τιμής του καυσίμου. Τα συμβόλαια αντιστάθμισης που κλείνει ο Όμιλος είναι βραχυπρόθεσμης διάρκειας και ο τύπος των συμβολαίων που χρησιμοποιείται είναι SWAP. Ο λογιστικός χειρισμός των παραγώγων χρηματοοικονομικών στοιχείων αναλύεται στην παραγραφό 2.20. Οι απαιτήσεις και οι υποχρεώσεις των παραγώγων χρηματοοικονομικών στοιχείων παρουσιάζονται διακριτά στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης.

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018 (από 1.6.2018), είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των λοιπών χρηματοοικονομικών αποτελεσμάτων κατά 9%.

Οι συναλλαγματικές διαφορές δημιουργήθηκαν κατά κύριο λόγω από την αποτίμηση, την 31.12.2018, των υπολοίπων των διαθεσίμων, των απαιτήσεων και των υποχρεώσεων.

7.6. Χρηματοοικονομικά έξοδα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Τόκοι μακροπρόθεσμων δανείων	1.083	1.568	-	-
Τόκοι βραχυπρόθεσμων δανείων	247		-	-
Τόκοι ομολογιακών δανείων	17.840	15.613	437	-
Τόκοι χρηματοοικονομικών μισθώσεων	201	289	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών τόκων δανείων	**19.371**	**17.470**	**437**	**-**
Χρηματοοικονομικό κόστος από την αποπληρωμή του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου	4.126	-	-	-
Χρηματοοικονομικό κόστος προεξόφλησης υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	59	33	1	1
Προμήθειες Εγγυητικών Επιστολών	51	52	1	1
Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα	2.944	685	33	3
Σύνολο χρηματοοικονομικών εξόδων	**26.551**	**18.240**	**472**	**5**

Στα στοιχεία «Χρηματοοικονομικό κόστος αποπληρωμής του μετατρέψιμου ομολογιακού δανείου» και στα «Λοιπά χρηματοοικονομικά έξοδα» συμπεριλαμβάνονται τα χρηματοοικονομικά έξοδα που προέκυψαν από την πρόωρη αποπληρωμή των ομολογιακών δανείων της Fortess Investment Group.

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018 (από 1.6.2018), είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των χρηματοοικονομικών εξόδων κατά 9%.

7.7. Χρηματοοικονομικά έσοδα

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Έσοδα από τόκους καταθέσεων	28	29	-	3
Λοιποί τόκοι έσοδα	191	42	-	-
Σύνολο χρηματοοικονομικών εσόδων	**219**	**71**	**-**	**3**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018 (από 1/6/2018), είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των χρηματοοικονομικών εσόδων κατά 7%.

7.8. Κέρδη / (ζημίες) από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης

Στο στοιχείο «Κέρδη / (ζημίες) από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης», έχει συμπεριληφθεί το μερίδιο του Ομίλου στα αποτελέσματα της AFRICA MOROCCO LINCS SA (AML), το οποίο ανέρχεται σε κέρδος ποσού Ευρώ 427 χιλ.

7.9. Κέρδη / (ζημίες) από πωλήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων

Στο στοιχείο «Κέρδη /(Ζημιές) από πωλήσεις πάγιων περιουσιακών στοιχείων» περιλαμβάνεται το κέρδος από την πωλήση του πλοίου SUPERFAST XII.

7.10. Φόροι εισοδήματος

Η φορολόγηση των κερδών του Ομίλου παρουσιάζει ιδιαιτερότητες και για το λόγο αυτό πιστεύουμε ότι η παρακάτω ανάλυση δίνει μια καλύτερη απεικόνιση των φόρων.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Φόρος Ν. 27/75	184	99	-	-
Φόρος εισοδήματος - Λοιποί φόροι	73	548	-	-
Πρόβλεψη φόρου εισοδήματος	-	-	-	-
Αναβαλλόμενη φορολογία	158	-340	-	-
Σύνολο	**415**	**307**	**-**	**-**

Η σύγκριση των ετήσιων συντελεστών φορολόγησης δεν είναι δυνατή, διότι όπως εξηγείται και στην παράγραφο 2.18 ο φόρος εισοδήματος εξαρτάται από το ύψος των μη ναυτιλιακών κερδών.

Η μητρική εταιρία έχει ελεγχθεί μέχρι και τη χρήση 2008. Για τις χρήσεις 2011 – 2017 έχει ελεγχθεί από τους νόμιμους ελεγκτές και έχει λάβει σχετικές Εκθέσεις Φορολογικής Συμμόρφωσης με συμπέρασμα χωρίς επυφύλαξη.

Οι ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις των θυγατρικών εταιριών του Ομίλου παρουσιάζονται στον πίνακα της παραγράφου 7.15 «Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες».

Οι εταιρίες του Ομίλου ATTICA έχουν σχηματίσει συνολική πρόβλεψη Ευρώ 148 χιλ. για τις ανέλεγκτες φορολογικά χρήσεις.

Η μητρική εταιρία έχει σχηματιστεί αντίστοιχη πρόβλεψη Ευρώ 20 χιλ. Για τις εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκατεστημένες θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου, οι οποίες δεν έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα, δεν υπάρχει υποχρέωση φορολογικού ελέγχου.

Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης

Από το 2011 και εφεξής οι εταιρίες του ομίλου που εδρεύουν στην Ελλάδα έχουν ελεγχθεί από νόμιμο ελεγκτή και έχουν λάβει φορολογικά πιστοποιητικά χωρίς επιφύλαξη έως το οικονομικό έτος που έληξε το 2017. Η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών για το έτος του 2018 θα ολοκληρωθεί εντός τον Οκτώβριο του 2019.

Για τις χρήσεις 2011 έως και 2017 η Εταιρία και οι ελληνικές εταιρίες του ομίλου υπάχθηκαν σε ειδικό φορολογικό έλεγχο που διενεργήθηκε από Ορκωτούς Ελεγκτές Λογιστές παράλληλα με τον έλεγχο της οικονομικής διαχείρισης, με σκοπό τη διαπίστωση της συμμόρφωσης της εταιρίας από κάθε ουσιώδη άποψη, σύμφωνα με το άρθρο 82 του Ν. 2238/1994 και το άρθρο 65Α του Ν.4174/2013 και έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης με συμπέρασμα χωρίς επιφύλαξη. Σημειώνεται ότι σύμφωνα με την εγκύκλιο ΠΟΛ.1006/2016 οι εταιρίες που έχουν υπαχθεί στον ως άνω ειδικό φορολογικό έλεγχο δεν εξαιρούνται από τη διενέργεια του τακτικού φορολογικού ελέγχου από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές και για το λόγο αυτό οι χρήσεις δεν έχουν καταστεί οριστικές.
Η διοίκηση της εταιρίας εκτιμά ότι, σε ενδεχόμενους μελλοντικούς επανελέγχους από τις φορολογικές αρχές, εφόσον εάν τελικά διενεργηθούν, δεν θα προκύψουν επιπρόσθετες φορολογικές διαφορές με σημαντική επίδραση στις οικονομικές καταστάσεις.

Για τη χρήση 2018 ο ειδικός έλεγχος για τη λήψη Έκθεσης Φορολογικής Συμμόρφωσης βρίσκεται σε εξέλιξη και δεν αναμένεται κατά την ολοκλήρωσή του να προκύψουν διαφορές με ουσιώδη διαφοροποίηση στις φορολογικές υποχρεώσεις που αποτυπώνονται στις οικονομικές καταστάσεις.

Σύμφωνα με την πρόσφατη σχετική νομοθεσία, ο έλεγχος και η έκδοση των φορολογικών πιστοποιητικών, ισχύει για τις χρήσεις 2016 και εφεξής, σε προαιρετική βάση.

Αναφορικά με τις εκτός Ευρωπαϊκής Ένωσης εγκατεστημένες θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου ATTICA οι οποίες δεν έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα δεν υπάρχει υποχρέωση φορολογικού ελέγχου. Οι Ναυτικές Εταιρίες δεν εμπίπτουν στους προαναφερθέντες ελέγχους και ο φορολογικός τους έλεγχος θα διενεργηθεί ως είθισται από τις φορολογικές αρχές.

7.11. Κέρδη ανά μετοχή

Τα βασικά κέρδη ανά μετοχή υπολογίζονται διαιρώντας το κέρδος ή τη ζημία που αναλογεί στους μετόχους της μητρικής εταιρίας με το μέσο σταθμικό αριθμό κοινών μετοχών σε κυκλοφορία κατά τη διάρκεια της χρήσης.

Ο υπολογισμός με το μέσο σταθμικό αριθμό μετοχών εμφανίζεται στην παρακάτω πίνακα.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2017	1/1-31/12/2018	1/1-31/12/2017
Καθαρά κέρδη/(ζημιές) που αναλογούν στους μετόχους της εταιρείας	17.110	1247	1.371	1817
Μέσος σταθμικός αριθμός κοινών μετοχών	202.443.115	191.660.320	202.443.115	191.660.320
Βασικά κέρδη/ (ζημιές) ανά μετοχή σε €	0,0845	0,0065	0,0068	0,0095
Μειωμένα Κέρδη/ (ζημιές ανα μετοχή σε €	-	-0,0007	-	-0,0769

7.12. Ενσώματα πάγια

Επί των πλοίων του Ομίλου έχουν εγγραφεί υποθήκες αξίας Ευρώ 932.524 χιλ. περίπου για εξασφάλιση των μακροπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων.

Εντός της χρήσης 2018 , η Διοίκηση του Ομίλου προχώρησε σε αλλαγή λογιστικής πολιτικής σχετικά με την αναγνώριση των ουσιωδών επιθεωρήσεων για βλάβες καθώς και αντικαταστάσεων/ επισκευών των πλοίων. Αναλυτικά, στη σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ενσώματων ακινητοποιήσεων κατά 33%.

Η ανάλυση των αποσβέσεων εμφανίζεται στον παρακάτω πίνακα.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Αποσβέσεις πλοίων	38.364	33.082	-	-
Αποσβέσεις λοιπών ενσώματων	-	-	-	-
και άϋλων περιουσιακών στοιχείων	948	852	2	2
Σύνολο	**39.312**	**33.934**	**2**	**2**

ΟΜΙΛΟΣ

ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

	Πλοία*	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Μεταφορικά Μέσα & Μηχανήματα**	**Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	864.928	4.274	81	8.918	238	878.439
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-319.278	-2.537	-81	-8.636	-	-330.531
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**545.650**	**1.737**	**0**	**282**	**238**	**547.908**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	10.932					10.932
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017 (αναμορφωμένη)	**556.582**	**1.737**	**0**	**282**	**238**	**558.840**
Προσθήκες	5.499		-	124	74	5.697
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-	-	-	-	-	-
Αναταξινομήσεις	-	-	-	-	-123	-123
Αναστροφή απομείωσης	2.797		-	-	-	2.797
Αποσβέσεις περιόδου	-33.082	-271	-	-145	-	-33.498
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων		-	-	-	-	0
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	884.156	4.274	81	9.042	189	897.742
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-352.360	-2.808	-81	-8.781	-	-364.029
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**531.796**	**1.466**	**0**	**261**	**189**	**533.713**

	Πλοία	**Κτίρια και εγκαταστάσεις**	**Μεταφορικά Μέσα & Μηχανήματα**	**Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός**	**Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση**	**Σύνολο**
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	884.156	4.274	81	9.042	189	897.742
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-352.360	-2.808	-81	-8.781	-	-364.029
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**531.796**	**1.466**	**0**	**261**	**189**	**533.713**
Προσθήκες	12.887	-	-	353	1.053	14.293
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	373.431	191	84	3.100	-	376.806
Πωλήσεις /αποσύρσεις	-127.441	-338	-72	-2.296	-	-130.147
Λοιπές μεταφορές	432	-	-	-432	-	0
Ζημιές απομείωσης αναγνωρισμένες στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	-909					-909
Αναστροφή απομείωσης			-	-	-	0
Αποσβέσεις περιόδου	-38.326	-269	-	-182	-	-38.777
Συσσωρευμένων αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-111.308	-181	-78	-2.591		-114.158
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	46.863	338	69	2.264	-	49.534
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	1.142.556	4.127	93	9.767	1.242	1.157.785
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-455.131	-2.920	-90	-9.290	-	-467.430
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**687.425**	**1.207**	**3**	**477**	**1.242**	**690.355**

* Τα κονδύλια της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31.12.2017 και 31.12.2016 είναι αναμορφωμένα λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής του Ομίλου, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Η Διοίκηση του Ομίλου στο πλαίσιο της απόκτησης της HSW την 31.05.2018 και στην εναρμόνιση των λογιστικών εκτιμήσεων του Ομίλου προχώρησε σε επανεκτίμηση των ωφέλιμων ζωών του συνόλου των πλοίων λαμβάνοντας υπόψιν τις παραγράφους 56-57 του ΔΛΠ 16 Ενσώματα Πάγια καθώς και την ισχύουσα πραγματικότητα όσον αφορά τη διάρκεια ζωής ενός πλοίου, και ειδικότερα τα τεχνικά χαρακτηριστικά, το επίπεδο συντήρησης του, την πρακτική συντηρήσεων που παραδοσιακά ακολουθεί ο Όμιλος καθώς και το πρόγραμμα δραστηριοποίησης των πλοίων. Η ωφέλιμη ζωή των συμβατικών πλοίων καθορίσθηκε σε 35 έτη από 30 έτη ενώ για ταχύπλοα και τα δελφίνια σε 25 και 15 έτη αντίστοιχα. Η Διοίκηση εκτιμά την αλλαγή της λογιστικής εκτίμησης ως απολύτως ρεαλιστική και εντός του πλαισίου που κινείται ο ανταγωνισμός. Η θετική επίδραση από την ανωτέρω αλλαγή η οποία απεικονίσθηκε στα αποτελέσματα του Ομίλου της χρήσης 2018 ανήλθε σε ποσό Ευρώ 4.125 χιλ.

ΕΤΑΙΡΕΙΑ

ΕΝΣΩΜΑΤΕΣ ΑΚΙΝΗΤΟΠΟΙΗΣΕΙΣ

	Πλοία	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	-	126	22	283	3	434
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	-119	-22	-283	-3	-427
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**-**	**7**	**0**	**0**	**-**	**7**
Προσθήκες	-		-	-		0
Αποσβέσεις περιόδου	-	-1	-	-		-1
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις από απόκτηση θυγατρικών	-	-	-	-	-	-
Λογιστική Αξία την 31/12/2016	-	126	22	283	3	434
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	-120	-22	-283	-3	-428
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**-**	**6**	**0**	**0**	**0**	**6**

	Πλοία	Κτίρια και εγκαταστάσεις	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Ακινητοποιήσεις υπό εκτέλεση	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	-	126	22	283	3	434
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	-120	-22	-283	-3	-428
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**-**	**6**	**0**	**0**	**-**	**6**
Προσθήκες	-		-	-		0
Αποσβέσεις περιόδου	-	-1	-	-		-1
Αποσβέσεις πωληθέντων /αποσυρθέντων	-	-	-	-	-	-
Αποσβέσεις από απόκτηση θυγατρικών	-	-	-	-	-	-
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	-	126	22	283	0	434
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-	-121	-22	-283	0	-429
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**-**	**5**	**0**	**0**	**0**	**5**

ΟΜΙΛΟΣ

Ενσώματες ακινητοποιήσεις (με χρηματοοικονομική μίσθωση)

	Πλοία*	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	6.519	57	1.050	7.626
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-2.809	-57	-1.050	-3.916
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**3.710**	**0**	**0**	**3.710**
Προσθήκες	-	-	-	-
Αποσβέσεις περιόδου	-1.035	-	-	-1.035
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	6.519	57	1.050	7.626
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-3.844	-57	-1.050	-4.951
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**2.675**	**0**	**0**	**2.675**

	Πλοία	Μεταφορικά Μέσα	Επιπλα και λοιπός εξοπλισμός	Σύνολο
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	6.519	57	1.050	7.626
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-3.844	-57	-1.050	-4.951
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**2.675**	**0**	**0**	**2.675**
Προσθήκες	673	-	-	673
Αποσβέσεις περιόδου	-1.927	-	-	-1.927
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	7.192	57	1.050	8.299
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-5.771	-57	-1.050	-6.878
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**1.421**	**0**	**0**	**1.421**

Οι χρηματοοικονομικές μισθώσεις που παρουσιάζονται στις συνημμένες οικονομικές καταστάσεις, αναλύονται ως εξής:

	31/12/2018
Βραχυπρόθεσμα χρηματοοικονομικά μισθώματα	1.262
Μακροπρόθεσμα χρηματοοικονομικά μισθώματα	784
Σύνολο χρηματοοικονομικών μισθωμάτων	**2.046**

Τα ελάχιστα χρηματοοικονομικά μισθώματα με βάση τις χρηματοοικονομικές μισθώσεις καθώς και η παρούσα αξία των καθαρών ελάχιστων μισθωμάτων την 31η Δεκεμβρίου 2018 έχουν ως εξής:

	31/12/2018	
	Ελάχιστες πληρωμές	Παρούσα αξία πληρωμών
Εντός του επόμενου έτους	1.369	1.262
Μεταξύ 2-5 ετών	799	784
Άνω των 5 ετών	-	-
	2.168	**2.046**
Μείον: Ποσά που αποτελούν χρηματοοικονομικά έξοδα	-122	-
Τρέχουσα αξία ελάχιστων μισθωμάτων	**2.046**	**2.046**

7.13. Υπεραξία

Η υπεραξία η οποία προέκυψε από την απόκτηση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. αναλύεται ως εξής:

Η υπεραξία οριστικοποιήθηκε κατά την 31/12/2018 με την οριστικοποίηση του επιμερισμού του κόστους αγοράς. Αναλυτικότερα, στη σημείωση 5.3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

Ελεγχος απομείωσης υπεραξίας
Κατά την 31/12/2018 διενεργήθηκε έλεγχος απομείωσης της υπεραξίας η οποία έχει επιμεριστεί στις επιμέρους ΜΔΤΡ (στον λειτουργικό τομέα Ελληνική Ακτοπλοία) έχει προσδιοριστεί με βάση την αξία λόγω χρήσης, οποία υπολογίστηκε με τη χρησιμποοίηση της μεθόδου των προεξοφλημένων ταμειακών ροών. Στον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης, η Διοίκηση χρησιμποοιεί παραδοχές τις οποίες θεωρεί λογικές και βασίζονται στην καλύτερη δυνατή πληροφόρηση που έχει στη διάθεση της και ισχύει κατά την ημερομηνία αναφοράς των Οικονομικών Καταστάσεων. Από το διενεργηθέντα έλεγχο απομείωσης, δεν προέκυψε ανάγκη αποαναγνώρισης υπεραξίας.

Παραδοχές που χρησιμοποιήθηκαν για τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης
Ο Όμιλος για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας κάθε ΜΔΤΡ, υπολογίζει την αξία λόγω χρήσης, μέσω της μεθόδου της παρούσας αξίας των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών. Οι βασικές παραδοχές που ο Όμιλος χρησιμοποιεί για τον προσδιορισμό των εκτιμώμενων μελλοντικών ταμειακών ροών είναι οι εξής:

• Παραδοχές τιμών αγοράς- Λειτουργικές παραδοχές:
Οι βασικές λειτουργικές παραδοχές αφορούν κυρίως στις τιμές καυσίμου, στο κόστος και στο χρονο των μεγάλων συντηρήσεων των πλοίων του Ομίλου, και στις εκτιμήσεις του αριθμού των πλόων, του αριθμού επιβατών και φορτίων.

• Κατάρτιση επιχειρηματικών σχεδίων ανά λειτουργικό τομέα:
- Τα επιχειρηματικά σχέδια καταρτίζονται βάσει μίας μέγιστης περιόδου 5ετίας. Οι ταμειακές ροές πέραν της 5ετίας εξάγονται συμπερασματικά χρησιμοποιώντας εκτιμήσεις των ποσοστών ανάπτυξης (1,6%).
- Τα επιχειρηματικά σχέδια βασίζονται σε πρόσφατα καταρτισμένους προϋπολογισμούς και εκτιμήσεις.
- Επί των επιχειρηματικών σχεδίων χρησιμοποιούνται προϋπολογιστικά περιθώρια λειτουργικού κέρδους και EBITDA, καθώς και μελλοντικές εκτιμήσεις με τη χρήση εύλογων παραδοχών.

Οι υπολογισμοί για τον προσδιορισμό της ανακτήσιμης αξίας των λειτουργικών τομέων βασίστηκαν σε επιχειρηματικά σχέδια εγκεκριμένα από τη Διοίκηση, τα οποία έχουν συμπεριλάβει τις απαραίτητες αναθεωρήσεις για την αποτύπωση της τρέχουσας οικονομικής συγκυρίας και αντανακλούν προηγούμενη εμπειρία, προβλέψεις κλαδικών μελετών και λοιπές διαθέσιμες πληροφορίες από εξωτερικές πηγές.

• Μέσο σταθμισμένο κόστος κεφαλαίου (WACC):
Η μέθοδος του WACC αντανακλά το προεξοφλητικό επιτόκιο των μελλοντικών ταμειακών ροών κάθε λειτουργικού τομέα, σύμφωνα με το οποίο σταθμίζεται το κόστος των ιδίων κεφαλαίων και το κόστος του μακροπρόθεσμου δανεισμού, προκειμένου να υπολογιστεί το κόστος των συνολικών κεφαλαίων. Δεδομένου του προσδιορισμού όλων των ταμειακών ροών των επιχειρηματικών σχεδίων στο νόμισμα του ευρώ, ως απόδοση μηδενικού κινδύνου (risk-free return), χρησιμοποιήθηκε η απόδοση του δεκαετούς Γερμανικού Ομολόγου. Για τον υπολογισμό του risk premium λήφθηκαν υπόψη εκτιμήσεις από ανεξάρτητες πηγές. Οι δείκτες ευαισθησίας beta αξιολογούνται ετήσια με βάση δημοσιευμένα δεδομένα της αγοράς. Το WACC της Εταιρίας εκτιμήθηκε σε ποσοστό 10,30% και 8,56% στο διηνεκές.

Εκτός των ανωτέρω εκτιμήσεων σχετικά με τον προσδιορισμό της αξίας λόγω χρήσης των ΜΔΤΡ, δεν έχουν υποπέσει στην αντίληψη της Διοίκησης, μεταβολές στις συνθήκες που ενδεχομένως να επηρέαζαν τις λοιπές παραδοχές της.

Ο Όμιλος ανέλυσε την ευαισθησία των ανακτήσιμων ποσών ανά λειτουργικό τομέα σε σχέση με μία μεταβολή 0,5% στην βασική παραδοχή του προεξοφλητικού επιτοκίου. Από τις σχετικές αναλύσεις δεν προκύπτει ότι μπορεί να ανακύψει ποσό απομείωσης.

7.14. Άϋλα Περουσιακά Στοιχεία

Δεν συνέτρεξε περίπτωση απομείωσης της αξίας των Άϋλων Παγίων.

ΟΜΙΛΟΣ

Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	153	13.469	13.622
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-152	-11.516	-11.668
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**1**	**1.953**	**1.954**
Προσθήκες	-	387	387
Αποσβέσεις περιόδου	-	-412	-412
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	153	13.856	14.009
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-152	-11.928	-12.080
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**1**	**1.928**	**1.929**

	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2018	153	13.856	14.009
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-152	-11.928	-12.080
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**1**	**1.928**	**1.929**
Προσθήκες	-	1.355	1.355
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	5.745	110	5.855
Αποσβέσεις περιόδου	-1	-506	-507
Συσσωρευμένων αποσβέσεις θυγατρικών που ενοποιήθηκαν για πρώτη φορά	-	-25	-25
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	5.898	15.321	21.219
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-153	-12.459	-12.612
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**5.745**	**2.862**	**8.607**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των άυλων περιουσιακών στοιχείων κατά 70%.

ΜΗΤΡΙΚΗ

Άυλα περιουσιακά στοιχεία

	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	153	181	334
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-153	-179	-332
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2017	**0**	**2**	**2**
Αποσβέσεις περιόδου	-	-1	-1
Λογιστική Αξία την 31/12/2017	153	181	334
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-153	-180	-333
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2017	**0**	**1**	**1**

	Εμπορικά Σήματα	Λογισμικά Προγράμματα	Σύνολα
Λογιστική Αξία την 1/1/2017	153	181	334
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-153	-180	-333
Καθαρή Λογιστική Αξία την 1/1/2018	**0**	**1**	**1**
Αποσβέσεις περιόδου		-	-
Λογιστική Αξία την 31/12/2018	153	181	334
Συσσωρευμένες Αποσβέσεις	-153	-180	-333
Καθαρή Λογιστική Αξία την 31/12/2018	**0**	**1**	**1**

Στα άϋλα πάγια του Ομίλου συμπεριλαμβάνονται:

α) Τα σήματα, τα οποία αφορούν το κόστος μελετών και το κόστος καταχώρησης στην Ελλάδα και στο εξωτερικό των σημάτων της μητρικής εταιρίας ATTICA A.E. ΣΥΜΜΕΤΟΧΩΝ καθώς και των σημάτων της SUPERFAST FERRIES και της BLUE STAR FERRIES.

β) Το σήμα/επωνυμία το οποίο αναγνωρίστηκε κατά την ολοκλήρωση του επιμερισμού του κόστους αγοράς της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. Περισσότερα στη σημείωση 5.3 των Οικονομικών Καταστάσεων.

γ) Τα λογισμικά προγράμματα, στα οποία συμπεριλαμβάνεται το κόστος ανάπτυξης των συστημάτων κρατήσεων εισιτηρίων, καθώς και το κόστος της αγοράς και ανάπτυξης του Ολοκληρωμένου Πληροφοριακού Συστήματος του Ομίλου.

7.15. Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες

Η μητρική εταιρία αποτιμά τις συμμετοχές της στην εύλογη αξία (βλ. σημ.4.2).

	ΕΤΑΙΡΕΙΑ
σε Αξία Κόστους κατά την 01.01.2017	507.814
Αγορές Θυγατρικών	-
Αυξήσεις Μ.Κ. Θυγατρικών	7.403
Μειώσεις Μ.Κ. Θυγατρικών	-7.400
Κέρδη από αναπροσαρμογές πού καταχωρήθηκαν στη καθαρή θέση	36.241
Ζημιές από αναπροσαρμογές πού καταχωρήθηκαν στη καθαρή θέση	-35.865
Αξία κατά την 31.12.2017	**508.193**
σε Αξία Κόστους κατά την 01.01.2018	508.193
Αγορές Θυγατρικών	137.911
Αυξήσεις Μ.Κ. Θυγατρικών	10.390
Μειώσεις Μ.Κ. Θυγατρικών	-94.990
Κέρδη από αναπροσαρμογές πού καταχωρήθηκαν στη καθαρή θέση	107.358
Ζημιές από αναπροσαρμογές πού καταχωρήθηκαν στη καθαρή θέση	-89.668
Αξία κατά την 31.12.2018	**579.194**

Η 100% θυγατρική εταιρία BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε. επέστρεψε στη μητρική εταιρία με μείωση μετοχικού της κεφαλαίου το ποσό ύψους Ευρώ 50.137 χιλ.

Οι 100% θυγατρικές εταιρίες ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε. και ΜΠΛΟΥ ΣΤΑΡ Ν.Ε. επέστρεψαν στη μητρική εταιρία με μείωση μετοχικού τους κεφαλαίου το ποσό ύψους Ευρώ 20.465 χιλ. και Ευρώ 24.389 χιλ. αντίστοιχα.

Η μητρική εταιρία συμμετείχε στην αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου των 100% θυγατρικών εταιριών ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. και SUPERFAST ENDEKA INC με το ποσό Ευρώ 8.390 χιλ και Ευρώ 2.000 χιλ. αντίστοιχα.

Κατωτέρω εμφανίζεται αναλυτικός πίνακας συμμετοχών σε θυγατρικές εταιρίες.

Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες

Η μητρική εταιρία συμμετέχει άμεσα και έμμεσα σε όλες τις θυγατρικές εταιρίες του Ομίλου κατά 100% εκτός από την θυγατρική εταιρία ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. όπου συμμετέχει με 98,83%. Το είδος συμμετοχής είναι «Άμεση και Έμμεση Συμμετοχή» με εξαίρεση την Κοινοπραξία Σούπερφαστ Δώδεκα (Ελλάς) ΙΝΚ & ΣΙΑ, την Κοινοπραξία Blue Star Ferries και την Κοινοπραξία Blue Star Ferries ΝΑΕ & ΣΙΑ όπου το είδος συμμετοχής είναι « Υπο Ενιαία Διεύθυνση».

Όλες οι εταιρίες ενοποιούνται με την μέθοδο της ολικής ενσωμάτωσης.

	31/12/2018							
Επωνυμία Θυγατρικής	**Αξία Συμμετοχής**	**% άμεσης συμμετοχής**	**% έμεσης συμμετοχής**	**Χώρα εγκατάστασης**	**Είδος Συμμετοχής**	**Μέθοδος Ενοποίησης**	**Ανέλεγκτες φορολογικές χρήσεις***	**Ελεγμένες φορολογικές χρήσεις****
ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε.	9.364	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ			2010-2018	-
SUPERFAST FERRIES S.A.		100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
SUPERFAST ENDEKA INC.***	41.324	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2011 / 2018	2012-2017
BLUE STAR FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	228.079	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010 / 2018	2011-2017
SUPERFAST ONE INC***	65.586	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2011 / 2018	2012-2017
SUPERFAST TWO INC***	65.782	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2011 / 2018	2012-2017
ΑΤΤΙΚΑ ΦΕΡΡΙΣ Ν.Ε.	-	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2017 / 2018	-
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES ΝΑΕ & ΣΙΑ	-	0,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	Υπό ενιαία διεύθυνση	ΟΛΙΚΗ	2009-2017 / 2018	-
ΜΠΛΟΥ ΣΤΑΡ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	10.171	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2017 / 2018	-
ATTICA FERRIES ΝΑΥΤΙΛΙΑΚΗ Α.Ε.	81.840	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	2011-2017
ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΙΓΟΥΕΙΣ Α.Ν.Ε.	74.027	97,22%	1,61%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ		2012-2017
Αδρανείς Εταιρείες								
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΠΤΑ Ν.Ε.	48	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΟΚΤΩ Ν.Ε.	30	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΕΝΝΕΑ Ν.Ε.	15	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΕΚΑ Ν.Ε.	47	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
MAPIN Ν.Ε.	2.282	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
ATTICA CHALLENGE LTD	0	100,00%	-	ΜΑΛΤΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
ATTICA SHIELD LTD	2	100,00%	-	ΜΑΛΤΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ ΣΟΥΠΕΡΦΑΣΤ ΔΩΔΕΚΑ (ΕΛΛΑΣ) ΙΝΚ & ΣΙΑ	-	0,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	Υπό ενιαία διεύθυνση	ΟΛΙΚΗ	2009-2018	-
SUPERFAST PENTE INC.***	-	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2011 / 2014-2018	2012-2013
SUPERFAST EXI INC.***	468	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2011 / 2014-2018	2012-2013
SUPERFAST DODEKA INC.***	-	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2011 / 2014-2018	2012-2013
ΚΟΙΝΟΠΡΑΞΙΑ BLUE STAR FERRIES	-	0,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	Υπό ενιαία διεύθυνση	ΟΛΙΚΗ	2009-2018	-
BLUE STAR FERRIES S.A.	-	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
WATERFRONT NAVIGATION COMPANY	1	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
THELMO MARINE S.A.	77	100,00%	-	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
BLUE ISLAND SHIPPING INC.	29	100,00%	-	ΠΑΝΑΜΑΣ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
STRINTZIS LINES SHIPPING LTD.	22	100,00%	-	ΚΥΠΡΟΣ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
ΜΠΛΟΥ ΣΤΑΡ ΦΕΡΡΙΣ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ	-	100,00%	-	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ ΚΑΡΓΚΟ Ν.Ε	-	97,22%	1,61%	ΕΛΛΑΔΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2013-2018	-
HELLENIC SEAWAYS MANAGEMENT S.A	-	97,22%	1,61%	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	2010-2018	-
WORLD CRUISES HOLDINGS LTD	-	97,22%	1,61%	ΛΙΒΕΡΙΑ	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-
HELCAT LINES S.A	-	97,22%	1,61%	ΝΗΣΟΙ MARSHALL	ΑΜΕΣΗ	ΟΛΙΚΗ	-	-

* Από τις αρμόδιες φορολογικές αρχές. Σημειώνεται ότι, την 31/12/2018 παραγράφηκαν οι χρήσεις έως την 31/12/2012 σύμφωνα με τις διατάξεις της παρ.1 του αρθρου 36, Ν.4174/2013.
** Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης από τους νόμιμους ελεγκτές.
*** Οι λιβεριανές εταιρείες οι οποίες έχουν υποκατάστημα στην Ελλάδα και ο φορολογικός έλεγχος αφορά τα υποκαταστήματα.

Τα υπόλοιπα που εμφανίζονται στις συμμετοχές των εταιριών που βρίσκονται σε αδράνεια αφορούν διαιτερικές συναλλαγές με άλλες εταιρίες του Ομίλου. Τα υπόλοιπα της MAPIN Ν.Ε. και SUPERFAST EXI INC θα κλείσουν στην επόμενη χρήση χωρίς να επηρεάσουν τα αποτελέσματα του Ομίλου.

Αναφορικά με τις εταιρίες του Ομίλου που ελέγχονται φορολογικά από το νόμιμο ελεγκτή , ο φορολογικός έλεγχος για τη χρήση 2017 έλαβαν Έκθεση Φορολογικής Συμμόρφωσης με συμπέρασμα χωρίς επιφύλαξη.

7.16. Επενδύσεις σε συγγενείς και κοινοπραξίες

Ο Όμιλος Attica, μέσω της κατά 100% θυγατρικής εταιρίας ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. την 28.10.2016 προέβη στην απόκτηση ποσοστού 49 % της εταιρίας «AFRICA MOROCCO LINKS» (AML). Η AML, με έδρα τη Ταγγέρη του Μαρόκου, δραστηριοποιείται στη γραμμή Tangier Med (Μαρόκο) - Algeciras (Ισπανία) και ενοποιείται με την μέθοδο της καθαρής θέσης στις Οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου.

Εντός του έτους 2018 ο Όμιλος ATTICA συμμετείχε μέσω της 100% θυγατρικής εταιρίας ΝΟΡΝΤΙΑ Ν.Ε. σε αύξηση Μετοχικού Κεφαλαίου στην Africa Morocco Links με το ποσό Ευρώ 8.290 χιλ. τοις μετρητοίς.

Η AML δραστηριοποιείται στην επιβατηγό ναυτιλία με εκτέλεση δρομολογίων στις γραμμές Μαρόκου – Ισπανίας.
Η εν λόγω επένδυση ταξινομείται ως Κοινοπραξία και ενοποιείται στον Όμιλο με βάση τη μέθοδο της καθαρής θέσης. Στα αποτελέσματα του Ομίλου για την παρούσα χρήση και συγκεκριμένα στο κονδύλι «Κέρδη / (ζημίες) από επιχειρήσεις ενοποιούμενες με τη μέθοδο της καθαρής θέσης», έχει συμπεριληφθεί το μερίδιο του Ομίλου στα αποτελέσματα της AML, το οποίο ανέρχεται σε κέρδος ποσού Ευρώ 427 χιλ.

7.17. Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Εγγυήσεις	1.533	340	7	8
Λοιπές μακροπρόθεσμες απαιτήσεις	1.121	8.224	-	-
Καθαρή Λογιστική Αξία	**2.654**	**8.564**	**7**	**8**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των λοιπών μη κυκλοφορούντων στοιχεία του ενεργητικού κατά 43%.

Τα Λοιπά μη κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού αφορούν σε:

α) Ο Όμιλος έχει εντάξει το επενδυτικό σχέδιό του, σχετικά με την παροχή καινοτομικών ηλεκτρονικών επικοινωνιακών και ευρυζωνικών υπηρεσιών ευρείας κλίμακος στο νομό Αττικής συνολικής δαπάνης Ευρώ 3.600 χιλ., σε πρόγραμμα επιχορήγησης των ανωτέρω δαπανών, από το Υπουργείο Οικονομικών.
Για το παραπάνω επενδυτικό σχέδιο ο Όμιλος έχει λάβει έγκριση για επιχορήγηση δαπανών ύψους Ευρώ 1.080 χιλ. δηλαδή ποσοστό 30%.
Η επιχορήγηση αυτή εγκρίθηκε από το Υπουργείο Οικονομικών την 29/06/2007 με αρ. πρωτ. 28347/ΥΠΕ/4/1195/Ε/Ν3299/2000 και πληρεί όλες τις προϋποθέσεις που προβλέπονται από Δ.Λ.Π. 20 «Λογιστική των κρατικών επιχορηγήσεων και γνωστοποίηση της κρατικής υποστήριξης». Ο Όμιλος έχει μέχρι σήμερα εισπράξει το ποσό των Ευρώ 540 χιλ. Ο έλεγχος από τις αρμόδιες αρχές για την είσπραξη του υπόλοιπου ποσού βρίσκεται σε εξέλιξη. Για το λογιστικό χειρισμό των κρατικών επιχορηγήσεων βλέπε σημ.2.15.1.
β) Εγγυήσεις ενοικίων γραφείων και εγγυήσεις προς Δημόσιους Οργανισμούς όπως Δ.Ε.Η., Ο.Τ.Ε., ΕΚΟ κ.λ.π. Εντός της χρήσης 2018 ο όμιλος εισέπραξε την προκαταβολή που είχε εκταμιεύσει για την απόκτηση χρηματοοικονομικών μέσων (βλέπε σημ.7.17 Ετήσιων Οικονομικών Καταστάσεων χρήσης 2017).

7.18. Αναβαλλόμενες φορολογικές απαιτήσεις - υποχρεώσεις

Οι αναβαλλόμενοι φόροι εισοδήματος προκύπτουν από τις προσωρινές διαφορές μεταξύ της λογιστικής και φορολογικής βάσης των στοιχείων του ενεργητικού και των υποχρεώσεων για τα μη ναυτιλιακά εισοδήματα.

	ΟΜΙΛΟΣ			
	Υπόλοιπο την 1/1/2018	**(Χρέωση)/Πίστωση στα αποτελέσματα**	**Από απόκτηση θυγατρικής**	**Υπόλοιπο την 31/12/2018**
Αναβαλλόμενη Φορολογική Απαίτηση / (Υποχρέωση)				
Ενσώματα Πάγια	-710	325		-385
Άυλα περιουσιακά στοιχεία	-	-	-1.435	-1.435
Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία του ενεργητικού	0	0		0
Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις	59	-8		51
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού	-36	-107		-143
Λοιπά αποθεματικά	-15	2		-13
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία	67	-1		66
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	931	-369		562
Σύνολο	**296**	**-158**	**-1.435**	**-1.297**

Ο βασικός φορολογικός συντελεστής για τις Ανώνυμες εταιρίες στην Ελλάδα για τη διαχειριστική χρήση που έληξε στις 31 Δεκεμβρίου 2018 ανέρχεται σε 29% (2017: 29%). Σύμφωνα με το άρθρο 23 του πρόσφατου Νόμου 4579, που ψηφίσθηκε το Δεκέμβριο του 2018, οι φορολογικοί συντελεστές των κερδών από επιχειρηματική δραστηριότητα των νομικών προσώπων, μειώνονται σταδιακά κατά 1% ανά έτος, ως ακολούθως: 28% για το φορολογικό έτος 2019, 27% για το φορολογικό έτος 2020, 26% για το φορολογικό έτος 2021 και 25% για το φορολογικό έτος 2022 και εφεξής.

Στις 31 Δεκεμβρίου 2018, η επίπτωση της μεταβολής των μελλοντικών φορολογικών συντελεστών που αφορούν τα μη ναυτιλιακά έσοδα στα λοιπά συνολικά έσοδα του Ομίλου, ανέρχεται σε Ευρώ 22 χιλ. ζημιά.

7.19. Αποθέματα

Ο λογαριασμός «Αποθέματα» περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες:

ΟΜΙΛΟΣ

	31/12/2018	**31/12/2017**
Εμπορεύματα	72	25
Πρώτες Ύλες και λοιπά αναλώσιμα	727	811
Καύσιμα και λιπαντικά	3.715	2.470
Καθαρή Λογιστική Αξία	**4.514**	**3.306**

Για τα παραπάνω αποθέματα δεν συνέτρεξε περίπτωση απομείωσης.

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των αποθεμάτων κατά 24%.

7.20. Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις

Ο λογαριασμός «Πελάτες και λοιπές εμπορικές απαιτήσεις» περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Εμπορικές Απαιτήσεις από τρίτους	70.700	47.019	-	-
Εμπορικές Απαιτήσεις από συνδεδεμένα μέρη	2.485	3.739	-	-
Επιταγές Εισπρακτέες	8.619	13.897	-	-
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	-36.003	-19.183	-	-
Καθαρές Εμπορικές Απαιτήσεις	**45.801**	**45.472**	**-**	**-**
Προκαταβολές σε προμηθευτές	2.559	1.806	1	2
Σύνολα	**48.360**	**47.278**	**1**	**2**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των πελατών και λοιπών εμπορικών απαιτήσεων κατά 14%.

Ο Όμιλος αναγνώρισε κατά την περίοδο 1/1-31/12/2018 ζημία Ευρώ 91 χιλ. για πρόβλεψη επισφαλειών. Η ζημία έχει συμπεριληφθεί στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων της παρούσας περιόδου.

Προβλέψεις απομείωσης

	ΟΜΙΛΟΣ	
	31/12/2018	31/12/2017
Υπόλοιπο ανοίγματος	**-19.183**	**-18.906**
Αλλαγή σε λογιστική πολιτική IFRS 9	-1.722	-
Αναπροσαρμοσμένο υπόλοιπο αρχής	**-20.905**	**-18.906**
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	-15.292	-
Πρόσθετες προβλέψεις	-91	-355
Μειώσεις	-	-
Εισπραχθείσες επισφάλειες	285	78
Υπόλοιπο κλεισίματος	**-36.003**	**-19.183**

Ο Όμιλος εφάρμοσε την απλοποιημένη προσέγγιση του ΔΠΧΑ 9 για την απομείωση των αναμενόμενων πιστωτικών ζημιών στα υπόλοιπα των εμπορικών και λοιπών απαιτήσεων την ημερομηνία της αρχικής εφαρμογής. Το αποτέλεσμα των απαιτήσεων του καινούριου προτύπου ήταν η αύξηση των προβλέψεων του Ομίλου για απομείωση κατά Ευρώ 1,7 εκ. με επίδραση στην έναρξη των λογαριασμών «Υπόλοιπο κερδών εις νέο» (βλέπε σημ.2.23.3).

Η πιστωτική πολιτική του Ομίλου όσον αφορά τις απαιτήσεις από πελάτες έχει ως εξής:

Ελληνική Ακτοπλοΐα

α) Τα εισιτήρια επιβατών, Ι.Χ. οχημάτων εξοφλούνται εντός 2 μηνών από την ημερομηνία έκδοσης των παραστατικών (τελευταία ημερομηνία κάθε μήνα).
β) Τα εισιτήρια που αφορούν φορτηγά αυτοκίνητα εξοφλούνται απο 2 έως 4 μήνες από την ημέρα έκδοσης των παραστατικών (τελευταία ημερομηνία κάθε μήνα).

Αδριατική

α) Τα εισιτήρια επιβατών και Ι.Χ. οχημάτων εξοφλούνται εντός 2 μηνών από τους πράκτορες του εξωτερικού και εντός 3 μηνών από τους πράκτορες του εσωτερικού.
β) Τα εισιτήρια φορτηγών αυτοκινήτων εξοφλούνται εντός 2 μηνών από τους πράκτορες του εξωτερικού και εντός 4 μηνών από τους πράκτορες του εσωτερικού από την ημερομηνία έκδοσης των παραστατικών.

Για τις βραχυπρόθεσμες απαιτήσεις δεν απαιτείται προεξόφληση κατά την λήξη της περιόδου. Ο Όμιλος έχει μεγάλο αριθμό πελατών τόσο στο εσωτερικό όσο και στο εξωτερικό και για το λόγο αυτό ο πιστωτικός κίνδυνος είναι πολύ μικρός.
Οι διαδικασίες για την αντιμετώπιση του πιστωτικού κινδύνου αναφέρονται στην παράγραφο 3.1.2.

7.21. Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού

Ο λογαριασμός «Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού» περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες:

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Χρεώστες Διάφοροι	20.712	20.765	2.811	1.114
Απαιτήσεις Από Δημόσιες Αρχές	1.300	784	-	6
Προκαταβολές και δάνεια στο προσωπικό	472	386	-	-
Έσοδα χρήσεως εισπρακτέα	-	-	-	-
Προπληρωθέντα έξοδα *	10.462	5.148	1	26
Απαιτήσεις από ασφαλιστές	3.176	1.782	-	-
Λοιπές Απαιτήσεις	191	124	-	-
Δεσμευμένες καταθέσεις	1.036	1.537	-	-
Επιταγές σε τράπεζα	1.720	208	-	-
Σύνολα	**39.069**	**30.734**	**2.812**	**1.146**
Μείον: Προβλέψεις απομείωσης	-7.167	-	-	-
Καθαρές απαιτήσεις Χρεωστών	**31.902**	**30.734**	**2.812**	**1.146**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των λοιπών κυκλοφορούντων στοιχείων ενεργητικού κατά 18%.

Πέρα των ανωτέρω το στοιχείο «Χρεώστες Διάφοροι» στον Όμιλο περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο την απαίτηση που έχει ο Όμιλος από την συγγενή εταιρία AFRICA MOROCCO LINKS SA οι οποία ενοποιείται με την μέθοδο της καθαρής θέσης. Το στοιχείο «Χρεώστες Διάφοροι» στην μητρική εταιρία αφορά κατά κύριο λόγο απαίτηση μερίσματος από την 100% θυγατρική εταιρία ATTICA FERRIES N.A.E. ύψους Ευρώ 2.810 χιλ. Το στοιχείο «Προπληρωθέντα έξοδα» περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο τα ετήσια έξοδα δεξαμενισμού και επισκευών των πλοίων του Ομίλου.

Ο Όμιλος άλλαξε τη λογιστική πολιτική όσον αφορά την αναγνώριση των αντικαταστάσεων, ουσιωδών επισκευών βλαβών και αναβαθμίσεων εξοπλισμού ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων.

Σύμφωνα με την προηγούμενη λογιστική πολιτική του Ομίλου, οι ουσιώδεις επισκευές βλαβών καθώς και οι αντικαταστάσεις/αναβαθμίσεις στον εξοπλισμό των πλοίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη απόδοση τους, αναγνωρίζονταν στο κυκλοφορούν ενεργητικό, στο κονδύλι λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού (προπληρωθέντα έξοδα), και επιβάρυναν τα αποτελέσματα του Ομίλου αναλογικά με τη διάρκεια τους.

Ο Όμιλος εντός της τρέχουσας χρήσης, άλλαξε τη λογιστική πολιτική και με βάση τη νέα λογιστική πολιτική οι αντικαταστάσεις, ουσιώδεις επισκευές και αναβαθμίσεις του εξοπλισμού των πλοίων, οι οποίες έχουν διάρκεια ζωής δύο έως και πέντε έτη, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων του Ομίλου.
Σημειώνεται ο Όμιλος θα ακολουθήσει και στη νέα λογιστική πολιτική την ίδια μέθοδο απόσβεσης που ακολουθούσε στην προηγούμενη λογιστική πολιτική.

* Τα κονδύλια της συγκριτικής ετήσιας περιόδου που έληξε την 31/12/2017 είναι αναμορφωμένα λόγω αλλαγής λογιστικής πολιτικής του Ομίλου, όπως αναλυτικά παρουσιάζεται στη σημείωση 9.1 των Οικονομικών Καταστάσεων.

7.22. Παράγωγα χρηματοοικονομικά στοιχεία

Ο Όμιλος έχει προβεί σε πράξεις αντιστάθμισης μέρους του κινδύνου μεταβολής της τιμής καυσίμου. Στο εν λόγω στοιχείο η αποτίμηση απεικονείζεται σε εύλογη αξία.

7.23. Ταμειακά Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα

Ο λογαριασμός «Ταμειακά Διαθέσιμα και Ταμειακά Ισοδύναμα» περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Μετρητά στο ταμείο	4.947	5.308	8	26
Ταμειακά διαθέσιμα στην τράπεζα	54.477	38.791	31	2.156
Βραχυπρόθεσμες προθεσμιακές τραπεζικές καταθέσεις	-	-	-	-
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	**59.424**	**44.099**	**39**	**2.182**
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε €	58.916	43.770	39	2.182
Ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα	508	329	-	-
Σύνολο Ταμειακών διαθεσίμων και ισοδύναμα	**59.424**	**44.099**	**39**	**2.182**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των ταμιακών διαθεσίμων και ταμιακών ισοδύναμων κατά 9%.

Ο Όμιλος κατέβαλε το ποσό Ευρώ 23.746 χιλ. για την εξόφληση των δόσεων των μακροπρόθεσμων δανείων του και Ευρώ 25.607 χιλ. για την απόκτηση ποσοστού 50,3% της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. Επίσης ο Όμιλος από τις πωλήσεις των πλοίων SUPERFAST XII και HIGHSPEED 7 εξόφλησε τα μακροπρόθεσμα δάνεια τους και προχώρησε στην απόκτηση ποσοστού 48,53% της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε από την εταιρία «Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.

Επιπλέον, ο Όμιλος εξόφλησε ποσό Ευρώ 1.168 χιλ. για την χρηματοοικονομική μίσθωση του πλοίου BLUE GALAXY και συμμετείχε σε αύξηση μετοχικού κεφαλαίου της συγγενούς εταιρίας AFRICA MOROCCO LINKS ποσό Ευρώ 8.290 χιλ.

Για τους κινδύνους που αφορούν τα ταμειακά διαθέσιμα και ισοδύναμα σε ξένο νόμισμα τα οποία είναι ασήμαντα βλ. παρ. 3.1.1.

Για την ανάλυση του κινδύνου ρευστότητας βλ. παρ. 3.1.3.

7.24. Μετοχικό Κεφάλαιο – Αποθεματικά

α) Μετοχικό Κεφάλαιο

Το μετοχικό κεφάλαιο ανέρχεται σε Ευρώ 64.742 χιλ. διαιρούμενο σε 215.805.843 κοινές ονομαστικές μετοχές, ονομαστικής αξίας Ευρώ 0,30 η κάθε μία.

Με την από 26.06.2018 απόφαση της Τακτικής Γενικής Συνέλευσης των μετόχων αποφασίσθηκε η αύξηση του μετοχικού κεφαλαίου της Attica A.E. Συμμετοχών κατά ποσό Ευρώ 7.243.656,90 με την έκδοση 24.145.523 κοινών ονομαστικών μετοχών.

ΟΜΙΛΟΣ - ΕΤΑΙΡΕΙΑ	**Αριθμός μετοχών**	**Ονομαστική αξία**	**Αξία κοινών μετοχών**	**Υπερ Το Άρτιο**
Υπόλοιπα την 1/1/2017	**191.660.320**	**0,30**	**57.498**	**290.256**
Έκδοση Νέων Μετοχών				
-Κοινές	-	-	-	-
Υπόλοιπα την 31/12/2017	**191.660.320**	**0,30**	**57.498**	**290.256**
Έκδοση Νέων Μετοχών				
-Κοινές	24.145.523	-	7.244	26.560
Λοιπές μεταβολές	-	-	-	-73
Υπόλοιπα την 31/12/2018	**215.805.843**	**0,30**	**64.742**	**316.743**

β) Αποθεματικά Εύλογης Αξίας

ΟΜΙΛΟΣ	Αποθεματικά εύλογης αξίας: Αποθεματικά εύλογης αξίας	Αποθεματικά εύλογης αξίας: Αντισταθμίσεις ταμειακών ροών	Σύνολο
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	**-**	**4.054**	**4.054**
Αντιστάθμιση Ταμιακών ροών	-	204	**204**
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2017	**-**	**4.258**	**4.258**
Αντιστάθμιση Ταμιακών ροών	**-**	**-15.995**	**-15.995**
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	-	0	**0**
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2018	**-**	**-11.737**	**-11.737**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Αποθεματικά εύλογης αξίας: Αποθεματικά εύλογης αξίας	Αποθεματικά εύλογης αξίας: Αποτίμηση χρηματοοικονομικών μέσων	Σύνολο
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	**121.874**	**-**	**121.874**
Κέρδη /(Ζημιές) Αποτίμησης μεταφερόμενη απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια	376	-	**376**
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2017	**122.250**	**-**	**122.250**
Κέρδη /(Ζημιές) Αποτίμησης μεταφερόμενη απ' ευθείας στα ίδια κεφάλαια	17.690	-	**17.690**
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2018	**139.940**	**-**	**139.940**

γ) Λοιπά αποθεματικά

ΟΜΙΛΟΣ	Τακτικό αποθεματικο	Ειδικά αποθεματικά	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	**16.959**	**8.128**	**1.467**	**90.062**	**-58**	**116.558**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον	560		-	2.229	-	2.789
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2017	**17.519**	**8.128**	**1.467**	**92.291**	**-58**	**119.347**

	Τακτικό αποθεματικο	Ειδικά αποθεματικά	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018	**17.519**	**8.128**	**1.467**	**92.291**	**-58**	**119.347**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον	390		-	813	-	1.203
Μείωση μετοχικού κεφαλαίου με μείωση ονομαστικής αξίας	-	-	-	-	-	-
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2018	**17.909**	**8.128**	**1.467**	**93.104**	**-58**	**120.550**

ΕΤΑΙΡΕΙΑ	Τακτικό αποθεματικο	Ειδικά αποθεματικά	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2017	**13.341**	**5.388**	**1.065**	**9.246**	**0**	**29.040**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον	-		-	-	-	
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2017	**13.341**	**5.388**	**1.065**	**9.246**	**0**	**29.040**

	Τακτικό αποθεματικο	Ειδικά αποθεματικά	Αφορολόγητα αποθεματικά	Λοιπά αποθεματικά	Αποθεματικά Μετατροπής Ισολογισμού	Σύνολα
Υπόλοιπο ανοίγματος την 1/1/2018	**13.341**	**5.388**	**1.065**	**9.246**	**0**	**29.040**
Μεταφορά μεταξύ αποθ/κών και αποτελεσμάτων εις νέον	91	-	-	-	-	91
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2018	**13.432**	**5.388**	**1.065**	**9.246**	**0**	**29.131**

7.25. Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

Αφορούν προβλέψεις για αποζημίωση προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία.

Ο Όμιλος έχει την νομική υποχρέωση για την καταβολή στο προσωπικό εφ' άπαξ αποζημίωσης κατά την ημερομηνία εξόδου κάθε εργαζομένου από την υπηρεσία λόγω συνταξιοδότησης.
Η ανωτέρω υποχρέωση είναι πρόγραμμα καθορισμένων παροχών σύμφωνα με το Δ.Λ.Π. 19.

Οι παραδοχές οι οποίες χρησιμοποιήθηκαν για την πρόβλεψη παροχών προσωπικού είναι οι ακόλουθες:

	2018	2017
Επιτόκιο προεξόφλησης	1,70%	1,80%
Πληθωρισμός	1,50%	1,50%
Αναμενόμενο ποσοστό μισθολογικών αυξήσεων	2,00%	2,00%

Η ανάλυση της υποχρέωσης αυτής έχει ως εξής :

ΟΜΙΛΟΣ
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις συνταξιοδότησης	3.015	2.425
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις συνταξιοδότησης	-	-
Σύνολο	**3.015**	**2.425**

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

	31/12/2018 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	31/12/2017 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**2.425**	**2.168**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	101	107
Έξοδο τόκων	59	33
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών	942	
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	103	125
Παροχές πληρωθείσες	-3.487	-20
Κόστος προϋπηρεσίας	2.872	12
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**3.015**	**2.425**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων είναι :

	31/12/2018 Προγράμματα καθορισμένων παροχών	31/12/2017 Προγράμματα καθορισμένων παροχών
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	101	107
Κόστος προϋπηρεσίας	2.872	12
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	59	33
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**3.032**	**152**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

	31/12/2018 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	31/12/2017 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	-39	-32
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές λόγω εμπειρίας	-64	-93
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**-103**	**-125**

Η επίδραση των μεταβολών σε σημαντικές αναλογιστικές παραδοχές είναι :

	Προεξοφλητικό επιτόκιο	
	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	-194	212

	Μελλοντικές αυξήσεις μισθών	
	0,5%	-0,5%
Αύξηση / (μείωση) στην υποχρέωση καθορισμένων παροχών	190	-176

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των υποχρεώσεων παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία κατά 19%.

ΜΗΤΡΙΚΗ
Υποχρεώσεις παροχών προσωπικού λόγω εξόδου από την υπηρεσία

	31/12/2018	31/12/2017
Μακροπρόθεσμες υποχρεώσεις συνταξιοδότησης	69	59
Βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις συνταξιοδότησης	-	-
Σύνολο	**69**	**59**

Η μεταβολή στην παρούσα αξία της υποχρέωσης για τα καθορισμένα προγράμματα παροχών έχει ως εξής:

	31/12/2018 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	31/12/2017 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 1η Ιανουαρίου	**59**	**55**
Τρέχον κόστος απασχόλησης	-	-
Έξοδο τόκων	1	1
Αναλογιστικές ζημιές /(κέρδη) στην υποχρέωση	9	3
Παροχές πληρωθείσες	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας	-	-
Υποχρέωση καθορισμένων παροχών την 31η Δεκεμβρίου	**69**	**59**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στην κατάσταση αποτελεσμάτων είναι :

	31/12/2018 Προγράμματα καθορισμένων παροχών	31/12/2017 Προγράμματα καθορισμένων παροχών
Κόστος τρέχουσας απασχόλησης	-	-
Κόστος προϋπηρεσίας	-	-
Καθαρός τόκος πάνω στην υποχρέωση παροχών	1	1
Συνολικά έξοδα αναγνωρισμένα στην Κατάσταση Αποτελεσμάτων	**1**	**1**

Τα ποσά που αναγνωρίζονται στα λοιπά συνολικά έσοδα της Κατάστασης Λοιπών Συνολικών Εσόδων είναι:

	31/12/2018 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)	31/12/2017 Προγράμματα καθορισμένων παροχών (Μη χρηματοδοτούμενα)
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές σε χρηματοοικονομικές παραδοχές	1	1
Αναλογιστικά κέρδη /(ζημιές) από μεταβολές λόγω εμπειρίας	8	2
Συνολικά έσοδα /(έξοδα) αναγνωρισμένα στα λοιπά συνολικά έσοδα	**9**	**3**

7.26. Μακροπρόθεσμες Προβλέψεις

Ο Όμιλος έχει σχηματίσει πρόβλεψη για νομικές και λοιπές υποθέσεις ύψους Ευρώ 1.562 χιλ., η οποία αφορά κατά κύριο λόγο προβλέψεις για ενδεχόμενες αποζημιώσεις ναυτικών, οι οποίοι εργάζονταν στα πλοία του Ομίλου.

	Επίδικη Υπόθεση αποζημιώσεων ναυτικών	Λοιπές Προβλέψεις	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2017	**1.218**	**0**	**1.218**
Πρόσθετες προβλέψεις	-	-	0
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις	-	-	0
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2017	**1.218**	**0**	**1.218**

	Επίδικη Υπόθεση αποζημιώσεων ναυτικών	Λοιπές Προβλέψεις	Σύνολα
Υπόλοιπο αρχής την 1/1/2018	**1.218**	**0**	**1.218**
Πρόσθετες προβλέψεις	177	-	177
Χρησιμοποιημένες προβλέψεις προηγούμενης χρήσης	-460	-25	-485
Από απόκτηση θυγατρικής	206	446	652
Υπόλοιπο κλεισιματος την 31/12/2018	**1.141**	**421**	**1.562**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των μακροπρόθεσμων προβλέψεων κατά 39%.

Τον Απρίλιο του 2006, ασκήθηκαν αγωγές από πρώην ναυτικούς των Εταιριών του Ομίλου στη Γερμανία και Φινλανδία, απορρέουσες από την πώληση σε εταιρίες Εσθονικού ομίλου, πλοίων των εταιριών του Ομίλου.

Κατόπιν οριστικών και τελεσίδικων αποφάσεων ο Όμιλος απηλλάγη από κάθε υποχρέωση, ενώ υποχρεώθηκε ο Εσθονικός όμιλος να καταβάλλει στους ναυτικούς αποζημιώσεις συνολικού ύψους Ευρώ 3,7εκ. σε πλήρη και ολοσχερή εξόφλησή τους. Εντός του 2018, ο Εσθονικός όμιλος ενημέρωσε την Εταιρία, ότι το ως άνω συνολικό ποσό διεκδικεί από την Εταιρία υπό την απειλή προσφυγής σε διαιτησία στο Ηνωμένο Βασίλειο. Με το από 8.11.2018 συμφωνητικό διακανονισμού μεταξύ των εταιριών του Ομίλου και του Εσθονικού ομίλου διακανονίσθηκε οριστικά οποιαδήποτε διεκδίκηση του Εσθονικού ομίλου με την καταβολή σε αυτόν ποσού Ευρώ 1.000 χιλ. από τις Εταιρίες του Ομίλου. Το εν λόγω ποσό αποπληρώθηκε εντός του Δεκεμβρίου 2018 ενώ ο Όμιλος επιβάρυνε τα αποτελέσματα της περιόδου με ποσό Ευρώ 550 χιλ. καθώς το υπολειπόμενο πόσο (Ευρώ 450 χιλ.) είχε σχηματιστεί ως πρόβλεψη σε προηγούμενες χρήσεις.

7.27. Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις

Ο λογαριασμός «Προμηθευτές και λοιπές υποχρεώσεις» περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Προμηθευτές	33.296	18.165	243	129
Επιταγές Πληρωτέες	1.197			
Προκαταβολές πελατών	2.684	1.408	-	-
Εμπορικές υποχρεώσεις προς συνδεδεμένα μέρη	628	67	-	-
Λοιπές υποχρεώσεις	1.254	658	-	-
Σύνολο	**39.059**	**20.298**	**243**	**129**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των προμηθευτών και λοιπών υποχρεώσεων κατά 39%.

7.28. Φόροι εισοδήματος πληρωτέοι

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Φόρος εισοδήματος	122	621	-	-
Πρόβλεψη για έξοδο φόρου από ανέλεγκτες χρήσεις	148	148	20	20
Διαφορές Φορολογικού Ελέγχου	-	-	-	-
Σύνολο	**270**	**769**	**20**	**20**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση του φόρου εισοδήματος πληρωτέοι κατά 17%.

7.29. Μακροπρόθεσμες και Βραχυπρόθεσμες Δανειακές υποχρεώσεις

Η ανάλυση των δανειακών υποχρεώσεων την 31/12/2018 έχει ως ακολούθως:

Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	2.046	3.214
Δάνεια με εξασφαλίσεις	46.599	69.014
Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	290.336	90.077
Μετατρέψιμα Ομολογιακά δάνεια	0	76.428
Μείον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	-64.479	-24.303
Σύνολο μακροπρόθεσμων δανείων	**274.502**	**214.430**

Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Δάνεια με εξασφαλίσεις	7.104	-
Τραπεζικός δανεισμός	-	-
Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	-	-
Πλέον: Μακροπρόθεσμα δάνεια πληρωτέα την επόμενη χρήση	64.479	24.303
Σύνολο βραχυπρόθεσμων δανείων	**71.583**	**24.303**

Ληκτότητα των δανειακών υποχρεώσεων την 31/12/2018	**Εως 1 έτους**	**Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.262	784	-	**2.046**
Δάνεια με εξασφαλίσεις	22.901	30.802	-	**53.703**
Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	47.420	242.916	-	**290.336**
Μετατρέψιμα Ομολογιακά δάνεια	-	-		**-**
Δανειακές Υποχρεώσεις	**71.583**	**274.502**	**-**	**346.085**

Ληκτότητα των δανειακών υποχρεώσεων την 31/12/2017	**Εως 1 έτους**	**Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών**	**Άνω των 5 ετών**	**Σύνολο**
Υποχρεώσεις χρηματοδοτικής μίσθωσης	1.168	2.046	0	**3.214**
Δάνεια με εξασφαλίσεις	12.295	42.847	13.872	**69.014**
Ομολογιακά δάνεια με εξασφαλίσεις	10.840	79.237	0	**90.077**
Μετατρέψιμα Ομολογιακά δάνεια	0	76.428		**76.428**
Δανειακές Υποχρεώσεις	**24.303**	**200.558**	**13.872**	**238.733**

	31/12/2018
	€
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	6,35%
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	5,25%

	31/12/2017
	€
Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	6,88%
Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	-

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των μακροπρόθεσμων και βραχυπρόθεσμων δανειακών υποχρεώσεων κατά 34%.

Οι μεταβολές στις υποχρεώσεις του Ομίλου οι οποίες προέρχονται από χρηματοδοτικές δραστηριότητες έχουν κατηγοριοποιηθεί ως ακολούθως:

	Μακροπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Βραχυπρόθεσμες Δανειακές Υποχρεώσεις	Σύνολο
31/12/2017	**214.430**	**24.303**	**238.733**
Ταμειακές ροές:			
Αποπληρωμές	-138.731	-24.914	**-163.645**
Αναλήψεις /εκταμιεύσεις	117.900		**117.900**
Μη ταμειακές μεταβολές:			
Προσθήκες από απόκτηση θυγατρικών /Μειώσεις από πώληση θυγατρικών	131.601	10.993	**142.594**
Μεταβολές στην εύλογη αξία	10.503	-	**10.503**
Αναταξινομήσεις	-61.201	61.201	**0**
Λοιπές μεταβολές	-	-	**0**
31/12/2018	**274.502**	**71.583**	**346.085**

Εντός της παρούσας περιόδου ο Όμιλος κατέβαλε το ποσό Ευρώ 163,6 εκατ. εκ των οποίων ποσό Ευρώ 57 εκατ. για την εξόφληση των δόσεων των μακροπρόθεσμων δανείων του καθώς και τη εξόφληση των μακροπρόθεσμων δανείων των πλοίων SUPERFAST XII και HIGHSPEED 7 όπου πωλήθηκαν. Επίσης, ο όμιλος εξόφλησε ποσό Ευρώ 1,2 εκατ. για την χρηματοοικονομική μίσθωση του πλοίου BLUE GALAXY.

Τέλος με την από 28.12.2018 έκτακτη Γενική Συνέλευση της Attica Ανώνυμος Εταιρία Συμμετοχών αποφασίστηκε η οικειοθελής προπληρωμή του ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου ποσού Ευρώ 87 εκ. έκδοσης της θυγατρικής Blue Star Ferries Ναυτιλιακή Α.Ε. κατόπιν εξασκήσεως του δικαιώματος ανταλλαγής από τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Fortress Investment Group) και επιπρόσθετα η διοίκηση της Εταιρίας αποφάσισε την πρόωρη αποπληρωμή ομολογιακού δανείου ποσού Ευρώ 18,4εκ. έκδοσης της θυγατρικής Blue Star Ferries Ναυτιλιακή Α.Ε προς τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Fortress Investment Group). Η εν λόγω αποπληρωμή των δύο δανείων πραγματοποιήθηκε με τη λήψη νέου μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανείου από τραπεζικό ίδρυμα ποσού Ευρώ 100,4 εκ. διάρκειας 5 ετών το οποίο αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος.

Επιπλέον, ο Όμιλος σύναψε Ομολογιακό δάνειο με τραπεζικό ίδρυμα ποσό Ευρώ 17.500 χιλ. διάρκειας 4 ετών και αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος.

Ο συνολικός δανεισμός του Ομίλου κατά την 31/12/2018 ανήλθε σε Ευρώ 346.085 χιλ.

7.30. Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις

Ο λογαριασμός «Λοιπές βραχυπρόθεσμες υποχρεώσεις» περιλαμβάνει τις παρακάτω κατηγορίες.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	**31/12/2017**	**31/12/2018**	**31/12/2017**
Ποσά οφειλόμενα σε συνδεδεμένα μέρη	7.000	-	-	-
Έσοδα επόμενης περιόδου - Επιχορηγήσεις	5.240	1.845	-	-
Ασφαλιστικοί οργανισμοί	3.960	1.067	150	52
Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους	24.194	6.324	56	33
Μερίσματα πληρωτέα	916	-	-	-
Υποχρεώσεις προς το προσωπικό	5.251	1.520	-	-
Δεδουλευμένα έξοδα *	3.632	1.908	35	17
Λοιπές υποχρεώσεις	1.222	330	84	84
Σύνολο	**51.415**	**12.994**	**325**	**186**

Η ενσωμάτωση της ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε. στον Όμιλο εντός της χρήσης 2018, είχε ως αποτέλεσμα την αύξηση των λοιπών βραχυπρόθεσμων υποχρεώσεων κατά 42%.

Πέρα των ανωτέρω η αύξηση στο στοιχείο «Λοιπές υποχρεώσεις από φόρους» οφείλεται σε διακανονισμό υποχρεώσεων με τις φορολογικές αρχές. Ο Όμιλος είναι συνεπής με τις καταβολές των ανωτέρω διακανονισμών. Επίσης, το στοιχείο «Έσοδα επόμενης περιόδου» περιλαμβάνει εισιτήρια τα οποία είχαν εκδοθεί και τα οποία δεν είχαν ταξιδέψει μέχρι 31/12/2018. Επιπλέον, το στοιχείο «Δεδουλευμένα έξοδα» περιλαμβάνει κατά κύριο λόγο προβλέψεις εξόδων εκμετάλλευσης των πλοίων. Τέλος, το στοιχείο «Υποχρεώσεις προς το προσωπικό» παρουσιάζεται αυξημένο κυρίως λόγω αποχώρησης του προσωπικού.

8. Ενδεχόμενες απαιτήσεις και υποχρεώσεις

α) Εμπράγματα βάρη
Όπως αναφέρεται και στη παράγραφο 7.12 επί των πλοίων του Ομίλου έχουν εγγραφεί υποθήκες αξίας Ευρώ 932.524 χιλ. για εξασφάλιση των ενυπόθηκων δανείων.

β) Επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές του Ομίλου και της Εταιρίας

Σε βάρος του Ομίλου δεν εκκρεμούν επίδικες ή υπό διαιτησία διαφορές ή άλλες υποχρεώσεις, που θα μπορούσαν να έχουν σημαντικές επιπτώσεις στην οικονομική κατάστασή του πέραν των κατωτέρω:

1) Έχουν ασκηθεί από τις εταιρίες «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ ΚΑΡΓΚΟ ΝΑΥΤΙΚΗ ΕΤΑΙΡΕΙΑ» και «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.» προσφυγές κατά του Λιμενικού Ταμείου Κορινθίας δια των οποίων αιτούνται να ακυρωθούν οι προσβαλλόμενες αποφάσεις της Λιμενικής Επιτροπής του Λιμενικού Ταμείου Κορινθίας δια των οποίων βεβαιώθηκαν εις βάρος των ως άνω εταιριών τα ποσά των Ευρώ 755 χιλ. και Ευρώ 344 χιλ. αντίστοιχα. Από τα ανωτέρω ποσά έχουν ήδη καταβληθεί ποσά ύψους Ευρώ 552 χιλ. Οι προσφυγές έγιναν δεκτές σε πρώτο βαθμό με εκδοθείσες αποφάσεις του Διοικητικού Πρωτοδικείου Κορίνθου και ακυρώθηκαν οι καταλογιστικές αποφάσεις της Λιμενικής Επιτροπής Κορίνθου. Κατά των αποφάσεων αυτών το Δημοτικό Λιμενικό Ταμείο Κορίνθου άσκησε εφέσεις στο Διοικητικό Εφετείο Τριπόλεως οι οποίες συζητήθηκαν την 4.4.2017. Το Διοικητικό Εφετείο Τριπόλεως έκανε δεκτές τις Εφέσεις του Δημ. Λιμενικού Ταμείου Κορίνθου με σχετικές αποφάσεις. Κατά των αποφάσεων αυτών κατατέθησαν την 13.7.2018 αιτήσεις Αναιρέσεως ενώπιων του Σ.Τ.Ε. οι οποίες δεν έχουν ακόμη προσδιορισθεί.

Η Διοίκηση του Ομίλου λαμβάνοντας υπόψιν τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων της θεωρεί ότι η ανωτέρω υπόθεση αποτελεί μια πιθανή δέσμευση, λόγω του ότι οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν ότι η τελική απόφαση θα είναι θετική υπέρ της εταιρίας. Για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη την 31.12.2018.

2) Έχουν ασκηθεί τρεις αγωγές κατά της εταιρίας «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.» για απαιτήσεις συνολικού ποσού Ευρώ 3,4 εκατ. σε σχέση με φερόμενη κυριότητα του προγράμματος κρατήσεων θέσεων που χρησιμοποιούσε η εταιρία τα έτη 2000 – 2001, ενώ εκκρεμεί επίσης σε αυτά και αντίθετη αγωγή της εταιρίας κατά του εναγόμενου. Κατά το 2015, εκδόθηκε η απόφαση του Εφετείου Πειραιώς, η οποία επικύρωσε την πρωτόδικη απόφαση του Πολυμελούς Πρωτοδικείου Πειραιά επί της πρώτης αγωγής, βάσει της οποίας η εταιρία θα πρέπει να καταβάλει το ποσό των Ευρώ 1,3 εκατ. συν τόκους. Κατά της απόφασης του Εφετείου ασκήθηκε αναίρεση η οποία έγινε δεκτή από τον Άρειο Πάγο, που διέταξε η υπόθεση να επανασυζητηθεί στο ίδιο εφετείο την 21.2.2019 οπότε και συζητήθηκε και αναμένεται έκδοση της απόφασης.

Σχετικά με την δεύτερη αγωγή η οποία περιλαμβάνει αποζημίωση ποσού μέχρι Ευρώ 0,5 εκατ. συν τόκους, το Πολυμελές Πρωτοδικείο Πειραιά ανέβαλε την εκδίκαση της υπόθεσης για την 5.12.2019 και μέχρι την έκδοση τελεσίδικης απόφασης για την πρώτη αγωγή.

Σχετικά με την τρίτη αγωγή κατά της εταιρίας «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.», η οποία περιλαμβάνει αποζημίωση ποσού μέχρι Ευρώ 1,6 εκατ. συν τόκους, σημειώνεται ότι δεν έχει ποτέ συζητηθεί και πέραν της συμπληρωθείσης παραγραφής είναι άνευ αντικειμένου σύμφωνα με την απόφαση 908./2005 του Εφετείου Πειραιώς.

Η Διοίκηση του Ομίλου λαμβάνοντας υπόψιν τις εκτιμήσεις των νομικών συμβούλων της θεωρεί ότι οι ανωτέρω αγωγές αποτελούν μια πιθανή δέσμευση, λόγω του ότι οι νομικοί σύμβουλοι εκτιμούν η τελική απόφαση θα είναι θετική υπέρ της εταιρίας. Για το λόγο αυτό δεν έχει σχηματίσει πρόβλεψη την 31.12.2018.

γ) Ανέλεγκτες Φορολογικά χρήσεις
(βλ. παρ. 7.10 «Φόρος Εισοδήματος» και παρ. 7.15 «Επενδύσεις σε θυγατρικές εταιρίες»).

δ) Δοθείσες Εγγυήσεις
Οι εγγυητικές επιστολές που δόθηκαν ως εξασφάλιση για υποχρεώσεις του Ομίλου και της Εταιρίας οι οποίες ήταν σε ισχύ στις 31.12.2018 και στις 31.12.2017 έχουν ως εξής:

	31/12/2018	31/12/2017
Εγγυήσεις		
Εγγυήσεις καλής εκτέλεσης δημόσιων υπηρεσιών	833	1.200
Εγγυήσεις για την αποπληρωμή υποχρεώσεων	651	151
Εγγυήσεις για την συμμετοχή σε διάφορους διαγωνισμούς	641	161
Άλλες εγγυήσεις	961	-
Σύνολο εγγυήσεων	**3.086**	**1.512**

Η μητρική εταιρία έχει εγγυηθεί για την αποπληρωμή δανείων των πλοίων ύψους Ευρώ 226.976 χιλ.

ε) Δεσμεύσεις
Παρακάτω παρουσιάζεται η ανάλυση των δεσμεύσεων του Ομίλου.

	ΟΜΙΛΟΣ		ΕΤΑΙΡΕΙΑ	
	31/12/2018	31/12/2017	31/12/2018	31/12/2017
Δεσμεύσεις από χρηματοδοτικές μισθώσεις				
Εντός 1 έτους	1.262	1.168	-	-
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	784	2.046	-	-
Άνω των 5 ετών		-	-	-
Δεσμεύσεις από λειτουργικές μισθώσεις				
Εντός 1 έτους	833	384	47	47
Μεταξύ 1 έτους και 5 ετών	2.827	1.945	235	235
Άνω των 5 ετών	523	752	44	91

9. Αναμορφώσεις Κονδυλίων Οικονομικών Καταστάσεων

9.1 Αλλαγή λογιστικής πολιτικής - Αναμόρφωση κονδυλίων Οικονομικών Καταστάσεων 31.12.2017, 31.12.2016

Η Διοίκηση του Ομίλου προέβη εντός της τρέχουσας χρήσης σε εφαρμογή των παραγράφων 14 - 15 του ΔΛΠ 8 σχετικά με την αλλαγή λογιστικής πολιτικής στις οικονομικές καταστάσεις.
Ως συνέπεια, οι παρουσιαζόμενες οικονομικές καταστάσεις του Ομίλου για τη συγκριτική περίοδο έχουν αναμορφωθεί. Οι διορθώσεις που διενεργήθηκαν εφαρμόστηκαν αναδρομικά επηρεάζοντας, τόσο τη συγκριτική περίοδο αναφοράς, ήτοι την 31.12.2017, όσο και την έναρξη της νωρίτερης παρουσιαζόμενης συγκριτικής περιόδου, ήτοι την 31.12.2016.

Η αλλαγή λογιστικής πολιτικής αφορά στην αναγνώριση των αντικαταστάσεων, ουσιωδών επισκευών βλαβών και αναβαθμίσεων εξοπλισμού ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων.

Σύμφωνα με την προηγούμενη λογιστική πολιτική του Ομίλου, οι ουσιώδεις επισκευές βλαβών καθώς και οι αντικαταστάσεις/αναβαθμίσεις στον εξοπλισμό των πλοίων, προκειμένου να εξασφαλιστεί η βέλτιστη απόδοση τους, αναγνωρίζονταν στο κυκλοφορούν ενεργητικό, στο κονδύλι λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία του ενεργητικού ως έξοδο επόμενων χρήσεων, και επιβάρυναν τα αποτελέσματα του Ομίλου αναλογικά με τη διάρκεια τους.

Ο Όμιλος εντός της τρέχουσας χρήσης, άλλαξε τη λογιστική πολιτική και με βάση τη νέα λογιστική πολιτική οι αντικαταστάσεις, ουσιώδεις επισκευές και αναβαθμίσεις του εξοπλισμού των πλοίων, οι οποίες έχουν διάρκεια ζωής δύο έως και πέντε έτη, αναγνωρίζονται ως ξεχωριστά στοιχεία στην αξία των πλοίων του Ομίλου.

Σημειώνεται ο Όμιλος θα ακολουθήσει και στη νέα λογιστική πολιτική την ίδια μέθοδο απόσβεσης που ακολουθούσε στην προηγούμενη λογιστική πολιτική.

Η Διοίκηση του Ομίλου εκτιμά ότι οι πληροφορίες που παρουσιάζονται μετά την ανωτέρω εφαρμογή του ΔΛΠ 8, είναι περισσότερο σχετικές και παρουσιάζουν με αξιόπιστο τρόπο την οικονομική θέση του Ομίλου. Παράλληλα, η νέα λογιστική πολιτική του Ομίλου είναι σε αντιστοιχία με τις απαιτήσεις του ΔΛΠ 16 «Ενσώματα Πάγια» παρ. 14. Τέλος, σημειώνεται ότι με την ανωτέρω αλλαγή τα κονδύλια των Οικονομικών Καταστάσεων είναι συγκρίσιμα με διεθνείς εταιρίες του κλάδου οι οποίες ακολουθούν την ίδια λογιστική πολιτική.

9.1.1. Επίδραση στην Κατάσταση Οικονομικής Θέσης της 31/12/2017 και της 31/12/2016

	31/12/2017	31/12/2016
Ενσώματα Πάγια (Δημοσιευμένο)	**527.073**	**547.908**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (προσθήκες)	15.831	10.932
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (αποσβέσεις)	-9.191	
Ενσώματα Πάγια (Αναμορφωμένο)	**533.713**	**558.840**

	31/12/2017	31/12/2016
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού (Δημοσιευμένο)	**37.374**	**33.434**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (προσθήκες)	-15.831	-10.932
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής (μεταφορά στα έξοδα χρήσης)	9.191	
Λοιπά κυκλοφορούντα στοιχεία ενεργητικού (Αναμορφωμένο)	**30.734**	**22.502**

9.1.2. Επίδραση στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος της 31.12.2017

Η επίδραση στην Κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος αφορά στον προσδιορισμό των λειτουργικών κερδών προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων και αποσβέσεων. Κανένα άλλο κονδύλι δεν επηρεάστηκε από την αλλαγή λογιστικής πολιτικής καθώς όπως έχει ήδη προαναφερθεί η επιβάρυνση των αποτελεσμάτων γινόταν αναλογικά με τη διάρκεια της εκάστοτε επιθεώρησης/αντικατάστασης. Αναλυτικά, η επίδραση στη κατάσταση Συνολικού Εισοδήματος για τη χρήση 2017 έχει ως εξής:

	ΟΜΙΛΟΣ			
	1.01-31.12.2017 (δημοσιευμένο)	Αποσβέσεις	Εξοδα επισκευών/ συντηρήσεων	**1.01-31.12.2017** (αναμορφωμένο)
Πωλήσεις	**271.541**			**271.541**
Κόστος πωληθέντων	(211.515)	-9.191	9.191	(211.515)
Μικτό Κέρδος	**60.026**	-9.191	9.191	**60.026**
Λειτουργικά κέρδη προ χρηματοοικονομικών και επενδυτικών δραστηριοτήτων και αποσβέσεων	**50.358**	9.191	0	**59.549**
Κέρδη / (ζημίες) πρό φόρων, χρηματοδοτικών και επενδυτικών αποτελεσμάτων	**25.615**	-9.191	9.191	**25.615**
Κέρδη προ φόρων	**1.554**	-9.191	9.191	**1.554**
Κέρδη περιόδου μετά από φόρους	**1.247**	-9.191	9.191	**1.247**

9.1.3. Επίδραση στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών της 31.12.2017

Η επίδραση στην Κατάσταση των Ταμειακών Ροών της 31.12/2017 αναλύεται ως εξής:

	31/12/2017
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (Δημοσιευμένο)	**25.666**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	4.899
Καθαρές ταμειακές ροές από λειτουργικές δραστηριότητες (Αναμορφωμένο)	**30.565**

	31/12/2017
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (Δημοσιευμένο)	**-7.113**
Αλλαγή λογιστικής πολιτικής	-4.899
Καθαρές ταμειακές ροές από επενδυτικές δραστηριότητες (Αναμορφωμένο)	**-12.012**

10. Σημαντικά Γεγονότα

Η Επιτροπή Ανταγωνισμού με την απόφαση της 25.4.2018 ενέκρινε την απόκτηση αποκλειστικού ελέγχου επί της HSW από την Attica Group. Η έγκριση της Επιτροπής Ανταγωνισμού έγινε μετά την ανάληψη δεσμεύσεων από την Εταιρία, οι οποίες κατά την κρίση της Επιτροπής είναι κατάλληλες, επαρκείς και ανάλογες για να διασφαλίσουν συνθήκες αποτελεσματικού ανταγωνισμού στην Ελληνική Ακτοπλοΐα. Οι δεσμεύσεις περιγράφονται αναλυτικά στο Δελτίο Τύπου που εξέδωσε η Επιτροπή Ανταγωνισμού και έχει αναρτηθεί στην ιστοσελίδα της Επιτροπής Ανταγωνισμού www.epant.gr.

Στις 25.5.2018 η Attica Group ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της διαδικασίας εξαγοράς πλειοψηφικού πακέτου μετοχών της εταιρίας «ΧΕΛΛΕΝΙΚ ΣΗΓΟΥΕΪΣ Α.Ν.Ε.» (εφεξής «HSW») στα πλαίσια υλοποίησης της από 11.08.2017 συμφωνίας με την Τράπεζα Πειραιώς και έτερο μέτοχο μειοψηφίας της HSW.

Στις 12.6.2018 η Attica Group ανακοίνωσε την ολοκλήρωση της απόκτησης πρόσθετου ποσοστού 48,53% του μετοχικού κεφαλαίου της HSW σε υλοποίηση της από 26.10.2017 συμφωνίας με την εταιρία «Μινωικές Γραμμές Α.Ν.Ε.» («Minoan Lines») για την εξαγορά συνολικά 37.667.504 μετοχών της HSW έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 78,5 εκατ.

Στο πλαίσιο της ίδιας συμφωνίας, η Attica Group προέβη στην πώληση του πλοίου SUPERFAST XII σε εταιρία του Ομίλου Grimaldi έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 74,5 εκατ. και η HSW στην πώληση του πλοίου HIGHSPEED 7 στην Minoan Lines έναντι τιμήματος τοις μετρητοίς Ευρώ 25 εκατ. Μετά την ανωτέρω συναλλαγή, η Attica Group κατέχει πλέον ποσοστό 98,83% του συνολικού μετοχικού κεφαλαίου της HSW.

Με την από 28.12.2018 έκτακτη Γενική Συνέλευση της Attica Ανώνυμος Εταιρία Συμμετοχών αποφασίστηκε η οικειοθελής προπληρωμή του ανταλλάξιμου ομολογιακού δανείου ποσού Ευρώ 87 εκ. έκδοσης της θυγατρικής Blue Star Ferries Ναυτιλιακή Α.Ε. κατόπιν εξασκήσεως του δικαιώματος ανταλλαγής από τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Fortress Investment Group).

Επιπρόσθετα η διοίκηση της Εταιρίας αποφάσισε την πρόωρη αποπληρωμή ομολογιακού δανείου ποσού Ευρώ 18,4εκ. έκδοσης της θυγατρικής Blue Star Ferries Ναυτιλιακή Α.Ε προς τους ομολογιούχους δανειστές (επενδυτικά κεφάλαια υπό τη διαχείριση της Fortress Investment Group). Η εν λόγω αποπληρωμή των δύο δανείων πραγματοποιήθηκε με τη λήψη νέου μακροπρόθεσμου τραπεζικού δανείου από τραπεζικό ίδρυμα ποσού Ευρώ 100,4 εκ. διάρκειας 5 ετών το οποίο αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος. Λόγω της αποπληρωμής καθορισμένου ποσού βάσει των συμβατικών όρων προέκυψε ζημιά μεταξύ του ποσού το οποίο αποπληρώθηκε και της λογιστικής αξίας των δύο δανείων ύψους Ευρώ 4.126 χιλ.

Επιπλέον, ο Όμιλος σύναψε Ομολογιακό δάνειο με τραπεζικό ίδρυμα ποσό Ευρώ 17.500 χιλ. διάρκειας 4 ετών και αποτιμάται στο αναπόσβεστο κόστος.

11. Μεταγενέστερα της Κατάστασης Οικονομικής Θέσης Γεγονότα

Δεν υπάρχουν.

12. Μη διανομή μερίσματος

Το διοικητικό συμβούλιο της εταρείας θα προτείνει στη Γενική συνέλευση τη μη διανομή μερίσματος.

Αθήνα, 24 Απριλίου, 2019

Ο ΠΡΟΕΔΡΟΣ ΤΟΥ ΔΙΟΙΚΗΤΙΚΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ	Ο ΔΙΕΥΘΥΝΩΝ ΣΥΜΒΟΥΛΟΣ	ΤΟ ΕΚΤΕΛΕΣΤΙΚΟ ΜΕΛΟΣ	Ο ΟΙΚΟΝΟΜΙΚΟΣ ΔΙΕΥΘΥΝΤΗΣ
ΚΥΡΙΑΚΟΣ Δ. ΜΑΓΕΙΡΑΣ Α.Δ.Τ. ΑΚ 109642	ΣΠΥΡΟΣ Χ. ΠΑΣΧΑΛΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΒ 215327	ΠΑΝΑΓΙΩΤΗΣ Γ. ΔΙΚΑΙΟΣ Α.Δ.Τ. ΑΚ 031467	ΝΙΚΟΛΑΟΣ Ι. ΤΑΠΙΡΗΣ Α.Δ.Τ. ΑΝ604444 Α.Μ. Ο.Ε.Ε. 32210 Α΄ΤΑΞΗΣ